

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

*Приета с Решение № 69 от Протокол № 8 / 28.03.2024г. на Общински съвет – Сливо поле
(в сила от 23.04.2024г.)*

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на таблиците	5
Списък на фигурите.....	6
Списък на използваните съкращения	8
Въведение	10
1. Анализ на средата	18
1.1. Природо-географски и териториално-административни данни за община Сливо поле ..	18
1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини	18
1.1.2. Релеф	19
1.1.3. Климат.....	19
1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми	22
1.1.5. Риск и изменение на климата.....	23
1.1.6. Население и населени места в общината.....	29
1.2. Въздух	30
1.3. Води	31
1.3.1. Повърхностни води.....	31
1.3.2. Подземни води	34
1.3.3. Зони за защита на водите	37
1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал	43
1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината.....	43
1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места	46
1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води	46
1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики.....	46
1.4. Отпадъци	47
1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени	47
1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения.....	50
1.5. Почви и нарушени терени.....	51
1.5.1. Видове почви в община Сливо поле	51
1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община Сливо поле – степен на развитие и прогноза за развитието им.....	53
1.5.3. Заблатени почви	53
1.5.4. Ерозирали почви	54
1.5.5. Замърсяване на почвите.....	58
1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.).....	61
1.6. Защитени територии и биоразнообразие	62

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.	62
1.6.2. Защитени видове растения и животни.....	63
1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм.....	65
1.6.4. Защитени територии и защитени зони.....	65
1.7. Шум, радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения	79
1.7.1 Източници на шума и население, подложено на въздействия	80
1.7.2 Данни от единната система за мониторинг	80
1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух	81
1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти.....	83
1.7.5. Опасни вещества	84
1.8. Зелени площи	84
1.9. Управленски капацитет	85
1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват.....	85
1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности.....	87
1.9.3. Общински наредби в разглежданата област	87
1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината	88
1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО	89
1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми....	90
1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда.....	90
1.10. Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда – обхват на дейност и статут на фирмите, осъществяващи съответната дейност	97
1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги.....	98
1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води	98
1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места.....	99
1.10.4. Задължения на гражданите	99
1.11. Икономически фактори	100
1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда.....	100
1.11.2 Състояние на инфраструктурата	105
1.12. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда.....	108
2. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT)	110
2.1. Анализ на компонент въздух	110
2.2. Анализ на компонент води.....	110

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

2.3. Анализ на фактор отпадъци	111
2.4. Анализ на риска и изменението на климата.....	112
2.5. Анализ по компонент почви и нарушени терени	113
2.6. Анализ по компонент биоразнообразие	114
2.7. Анализ по фактор шум	115
2.8. Анализ по компонент зелени системи	115
2.9. Анализ по компонент радиационни лъчения	116
2.10. Анализ по компонент опасни вещества.....	116
2.11. Оценка на състоянието на инфраструктурата като фактор за околната среда	116
2.12. Анализ на организационната и икономическата структура за управление на дейностите по опазване на околната среда	117
3. Визия за околната среда на общината	118
4. Цели	118
5. План за действие	120
6. Организация за изпълнението на програмата	125
7. Приложения към програмата.....	126

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.	Списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на община Сливо поле	26
Таблица 2.	Оценка на риска от наводнения	27
Таблица 3.	Регистрирани свлачища на територията на община Сливо поле	28
Таблица 4.	Население в община Сливо поле по населени места към 31.12.2021 г.	29
Таблица 5.	Население в община Сливо поле за периода 2011-2020 г.	29
Таблица 6.	Разпределение на населението по тип селища	29
Таблица 7.	Производствени обекти, функциониращи в община Сливо поле	30
Таблица 8.	Други промишлени обекти, функциониращи в община Сливо поле	30
Таблица 9.	Повърхностни водни тела на територията на община Сливо поле	32
Таблица 10.	Подземни водни тела на територията на община Сливо поле	34
Таблица 11.	Регистър на зоните за защита на подземни води в община Сливо поле	38
Таблица 12.	Забрани и ограничения при доказана необходимост в санитарно-охранителните зони	39
Таблица 13.	Подземни водни тела, попадащи в уязвими зони	42
Таблица 14.	Обекти, източници на замърсители във водни обекти на територията на община Сливо поле	45
Таблица 15.	Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци за периода 2015-2021 г.	47
Таблица 16.	Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Сливо поле, тон	48
Таблица 17.	Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2022 г.	48
Таблица 18.	Риск от ерозия на почвата в община Сливо поле	55
Таблица 19.	Средна концентрация на биогенни замърсители през 2017 г.	58
Таблица 20.	Средни концентрации на неорганични компоненти от пункт №303, с. Бръшлен през 2021 г.	59
Таблица 21.	Средни концентрации на пестициди от повърхностен слой на почвата пункт №303, с. Бръшлен	59
Таблица 22.	Средни концентрации на полихлорирани бифенили от повърхностен слой на почвата, пункт №303, с. Бръшлен, 2021 г.	60
Таблица 23.	Средни стойности на полициклични ароматни въглеводороди от повърхностен слой на почвите, пункт №303, с. Бръшлен, 2021 г.	60
Таблица 24.	Разпределение на горските територии в община Сливо поле	62
Таблица 25.	Горски територии в община Сливо поле по вид собственост	63
Таблица 26.	Радиологичен мониторинг на необработваеми почви – пункт с. Голямо Враново	83
Таблица 27.	Съдържание на нитрати (mg/l) в питейната вода в община Сливо поле по месеци през 2020 г.	93
Таблица 28.	Съдържание на нитрати (най-ниски и най-високи стойности) в питейни води на територията на община Сливо поле през периода 2004-2020 г.	93

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Таблица 29.	Отклонения в изследванията на физико-химични показатели и на микробиологични показатели в питейните води, по зони на водоснабдяване в община Сливо поле през 2020 г.	94
Таблица 30.	Икономически показатели в община Сливо поле	100
Таблица 31.	Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия за 2020 г.	100
Таблица 32.	Обработваеми площи в община Сливо поле	101
Таблица 33.	Баланс на земеделските земи в община Сливо поле (ха)	101
Таблица 34.	Брой регистрирани земеделски стопани в община Сливо поле	101
Таблица 35.	Засети площи със земеделски култури през 2021 г.	102
Таблица 36.	Среден добив от земеделските култури	103
Таблица 37.	Отглеждани животни в община Сливо поле.....	104
Таблица 38.	Трафопостове в община Сливо поле	105
Таблица 39.	Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда за периода 2015-2021 г.	108
Таблица 40.	План за действие на ПООС Сливо поле 2022-2028 г.....	121

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.	Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване	17
Фигура 2.	Община Сливо поле	18
Фигура 3.	Максимални температура за района на гр. Сливо поле	19
Фигура 4.	Средни температури и валежи в района на гр. Сливо поле	20
Фигура 5.	Облачни, слънчеви и валежни дни в района на гр. Сливо поле	20
Фигура 6.	Количество на валежите в района на гр. Сливо поле	21
Фигура 7.	Годишна роза на вятъра за територията на гр. Сливо поле	21
Фигура 8.	Скорост на вятъра за територията на гр. Сливо поле	22
Фигура 9.	Средногодишна температура за региона на гр. Сливо поле през периода 1979-2021 г.	24
Фигура 10.	Основни поречия в района на БД „Дунавски район“	32
Фигура 11.	Участък 9 от рзпрн - с код bg1_apsfr_du_001	34
Фигура 12.	Подземни води слой 1 – неоген - кватернер	35
Фигура 13.	Подземни води слой 2 - неоген	35
Фигура 14.	Подземни води слой 5 – триас-юра-креда	36
Фигура 15.	Подземни води слой 6 – горна юра – долна креда – малм валанж	36
Фигура 16.	Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.....	38
Фигура 17.	Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми	41
Фигура 18.	Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – нитратно уязвими зони.....	41
Фигура 19.	Зони за защита на водите, свързани с опазване на водозависими видове и местообитания	42

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 20.	Зони за защита на водите, свързани с опазване на дивите птици	43
Фигура 21.	Почвеногеографски райони.....	52
Фигура 22.	Действителен риск от водоплощна ерозия на територията на област Русе ..	56
Фигура 23.	Действителен риск от ветрова ерозия на територията на област Русе	57
Фигура 24.	Защитена зона „Калимок – Бръшлен“	66
Фигура 25.	Защитена зона „Комплекс Калимок“	70
Фигура 26.	Защитена зона „Лудогорие“ (по директива за птиците).....	72
Фигура 27.	Защитена зона „Лудогорие“ (по директива за местообитанията)	73
Фигура 28.	Защитена зона „Мартен – Ряхово“	77

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район“
БИОМОН	Мобилно приложение за въвеждане данни от проведен мониторинг (BioMon Mobile)
БО	Битови отпадъци
БПК	Биологична потребност от кислород
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГДОС	Годишни доклади по околна среда
ГИС	Географска информационна система
ЕСС	Единната спасителна система
ДБ	Държавен бюджет
ДБТ	Дирекция бюро по труда
ЕО	Екологична оценка
ЕРДВ	Европейска Рамкова директива за водите, Директива 2000/60/ЕС
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионални развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗР	Закон за защита на растенията
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда и водите
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МЗм	Министерство на земеделието
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НСОС	Националната стратегия за околна среда
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Националната система за мониторинг на околната среда
НСМБР	Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие
ОБ	Общински бюджет
ОПС	Отводнителна помпена станция
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ОУП	Общ устройствен план
ОХВ	Опасни химични вещества
ПВТ	Подземно водно тяло

***ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.***

ПООС	Програма за опазване на околната среда
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПОУПВП	Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РЗПРН	Райони със значителен потенциален риск от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
СКОС	Стандартите за качество на околната среда
СОЗ	Санитарно-охранителна зона
СПИ	Собствени периодични измервания
ТБО	Твърди битови отпадъци / Такса битови отпадъци
ТКЗС	Трудово кооперативно земеделско стопанство

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

ВЪВЕДЕНИЕ

ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Сливо поле обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

ПООС е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Плана за интегрирано развитие на община Сливо поле 2022-2028 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

ПООС отговора на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглежда като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие** – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда на община Сливо поле е изготвена в съответствие с:

- чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда;
- т. 8 от чл. 17, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), според която „Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

предоставил в тяхна компетентност в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси“;

- Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

При разработване на ПООС, органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмата чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

ПООС е изготвена в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период от 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и са в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда. При разработката на програмата са използвани и следните **стратегически документи**:

- Национална стратегия за околна среда;
- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
- Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители в България 2012-2020 г.;
- Трети Национален план за действие по изменение на климата;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019 г.;
- Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);
- Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р България (актуализация за програмен период 2014-2020 г.);
- План за интегрирано развитие на община Сливо поле 2021-2027 г.;
- Справки, годишни доклади и отчети на Община Сливо поле.

Други използвани *источници на информация* са както следва:

- Официални данни и статистическа информация от ТСБ – гр. Русе, ДБТ – гр. Русе; ОДЗ – гр. Русе, РИОСВ – гр. Русе, Басейнова дирекция „Дунавски район“, ИАОС и други;
- Информация, предоставена от дирекциите и отделите на общинска администрация Сливо поле;
- Относимите и приложими нормативни и поднормативни актове;
- Интернет сайтове и портали: Официален сайт на Община Сливо поле, НСИ, МОСВ, ИАОС и други.

ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда, а именно:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда си поставя няколко основни цели:

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Сливо поле, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открие приоритетите в разглежданата област;
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира и изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинската програма за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентираните икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС премина през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред следните целеви групи: представители на общинска администрация Сливо поле, представители на общински съвет Сливо поле, бизнес организации, граждани, неправителствени организации и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

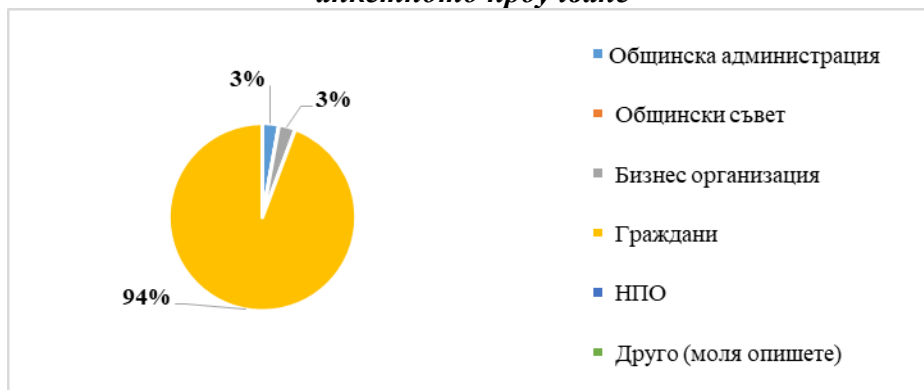
Проучването бе осъществено през периода м. април – м. юни 2022 г. и бе публично обявено на сайта на Община Сливо поле и разпространено посредством онлайн платформа за електронно попълване. На следващата фигура са представени съотношенията по групи заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 1. Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано на мнението на гражданите и на представителите на общинска администрация Сливо поле. При провеждане на анкетното проучване е отчетен слаб интерес от страна на целевите групи (особено представителите на бизнеса и НПО) и поради тази причина проучването не може да бъде класифицирано като такова с представителен характер. В **Приложение № 1** към програмата са представени подробно резултатите от проведеното анкетно проучване.

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни ПООС бе **съгласувана с представители на общинска администрация Сливо поле.**

Третата стъпка бе **предаване на документа в РИОСВ – Русе за преценка необходимостта от екологична оценка.**

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Сливо поле бе публикувана на официалния сайт на общината <https://www.slivopole.bg/> за **съгласуване със заинтересованите страни.**

След като проектът на Програмата за опазване на околната среда на община Сливо поле бе съгласуван с представителите на общинска администрация Сливо поле, с РИОСВ – Русе, както и със заинтересованите страни, документът бе внесен за **приемане в Общински съвет – Сливо поле.**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

1. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1.1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ И ТЕРИТОРИАЛНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ ЗА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

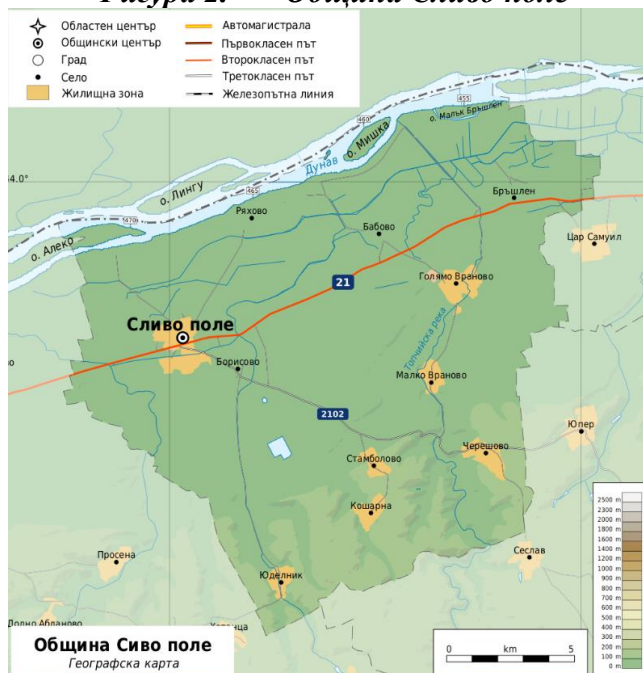
1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини

Община Сливо поле е разположена в най-североизточната част на област Русе. С площта си от 276,822 km² заема 6-о място сред 8-те общини на областта, което съставлява 9,56% от територията на областта. Административен център е гр. Сливо поле. Границите ѝ са следните:

- на изток – община Тутракан, област Силистра;
- на югоизток – община Кубрат, област Разград;
- на юг и запад – община Русе;
- на север – р. Дунав и Р Румъния.

Общината включва общо 11 населени места: един град – Сливо поле и десет села: Бабово, Борисово, Бръшлен, Голямо Враново, Кошарна, Малко Враново, Ряхово, Стамболово, Черешово, Юделник. Общинският център е град Сливо поле – разположен на 23 km източно от областния център – гр. Русе, на 35 km западно от гр. Тутракан (област Силистра) и на 34 km северозападно от гр. Кубрат (област Разград).

Фигура 2. Община Сливо поле

Източник: <https://bg.wikipedia.org/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

1.1.2. Релеф

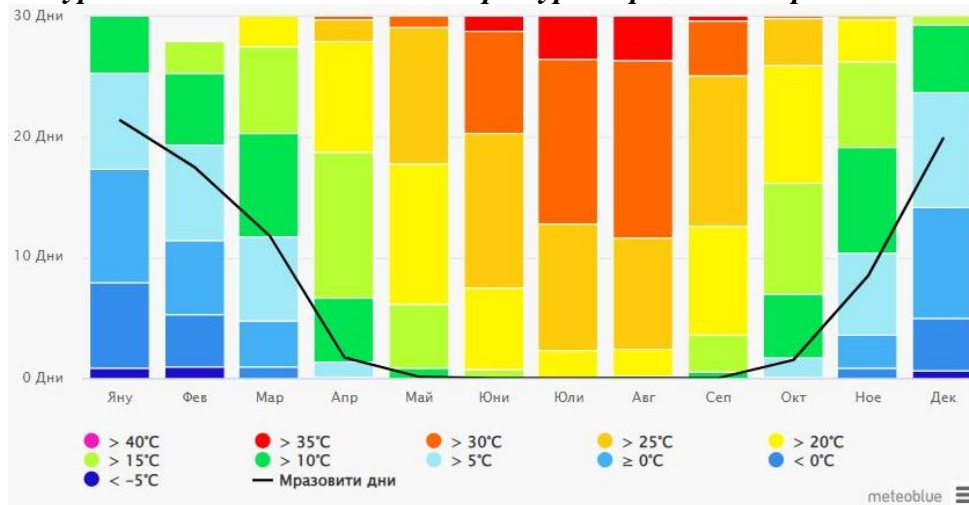
Релефът на общината е низинен, равнинен и равнинно-хълмист. Крайните ѝ южни и югоизточни райони са заети от най-северозападната част на Лудогорското плато, като тук преобладава равнинно-хълмистият релеф. Средната надморска височина на общината е 56 m. В Лудогорското плато, източно от село Юделник, се намира максималната височина на общината – Джебеджийска могила 147,7 m. Около 3/4 от територията се заема от централната част на обширната Бръшлянска низина, най-голямата крайдунавска низина в България. Северно от с. Бръшлен, на брега на река Дунав, се намира най-ниската точка на общината – 13 m над морското равнище. В общината няма съществени находища на полезни изкопаеми.

1.1.3. Климат

Общината попада в района на умерено-континенталната климатична област, за която са характерни студена зима и сухо, топло лято. Причината за горещите лета и студените зими е наличието на североизточните ветрове.

Наблюдава се една от най-големите средни годишни амплитуди за страната – 26 градуса. На следващата фигура може да се видят годишните температури.

Фигура 3. Максимални температура за района на гр. Сливо поле

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На фигурата по долу са показани средномесечните температури в района на гр. Сливо поле. „Среднодневният максимум“ (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец. По същия начин „Среднодневният минимум“ (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

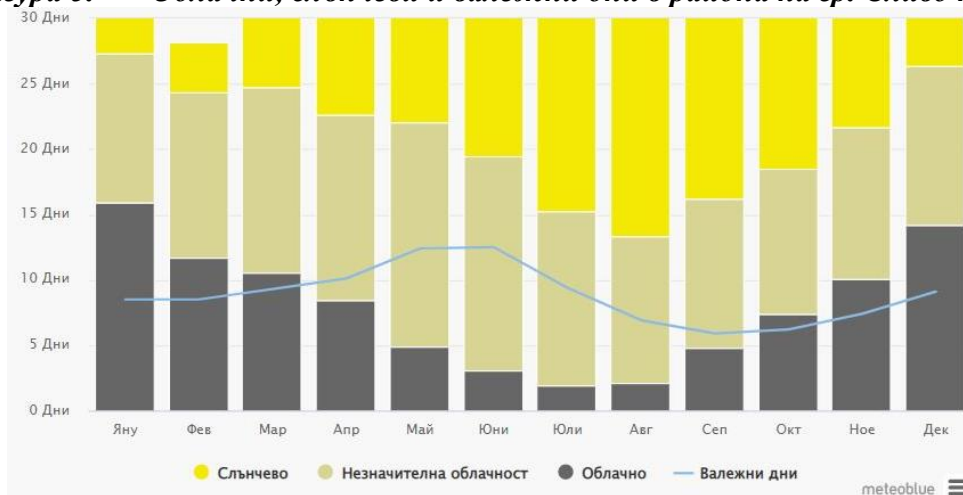
Фигура 4. Средни температури и валежи в района на гр. Сливо поле

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Данни за слънчеви, облачни и валежни дни в района на гр. Сливо поле са показани на следващата фигура. През по-голяма част от година преобладаващи са дните с незначителна облачност. Облачността в района има максимум през зимните месеци декември - януари (15 дни), а през летните месеци юни - август, спада на 1-3 дни.

Фигура 5. Облачни, слънчеви и валежни дни в района на гр. Сливо поле

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Следващата графика представлява диаграма за валежите и показва броя на дните от месеца, в които е достигнато определено количеството валежи.

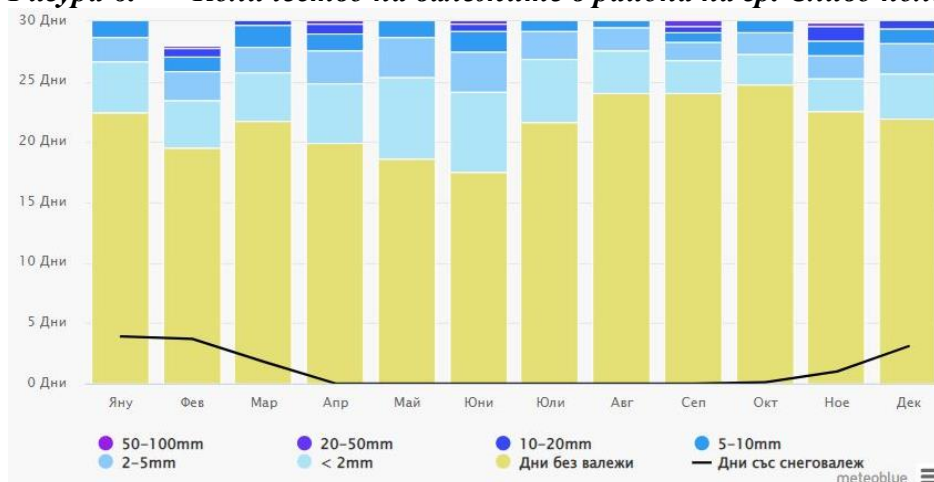
Районът е относително сух, със средна годишна сума на валежите от около 55 mm, а дните с валежи са около 135 на годишна база. По отношение на снежната покривка – годишно тя се задържа около 45 дни.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

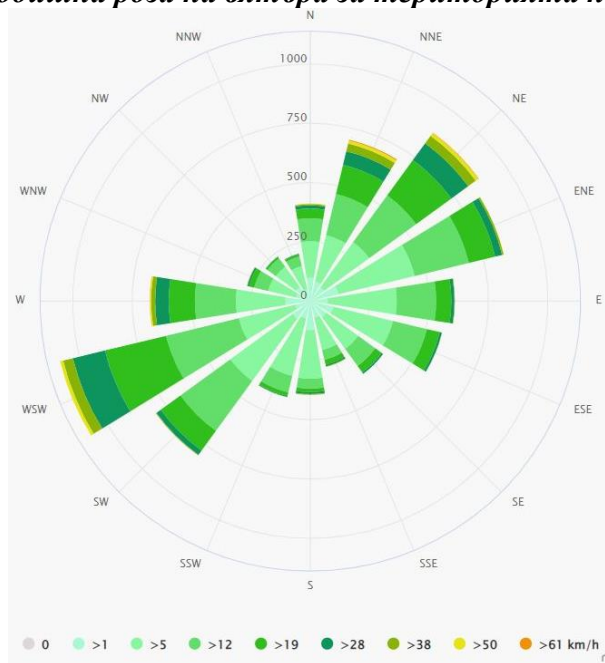
Фигура 6. Количество на валежите в района на гр. Сливо поле

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Други особености на климата в общината са чести и силни ветрове, наличие на градушки и голям брой дни с мъгла – около 50 на годишна основа.

Фигура 7. Годишна роза на вятъра за територията на гр. Сливо поле

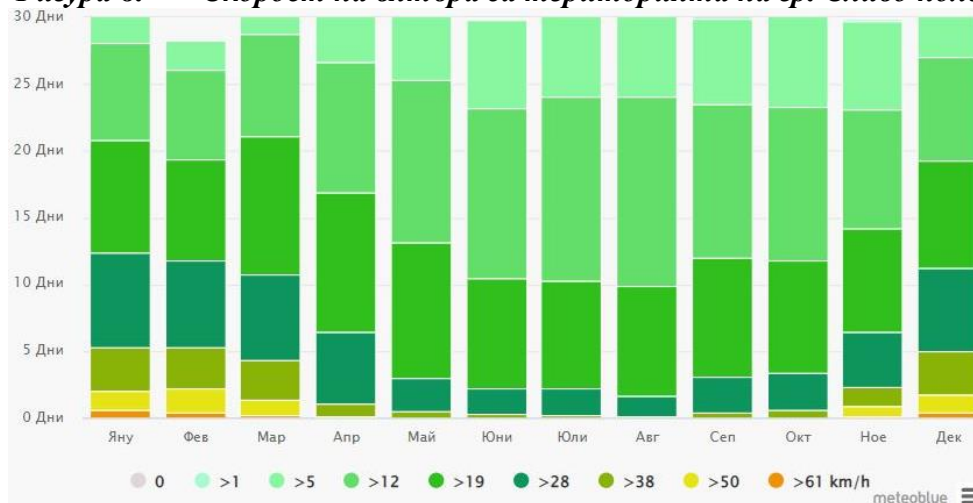
Източник: <https://www.meteoblue.com/>

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 8. Скорост на вятъра за територията на гр. Сливо поле

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми

Според Геоложка карта на България М 1:100 000 районът на община Сливо поле е изграден от скали на кредата и кватернера.

Креда – представена е от Русенската свита, която е представена от незакономерна смяна на здрави, масивни, светлокафяви до бели порцеланови и порцелановидни варовици, оолитни варовици и дебелопластови органогенни варовици. Те се разкриват като тесни издължени ивици с неправилна форма и по източните брегове на деретата в южната част на района. Дебелината ѝ достига до 490 m.

Кватернер - кватернерните образувания принадлежат към различни генетични типове и са представени от еолични образувания, алувиални образувания на I и II надзаливни тераси и алувиални образувания – руслови и на заливните тераси. Състоят се от неспоени чакъли, пясъци, глини и лъос. Заемат ниските части на деретата и обширни заравнени площи в по-голямата част от района. Общата дебелина на кватернерните образувания се изменя от около 3 m до около 40 m.

В тектонско отношение районът попада в обхвата на Александрийската депресия, разположена в северната част на Мизийската платформа. Александрийската депресия е изпълнена с дебели триаски наслаги, които в района около Русе достигат 800 m.

Геоложкият строеж на областта предопределя наличието на неметални полезни изкопаеми – каолинови и кварцови пясъци, варовици, лъос, пясъци и чакъли.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

1.1.5. Риск и изменение на климата

Наводненията остават най-значимото природно бедствие за България, като последица от климатичните промени. Отчетено е, че те са нанесли най-големи щети, следвани от свлачища, засушавания и пожари, бури, вихрушки, земетресения (НСИ, 2018).

Според данните от EM-DAT (The International Disaster Database – Centre for Research on the Epidemiology of Disasters-CRED), през годините България е била засегната предимно от наводнения, екстремни температури, бури, пожари и земетресения.

Прегледът на възникналите бедствия показва, че голяма част от тях са причинени вследствие на природни явления. В тази връзка е необходимо да се отчетат резултатите от извършените проучвания, според които средната годишна температура на въздуха в България, през последните две десетилетия (1988-2011 г.) се е повишила средно с 1,3°C в сравнение с тази от периода 1961-1990 г. Установени са и значителни вариации в количеството на валежите през отделните години за периода 1988-2011 г.

Промени се наблюдават и в максималните денонощни валежи, като всички тези резултати показват тенденция към повишаване на риска от свързаните с тях бедствия.

Прогнозираните промени в температурите и валежите показват, че в зависимост от използвания сценарий, средната температура на въздуха в страната ще нарасне към 2082-2100 г. спрямо нормата от 1961-1990 г. с от 2 до 7°C. Според прогнозите се очаква намаление на средногодишните валежи в рамките на 10-20% към края на века, както и увеличаване на броя и интензивността на сухи и горещи периоди през лятото.

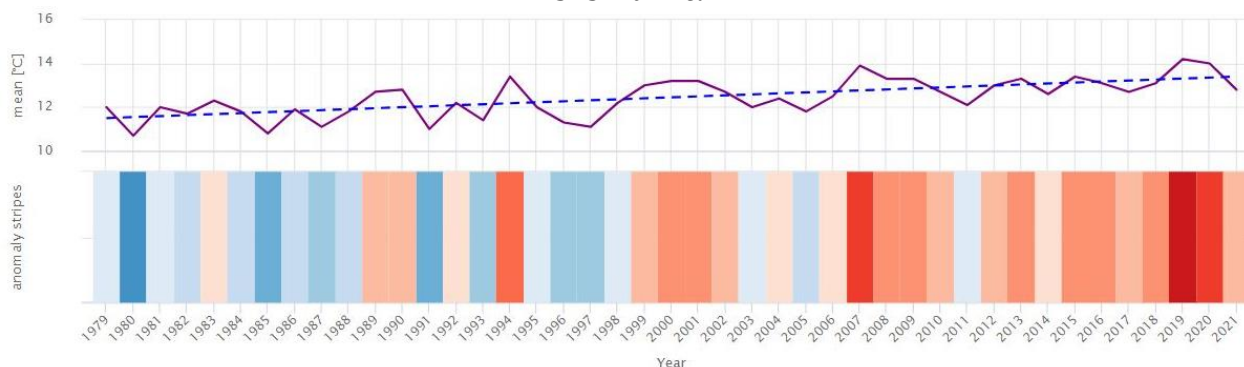
На следващите диаграми може да се види изменението на температурите за района на Сливо поле през последните 40 г. Използваният източник на данни е ERA5, петото поколение атмосферен повторен анализ на ECMWF на глобалния климат, обхващащ времевия диапазон от 1979 г. до 2021 г., с пространствена разделителна способност от 30 km.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Фигура 9. Средногодишна температура за региона на гр. Сливо поле през периода 1979-2021 г.

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На горната графика е показана приблизителна средна годишна температура за района на Сливо поле. Прекъснатата синя линия е линейната тенденция на климатичните промени, която показва, че в Сливо поле става все по-топло.

В долната част на графиката са показани т.нар. ивици на затопляне. Всяка цветна ивица представлява средната температура за една година - синята е за по-студени, а червената - за по-топли години.

В допълнение, скорошна оценка на риска от свързани с климатичните промени природни бедствия, извършена в рамките на проекта FP7 ENHANCE, показва, че Европа може да бъде изправена пред непрекъснато нарастване на свързаните с климата опасности. Резултатите, които се базират на набор от симулации на регионални климатични модели за три прогнозни периода (2020 г., 2050 г., 2080 г.), обхващат седем опасности, свързани с климата: топли вълни, студени вълни, суши, горски пожари, речни наводнения, крайбрежни наводнения и бури. Според направената оценка в доклад на Европейската агенция по околна среда (EEA Report № 1/2017 Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016: An indicator-based report), до 2080 г. огромни райони в редица европейски страни, сред които и България, ще бъдат обект на увеличаване на вероятността от възникване на опасност от най-малко 20% при три или дори четири от разгледаните седем опасности.

Нанесените щети са показател, че обществото все още не е достатъчно защитено и подготвено да се противопостави на подобни рискове. В този смисъл, вкл. и съгласно Доклад за България за 2019 г., фокусът е върху изграждането на цялостна система за справяне с риска от бедствия, ориентирана по-скоро към превенцията и предотвратяването на тези рискове. Повишената честота на екстремните климатични явления засяга социално-икономическите и природните системи. Оценяването на икономическите разходи от изменението на климата е предизвикателство за отделните сектори, като

***ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.***

проучванията показват, че тези разходи могат да бъдат високи дори при незначителни изменения. Ключов хоризонтален проблем за всички сектори е уязвимостта към екстремни метеорологични явления и необходимостта от развиване на устойчивост и готовност чрез цялостно управление и предотвратяване на риска от бедствия.

В изпълнение на ангажиментите по РДВ и Директива 2007/60/ЕО, България прилага дългосрочно планиране за намаляване на риска от наводнения, като е разработила ПУРН за четирите района на басейново управление.

Община Сливо поле е в административния обхват на Басейнова дирекция „Дунавски район“. Съгласно данни от Предварителната оценка на риска от наводнения на Дунавски район за басейново управление (2022-2027), наводненията на територията на община Сливо поле за периода 2011-2019 г. са описани в следващата таблица.

Таблица 1. Списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на община Сливо поле

Идентификатор на събитие	Идентификатор на местоположение	Значимо събитие	Значимо местоположение	Населено място	Източник на наводнение	Механизъм на наводнение	Характеристика на наводнение	Описание на засегнатата територия
BG1_20170608_PFB_002	BG1_20170608_PFB_002_39178	не	не	с. Кошарна	Дъждовно наводнение	Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Поройно наводнение	Наводнението е резултат обилни дъждове. Водата идва от дере, което минава през центъра на селото и идва от СИ. Дерето събира водите си от малък водосбор зает изцяло с обработваеми земи. В част от населеното място то е коригирано, в други не. При дъждове постоянно създава проблеми в ниските части на селото. Дерето се затлачва лесно и не може да проведе по-големи водни количества.
BG1_20180308_PFB_001	BG1_20180308_PFB_001_39178	не	не	с. Кошарна	Наводнение от подземни води	Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Наводнение от снеготопене	Наводнението е резултат от обилно снеготопене. Вследствие на което нивото на подпочвените води се покачва и се наводняват приземните етажи, мазета и дворни места по ул. Вихрен. В определени части на населеното място имат целогодишен проблем с високи подпочвени води, който се задълбочават при валеж или снеготопене.

Източник: БДЦР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Таблица 2. Оценка на риска от наводнения

Идентификатор на събитие	Идентификатор на местоположение	Значимо събитие	Значимо местоположение	Човешко здраве: <i>Човешко здраве</i>	Човешко здраве: <i>Общество</i>	Стопанска дейност: <i>Недвижимо имущество</i>	Стопанска дейност: <i>Инфраструктура</i>	Стопанска дейност: <i>Първичен сектор</i>	Стопанска дейност: <i>Вторичен сектор</i>	Околна среда: <i>Състояние на водните тела</i>	Околна среда: <i>Защитени територии</i>	Околна среда: <i>Замърсяване с опасни вещества</i>	Околна среда: <i>Други неблагоприятни последици във въздуха, околната среда</i>	Културно наследство: <i>Културни ценности</i>
BG1_201 70608_PFB_002	BG1_201 70608_PFB_002_39 178	не	не	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска
BG1_201 80308_PFB_001	BG1_201 80308_PFB_001_39 178	не	не	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска

Източник: БДДР

По данни от анализа, извършен в рамките на ПОРН 2020 г. община Сливо поле не попада в район с риск от наводнения.

Анализът, който е направен, е на базата на обхвата на 100 годишната вълна, изчислена в резултата от проект „Карти на районите под заплаха и на районите с риск от наводнения“ от предходния цикъл на прилагане на Директивата за наводненията, минали наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. и експертна оценка.

Движението на земни маси остава предизвикателство и адресирането му е цел през 2021-2027 г. В сравнение с фокуса през 2014-2020 г. върху укрепването на свлачища на общинска територия, дейностите през 2021-2027 г. са насочени към различни типове движение на земни маси. Сред основните цели са осигуряването на отдалечен мониторинг на тези процеси и изпълнението на последващи действия на място, вкл. по продължение на пътната мрежа, където такива рискове представляват заплаха за населението (вкл. от гледна точка безопасност на движението по пътищата), като това ще допринесе за защитата на живота и здравето на населението, както и на околната среда по отношение на защитата на биоразнообразието.

Разширеният спектър природни бедствия в страната предполага осигуряването на подкрепа за мерки, насочени към ранно предупреждение и наблюдение, допълнително укрепване на капацитета за прогнозиране и подготовка за реакция (вкл. при земетресения) чрез инвестиции за осигуряване на Единната спасителна система (ЕСС) и разширяване обхвата на Системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението. ЕСС включва всички институции, власти и организации (министерства и агенции, общини, фирми, спешни центрове, организации с нестопанска цел, доброволчески организации), отговорни за превенцията и реакцията в случай на природни бедствия, както и за защитата на човешкия живот и здраве. Мерки за повишаване на обществената информираност и осигуряването на тренировъчни обучения за населението са приоритетни за подкрепа по програмата.

Свлачището е процес, при който се нарушава устойчивостта на големи земни маси и се създават предпоставки за придвижването им. Свлачищните процеси нямат внезапен характер и е възможно да бъдат регулирани с технически средства (укрепителни работи – изграждане на подпорни стени, заскаляване на участъци, изграждане на дренажни системи с цел понижаване нивото на подпочвените води и др.).

На територията на община Сливо поле са регистрирани 2 свлачища - едно в землището на с. Голямо Враново и едно в с. Юделник.

Таблица 3. Регистрирани свлачища на територията на община Сливо поле

Свлачище	Местоположение	Дата на регистрация	Тип на терена
TGV35.15895.01	с. Голямо Враново, в южните покрайнини на селото	14.06.1977	Друг
RSE33.86026.01	с. Юделник, южната част, между ул. „Възраждане“ и ул. „Мургаш“ (кв.48 и кв.49 по плана на селото)	09.04.2008	Овраг

Източник: <http://gz-pleven.mrrb.government.bg/>

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

1.1.6. Население и населени места в общината

Населението на община Сливо поле, съгласно справка в раздел „Демографска и социална статистика“ на официалния интернет сайт на НСИ, към 31.12.2021 г. е 9 776 жители.

Населените места в общината са общо 11, което е по-малко спрямо средния за страна брой населени места/община от 19 селища. Гъстотата на населението към 2021 г. е 35,3 души/м².

Таблица 4. Население в община Сливо поле по населени места към 31.12.2021 г.

Населени места	Население
с. Бабово	402
с. Борисово	830
с. Бръшлен	319
с. Голямо Враново	1 282
с. Кошарна	512
с. Малко Враново	931
с. Ряхово	1 403
гр. Сливо поле	2 774
с. Стамболово	570
с. Черешово	95
с. Юделник	658
Общо население	9 776

Източник: НСИ

Населението в общината по време на предходното преброяване през 2011 г. е било 10 752 души или за периода от 10 години е отчетено намаление на населението с минус 9,1%.

Таблица 5. Население в община Сливо поле за периода 2011-2020 г.

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Население	10 752	10 554	10 437	10 275	10 241	10 085	9 920	9 749	9 557	10 017	9 776

Източник: НСИ

Таблица 6. Разпределение на населението по тип селища

Разпределение на населението по тип селища	До 3 000 души	От 3-25000 души	От 25000-50000 души	Над 50000 души
Селища в община Сливо поле	11	0	0	0

Източник: НСИ

Няма регистрирани курорти от национално значение на територията на община Сливо поле.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

1.2. ВЪЗДУХ

Качеството на атмосферния въздух се наблюдава от Регионална лаборатория, която извършва периодичен емисионен контрол. В община Сливо поле няма пунктове за постоянен мониторинг на атмосферните замърсители. Наблюдаваните показатели за качеството на атмосферния въздух са: серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, озон, въглероден оксид, оловни аерозоли, общ прах и сероводород, амоняк, метанови въглеводороди, неметанови въглеводороди.

Качеството на атмосферния въздух на територията на общината не е зависимо от регионални промишлени източници на емисии, а само от местни такива, но тяхната степен на въздействие е определена като незначителна.

В следващата таблица са описани производствените обекти, които оперират на територията на общината.

Таблица 7. Производствени обекти, функциониращи в община Сливо поле

Производствен обект	Основна дейност	Местоположение	Комплексно разрешително (КР)
„Астра Биоплант“ ЕООД	Производство на растителни масла	гр. Сливо поле	Издадено по реда на чл. 117 от зоос
„Свинекомплекс Бръшлен“ АД	Интензивно отглеждане на свине	с. Бръшлен	Издадено по реда на чл. 117 от зоос
„Свинекомплекс Голямо Враново“ АД	Интензивно отглеждане на свине	с. Голямо Враново	Издадено по реда на чл. 117 от зоос
„Свинекомплекс Юделник“ ООД	Интензивно отглеждане на свине	с. Юделник	Издадено по реда на чл. 117 от зоос

Източник: РИОСВ

На територията на община Сливо поле е регистрирана инсталация за производство на растителни масла и биодизел на „Астра Биоплант“ ЕООД, използваща в процеса на екстракция органичен разтворител.

Всички посочени оператори с издадени комплексни разрешителни (КР), изготвят и представят ежегодно в РИОСВ – Русе Годишни доклади по околна среда (ГДОС) за изпълнение на поставените условия в КР. ГДОС, след проверка се утвърждават от РИОСВ и изпращат на електронен носител в ИАОС – София.

Таблица 8. Други промишлени обекти, функциониращи в община Сливо поле

Производствен обект	Основна дейност	Местоположение
„Авалон индъстри“ ООД	Суши строителни смеси	с. Ряхово
„Вианд“ АД	Производство на фуражни смеси	с. Борисово
„Макена“ ООД	Оранжерийно производство на зеленчуци	с. Голямо Враново

Източник: РИОСВ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Всички посочени, оператори извършват собствени периодични измервания (СПИ), съгласно утвърдени от РИОСВ – Русе Планове за извършване на СПИ. Към настоящия момент на „Макена“ ООД, с. Голямо Враново е наложена текуща месечна санкция по чл. 69 от Закона за опазване на околната среда, във връзка с установено превишение на нивата на въглероден оксид в отпадъчните газове, изпускани от комина на горивната инсталация.

През зимния период се наблюдават емисии от прах и въглероден окис, дължащи се на използвания за отопление дървен материал, но емисионният фон остава в допустимите норми. През същия период от годината около комините на топлинните агрегати на животновъдните ферми се емитират прах, въглероден окис, азотни и серни оксиди. Очакваните стойности в приземния слой след разсейване са значително под допустимите концентрации.

В близост до път II-21 се наблюдава концентрация на замърсяване от автомобилни газове (само в гр. Сливо поле), дължаща се на интензивния транспортен трафик. В останалите населени места не се наблюдава замърсяване от автомобилни газове – по останалите пътища в общината нивото на трафика е значително по-ниско.

Има наличие на неприятни миризми около торовите площадки от животновъдни и птицевъдни ферми. Миризмите се състоят основно от амоняк и сероводород, продукти на анаеробно разграждане на твърдия торов отпадък. С ликвидиране на селските сметища и екологосъобразно третиране на твърдите фекалии от животновъдството чувствително ще се намали мощността на източниците на замърсяване.

При благоприятните, най-вече метеорологични характеристики на територията съществуват условия за бързо разсейване на емитираните вредности и проява на самопречиствателен ефект в околната среда. Малкият брой замърсители и малката им мощност благоприятстват за здравословна околна среда по компонента атмосферен въздух в общината. В общината няма отчетени превишения на показателите, измерващи качеството на атмосферния въздух.

На територията на община Сливо поле, в периода 2014-2021 г. не е извършвано измерване на качеството на атмосферния въздух.

1.3. ВОДИ

1.3.1 Повърхностни води

По данни на Общия устройствен план (ОУП) водните площи заемат 2 006,20 ha, което е 7,25% от общата площ на общината.

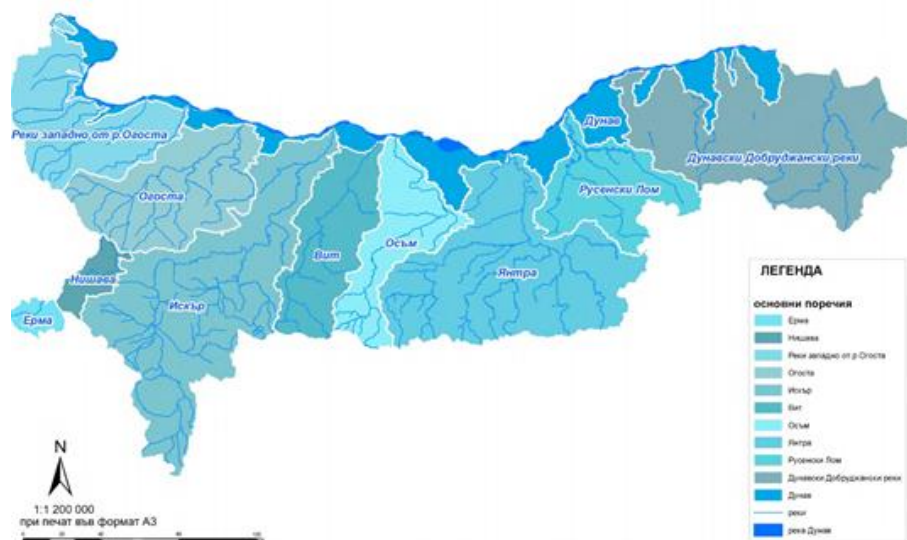
По северната граница на общината на протежение от 24 km преминава част от долното течение на р. Дунав.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 10. Основни поречия в района на БД „Дунавски район“

Източник: БДДР

Територията на община Сливо поле попада в обхвата на по-долу описаните повърхностни водни тела.

Таблица 9. Повърхностни водни тела на територията на община Сливо поле

Код	Име на повърхностно водно тяло	Тип	Категория водно тяло	СМВТ* / ИВТ**/ Естествено водно тяло
BG1DU000R001	Р. Дунав	R6	Река	СМВТ

Източник: БДДР

*СМВТ – Силномодифицирано водно тяло

**ИВТ – Изкуствено водно тяло

На територията на община Сливо поле няма естествени езера и изкуствено създадени язовири.

Състояние на повърхностни води

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води.

Водно тяло BG1DU000R001 е определено като силномодифицирано водно тяло и е оценено с умерен екологичен потенциал.

Най-близкият пункт за оценка на физикохимичните показатели и специфичните замърсители на водното тяло до община Сливо поле, се намира при гр. Русе.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Пунктът на р. Дунав при гр. Русе по физикохимични показатели и специфични замърсители отговаря на изискванията за добро състояние съгласно Наредба Н-4 приложение 6 и 7. При анализа на приоритетни вещества се отчитат концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние по показател олово. Приложен е подход - „Модел на биотичните лиганди“. В този случай изчислената средна годишна стойност отговаря на изискванията на СКОС за добро състояние.

През 2019 г. БДДР е извършила проучвателен мониторинг по река Дунав с цел да се провери състоянието и да се установят източниците на натиск на повърхностни водни тела на територията на БДДР. Част от този мониторинг на пробовземане и анализ на водите е от река Дунав в участъка от гр. Русе до гр. Силистра.

В този участък са извършени две пробонабирания в избрани 9 пункта за мониторинг. При анализа на вещества от групата специфичните замърсители и при двете пробонабирания се установяват превишение на стойностите над СКОС по показател алуминий. От анализираните приоритетни вещества се установяват еднократно превишени концентрации над СКОС по показател трихлорометан в два от пуктовете, избрани в участъкът при гр. Русе.

Риск от наводнения

Наводненията са природно явление, което не може да бъде предотвратено. Вероятността за тяхната поява и степента на пораженията им зависят от редица фактори, познаването и управлението на които позволява да се въздейства върху общите негативни последици от наводненията.

Оценката и управлението на риска от наводнения е предмет на Директива 2007/60 на ЕС, позната още като Европейска Директива за наводненията, която е в сила от 26.11.2007 г. и е транспонирана в националното законодателство с изменението на Закона за водите през м. август 2010 г. В БДДР се разработва План за управление на риска от наводнение. Определени са окончателните райони със значителен потенциален риск за Дунавски район.

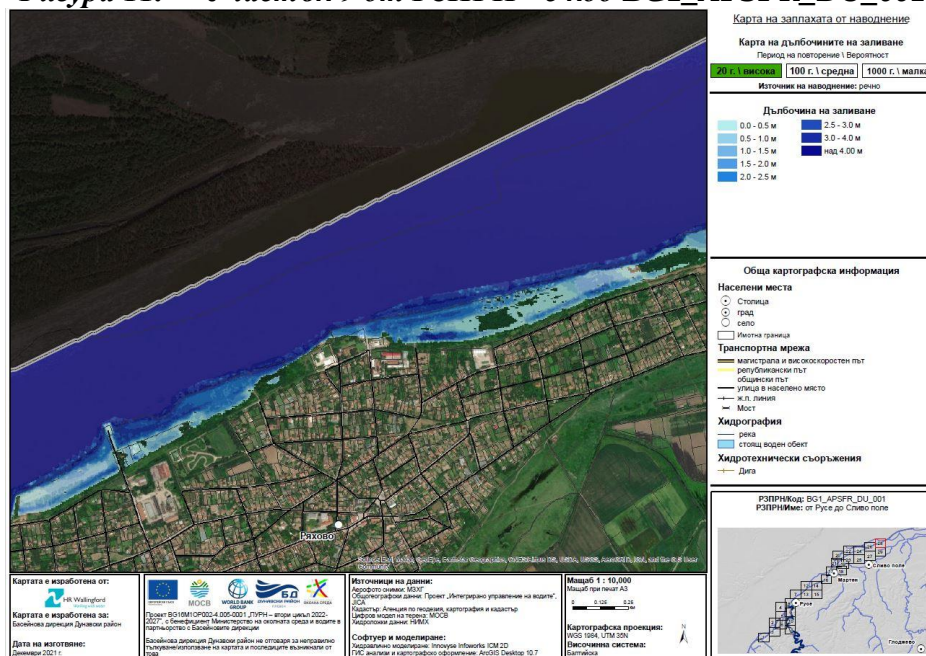
По данни от БДДР община Сливо поле попада в район с риск от наводнение по чл. 146г от Закона за водите. Общината е в обхвата на РЗПРН: р. Дунав с код BG1_APSFR_DU_001. Река Дунав е северна граница за общината, дължината ѝ е 24 km по протежението на реката.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Фигура 11. Участък 9 от РЗПРН - с код BG1_APSFR_DU_001

Източник: БДДР

В ПОРН, за РЗПРН – в община Сливо поле няма регистрирани значителни минали наводнения за периода 2011-2019 г.

1.3.2. Подземни води

В обхвата на община Сливо поле попадат по-долу описаните четири подземни водни тела.

Таблица 10. Подземни водни тела на територията на община Сливо поле

Код	Географско описание на подземното водно тяло
BG1G0000Qal010	Порови води в Кватернера - Бръшлянска низина
BG1G0000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн

Източник: БДДР

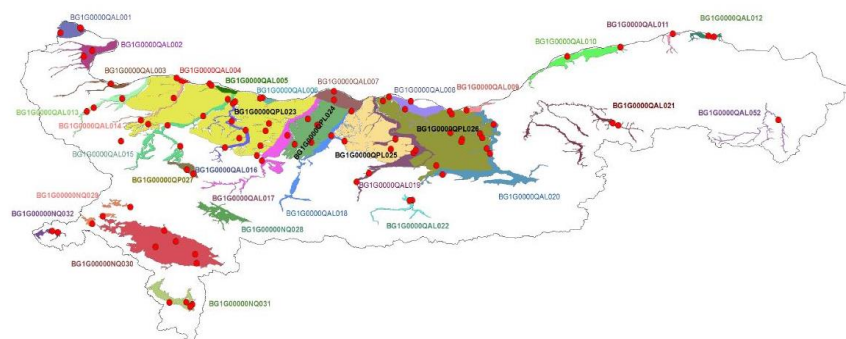
Подземно водно тяло с код **BG1G0000Qal010** - Порови води в Кватернера – Бръшлянска низина.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 12. Подземни води Слой 1 – Неоген - Кватернер

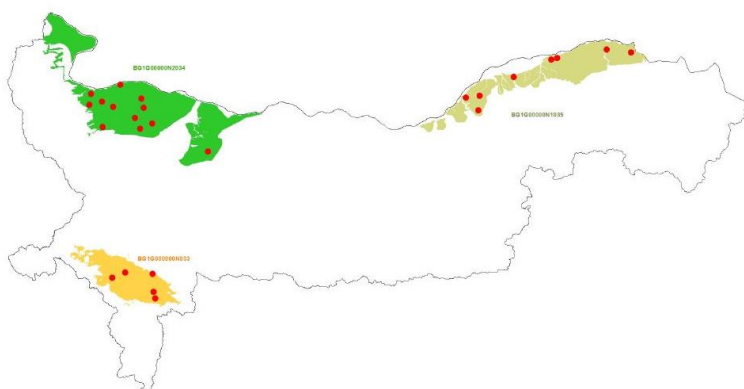

N
при печат във формат А3
0 12.5 25 50 75 100
Kilometers
Източник: БДР

ЛЕГЕНДА
• мониторингови пунктове
подземни водни тела
граница на БДР

Подземно водно тяло с код **BG1G00000N1035** - Порови води в Неогена - район Русе – Силистра.

Фигура 13. Подземни води Слой 2 - Неоген

N
1:1,619,628
при печат във формат А3
Източник: БДР

ЛЕГЕНДА
• мониторингови пунктове
подземни водни тела
граница на БДР

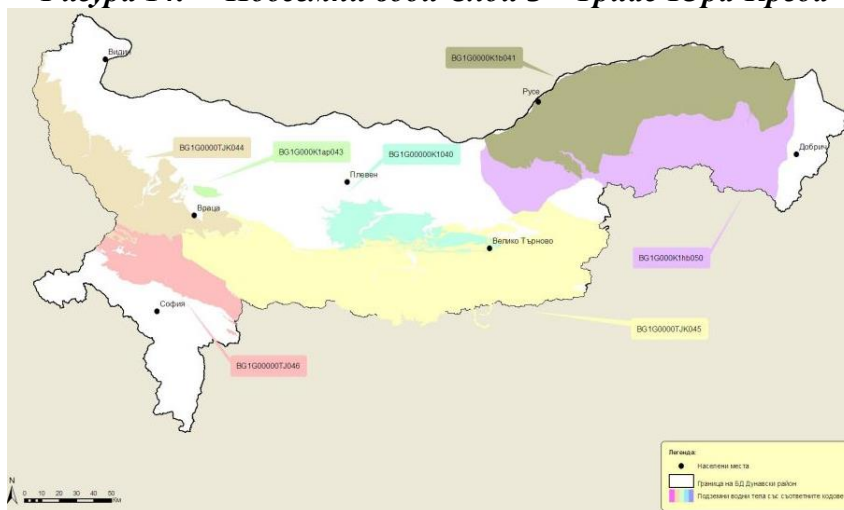
Подземно водно тяло с код **BG1G0000K1B041** - Карстови води в Русенската формация.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

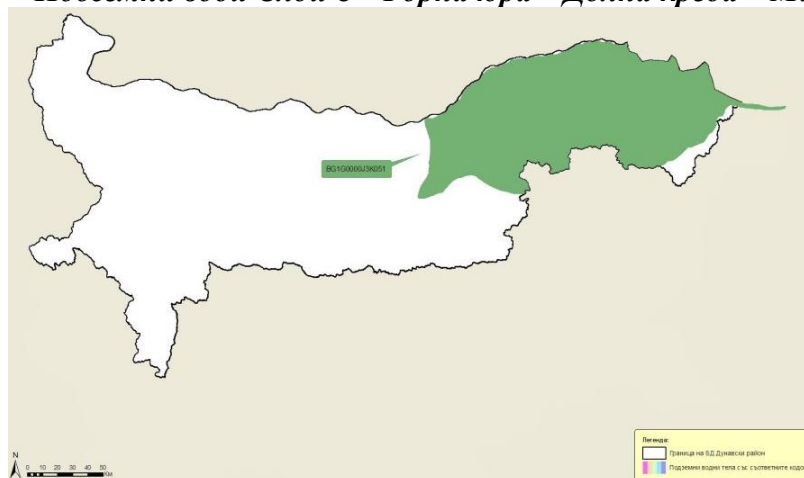
Фигура 14. Подземни води Слой 5 – Триас-Юра-Креда

Източник: БДДР

Подземно водно тяло с код **BG1G0000J3K051** - Карстови води в Малм-Валанжския басейн.

Фигура 15. Подземни води Слой 6 – Горна юра – Долна креда – Малм-Валанж

Източник: БДДР

По данни на БДДР през 2021 г. на територията на община Сливо поле не е извършван мониторинг на количественото състояние на подземните води.

На територията на община Сливо поле има един пункт на мониторинг на химичното състояние на подземните водни тела.

Подземно водно тяло с код **BG1G0000Qal010** и име „Порови води в Кватернера - Бръшлянска низина“.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Мониторингов пункт при гр. Сливо поле ШК-Р8 ПС „Сливо поле“, община Сливо поле, област Русе – при анализа на резултатите от мониторинга проведен през 2018 г. прави впечатление еднократно превишение на СК на показател желязо. Отчетена е стойност от 0,366 mg/l, средногодишната концентрация на показателя за 2018 г. е 0,2076 mg/l, което е минимално превишение спрямо нормата от 0,200 mg/l. Предвид това, че в предходните години не е констатирано подобно превишение, можем да заключим, че то е еднократно и инцидентно. По всички останали показатели водата в пункта отговаря на стандартите за качество на подземни води.

1.3.3. Зони за защита на водите

Зоните за защита на водите са регламентирани в чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 5 от Закона за водите и се определят и актуализират на всеки шест години с Плана за управление на речните басейни (ПУРБ).

Зони за защита на питейните води са териториите, които са определени за защита на водните тела, от които се добива вода за питейно-битови нужди, включително санитарно-охранителните зони, учредени около водохващанията за добив на питейна вода.

Зони за защита на водите, съгласно чл.119 а, ал.1, т.1 от ЗВ

Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

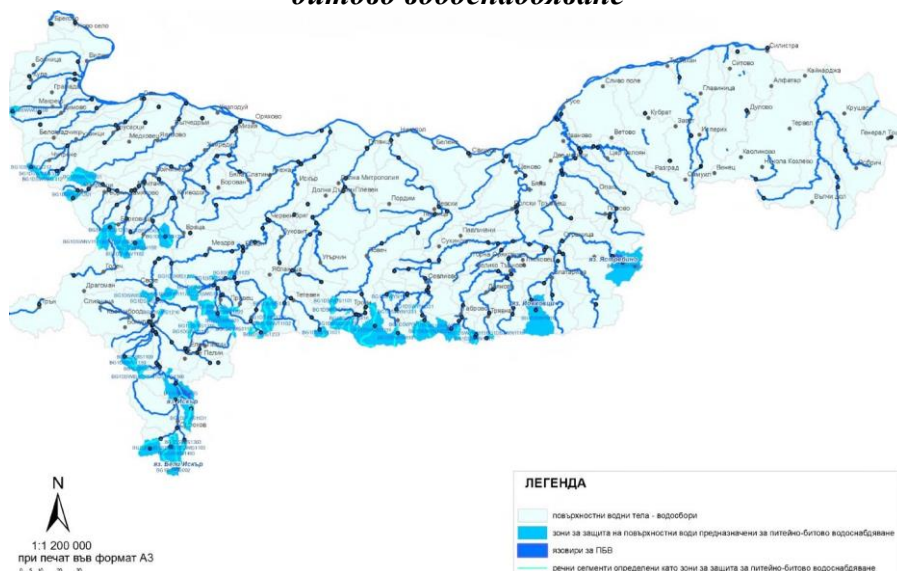
На територията на община Сливо поле няма повърхностни водни тела, обявени за зона за защита на питейните води от повърхностни водни тела, съгласно чл 119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Фигура 16. Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Източник: ПУРБ на ДР 2016-2021 г.

Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на подземните води за питейно-битово водоснабдяване. За зоните за защита на питейните води екологичната цел е: „намаляване на необходимостта от пречистване на водите преди тяхното използване и осигуряване на проектното количество във водоземните съоръжения.“

В ПУРБ 2016-2021 за зони за защита на подземните води за питейно-битово водоснабдяване са заложили следните мерки за опазване: прилагане на правилата за добра земеделска практика за водни тела, определени като зони за защита на водите, предназначени за питейно водоснабдяване в райони в които е установен риск от замърсяване с нитрати.

На територията на община Сливно поле попадат три подземни водни тела, които са защитени.

Таблица 11. Регистър на зоните за защита на подземни води в община Сливно поле

Код на зона	Код на подземно водно тяло	Име на подземно водно тяло
BG1DGW0000QAL010	BG1G0000QAL010	Порови води в Кватернера - Бръшлянска низина
BG1DGW00000N1035	BG1G00000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра
BG1DGW0000J3K051	BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн

Източник: ПУРБ на ДР 2016-2021 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Санитарно-охранителни зони (СОЗ)

Учредените санитарно-охранителни зони на територията на община Сливо поле от БД „Дунавски район“ за водоизточници за питейно и битово водоснабдяване от повърхностни и подземни водни тела на територията на БДДР-Плевен са представени по-надолу в текста.

На територията на община Сливо поле има седем санитарно-охранителни зони, определена в съответствие с изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

В поясите II и III се забраняват, ограничават или ограничават при необходимост дейностите посочени по-долу.

Таблица 12. Забрани и ограничения при доказана необходимост в санитарно-охранителните зони

№	Видове дейности	Пояс II	Пояс III
1	Добив на подземни богатства	О	О
2	Изграждане на надземни и подземни строителни съоръжения с изключение на реконструкция и модернизация на основните водоснабдителни съоръжения	О	-
3	Използване терена за нови или съществуващи гробища за нови погребения	3	ОДН
4	Създаване нови и разширяване съществуващи селищни територии за постоянно и сезонно ползване без изградени канализационни и пречиствателни съоръжения, съответстващи на техническите изисквания	3	ОДН
5	Полагане водопроводи, несвързани с водоснабдителната система	ОДН	-
6	Полагане тръбопроводи, провеждащи нефт и други вредни или токсични вещества	3	3
7	Прокарване пътища и магистрали	О	ОДН
8	Изграждане сервиси, автомивки и паркинги	3	ОДН
9	Изграждане съоръжения и промишлени дейности, водещи до повишаване съдържанието на еутрофизиращи вещества във водата	3	ОДН
10	Изграждане подземни резервоари и хранилища за опасни вещества	3	3
11	Животновъдни ферми (без свинекомплекси)	3	О
12	Свинекомплекси	3	3
13	Лични животновъдни стопанства	ОДН	-
14	Наторяване с течен оборски тор	3	ОДН

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

№	Видове дейности	Пояс II	Пояс III
15	Наторяване с оборски тор и/или компост	О	-
16	Наторяване с неорганични торове	О	ОДН
17	Използване препарати за растителна защита	О	ОДН
18	Изграждане силажни ями	О	-
19	Напоояване и наторяване с отпадъчни води	О	ОДН
20	Ползване на въздухоплавателни средства за разпръскване на торове и пестициди	3	3
21	Промислено риборазвъждане	3	-
22	Използване на плавателни средства с двигател с вътрешно горене	3	О
23	Къмпинги и ваканционни лагери	3	ОДН
24	Почивни станции и други подобни	3	ОДН
25	Изсичане на гори, с изключение на отгледна сеч	О	ОДН
26	Пране с химически препарати и/или избелващи средства	3	3

Източник: РИОСВ

Зони за отдих, водни спортове и/или за къпане

На територията на община Сливо поле няма обявени зони за отдих и водни спортове.

Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми се определят съгласно изискванията на Закона за рибарството и аквакултурите, Наредба № 4 от 20.10.2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми и утвърдения от министъра на околната среда и водите Списък на стопански ценни видове риби и други водни организми.

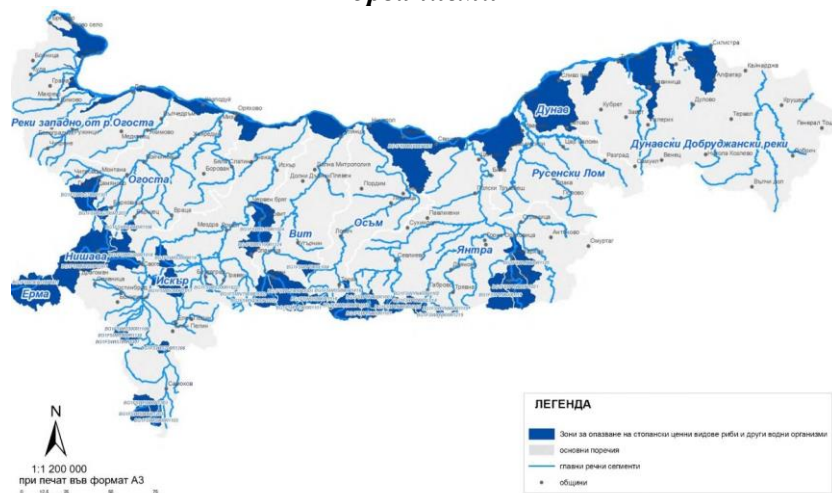
На територията на община Сливо поле има определени зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Фигура 17. Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

Източник: БДДР

Уязвими зони

„Уязвими зони“ са области с определена почвено-геоморфоложка характеристика в близост до водни обекти, при които земеделската дейност води до риск за замърсяване на водите с нитрати. Те обхващат почти всички земи от низинния, равнинно-хълмистия и нископланинския пояс и в сравнение с другите европейски държави заемат значителна част от територията на страната.

Територията на община Сливо поле попада в нитратно уязвима зона.

Фигура 18. Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – нитратно уязвими зони

Източник: БДДР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Таблица 13. Подземни водни тела, попадащи в уязвими зони

Код ПВТ	Наименование на ПВТ
BG1G0000QAL010	Порови води в кватернера Бръшлянска низина
BG1G00000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн

Източник: БДДР

**Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими
местообитания и биологични видове**

На територията на община Сливо поле има учредени три зони, за опазване на водозависими видове и местообитания:

- Защитена зона по директивата за местообитания „Калимок – Бръшлен“ с код BG0000377;
- Защитена зона по директивата за местообитания „Лудогорие“ с код BG0000168;
- Защитена зона по директивата за местообитания „Мартен - Ряхово“ с код BG0000529.

**Фигура 19. Зони за защита на водите, свързани с опазване на водозависими видове и
местообитания**

Източник: БДДР

На територията на община Сливо поле има учредени две зони, за опазване на дивите птици:

- Защитена зона по директивата за птиците „Комплекс Калимок“ с код BG00002030;
- Защитена зона по директивата за птиците „Лудогорие“ с код BG00002062.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Фигура 20. Зони за защита на водите, свързани с опазване на дивите птици

Източник: БДР

1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал

Няма данни на територията на община Сливо поле да има минерални води.

1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите, от които идват и съответните проблеми са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземни води. Състоянието на водните тела се определя в зависимост от следните категории значими натоварвания:

- Значими точкови източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими дифузни източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими водовземания от повърхностните води;
- Други въздействия върху повърхностните води - морфологични изменения и регулиране на оттока.

Точкови източници: към първата група принадлежат тези обекти, заустващи отпадъчни води директно в повърхностни водни обекти.

Дифузни източници на замърсяване: населени места, без изградена канализационна система и интензивно земеделие.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Морфологични изменения: водят до проблеми, възникнали в резултат на водочерпения за питейно-битови, промишлени, селскостопански, хидроенергийни и др. цели.

Регулиране на оттока: тези проблеми възникват вследствие изграждане на хидроенергийни съоръжения.

Въздействия, свързани с хидроморфологични промени значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради. Прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове), инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнената среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

По-долу в таблицата са описани обектите, които са източници на замърсители във водни обекти (заустване на формирани отпадъчни води в повърхностен воден обект) на територията на община Сливо поле. По данни на РИОСВ – Русе тези обекти са 3 на брой.

Таблица 14. Обекти, източници на замърсители във водни обекти на територията на община Сливо поле

Обект	Дейност	Воден обект	Комплексно разрешително	Анализирани показатели	Собствен мониторинг/ контролен мониторинг Превъзходство на ИЕО
„Астра биоплант“ ЕООД Площадка гр. Сливо поле	Производство на биодизел	Река Дунав	КР № 254-Н0-И0- А2/2020 г.	-рН -неразтворени вещества -БПК5 (норма 25 mg/l) -ХПК (норма 100 mg/l) -растителни масла -нефтепродукти -общ азот (норма 10 mg/l)	2021 г. контролен мониторинг БПК5 41,1 mg/l ХПК 173 mg/l Общ азот 19 норма 25 mg/l
„Фишери 2009“ ЕООД Площадка с. Ряхово	Преработка на риба	Река Дунав	РЗ № 13140268/03.08.2015 г.	-рН -неразтворени вещества (норма 50 mg/l) -БПК5 (норма 50 mg/l) ХПК - норма 250 mg/l -мазнини -нефтепродукти	2020 г. контролен мониторинг БПК5 55,5 mg/l 2021 г. контролен мониторинг НВ 250 mg/l БПК5 79,7 mg/l ХПК 330 mg/l
„Терабелла“ ООД Площадка с. Ряхово	Преработка на зеленчуци	Река Дунав	РЗ № 13140197/02.07.2012 г. актуализирано е Решение № 3061/21.09.2020 г.	-рН -неразтворими вещества -БПК5 -ХПК -нефтепродукти	-

Източник: РИОСВ - Русе

1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места

Основен замърсител на водни обекти на територията на община Сливо поле е липсата на изградена канализационна мрежа.

1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води

На територията на общината няма изградени пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ).

Има изготвени работни проекти за канализация в общинския център и за пречиствателна станция, но той е остарял и е необходимо изготвянето на нов.

Поради липсата на канализационни системи се изграждат водоуплътни изгребни ями, но те често не отговарят на необходимите изисквания и съответно отпадните води се изхвърлят или в р. Дунав или попадат в почвата. Необходимо е работният канализационен план да бъде реализиран, както и да бъдат изготвени такива за по-големите населени места на територията на общината.

1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики

Територията на община Сливо поле се обслужва от ВиК ООД – гр. Русе. Във всички населени места в общината има изградена водоснабдителна мрежа. Основен проблем са високите загуби във водопроводната мрежа, дължаща се на амортизирани водопроводи.

Водоснабдителната инфраструктура в общината е обособена в два основни клона. Единият е по направление гр. Сливо поле и с. Борисово и се осъществява от:

- Помпена станция (ПС) „Първи подъем“ – 8 бр. кладенци с хоризонтални филтри тип „Раней“ - R1, R2, R3, R4, R5, R6, R7 и R8 - основен водоизточник;
- ПС „Борисово“ – 4 бр. тръбни кладенци – ТК1, ТК2, ТК3 и ТК4 – резервен водоизточник.

Има напорен резервоар (НР) с обем 1000 m³ и напорна кула резервоар (НКТ) с обем 200 m³.

Водоснабдяването на селата Стамболово и Кошарна се осъществява от:

- ПС „Стамболово“ – 2 бр. тръбни кладенци – ТК1 и ТК2 и напорна кула резервоар с обем 200 m³. Добитата вода от тръбните кладенци, посредством напорен водопровод ПЕВП ф 1600 mm, постъпва напорна кула резервоар, от където по гравитачен път се захранват селата Стамболово и Кошарна.

Водоснабдяването на селата Голямо Враново и Бръшлен се осъществява от:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

- ПС „Голямо Враново“ – 2 бр. тръбни кладенци – ТК1 и ТК2 и напорен резервоар НР 2 х 300 m³;
- ПС „Бръшлен“ – 1 бр. шахтов кладенец и 1 бр. тръбен кладенец – не работи.

Водоснабдяване на Малко Враново се осъществява от:

- ПС „Малко Враново“ – 1 бр. тръбен кладенец и дренаж „Миджеран“;
- ПС „Бабово“ – 1 бр. шахтов кладенец и 1 бр. тръбен кладенец и напорна кула резервоар с обем 150 m³ е за водоснабдяването на с. Бабово;
- ПС „Ряхово“ – 1 бр. кладенец с хоризонтални филтри тип „Раней“ е за водоснабдяването на с. Ряхово.

Водоснабдяване на с. Юделник се осъществява от:

- ПС „Юделник“ – 1 бр. тръбен кладенец, 1 бр. дренаж „Орманджика“ и напорен резервоар НР 2 х 100 m³.

През територията на община Сливо поле минава и транзитен водопровод от „Система Дунав“ за захранване на гр. Разград.

1.4. ОТПАДЪЦИ

Към момента се разработва и Програма за управление на отпадъците на община Сливо поле за периода 2022-2028 г. ПУО е неразделна част от ПООС на общината.

Всички мерки, заложили по фактор „Отпадъци“, са съгласно Програма за управление на отпадъците на община Сливо поле за периода 2022-2028 г., представена в приложение към настоящия документ.

1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени

Битови отпадъци

Количество генерирани битови отпадъци в община Сливо поле

Количеството отпадъци през 2021 г. е 3 419,3 t. Не може да се отчете ясна тенденция при количеството образувани отпадъци. През 2018 г. и през 2020 г. е имало спад в количеството отпадъци, средно 2 500 t.

Таблица 15. Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци за периода 2015-2021 г.

Година	Смесен битов отпадък (t)
2015	3 452,22
2016	3 218,35
2017	3 653,42

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Година	Смесен битов отпадък (t)
2018	2 394,94
2019	3 653,42
2020	2 834,90
2021	3 419,30

Източник: Община Сливо поле

От 2017 г. в общината функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, която е организирана съвместно от Община Сливо поле и „Екопак България“ АД. Системата обхваща гр. Сливо поле, както и селата Г. Враново и Ряхово. Разположени са контейнери на общо 19 места. Всяко място разполага с по 3 броя контейнери за разделно събиране – син, жълт и зелен, съответно за хартия, пластмаса и метали и стъкло.

Таблица 16. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Сливо поле, тон

Вид на опаковката/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
150101 Хартия и картон	0,459	1,448	0,811	1,385	2,372	0,750	0,720
150102 Пластмаса	1,094	1,493	1,362	1,966	1,236	1,413	6,330
150104 Метал	0,331	0,575	0,480	0,450	0,350	0,250	0,780

Източник: Община Сливо поле

Състав на генерираните битови отпадъци в община Сливо поле

Таблица 17. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2022 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год		т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	5,7%	193,94	0	193,94	9,6%
	Хартия и картон	16,4%	561,95	5,71	567,66	28,1%
	Пластмаса	16,8%	573,16	2,68	575,84	28,5%
	Текстил	4,3%	148,24	0	148,24	7,3%
	Гума	1,3%	44,37	0	44,37	2,2%
	Кожа	0,3%	10,19	0	10,19	0,5%
	Градински	8,7%	297,47	0	297,47	14,7%
	Дървесни	1,3%	45,67	0	45,67	2,3%
Неорганични	Стъкло	2,0%	68,60	4,9	73,50	3,6%
	Метали	2,1%	71,58	0	71,58	3,5%
	Инертни - едри	4,0%	135,72	0	135,72	6,7%
Опасни	Опасни	3,3%	112,44	0	112,44	5,6%
Други	Други - неопределими	2,7%	93,35	0	93,35	4,6%
Ситна фракция	Ситна фракция<4см	31,1%	1 062,90	0	1 062,90	52,6%
Общо:		100,00%	3 419,58	13,29	3 432,87	100%

Източник: Окончателен доклад: Морфологичен анализ на състава и количествата на битовите отпадъци образувани на територията на Община Сливо поле, януари 2023 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Опасни отпадъци

За периода 2014-2020 г. няма ясно изразена тенденция при количествата образувани отпадъци.

Генерираните опасни отпадъци на територията на общината са: Отпадъци от масла и отпадъци от течни горива; Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка; Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка; Битови отпадъци.

Строителни отпадъци

През разглеждания период 2014-2020 г. на територията на община Сливо поле са регистрирани данни само за строителни отпадъци с код 170405 (чугун и стомана). За периода се наблюдава повишаване на генерираните количествата отпадък.

Община Сливо поле е в процес на изграждане на система за транспортиране на строителни отпадъци от домакинствата, но към 2022 г. системата не е активна.

Производствени отпадъци

Генерираните количествата производствени отпадъци нямат ясно изразена тенденция за периода 2014-2020 г.

През 2020 г. най-голям дял е количеството отпадъци с код 20304 (материали, негодни за консумация или преработване) – 99,3%.

Утайки от пречистване на отпадъчните води

На територията на община Сливо поле няма изградени пречиствателни станции за отпадни води.

Изводи:

- Общото количеството на образуваните битови отпадъци няма ясно изразена тенденция през разглеждания период 2014-2020 г. Най-голямо е количеството отпадъци през 2017 г. (3 653,42 t.), а най-малко през 2018 г. (2 394,94 t);
- При количествата образувани битови отпадъци на човек от населението също няма ясно изразена тенденция;
- През 2018 г. са образувани 245,66 кг/ж/година, а през 2021 г. – 349,76 кг/ж/година, което е под средната стойност за страната (407 кг/жител/година);
- В сравнителен план община Сливо поле през някои години е над средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година (2017, 2019 и 2021 г.), а през другите е под средното ниво (2015, 2016, 2018 и 2020 г.), определено в НПУО 2021-

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

2028 г. за общини с население между 3 000 – 25 000 - жители – 346 кг/жител/година;

- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;
- Основен метод за обезвреждане на отпадъците е депонирането;
- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Сливо поле е 100%.

1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения

Системата за организирано сметосъбиране на територията на община Сливо поле обхваща всички единадесет населени места. Услугите, които се поддържат са: събиране и транспортиране на битовите отпадъци; третиране на битовите отпадъци в депо; поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.

Дейностите по събиране и извозване на генерираните битови отпадъци се извършва от Общината чрез Общинско предприятие „Комунални дейности“.

През 2010 г. е изградено и въведено в експлоатация Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан в гр. Русе, което включва:

Клетки за неопасни отпадъци:

- Клетка I;
- Клетка II;
- Клетка III;
- Клетка IV (предвидена за бъдещето изграждане);
- Клетка V (предвидена за бъдещо изграждане).

Клетки за инертни отпадъци:

- Клетка VI;
- Клетка VII.

Клетки за опасни отпадъци:

- Клетка I;
- Клетка II.

От 2017 г. в общината функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, която е организирана съвместно от Община Сливо поле и „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Системата обхваща гр. Сливо поле, както и селата Голямо Враново и Ряхово. Разположени са контейнери на общо 19 места. Всяко място разполага с по 3 броя

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

контейнери за разделно събиране – син, жълт и зелен, съответно за хартия, пластмаса и метали и стъкло.

1.5. ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

1.5.1. Видове почви в община Сливо поле

Почвите на територията на общината са: излужени черноземи (преобладават), силно излужени черноземи, сиви горски и ливадни черноземи, излужени средномощни (по поречието на р. Дунав).

Черноземи (Chernozems) – растителността, под влиянието на която са се формирали черноземите, се отнася към ливадно-степната и лесостепната. Най-северната част на Северна България обикновено се смята за най-засушлива с условия в миналото за развитие на ливадностепна растителност. Особена роля в почвообразуването в миналото са играли съобществата от *Andropogoneium*, които се отличават с дълбока коренова система, допринесла за формирането на мощен хумусен хоризонт. Наред с тях голямо влияние са оказали и смесените дъбови гори.

Характерни особености на черноземите:

- по-мощен хумусен хоризонт – средно 40-80 см. Хумусното съдържание е сравнително по-малко между 4 и 8% за горните и 2% за долните слоеве. Със значителна мощност се отличава и алувиалният хоризонт, който съдържа около 1% хумус. Общо двата хоризонта имат 100 – 150 см мощност;
- своеобразно отделяне на карбонатните скали във вид на псевдомицел, или карбонатен мицел;
- не се наблюдава гипсов слой. Това явление се обяснява с по-силното промиване на тези почви у нас;
- не се забелязва вкисляване и рядко се проявяват процеси на напращаване със силициев двуокис;
- сравнително леки са по механичен състав.

Алувиални (Fluvisols) - Процесите на почвообразуване тук са много специфични. Тези почви са относително млади и се намират в начален стадий на развитие. Периодичното промиване от течащите реки при разливане и отлагане на нови материали не позволяват трайно настаняване на растителност и развитие на почвообразователен процес. Затова през краткото време на тяхното съществуване не са формирани генетични хоризонти, а има само отделни слоеве или едва се очертава първичен хумусен хоризонт (A), под които следват различни слоеве от наноси.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Благоприятните водни, въздушни и топлинни свойства правят алувиалноливадните почви едни от най-предпочитаните за земеделие. Те са подходящи за почти всички земеделски култури. Основните мероприятия за запазване и повишаване на плодородието им трябва да бъдат насочени към увеличаване на органичното вещество и подобряване на азотния и фосфорния режим, което може да се постигне чрез системно торене с органични торове.

Фигура 21. Почвеногеографски райони

По данни на ПИРО Сливо поле земеделските територии в общината са 21 202,75 h. или 76,59% от територията на общината.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община Сливо поле – степен на развитие и прогноза за развитието им

Под влиянието на урбанизацията и промишлената дейност почвите са се трансформирали в антропогенни. При тези условия почвите в съществуващия профил бавно, но прогресивни са изтощени, замърсени и са се изменили в отрицателна посока в сравнение с първоначалното им естествено състояние.

1.5.3. Заблатени почви

Заблатяване на почвите се получава от високото ниво на подпочените води.

В община Сливо поле има естествено заблатени земи покрай река Дунав.

По данни от РИОСВ – Русе в община Сливо поле са проверени: Защитни диги на река Дунав в участъка от с. Сандрово до с. Бръшлен (km. 474 до km. 450 по р. Дунав) с дължина 24,420 km., стопанисвани от „Напоителни системи“ ЕАД, клон „Долен Дунав“. Отводнителна помпена станции (ОПС) „Ряхово“ и ОПС II-A, в землището на с. Ряхово – собственост на МЗМ, стопанисвани от „Напоителни системи“ ЕАД клон „Долен Дунав“.

Обект 1. Защитни диги на река Дунав в участъка от на с. Сандрово, с. Ряхово и с. Бръшлен. Предназначението им е да гарантират защита на населените места и прилежащите територии при високи води на р. Дунав. Към момента на проверката дигата е обрасла с тревна, храстовидна и дървесна растителност. Извършена е проверка на аварийния план и оглед на аварийния склад при лимана в с. Ряхово на „Напоителни системи“ ЕАД - клон Долен Дунав. Същият е окомплектован с изискуемият минимум от необходими инструменти и материали (съгласно изискванията) за поддръжка на дигата в участъка, като количеството им е съгласувано с Изпълнителния директор на „Напоителни системи“ ЕАД, София.

В участъка преди с. Бръшлен до границата с община Тутракан, намиращ се в непосредствена близост до ОПС II-A, върху дигата има образувани потъвания и деформации, вероятно настъпили от нерегламентирано преминаване на коли, камиони, селскостопански машини и/или техника. Към същото място, само че в основата на дигата преминава отводнителен канал, стопанисван от „Напоителни системи“ ЕАД - клон Долен Дунав, представляващ, излята бетонна тръба с диаметър 140 см., която е компрометирана в долната си част, като има видими следи от пропукване на бетона. При извършения оглед на защитните диги на река Дунав в участъка от на с. Сандрово, с. Ряхово и с. Бръшлен, не са установени други места с видими пропадания или прокопавания, застрашаващи целостта на дигите.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Обект 2. Отводнителна помпена станция (ОПС) „Ряхово“, ОПС II-A и обработваеми земи в землищата на ППК „Надежда“ Ряхово, ППК „Задруга“ Бабово и ППК „Бръшлен“. В момента на проверката отводнителните помпени станции не са работели, поради ниски води на р. Дунав и ниски нива на подпочвените води в отводнителните канали.

Главните отводнителни канали (ГОК1) и събирателите към тях, собственост на МЗм, стопанисвани от „Напоителни системи“ ЕАД - клон Долен Дунав, са в добро състояние, прочистени от храстовидна и дървесна растителност и продълбочени. Актуализирана е инструкцията за дейността на дежурните помписти за действие при аварийни ситуации в ОПС „Ряхово“ и ОПС II-A. Разработен е аварийен план за действие при аварийни ситуации, актуализиран през 2021 г. В плана са направени необходимите разчети за оповестяване и придвижване на аварийните групи и необходимата налична техника до мястото на аварийната ситуация.

Съоръженията са в изправност и са в готовност при нужда за отводняване. Помпите в ОПС „II-A“ и ОПС „Ряхово“ през месец март са работили. Подстъпите към помпените станции и дигите са почистени, също така и под проводниците на електрическата мрежа е отстранена растителността. Направени са допълнителни и са възстановени прекъснати събирателни канали към главния отводнителен канал. Съществуващите канали са продълбочени и почистени от избуяла растителност и от изхвърлените в тях отпадъци. Възстановена е каналната връзка на ГОК1, свързваща ОПС II-A и ОПС „Ряхово“.

1.5.4. Ерозирали почви

Ерозия на почвата е основен деграционен процес, който се дължи както на природни и климатични фактори, така и на активна човешка дейност – неправилни обработки, прекомерна паша, обезлесяването, пожари и др.

За определяне на действителния риск от ерозия на почвата за територията на община Сливо поле са използвани данни от 2018 и 2019 г., които са получени въз основа на Американския ГИС-модел USLE за изчисление на риска от ерозия, който е пригоден за българските условия от института по почвознание „Никола Пушкиров“.

Данните са представени според класификацията на действителния риск от ерозия на почвата, разработена от института по почвознание „Никола Пушкиров“ и са дадени в таблиците по-долу.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Таблица 18. Риск от ерозия на почвата в община Сливо поле

Риск от ерозия	Относителен дял					
	2018 г.		2019 г.		2020 г.	
	h	%	h	%	h	%
Обща площ на общината	27 600	100	27 600	100	27 600	100
Много слаб действителен риск	4 900	17,75	0	0	0	0,00
Слаб действителен риск	1 308	4,74	0	0	1 435	5,19
Слаб до умерен действителен риск	1 445	5,24	2 052	7,44	1 020	3,69
Умерен действителен риск	1 480	5,36	1 061	3,84	0	0,00
Умерен до висок действителен риск	150	0,54	304	1,11	526	1,91
Висок действителен риск	694	2,51	531	1,92	620	2,24
Много висок действителен риск	0	0,00	495	1,79	150	0,54

Източник: ИАОС

Интензитетът на ерозията за територията на община Сливо поле е както следва: за 2018 г. – **24,5 t/ha/yr**, за 2019 г. – **15,9 t/ha/yr**, за 2020 г. – **13,9 t/ha/yr**.

Оценката за средногодишните загуби на почва от ерозия, за територията на община Сливо поле, през 2018 г. възлиза на 248 309 t, през 2019 г. - 102 652 t, а през 2020 г., съответно – 79 775 t.

Забележка: През 2019 г. се наблюдава значителна промяна в средногодишния интензитет на плоскостната водна ерозия, тъй като са включени и териториите с надморска височина над 1200 м. Сравнение с данните от предходни години не е коректно да се прави, поради различен обхват на изходните данни.

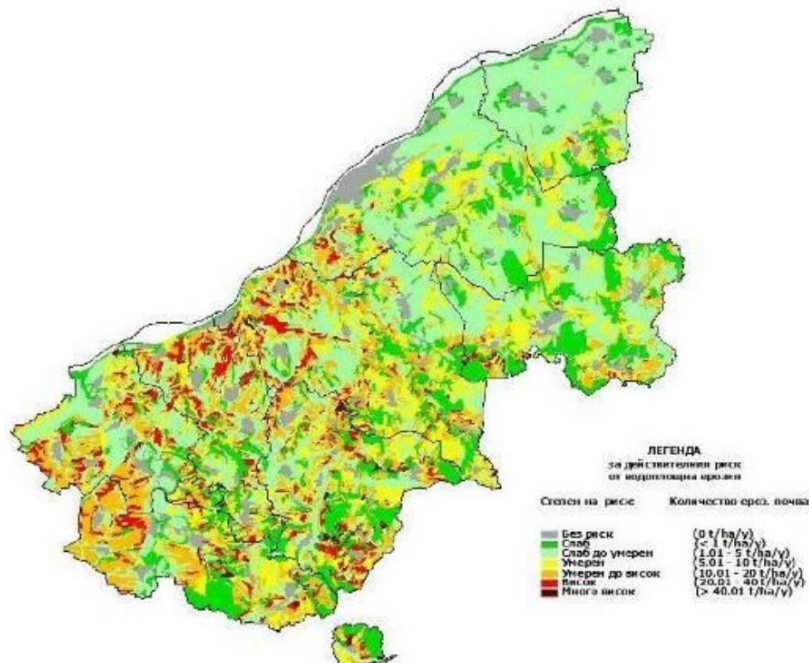
Чрез математически модел се изчислява водоплощната ерозия, която е показана на следващата фигура. На територията на община Сливо поле има площи както със слаб риск, така и с умерен риск от водоплощна ерозия.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 22. Действителен риск от водоплощна ерозия на територията на област Русе

Източник: Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2021 г.

Съгласно използвания в ИАОС модел за оценка на ветровата ерозия, който е базиран на уравнението WEQ, рискът от ветрова ерозия на територията на областта се степенува в зависимост от скоростта на вятъра, особеностите на релефа, почвените условия както и някои други климатични фактори – валежи, атмосферна влажност.

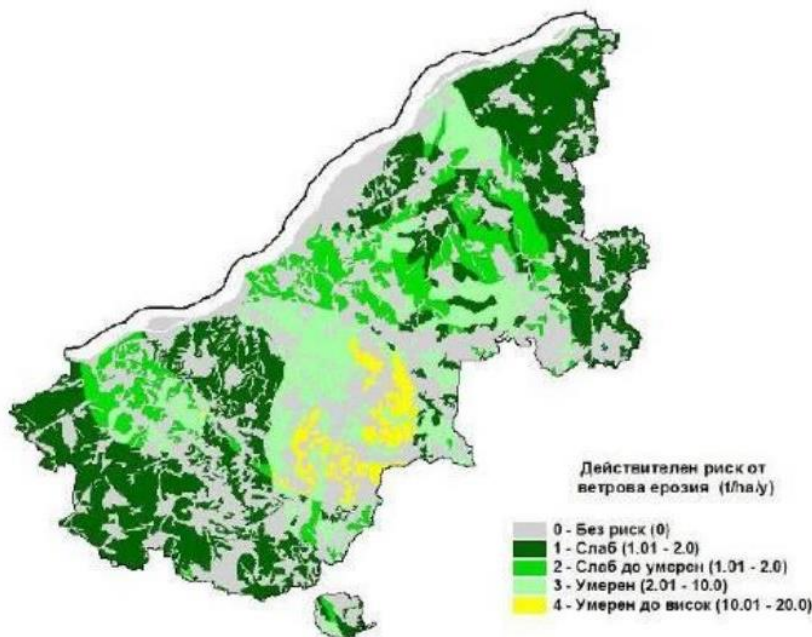
Територията на община Сливо поле попада в обхвата на площи предимно със слаб до умерен риск от ветрова ерозия.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 23. Действителен риск от ветрова ерозия на територията на област Русе

Източник: Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2021 г.

Вкисляването на почвите се извършва главно под въздействие на природни и антропогенни фактори. Източник на повишена киселинност в почвата при естествени условия са главно органичните киселини, образуващи се при разлагане на растителните остатъци и просмукващи се с атмосферната влага в почвата. Почвата се вкислява по-интензивно, когато с реколтата се изнасят значителни количества Са и Mg и не се връщат обратно в почвата.

Вкисляването, дължащо се на антропогенни фактори, се установява при интензивно минерално торене с големи количества азотни торове, внасяни под формата на амониев сулфат, амониев хлорид, амониев нитрат и др.

Почвите могат да се вкислят и под действие на киселинни промишлени отпадъци, главно серни и азотни съединения. Те попадат в почвата най-често с т.н. киселинни дъждове, но те засега в България имат ограничено значение.

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Сливо поле няма вкислени почви.

Засоляването и алкализирането на почвите е свързано освен с природни причини и с антропогенни фактори. В повече от наблюдаваните пунктове се наблюдават сезонни изменения в съдържанието на водоразтворимите соли. Измиване на солите по дълбочина – през пролетния период и леко увеличаване – през есенния сезон.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Към утвърдената годишна програма за почвен мониторинг – II-ро ниво няма определени пунктове за извършване на мониторинг на почвите на територията на общината.

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Сливо поле няма засолени почви.

Намаляване на съдържанието на органичен въглерод/хумус, което води до обезструктуриране на почвата, с последващо влошаване на водно-физичните показатели и намаляване на продуктивността им. Дехумификацията предполага понижаване на буферността на почвите по отношение на химически замърсявания, както и до ускоряване на ерозионните процеси, и влошаване на генния фонд и биоразнообразието.

Съгласно предоставените данни от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), на територията на община Сливо поле има един пункт № 303, който се намира в землището на с. Бръшлен. Проби са взети през 2017 г. Резултатите са описани в следващата таблица.

Таблица 19. Средна концентрация на биогенни замърсители през 2017 г.

Име на показател	Средна стойност	
	Дълбочина 0-20 sm	Дълбочина 20-40 sm
Общ органичен въглерод (TOC) (g/kg)	22,20	22,033
Общ фосфор P (mg/kg)	0,78	0,793
Азот Келдал (g/kg)	2,19	2,18

Източник: ИАОС

Сред основните причини за изтощаването на почвите са изгарянето на стърнищата, пълната липса на органично торене, бързата минерализация на органичното вещество, причинена от прекалената небалансирана химизация на земеделския процес и особено плоскостната водна ерозия, която е в средна и силна степен на развитие.

1.5.5. Замърсяване на почвите

Замърсяването на почвата с **тежки метали** има различни източници – по атмосферен път чрез праха и дъжда, производствени отпадъци, автомобилни отпадъци, от химизацията на селското стопанство, от поливане на земеделски земи с отпадни води и др.

Оценката на екологичния статус на почвите от община Сливо поле е направена на базата на данните от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), подсистема „Почви“ на ИАОС. За целта данните за наличните концентрации на тежки метали и металоиди (As, Hg, Cd, Cu, Ni, Cr, Pb, Zn, Co) от пункт № 303 съответно в землището на с. Бръшлен през 2021 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

При извършените анализи до момента не са регистрирани наличия на тежки метали над ПДК. Това се дължи на воденето от земеделските кооперации и арендатори на добри земеделски практики, правилна употреба на пестициди и торове, и сеитбооборот.

Проследявайки динамиката на наблюдаваните индикатори Cd, Pb, Cu, Zn, Ni, Cr, Co, As, се установява, че те са в границата на нормите, много под МДК (максимално допустима концентрация), съгласно Наредба № 3 за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата (ДВ, бр. 71/2008 г.).

Таблица 20. Средни концентрации на неорганични компоненти от пункт №303, с. Бръшлен през 2021 г.

Средна стойност, mg/kg	Хром Cr	Кобалт Co	Никел Ni	Мед Cu	Цинк Zn	Арсен As	Кадмий Cd	Олово Pb	Живак Hg
	87,3	14,9	67,6	39,9	122,4	6,74	0,37	39,5	<0,1

Източник: РИОСВ - РУСЕ

Едни от основните устойчиви органични замърсители са **органичните пестициди**, които са били масово използвани в селското стопанство през 60-те години на миналия век. Останалите неизползвани препарати са събрани и се съхраняват в складове, разположени на територията на бившите ТКЗС-та.

Таблица 21. Средни концентрации на пестициди от повърхностен слой на почвата пункт №303, с. Бръшлен

Име на показател	Дълбочина 0-20 cm Средна стойност (mg/kg)
Алдрин	0,001
Диелдрин	0,001
Ендрин	0,001
Гама - HCH - Линдан	0,001
Мирекс	0,001
Пентахлорфенол (PCP)	0,01
Хептахлор	0,0025
Хлордекон	0,03
Алфа - HCH - хексахлорциклохексан	0,001
Бета - HCH	0,001
Цис - хептахлор - епоксид	0,001
Алфа - ендосулфан	0,00177
Хексахлоробензен	0,001
Пентахлорбензен	0,001
Цис-хлордан	0,001
Транс-хлордан	0,001
p,p-DDT	0,0013
o,p-DDE	0,001
p,p-DDE	0,001
o,p-DDD	0,001

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Име на показател	Дълбочина 0-20 sm Средна стойност (mg/kg)
p,p-DDD	0,001
o,p-DDT	0,0054
Бета - ендосулфан	0,001

Източник: ИАОС

На територията на община Сливо поле има общо 7 бр. Б-Б кубове за съхранение на негодни за употреба препарати от растителна защита, в които се съхраняват около 28 000 kg. такива препарати. По данни на РИОСВ – Русе кубовете са в добро състояние.

Основният натиск по отношение на запасеността на почвите с биогенни елементи идва от селското стопанство и по-специално от небалансираната употреба на торове в миналото. През последните години се отчита стабилизиране на потреблението на торове и продукти за растителна защита в нива, които не будят притеснения относно въздействията върху околната среда и в количества, многократно по-малки от употребяваните в края на миналия век.

По данни на РИОСВ – Русе през 2021 г. не са регистрирани превишавания на показателите за замърсяване с **устойчиви органични замърсители**, включително нефтопродукти. Данните от провеждания почвен мониторинг показват, че показателите са в границите на пределно допустимите концентрации.

Таблица 22. Средни концентрации на полихлорирани бифенили от повърхностен слой на почвата, пункт №303, с. Бръшлен, 2021 г.

Име на показател	Дълбочина 0-20 sm Стойност (mg/kg)
PCB 52/2;2;5;5	0,001
PCB 101/2;2;4;5;5	0,001
PCB 138/2;2;3;4;4;5	0,001
PCB 153/2;2;4;4;5;5	0,001
PCB 180/2;2;3;4;4;5;5	0,001
PCB-28/2;4;4	0,001

Източник: ИАОС

Таблица 23. Средни стойности на полициклични ароматни въглеводороди от повърхностен слой на почвите, пункт №303, с. Бръшлен, 2021 г.

Име на показател	Дълбочина 0-20 sm Средна стойност (mg/kg)
Нафталин	0,0234
Антрацен	0,0022
Фенантрен	0,0127
Флуорантен	0,0140
Бензо(а)антрацен	0,0067

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Име на показател	Дълбочина 0-20 sm Средна стойност (mg/kg)
Хризен	0,0084
Бензо(ghi) перилен	0,0453
Индено(1;2;3-с;d) пирен	0,0293
Аценафтен	0,001
Аценафтилен	0,001
Флуорен	0,0013
Пирен	0,0122
Бензо(b,j,k)флуорантен	0,072
Бензо (a) пирен/ 3,4 - Бензопирен	0,0303
Бензо(е)пирен	0,0017
Дибензо(а;h)антрацен	0,0124

Източник: ИАОС

По данни от РИОСВ – Русе към утвърдената годишна програма за почвен мониторинг – I – ниво на територията на община Сливо поле има един определен пункт № 303 в с. Бръшлен. Вzeti са почвени проби и са анализирани следните показатели: рН (N₂O), Общ въглерод (ТС), Органичен въглерод (ТОС), Общ азот, Общ фосфор, Тежките метали: Zn, Cu, Pb, Cd, Cr, Co и Ni, As, Hg, обемна плътност, PAH₁₆, PCB₆ и органохлорни пестициди. Получените резултати от анализиранияте проби са в нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите.

1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)

„Запечатването на почвите“ представлява трайно покриване на почвените повърхности с непропусклив материал, поради застрояване и/или изграждане на инфраструктура. При урбанизацията на териториите неминуемо почвите под изградените сгради и съоръжения остават запечатани. Запечатани са почвите и под изградената транспортна инфраструктура. „Запечатаните“ почви са безвъзвратно загубени за земеделско ползване.

Съгласно Националния концесионен регистър няма възложени концесии за добив на полезни изкопаеми (кариери) на територията на общината.

Свлачището е процес, при който се нарушава устойчивостта на големи земни маси и се създават предпоставки за придвижването им. Свлачищните процеси нямат внезапен характер и е възможно да бъдат регулирани с технически средства (укрепителни работи – изграждане на подпорни стени, заскаляване на участъци, изграждане на дренажни системи с цел понижаване нивото на подпочвените води и др.).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

На територията на община Сливо поле са регистрирани 2 свлачища, едно в землището на с. Голямо Враново и едно в с. Юделник (описани са в Таблица 3 Регистрирани свлачища на територията на община Сливо поле).

1.6. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.

В обхвата на община Сливо поле са включени землищата на 11 населени места, които попадат в района на дейност на Регионална дирекция по горите – гр. Русе: гр. Сливо поле, с. Бабово, с. Борисово, с. Бръшлен, с. Голямо Враново, с. Кошарна, с. Малко Враново, с. Ряхово, с. Стамболово, с. Черешово, с. Юделник.

Същите землища попадат в района на дейност на „Северноцентрално държавно предприятие“ ДП – гр. Габрово, в неговите териториални поделения, както следва:

В Териториално поделение ДЛС „Дунав“ – гр. Русе попадат териториите на землищата на гр. Сливо поле, с. Бабово, с. Борисово, с. Бръшлен, с. Голямо Враново, с. Кошарна, с. Малко Враново, с. Ряхово, с. Стамболово, с. Черешово – част, с. Юделник.

В Териториално поделение ДГС „Сеслав“ – гр. Кубрат попадат териториите на землището на с. Черешово – част.

Горските територии в община Сливо поле са общо 2 318,1 h, в т.ч. общо залесената площ е 2 215,7 h, незалесената площ за залесяване 65,1 h и недървопроизводително площ 37,3 h.

По данни на КВС и Лесоустройствения проект горските територии са 2 362,8 h. Разликата от 44,7 h идва от данните по ГИС.

Таблица 24. Разпределение на горските територии в община Сливо поле

Населено място	Обща площ - ха	В това число:		
		Залесена площ - h	Незалесена площ за залесяване - h	Недървопроиз- водителна площ - h
Общо	2 318,1	2 215,7	65,1	37,3
гр. Сливо поле	280,9	268,5	3,8	8,6
с. Бабово	10,9	10,9	0	0
с. Борисово	20,7	20,7	0	0
с. Бръшлен	174	164,3	8,9	0,8
с. Голямо Враново	44	44	0	0
с. Кошарна	404,8	395,1	3,1	6,6
с. Малко Враново	128,1	120,2	3,5	4,4
с. Ряхово	479,3	431,1	43,9	4,3
с. Стамболово	137,7	137,7	0	0
с. Черешово	457,7	443,9	0,7	10,1

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Населено място	Обща площ - ха	В това число:		
		Залесена площ - h	Незалесена площ за залесяване - h	Недървопроиз- водителна площ - h
с. Юделник	183	179,3	1,2	2,5

Източник: ТП ДЛС „Дунав“, гр. Русе

Таблица 25. Горски територии в община Сливо поле по вид собственост

Населено място	Обща площ - ха	В това число:		
		Държавна собственост - h	Общинска собственост - h	Частна собственост - h
Общо	2 318,1	775,3	1 298,3	244,5
гр. Сливо поле	280,9	205,8	69,8	5,3
с. Бабово	10,9	0	10,9	0
с. Борисово	20,7	0	20,7	0
с. Бръшлен	174	86,2	65	22,8
с. Голямо Враново	44	0	44	0
с. Кошарна	404,8	3,5	342,2	59,1
с. Малко Враново	128,1	0	126,4	1,7
с. Ряхово	479,3	496,7	8,6	1
с. Стамболово	137,7	0	95,6	42,1
с. Черешово	457,7	7,7	401,5	45,5
с. Юделник	183	2,4	113,6	67

Източник: ТП ДЛС „Дунав“, гр. Русе

Горското стопанство е стратегически резерв за развитието на дейности като туризъм, дърводобив и дървопреработване, лов и риболов, рационално и екологосъобразно ползване на диворастящите билки, горски плодове и гъби и т.н.

Развитието на дейностите, свързани с възпроизводството, ползването и опазването на горите, създава работни места за част от населението на общината.

Горите в общината и района имат социално-хигиенни, защитно-водоохранни, противоерозионни и здравно-украсни функции. Горите предпазват прилежащите земи от развитието на ерозионни процеси и увеличават плодородието им.

Горите подобряват климата, акумулират големи количества от падналите дъждовни води и намаляват скоростта на водния отток, с което и предпазват почвата от ерозия.

1.6.2. Защитени видове растения и животни

В община Сливо поле естествената растителност е запазена по островите и в непресушените блата. За това и те са обявени за защитена територия съгласно Закона за защитените територии.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Горите в община Сливо поле са с много малка площ. Намират се на островите и по брега на р. Дунав и основният вид, от който се състоят, е тополата. Това са интензивни горски култури, създадени с цел производство на дървесина. Но по островите и край реката има запазени естествени находища на върби и местни тополи.

Основните дървесни видове, които дават облика на естествената растителност за района са топола, върба, дъб, липа и габър.

Наличието на естествени блатата, крайречни и преовлажнени местообитания е довело до съхраняване на популации на растителни видове, включени в приложение I на Бернската конвенция като *Salvinia natans* (Плаваща лайка), *Typha latifolia* (Дяволски нокът), *Marsilea quadrifolia*, или вписани в Червената книга на Р България - *Potamogeton trichoides* (Влакновиден ръждавец), *Nymphaea alba* (Водна роза, блатна роза), *Najas* (Бърдуче; Жълта водна роза) и други.

Фаунистичното богатство е много голямо. Безгръбначните са в процес на изучаване. Най-добре изучени от безгръбначната фауна са водните кончета. За 24 намерени в района вида са представени всички познати находища и точни сведения за източника.

Много видове от рибната фауна на Долния Дунав и долните течения на неговите притоци използват водите в заливните низини като място за хвърляне на хайвер или хранене. Тази част на реката е най-важното местообитание за 6-те вида есетрови риби в България. Блатата са единствените алтернативни места за размножаване на видовете, чиито жизнен цикъл е свързан със стоящи води. Към рибното богатство се отнасят напр.: *Accipenser ruthenus* (Чига), *Esox lucius* (Щука), *Scardinius erythrophthalmus* (Червеноперка), *Tinca tinca* (Лин), *Abramis brama* (Платика), *Abramis ballerus* (Чил косат), *Rhodeus amarus* (Горчивка), *Cyprinus carpio* (Шаран), *Carassius auratus* (Сребриста каракуда), *Misgurnus fossilis* (Виюн, змиорче), *Pungitius platygaster* (Деветигла бодливка).

В защитените територии се срещат 10 вида земноводни: *Rana ridibunda* (Голяма водна жаба), *Rana esculenta* (Зелена водна жаба), *Hyla arborea* (Жаба дървесница), *Pelobates fuscus* (Обикновена чесновница), *Pelobates suriacus balkanicus* (Балканска чесновница), *Bufo bufo* (Голяма крастава жаба), *Bombina orientalis* (Червенокоремна бумка), *Bombina variegata* (Жълтокоремна бумка), *Triturus vulgaris* (Голям гребенест тритон), *Triturus dobrogicus* (Дунавски тритон). Повечето видове са защитени от Бернската конвенция. В Червената книга на животинския свят в България е нанесен вида *Pelobates syriacus balkanicus*.

С намерените 5 вида в района, влечугите са по-слабо застъпени. Често срещани са *Natrix natrix* (Обикновена водна змия) и *Natrix tessellata* (Сива водна змия). Заедно с трите

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

срещащи се вида костенурки *Testudo graeca* (Шипобедрена костенурка), *Testudo hermanni* (Шилоопашата костенурка) и *Emys orbicularis* (Европейската блатна костенурка).

Птиците са голямото богатство за общината. От всички 230 вида птици, които се срещат тук, с конзервационно значение са 146. От тях 101 вида птици гнездят, 65 зимуват и 139 са мигриращи.

Обектите от НЕМ заемат в общината 52 km² (с припокриване), което прави 18,85% от територията ѝ. Най-голям е дялът на защитените зони по НАТУРА 2000 - 18,07%. Те са почти поравно разпределени между 33 за птиците и 33 за хабитатите.

Защитените територии са 6,9%. Те включват една защитена местност – ЗМ „Калимок – Бръшлен“.

По данни от Регистъра на вековните дървета в България на територията на община Сливо поле има 1 бр. защитено вековно дърво в с. Кошарна – Полски бряст (*Ulmus minor*).

1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм

На територията на ловното стопанство се ловува: благороден елен, дива свиня, фазан и яребица.

1.6.4. Защитени територии и защитени зони

В териториалния обхват на община Сливо поле попада в границите на следните защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, по смисъл на ЗБР:

BG0000377 „Калимок – Бръшлен“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-1049/17.12.2020 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 21/2021 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1062/07.11.2022 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 90/2022 г.).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 24. Защитена зона „Калимок – Бръшлен“

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg/>

Предмет на опазване в защитената зона са:

- Следните типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР:
 - 1530 * Панонски солени степи и солени блата;
 - 3130 Олиготрофни до мезотрофни стоящи води с растителност от *Littorelletea uniflorae* и/или *Isoeto-Nanojuncetetea*;
 - 3140 Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от *Chara*;
 - 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*;
 - 3270 Реки с кални брегове с *Chenopodion rubri* и *Bidentation p.p.*;
 - 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс;
 - 6440 Алувиални ливади от съюза *Cnidion dubii* в речните долини;
 - 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
 - 91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmion minoris*);
- Местообитания на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:
 - Бозайници - Видра (*Lutra lutra*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Степен пор (*Mustela eversmannii*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*);

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

○ Земноводни и влечуги - Добруджански тритон (*Triturus dobrogicus*), Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*);

○ Риби - Украинска минога (*Eudontomyzon mariae*), Карагъоз (Дунавска скумрия), (*Alosa immaculata*), Дунавска брияна (*Alburnus sarmaticus*), Распер (*Aspius aspius*), Белопера кротушка (*Romanogobio vladkovii*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*), Сабица (*Pelecus cultratus*), Вижон (*Misgurnus fossilis*), Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Високотел бибан (*Gymnocephalus baloni*), Ивичест бибан (*Gymnocephalus schraetzer*), Малка вретенарка (*Zingel streber*), Голяма вретенарка (*Zingel zingel*);

○ Безгръбначни - Лицена (Голяма огневка) (*Lucasena dispar*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*);

○ Растения - Четирилистно разковниче (*Marsilea quadrifolia*).

Защитената зона се обявява с цел:

- Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени по-горе в текста, местообитанията на посочените по-горе видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биоекографски регион;
- Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 1530 *, 3140, 3150, 3270, 6430, 6440, 91E0 * и 91F0;
- Подобряване на местообитанията на вида Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);
- При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени по-горе в текста, местообитания на посочени по-горе видове и техни популации.

В границите на защитената зона се забранява:

- Провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;
- Движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

- Търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- Постоянно съхраняване и депониране на отпадъци;
- Промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- Премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- Употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на ЗЗР;
- Употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия;
- Изземване на наносни отложения от реката в границите на местообитанията описани по-горе освен при установена необходимост за поддържане на проводимостта, както и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете, описани по-горе;
- Извършване на дейности, свързани с отводняване, пресушаване или промяна на водния режим на затони, мочурища и естествени водни обекти, освен при изпълнение на дейности, свързани с подобряване състоянието на водните екосистеми и на типовете природни местообитания и видовете, описани по-горе;
- Унищожаване на островни образувания;
- Извеждане на сечи в природни местообитания с кодове 91E0* и 91F0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете, описани по-горе;

- Използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите, и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
- Използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- Палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- Добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;
- Паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

BG0002030 „Комплекс Калимок“ за опазване на дивите птици по чл. 6, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗБР, обявени със Заповед № РД-831/17.11.2008 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 108/2008 г.), изм. и доп. със Заповед РД-86/28.01.2013 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 10/2013 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1042/03.11.2022 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 89/2022 г.).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 25. Защитена зона „Комплекс Калимок“

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg>

Предмет за опазване в защитената зона са следните видове птици:

- По чл. 6, ал. 1 т. 3 от ЗБР:
 - Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Голям воден бик (*Botaurus stellaris*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), Лопатарка (*Platalea leucorodia*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Червеногуша гъска (*Branta ruficollis*), Червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Червена каня (*Milvus milvus*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Малък сокол (*Falco columbarius*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Сив жерав (*Grus grus*), Голяма пъструшка (*Porzana porzana*), Средна пъструшка (*Porzana parva*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Кокилобегач (*Himantopus himantopus*), Саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*), Бойник (*Philomachus pugnax*), Голяма бекасица (*Gallinago media*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Малка чайка (*Larus minutus*), Дебелоклюна рибарка (*Gelochelidon nilotica*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Белочела рибарка (*Sterna*

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

albifrons), Белобуза рибарка (*Chlidonias hybridus*), Черна рибарка (*Chlidonias niger*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Синьогушка (*Luscinia svecica*);

- По чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР:

- Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Червеногуш гмурец (*Podiceps grisegena*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Сива гъска (*Anser anser*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Фиш (*Anas penelope*), Сива патица (*Anas strepera*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Клопач (*Anas clypeata*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Звънарка (*Bucephala clangula*), Голям нирец (*Mergus merganser*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Малка бекасица (*Limnocyptes minimus*), Средна бекасица (*Gallinago gallinago*), Черноопашат крайбрежен бекас (*Limosa limosa*), Голям червеноног водобегач (*Tringa erythropus*), Малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*), Малък зеленоног водобегач (*Tringa stagnatilis*), Голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Чайка буревестница (*Larus canus*), Белокрила рибарка (*Chlidonias leucopterus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

Защитената зона се обявява с цел:

- Опазване и поддържане на местообитанията на посочените по-горе видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитания на видове птици посочени по-горе, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

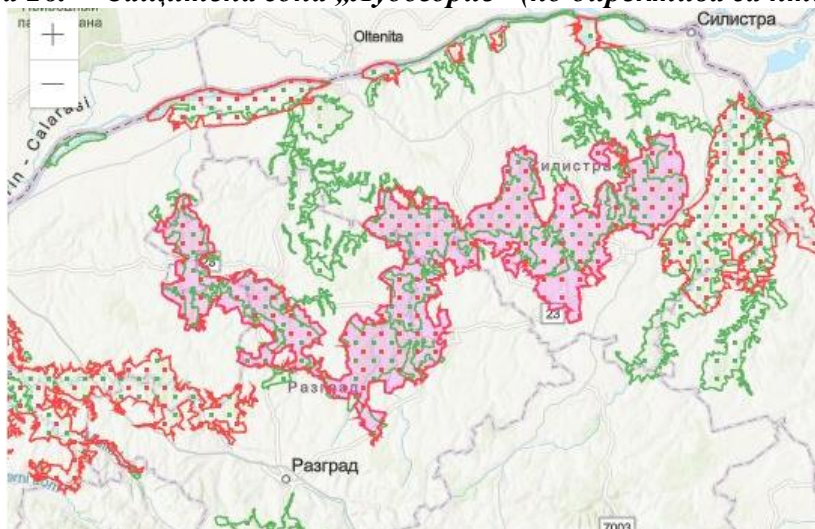
BG0002062 „Лудогорие“ за опазване на дивите птици, по чл. 6, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-837/ 17.11.2008 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 11/2009 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-79/ 28.01.2013 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 20/2013 г.).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Фигура 26. Защитена зона „Лудогорие“ (по директива за птиците)

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg>

Предмет за опазване в защитената зона са следните видове птици:

- По чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР
 - Ловен сокол (*Falco cherrug*), Ястребогушо коптиварче (*Sylvia nisoria*), Бухал (*Bubo bubo*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Ръждив ангъч (*Tadorna ferruginea*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Полска бърбрия (*Anthus campestris*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocoros medius*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сив кълвач (*Picus canus*), Кръстат (царски) орел (*Aquila heliaca*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocoros syriacus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Осояд (*Pernis apivorus*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Ръждива чапла (*Ardea purpurea*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Синявица (*Coracias garrulous*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*).
- По чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР
 - Синявица (*Coracias garrulous*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Черноврат гмурец (*Podiceps nigricollis*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), Крещалец (*Rallus*

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

aquaticus), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен пчелояд (*Merops apiaster*), Орко (*Falco Subbuteo*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*).

Защитената зона се обявява с цел:

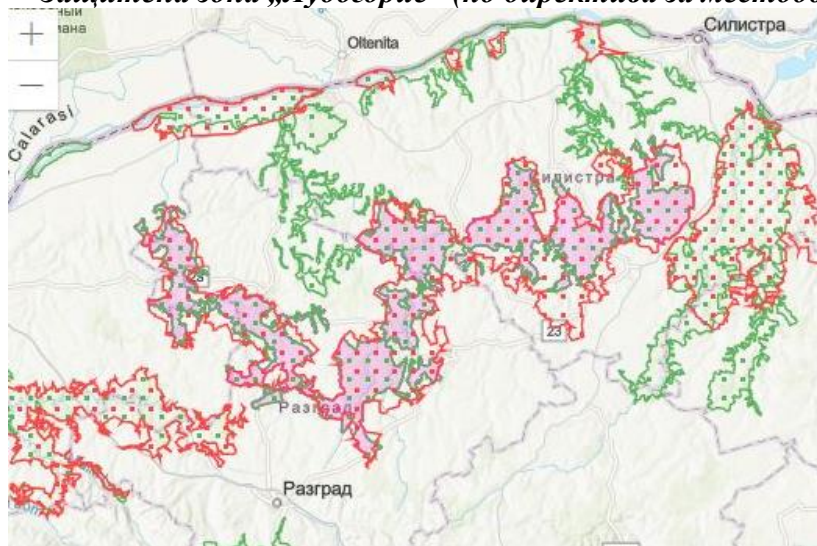
- Опазване и поддържане на местообитанията на посочените по-горе в текста видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитанията на видовете птици, които са описани по-горе, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

В границите на защитената зона се забранява:

- Премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- Залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.

BG0000168 „Лудогорие“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-1034/17.12.2020 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 22/16.03.2021 г.).

Фигура 27. Защитена зона „Лудогорие“ (по директива за местообитанията)

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg>

Предмет на опазване в защитена зона BG0000168 „Лудогорие“ са:

- Следните типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyssosedion albi*;
- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи);
- 6240 * Субпанонски степни тревни съобщества;
- 6250 * Панонски льосови степни тревни съобщества;
- 8310 Неблагоустроени пещери;
- 9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове;
- 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*;
- 91I0 * Евро-сибирски степни гори с *Quercus* spp.;
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа.
- Местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:
 - Бозайници - Европейски вълк (*Canis lupus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Видра (*Lutra lutra*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*);
 - Земноводни и влечуги - Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Добруджански тритон (*Triturus dobrogicus*), Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);
 - Риби - Обикновен щипок (*Cobitis taenia*);
 - Безгръбначни - Еднорог болбелазмус (*Bolbelasmus unicornis*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), *Четириточкова меч пеперуда (*Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria*), Лицена (*Lycaena dispar*), Хидриас (*Euphydryas (Hypodryas) maturna*).

Защитената зона се обявява с цел:

- Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени по-горе в текста, местообитанията на посочените по-горе видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биогеографски регион;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

- Увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на природно местообитание с код 6250*;
- Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 6110*, 6240*, 6250*, 9110* и 91M0;
- Подобряване на местообитанията на видовете Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) и Дългоух ношник (*Myotis bechsteinii*);
- При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени по-горе, местообитания на посочени по-горе видове и техни популации.

В границите на защитената зона се забранява:

- Провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;
- Движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- Промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- Разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания посочени по-горе освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои;
- Премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстоводървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- Търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания посочени по-горе; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;

- Употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
- Употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия;
- Използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
- Използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- Палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- Палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоприятните пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване, посочени по-горе;
- Провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни;
- Добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти;

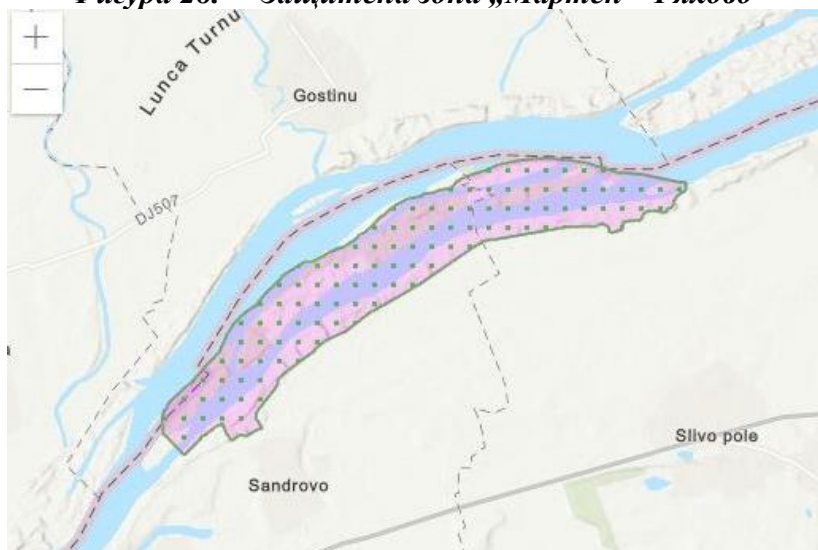
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

- Паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

BG0000529 „Мартен - Ряхово“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-1041/17.12.2020 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 19.05.03.2021 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1065/07.11.2022 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 90/2022 г.).

Фигура 28. Защитена зона „Мартен – Ряхово“

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg>

Предмет на опазване в защитена зона BG0000529 „Мартен – Ряхово“ са:

- Следните типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР:
 - 3270 Реки с кални брегове с *Chenopodion rubri* и *Bidention p.p.*;
 - 91E0 *Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae).
- Местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:
 - Бозайници – Видра (*Lutra lutra*);
 - Земноводни и влечуги - Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Добруджански тритон (*Triturus dobrogicus*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*);
 - Риби - Украинска минога (*Eudontomyzon tatarica*), Карагъз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Распер (*Aspius aspius*), Белопера кротушка (*Romanogobio vladykovi*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*), Сабица (*Pelecus cultratus*), Обикновен

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

щипок (*Cobitis taenia*), Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), Високотел бибан (*Gymnocephalus baloni*), Ивичест бибан (*Gymnocephalus schraetzer*), Малка вретенарка (*Zingel streber*), Голяма вретенарка (*Zingel zingel*).

- Безгръбначни – Буков сечко (*Morimus funereus*).

Защитената зона се обявява с цел:

- Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени по-горе в текста, местообитанията на посочените по-горе видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биоекографски регион;
- Подобряване на структурата и функциите на природно местообитание с код 3270;
- При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени по-горе в текста, местообитания на посочени по-горе видове и техни популации.

В границите на защитената зона се забранява:

- Въвеждане в природата и умишлено разпространение на неместни видове;
- Изземване на наносни отложения от реката в границите на местообитанията описани по-горе освен при установена необходимост за поддържане на проводимостта ѝ, както и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете описани по-горе;
- Постоянно съхраняване и депониране на отпадъци;
- Унищожаване на островни образувания;
- Употреба на продукти за растителна защита освен при каламитет или епифитотия, както и използване на минерални торове;
- Добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;
- Паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;
- Извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения, с изключение за нуждите на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете описани по-горе;

- Палене на огън и опожаряване на растителността.

В териториалния обхват на община Сливо поле попадат две защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии – ЗЗТ (ДВ, бр. 133/1998 г., изм. и доп. ДВ, бр. 102/2022 г.):

Защитена местност „Калимок-Бръшлен“, обявена със Заповед № РД-451/04.07.2001 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 68/2001 г.). За ЗМ има приет План за управление, утвърден със Заповед № РД-886/07.12.2007 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 17/2008 г.). Местността е с обща площ от 5 952 ha и обхваща напълно или частично землищата на селата Бабово, Бръшлен, Голямо Враново и Ряхово. С нейното обособяване се цели да се запази разнообразието на характерните за района екосистеми и ландшафти, както и да се опазят местообитанията на редки и застрашени растителни и животински видове. За да бъдат постигнати тези цели в обхвата на местността са забранени дейностите по отводняване, нарушаване на водния режим, превръщане на ливадите и пасищата в обработваеми земи, намаляването на залесената площ в горския фонд, промяна на статута на земята, намаляване на площта на естествените гори (общинска и държавна собственост), извеждането на сечи в гнездовите колонии на застрашените видове птици, добива на полезни изкопаеми по открит способ.

Защитена местност „Комплекс Алеко Телика“, обявена със Заповед № РД-784/04.08.2004 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 79/2004 г.). Местността обхваща частично или напълно землищата на гр. Сливо поле, с. Ряхово и с. Сандрово (община Русе). Нейната площ е 206 ha и е обявена с цел опазване на местната растителност и колонии на защитени и редки видове птици. На територията ѝ е забранено всякакъв вид строителство, промяна на връзката на съществуващи затони с главното течение на р. Дунав, извършването на горскостопански мероприятия в периода 1-ви март – 15-ти юли (с изключени на определени лесокултурни мероприятия), внасянето на неместни растителни и животински видове, паленето на огън и трайното намаляване на залесената площ.

В община Сливо поле е обявено едно вековно дърво: **Полски бряст** в землището на с. Кошарна, обявен със Заповед № 1027/01.12.1982 г. на Председателя на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр. 101/1982 г.).

1.7. ШУМ, РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

ЛЪЧЕНИЯ

1.7.1 Източници на шума и население, подложено на въздействия

Шумът е от основните неблагоприятни фактори, водещи до акустичен дискомфорт в околната среда. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Произходът на шума се определя от видовете дейности, при които той е генериран. В градска територия се различават промишлен (производствен), транспортен, шум от строителство и битов шум. В зависимост от характера (постоянен, периодично повтарящ се, прекъснат), честотния спектър и интензивността на шума, а така също и продължителността на експозиция, въздействието му е по-малко или повече вредно.

Основният аспект на вредното въздействие на шума, разгледан в настояща програма е свързан с вредното влияние върху човешкия организъм и здраве. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони.

Промислен шум

На територията на община Сливо поле се извършва мониторинг на нивата на шум в следните обекти:

- „Астра Биоплант“ ЕООД, гр. Сливо поле;
- „Свинокомплекс Бръшлен“ АД, с. Бръшлен;
- „Свинокомплекс Голямо Враново“ АД, с. Голямо Враново;
- „Свинокомплекс Юделник“ ООД, с. Юделник;
- „Авалон Индъстри“ АД, с. Ряхово.

Шум от битови източници

Шумът от битови източници е с локален обхват и краткотрайна експозиция.

Транспортен шум

Основният източник на шумово натоварване в урбанизираната среда на гр. Сливо поле е автомобилният транспорт.

1.7.2 Данни от единната система за мониторинг

Нормирането на шума в Р България е извършено чрез Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

ефекти от шума върху здравето на населението (Обн. ДВ. бр. 58 от 18 юли 2006 г.), издадена от МЗ и МОСВ.

РИОСВ - Русе организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение №4 към чл. 117, ал. 1 Закона за опазване на околната среда.

Осъществяваният контрол е превантивен, текущ и последващ. Контролните и собствени измервания се извършват от акредитирани лаборатории, като се спазват изискванията на „Методика за определяне на обща звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шум в мястото на въздействие“, утвърдена със Заповед № РД-613/08.08.2012 г.

По данни на РИОСВ - Русе на територията на община Сливо поле се извършва мониторинг на нивата на шум в следните обекти:

- **„Астра Биоплант“ ЕООД, гр. Сливо поле.** Операторът притежава комплексно разрешително № 254-Н1-И)-А2/2020 г., съгласно което има задължение за извършване на собствени периодични измервания на нивата на шум (СПИ) веднъж на две последователни календарни години. Резултатите от СПИ не са показатели за превишение над граничните нива на шум, съгласно Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите на шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите на шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите на шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, ДВ. Бр. 58/2006 г., изм. и доп. ДВ Бр. 26/2019 г.

В близост до обекта има „място на въздействие“, подлежащо на усилена шумозащита – поликлиника с лекарски кабинети. Извършените контролни измервания на шум винаги са показвали превишения на нивата на шум пред посоченото място, за което на оператора е съставян АУАН. Към 2021 г. инсталацията е в процес на изграждане на шумозащитен екран, след което ще бъде извършено контролно измерване за констатиране на ефекта.

- **„Свинокомплекс Бръшлен“ АД, с. Бръшлен.** Операторът притежава комплексно разрешително № 322-Н0-И0-А2/2018 г., съгласно което има задължение за извършване на собствени периодични измервания на нивата на шум веднъж на две последователни календарни години. Резултатите от СПИ не са показали превишение над граничните нива на шум, съгласно Наредба №6 юни 2006 г. за показателите на шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите на шум в околната среда, методите за оценка на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

стойностите на показателите на шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите на шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, ДВ. Бр. 58/2006 г. изм. и доп. ДВ Бр. 26/2019 г.

Контролни измервания не са извършвани, тъй като обектът не е рисков по отношение на излъчвания шум в околната среда.

○ **„Свинекомплекс Голямо Враново“ АД, с. Голямо Враново.** Операторът притежава комплексно разрешително № 319-Н0-И0-А0/2008 г., съгласно което има задължение за извършване на собствени периодични измервания на нивата на шум веднъж на две последователни календарни години. Резултатите от СПИ не са показали превишение над граничните нива на шум, съгласно Наредба №6 юни 2006 г. за показателите на шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите на шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите на шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите на шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, ДВ. Бр. 58/2006 г. изм. и доп. ДВ Бр. 26/2019 г.

Контролни измервания не са извършвани, тъй като обектът не е рисков по отношение на излъчвания шум в околната среда.

○ **„Свинекомплекс Юделник“ ООД, с. Юделник.** Операторът притежава комплексно разрешително № 327-Н0-И0-А1/2018 г. съгласно Наредба №6 юни 2006 г. за показателите на шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите на шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите на шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите на шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, ДВ. Бр. 58/2006 г. изм. и доп. ДВ Бр. 26/2019 г.

Контролни измервания не са извършвани, тъй като обектът не е рисков по отношение на излъчвания шум в околната среда.

○ **„Авалон Индъстри“ АД, с. Ряхово.** Срещу оператора през годините са подавани жалби за високи нива на шум от един собственик на къща близо до обекта. Извършвани са много контролни измервания, като последно през 2015 г. на оператора е съставен АУАН. Дадените в констативния протокол предписания за предприемане на мерки за ограничаване на излъчвания от обекта шум са изпълнени и последващите контролни (и СПИ) измервания не показват превишение над граничните нива.

1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух

Изследванията на атмосферната радиоактивност се базират на автоматично

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

набиране на аерозолни проби (обем 1600 m³ въздух) върху стъклоvlakнести филтри, чрез стационарна автоматична станция с последващ гама-спектрометричен анализ, за определяне обемната специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди.

Пункта за пробонабиране на аерозолни филтри от мониторинговата мрежа се намира в гр. Варна.

1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти

Националната система за радиологичен мониторинг на околната среда има за цел откриване на отклонения от допустимите стойности на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда – атмосферен въздух, води и почви. Непрекъснатите и периодични наблюдения на радиационните параметри на основните компоненти на околната среда осигуряват актуална информация за държавните и местни органи на управление и обществеността и се базират на изпълнение на програма за радиологичен мониторинг. Програмата е утвърдена от министъра на околната среда и водите със Заповед № РД-48/23.01.2014 г.

Радиологичният мониторинг на необработваемите почви се осъществява в пунктовете за наблюдение, като пробите се вземат от почвен слой с дълбочина 0÷20 cm и се извършва гама-спектрометричен анализ за определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди в тях. Разделени са на фонов радиологичен мониторинг и мониторинг на райони с потенциални замърсители. Във всеки пункт се извършва измерване на естествения гама фон.

Фонов мониторинг на почвите на територията на община Сливо поле се извършва в 1 пункт при с. Голямо Враново.

Таблица 26. Радиологичен мониторинг на необработваеми почви – пункт с. Голямо Враново

Година	²³⁸ U Bq/kg	²²⁶ Ra Bq/kg	²³² Th Bq/kg	⁴⁰ K Bq/kg	²¹⁰ Pb Bq/kg	¹³⁷ Cs Bq/kg	Гама-фон (microSv/h)
2014	39±5	43±2	50±2	530±13	47±7	3,7±0,2	0,09 ±0,01
2015	34±5	38±2	47±1	526±12	56±6	2,8±0,2	0,09±0,01
2016	40±5	43±2	49±1	543±13	50±7	4,1±0,2	0,09±0,02
2017	36±5	39±2	38±2	502±17	61±7	4,3±0,2	0,10 ±0,02
2018	38±6	45±2	51±2	555±20	44±4	6,6±0,2	0,11±0,01
2019	39±6	46±2	49±2	590±14	51±6	4,7±0,2	0,13±0,03
2020	39±7	47±5	49±2	550±18	44±8	4,4±0,2	0,12±0,02
2021	32±4	35±5	32±2	413±14	67±7	18,4±0,6	0,10±0,02

Източник: ИАОС

Радиологичният мониторинг на повърхностните водни тела се осъществява, чрез

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

мрежа от пунктове и се изразява в наблюдение на радиологичните показатели във взетите водни проби.

За повърхностни води на територията на община Сливо поле няма пунктове за наблюдение в мрежата за радиологичен мониторинг.

Седименти: Радиологичният мониторинг на седименти се изразява в определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди.

В мрежата за радиологичен мониторинг за община Сливо поле няма пунктове за пробонабиране на седименти.

1.7.5. Опасни вещества

Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на:

- съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда;
- намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда;
- свободно движение на стоки и сигурност за потребителя.

С цел предотвратяване на големи аварии с ОХВ и препарати, и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда, предприятия, в които се съхраняват и/или употребяват химични вещества, са длъжни да се класифицират като „Предприятие с нисък рисков потенциал“ или „Предприятие с висок рисков потенциал“.

По данни от Електронната база данни на предприятията с нисък и висок рисков потенциал на територията на община Сливо поле има едно предприятие, което е определено като „предприятие с нисък рисков потенциал“ - оператор „Астра Биоплант“, което се намира в гр. Сливо поле. Основната дейност на предприятието е химическа инсталация за производство на метилови естери на масните киселини (биодизел) и глицерин.

1.8. ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отбиха на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони“. Озеленените територии, в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

По разположението, предназначението и вида на зелените площи в населените места на общината, площите биват:

1. Зелени площи за широко общо ползване за всекидневен отход: паркове, градини, улично озеленяване, извън селищни паркове – публична общинска собственост. Зелените площи в централната част на града са покрити главно с цветя, храсти и трева. Уличното озеленяване е предимно от чинар, албиция, явор, ясен, конски кестен, липа, бреза и др.
2. Насаждения със специално предназначение – зелени площи към обществени сгради, училища, детски заведения и др.
3. Следва да се отчете наличието на много дворна зеленина, чиято интензивност е значителна в парцелите за индивидуално жилищно строителство и оказва благоприятно общо въздействие върху микроклимата. Индивидуалните парцели са озеленени с цветни лехи, плододайни и цветни храсти, и различни овощни видове.

На територията на община Сливо поле има Наредба № 14 за изграждане и опазване на зелената система, която урежда планирането, изграждането, устойчивото поддържане, опазване и развитие на зелената система на общината.

Като елементи на зелената система могат да се включат площадите на селата със съпътстващото ги озеленяване. Гробищните паркове се отнасят условно също към зелената система на населените места, като обекти за озеленяване със специален характер.

Сметопочистването и сметоизвозването е организирано от общината чрез Общинско предприятие.

1.9. УПРАВЛЕНСКИ КАПАЦИТЕТ

1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в Общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват

Общински съвет

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Сливо поле за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е Общинският съвет.

В Правилника за организацията и дейността на Общински съвет – Сливо поле са определени основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите, органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с общинската администрация.

Съгласно чл. 46 от този правилник Общинският съвет създава постоянни и временни комисии. По въпроси, свързани с околната среда е създадена и Постоянна комисия „Комисия по общинска собственост, екология и комунална дейност (ТСУ, общинска собственост, екология, комунална дейност, законност и обществен ред)“.

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

Общинска администрация

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл. 15 от ЗООС.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – Русе. До настоящия момент община Сливо поле стриктно спазва тези свои законови задължения.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизащи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения – в проект;
- Общинската програма за управление на отпадъците 2022-2028 г. – в проект.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности

Община Сливо поле разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на две дирекции.

Околната среда е структурирана в Дирекция „Специализирана администрация“.

Функциите на дирекцията са свързани с устройственото планиране, контролира и координира техническото обслужване на населените места, контролира дейностите извършвани от фирмите по управление на отпадъците и озеленяването, изготвя отчети, справки и информации относно опазване на околната среда на територията на Община Сливо поле и информира населението за състоянието на околната среда.

С проблемите на околната среда е натоварен един главен експерт „Еколог“. Същият има и контролни функции по отношение на чистота на територията на населените места и на местата за отдих. Експертът притежава необходимия ценз и професионален опит, но броят не е достатъчен за големите отговорности в общината по отношение на околната среда.

За придобиване на административен, технически и финансов опит на общинската администрация голям принос има и реализацията на редица проекти за периода 2014-2020 г., насочени към повишаване на квалификацията на общинска администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

1.9.3. Общински наредби в разглежданата област

С управлението на околната среда са свързани следните общински наредби:

- Наредба за управление на отпадъците на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 538 по Протокл № 46 от 27.03.2007 г., изм. с Решение № 54/31.10.2019 г. на Административен съд – Русе по Административно дело № 546/2019 г. от 11.08.2020 г.;
- Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 179 по Протокол № 17/29.12.2008 г. изм. и доп. с Решение № 196 по Протокол № 18/31.01.2013 г.;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

- Наредба за поддържане и осигуряване на обществения ред, безопасността на движението, опазването на общественото и личното имущество и чистотата на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 205 по Протокол № 19/20.02.2013 г. изм. и доп. с Решение № 29 по Протокол № 3/02.12.2015 г.;
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 484 по Протокол № 39 от 05.03.2003 г., изм. и доп. с Решение № 184, по Протокол № 18/28.01.2021 г.;
- Наредба за управление на горските територии, собственост на община Сливо поле, приета с Решение № 378 по Протокол № 33/27.03.2014 г., изм. с Решение № 287 по Протокол № 29/17.08.2017 г.;
- Наредба за притежаване, отглеждане и контрол на животни на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 510 по Протокол № 50 от 28.05.2015 г., изм. и доп. с Решение № 102 по Протокол № 10/30.05.2016 г.

1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината

Контрол за спазването на изискванията на нормативната уредба по околна среда, в т.ч. изпълнението на Програмата, е **РИОСВ - Русе**:

7000 Русе, „Придунавски булевард“ № 20, п.к. 26,

Тел: 082 820 772,

Факс: 082 820 779,

E-mail: riosv@riosv-ruse.org

Община Сливо поле извършва обмен на информация за състоянието на околната среда и със следните институции: Басейнова дирекция „Дунавски район“ - гр. Плевен, РЗИ Русе, Регионална дирекция по горите, ОДБХ - Русе и др.

Отчетността е основен елемент на документирането и систематизирането на събраната информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда. Следвайки йерархичната схема на документиране, е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности, оказващи въздействие върху околната среда, да разработват и предоставят на общината нормативно указаната документация. Отчети, както и други документи, все още не се подават от всички причинители на замърсяване, което води до непълноти в събираната информация.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Съвременната нормативна уредба дава възможност да се изгради една цялостна система за документиране. Спазването на разпоредбите на специализираните наредби ще осигури основната част от документирането на системата за опазване на околната среда.

1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО

Сътрудничество с НПО по проблемите на околната среда

Общината членува в следните организации:

- Национално сдружение на общините в Република България.

В областта на околната среда общинската администрация и общинският съвет си взаимодействат както с обществени структури, така и с неправителствения сектор. Това сътрудничество осигурява адекватност на общинската програма по опазване на околната среда и на свързаните с нея „подпрограми“ по отношение на обществения интерес. Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана и допълвана в зависимост от този интерес.

При реализирането на проекти и инициативи с екологична насоченост активно участие вземат граждани, ученици, фирми, както и бизнесмени.

Сътрудничество с бизнеса

Общината поддържа тясно сътрудничество с бизнеса по въпроси, свързани с екологични проблеми. Експерти от общината участват в проверки, общината съдейства и подкрепя екологосъобразни инвестиционни намерения и проекти.

Трансгранично сътрудничество

Община Сливо поле може да участва в инициативи и привличане на средства по различни програми за трансгранично сътрудничество.

Сътрудничество с други общини

Община Сливо поле е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Русе, в което се включват общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан.

Община Сливо поле е член и учредител на „Организация за управление на Дунавски туристически район“. Целта на организацията е да спомогне развитието на Дунавски туристически район като конкурентоспособна и разпознаваема туристическа дестинация и осъществява дейността си в съответствие с националната политика в областта на туризма. Организацията се състои от 28 члена, сред които общини (Русе,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Сливо поле, Свищов, Силистра, Лом, Плевен) областни администрации (Русе), туристически сдружения, професионална гимназия и Русенския университет.

1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми

Информация за състоянието на околната среда

Община Сливо поле активно работи за улесняване достъпа на гражданите до екологична информация, повишаване на тяхната екологична култура и образование, насърчаване на участието им в процесите на вземане на решения, касаещи околната среда. Ръководи се от разбирането, че информираността е важен елемент за осмисляне на местните екологични проблеми от страна на обществеността и за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда.

Общинската администрация информира населението на община Сливо поле за състоянието на околната среда, за изпълнението на мерките от общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на проекти с екологична насоченост.

1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда

Националната система за мониторинг на околната среда

Наблюдение и контрол на околната среда се извършва чрез Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). Системата е създадена и функционира в съответствие с чл. 1, т. 7 от Закона за опазване на околната среда. Чрез нея се осигурява своевременна и достоверна информация за състоянието на елементите на околната среда и факторите, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда от вредни въздействия.

Системата се ръководи от Министъра на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), която администрира системата.

Оценките на състоянието на компонентите на околната среда на регионално ниво се извършват от РИОСВ - Русе; оценките и докладванията на състоянието на водните ресурси на басейново ниво – от БДДР.

Системата включва Националните мрежи за мониторинг на: атмосферен въздух, води, земи и почви, гори и защитени територии, биологично разнообразие, радиологичен мониторинг и мониторинг на шума. В обхвата на НСМОС се включват и контролно-информационните системи за: емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, емисиите на отпадъчни води във водни обекти, информационна система за отпадъците, информационна система за опазване на земните недра.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

ИАОС поддържа информационни бази данни на национално и регионално ниво. Базите данни и на национално, и регионално ниво са структурирани по компоненти на околната среда с използване на общи номенклатури.

Община Сливо поле е обхваната в НСМОС по следните компоненти:

Въздух

По отношение чистотата на атмосферния въздух, районът на гр. Сливо поле не е сред проблемните.

Качеството на атмосферния въздух на територията на общината не е зависимо от регионални промишлени източници на емисии, а само от местни такива, но тяхната степен на въздействие е определена като незначителна.

През зимния период се наблюдават емисии от прах и въглероден окис, дължащи се на използвания за отопление дървен материал, но емисионния фон остава в допустимите норми. През същия период от годината около комините на топлинните агрегати на животновъдните ферми се емитират прах, въглероден окис, азотни и серни оксиди. Очакваните стойности в приземния слой след разсейване са значително под допустимите концентрации.

Има наличие на неприятни миризми около торовите площадки от животновъдни и птицевъдни ферми. Миризмите се състоят основно от амоняк и сероводород, продукти на анаеробно разграждане на твърдия торов отпадък. С ликвидиране на селските сметища и екологосъобразно третиране на твърдите фекалии от животновъдството чувствително ще се намали мощността на източниците на замърсяване.

При благоприятните най-вече метеорологични характеристики на територията съществуват условия за бързо разсейване на емитираните вредности и проява на самопречиствателен ефект в околната среда. Малкият брой замърсители и малката им мощност благоприятстват за здравословна околна среда по компонента атмосферен въздух в общината. В общината няма отчетени превишения на показателите, измерващи качеството на атмосферния въздух.

На територията на общината няма постоянен пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух. За периода 2014-2020 г. не е извършван контрол и от мобилна автоматична станция на ИАОС.

Води

Мониторингът на **повърхностните води** се извършва по мониторингова програма съгласно Заповед на Министъра на околната среда и водите. Програмата включва:

- Физикохимичен мониторинг на повърхностни води;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

- Изпълнение на програмата за хидрометричен мониторинг на повърхностни води;
- Емисионен контрол на отпадъчни води.
- Мониторингът на водите на територията на община Сливо поле като част от НСМОС е подробно описан в т.1.3. от настоящата Програма.

РИОСВ – Русе извършва **контролен мониторинг** на:

- Обектите, формиращи отпадъчни води, в т.ч. параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за водовземане и заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната среда;
- Пречиствателните станции на населените места;
- Аварийните изпускания на отпадъчни води.

Собствен мониторинг

Собствен емисионен мониторинг на производствените отпадъчни и битово-фекални води извършват операторите на инсталациите по силата на Комплексните разрешителни и/или на разрешенията за водовземане и заустване.

Мониторингът на **подземните води** в община Сливо поле като част от Националната програма за мониторинг, се осъществява на основание Заповед № РД–182/26.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Изпълняват се два вида програми:

- за качество (химично състояние) на подземните води и
- за количество (количествено състояние) на подземните води.

Мониторингът на водите на територията на община Сливо поле е описан в т.1.3. от настоящата програма.

Питейни води

За извършването на мониторинга на качеството на питейната вода съгласно изискванията на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, обн. ДВ. бр. 30/2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 6/2018 г., ежегодно се разработват мониторингови програми.

РЗИ – Русе – отдел „Държавен здравен контрол“ (ДЗК) е контролирало през 2020 г. общо 196 централни водоизточници, от които 187 за водоснабдяване на населените места и

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

9 за ведомствено водоснабдяване на фирми и предприятия за производство на храни, и други производства.

Водоснабдяването на почти всички населени места в община Сливо поле се осъществяват от обществения воден оператор „ВиК Русе“ ООД, само за с. Черешово водоснабдяването се извършва от „Водоснабдяване Дунав“ ЕООД.

През 2020 г. във водоизточниците от всички видове (ЦВ, ВВ и МОВ) са взети и анализирани общо 608 проби, в т. ч. 305 по физико-химични показатели, 303 по микробиологични показатели. Изследвани са и 5 проби по радиологични показатели.

От тях нестандартни по физико-химични показатели са общо 48,2%, а по микробиологични показатели – 4,3%. Спряма предходни години е нарастнал процентът на нестандартни по химични показатели проби и намалява процентът на нестандартност при микробиологичните проби. Важно е да отбележим, че основната част (над две трети) от „нестандартността“ по химични показатели се дължи на отклоненията в показател „остатъчен свободен хлор“ – твърде нисък, под 0,1 mg/m³.

Качеството на питейната вода в Русенска област е добро и наред с това показва ясна и трайна тенденция за подобряване, особено по отношение на микробиологичните показатели. Относителният дял на нестандартните проби по микробиологичните показатели през предходните пет години – 2019-2015 г.е бил доста по-висок, в сравнение с 2020 г. При физико-химичните анализи „скокът“ на нестандартни проби се дължи на почти системно установяваните ниски нива на остатъчен свободен хлор в пробите.

В област Русе има няколко зони за водоснабдяване, които се наблюдават, защото са трайно замърсени с нитрати. Някои от селищата се намират в община Сливо поле.

Таблица 27. Съдържание на нитрати (mg/L) в питейната вода в община Сливо поле по месеци през 2020 г.

ЗВ №	Населено място	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Най-ниско ниво	Най-високо ниво
11	Голямо Враново						52		52,6					52,2	52,6
11	Бръшлен				52,4									52,4	52,4
8	Юделник						59		56,9					56,9	59,4

Източник: Обобщена годишна информация за качеството на водата, подавана за питейно-битови цели през 2020 г. в Русенска област

Таблица 28. Съдържание на нитрати (най-ниски и най-високи стойности) в питейни води на територията на община Сливо поле през периода 2004-2020 г.

ЗВ №	11	11	8
Населено място	Голямо Враново	Бръшлен	Юделник
2020	52,2-52,6	52,4	56,9-59,4

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

2019	51,9-52,9	51,9-53,1	56,5-56,9
2018	54,8-59,2	50,4-54,6	56,6-58,3
2017	57,5-59,7	56,6	50,4-52,7
2016	53,7-58,1	53,2-60,4	-
2015	66-66	53,4-55,4	50,4-55,8
2014	57,6-65,1	55,8-61,6	51,4-66,3
2013	56,4-58,4	51,8-58,6	54,4-64,0
2012	59,0-66,4	67,0-67,2	62,0-63,8
2011	65,2-75,0	79,5077, 0	58,0-63,0
2010	63,7-65,2	61,9-67,7	51,7-69,1
2009	63,0-72,6	64,0-64,6	59,8-60,0
2008	69,2-79,0	65,0-79,0	58,5-67,0
2007	55,4-105,0	55,0-106,0	59,3-62,8
2006	60-91,6	58,8-120	40,6-54,9
2005	52,8-58,4	51,6-96,0	62,2-62,6
2004	40,8-76,6	24,8-88,0	-

Източник: Обобщена годишна информация за качеството на водата, подавана за питейно-битови цели през 2020 г. в Русенска област

Таблица 29. Отклонения в изследванията на физико-химични показатели и на микробиологични показатели в питейните води, по Зони на водоснабдяване в община Сливо поле през 2020 г.

Зона на водоснабдяване - номер и наименование	Изследвания по Физико-хим. показатели			Изследвания по Микробиолог. показатели		
	Общ брой изследвания ФХ	От тях - нестандартни	Показател	Общ брой изследвания МБ	От тях - нестандартни	Показател
ЗВ 8 Юделник	51	2	нитрати	10	0	-
ЗВ 9 Сливо поле	132	1	ост. хлор	29	0	-
ЗВ 10 Бабово	49	3	ост. хлор	10	0	-
ЗВ 11 Голямо Враново	60	6	3 ост. хлор. 3 нитрати	13	0	-
ЗВ 12 Малко Враново	50	1	ост. хлор	10	0	-
ЗВ 13 Стамболово	60	-	-	13	0	-
ЗВ 14 Ряхово	50	2	ост. хлор	10	0	-
ЗВ 51 Черешово	22	1	ост. хлор	6	0	-
ЗВ 52 Свинокомплекс Голямо Враново	161	18	6 ост.хлор, 11 нитрати	32	0	-
ЗВ 55 Свинокомплекс Бръшлян	197	7	ост.хлор	42	0	-

Източник: Обобщена годишна информация за качеството на водата, подавана за питейно-битови цели през 2020 г. в Ресенска област

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

От таблицата по-горе се вижда, че в зоните, водоснабдяващи населените места, най-чести са отклоненията по отношение на понижено съдържание на остатъчен свободен хлор и на (умерено) повишени нитрати. Отклоненията по микробиологични показатели са преходни и след дадените предписания са отстранени, което се доказва с нови контролни проби.

През 2020 г. няма отклонения в микробиологичните показатели.

По отношение на съдържанието на нитрати се наблюдават три зони за водоснабдяване, които са трайно замърсени с нитрати.

В централните водоизточници и водоснабдителни съоръжения (в т.ч. и за ведомствено ползване), и в местните обществени водоизточници са извършени от отдел ДЗК през 2020 г. общо 520 проверки, предприети са 50 бр. мерки за административна принуда, в това число издадени 42 предписания, 4 бр. заповеди за забрана на експлоатация на местни обществени чешми, в които се установи повишаване на стойностите на нитратите и/или сериозни отклонения по микробиологични показатели. Издадени са и 4 бр. заповеди за (временно) отстраняване от работа на работещи във ВиК съоръжения, поради бактерионосителство, до отстраняването на проблема.

През периода юни - септември 2020 г. е проведена регионална тематична проверка на състоянието на централните водоизточници за населените места и техните СОЗ. Проверени са съвместно с представители на ВиК Русе подземните водоизточници, водоснабдяващи населените места, техните СОЗ, и са взети проби от суровите води за анализ.

Проверявано е и изпълнението на утвърдените от РЗИ мониторингови програми на водните оператори, за собствен мониторинг на подаваната от тях вода.

От страна на водните оператори през 2020 г. не се наблюдава неизпълнение на утвърдените им от РЗИ програми за собствен мониторинг.

Качеството на подаваната в област Русе вода за питейно-битови цели е добро и се подобрява през последните няколко години.

Информационна система

В ИАОС има изградена Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите, която функционира на основание чл. 171, ал. 1 от Закона за водите и Глава пета от Наредба № 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите.

От 01.11.2012 г. Регионалните инспекции по околната среда и водите, в т. ч. и РИОСВ – Русе, въвеждат данните от контролната дейност, включително и протоколите от изпитване за физико-химичен анализ на отпадъчни води по влезли в сила разрешителни за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

ползване на воден обект, за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС. Системата е обществено достъпна - <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki>

Почви

Землището на община Сливо поле е включено в НСМОС, подсистема „Почви“ чрез мониторингов пункт № 303 в землището на с. Бръшлен. Измерват се концентрации на тежки метали и металоиди (**As, Hg, Cd, Cu, Ni, Cr, Pb, Zn**). Анализът е описан в т. 1.5. Почви и нарушени терени от настоящата програма.

Отпадъци

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Тъй като ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на Националния план за УО, такава система е включена и в общинската програма за управление на отпадъците на Сливо поле. В допълнение, чл. 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се публикува на Интернет страницата на общината, а копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на главен експерт по екология в Дирекция „Специализирана администрация“, който изпълнява функциите за управление на отпадъците.

Съгласно чл. 44, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците годишните отчети за отпадъци се предоставят в Изпълнителна агенция по околна среда.

Съгласно чл. 45, ал. 1 Изпълнителният директор на ИАОС или оправомощено от него длъжностно лице води публични регистри. Достъпът до тези регистри е публичен

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

чрез Националната информационна система за отпадъците (НИСО) и чрез интернет страниците на РИОСВ – Русе – <https://www.riosv-ruse.org/>.

ИАОС е отговорна институция за събиране на информация по Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри и по всички наредби, регламентиращи управлението на масово разпространени отпадъци.

ИАОС е отговорна институция и за водене и поддържане на публични регистри по чл. 45, ал. 1-9 от ЗУО.

Задължени да предоставят тази информация са всички юридически или физически лица, осъществяващи дейности по управление на отпадъци или от чиято дейност се генерират отпадъци, в това число и лицата, чиято дейност е свързана с образуване на производствени и/или опасни отпадъци, с изключение на отпадъците, образувани от домакинства, търговските и административните сгради.

Биоразнообразие

Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР)

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие представлява комплексен механизъм за проследяване и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България в дългосрочен план. Това се осъществява, от една страна, чрез целенасочени и дългосрочни наблюдения на елементите на биологичното разнообразие, съпроводени със събиране, обработка, съхранение и пренос на данни, а от друга страна – чрез система за оценка и анализ на въздействията върху биологичното разнообразие, неговото състояние и мерките, които се предприемат за предотвратяване на загубата му.

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие обслужва нуждите от информация на възможно най-широк кръг потребители.

Разработена и внедрена е информационна система БИОМОН за въвеждане и обобщаване на информацията от мониторинга на биологичното разнообразие. БИОМОН поддържа национална и регионални бази данни.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и утвърждават от министъра на околната среда и водите графици за изпълнение на мониторинговите дейности в рамките на НСМБР.

1.10. УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ОБЩИНАТА И НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА – ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТ И СТАТУТ НА ФИРМИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ СЪОТВЕТНАТА ДЕЙНОСТ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Общинската администрация осъществява административно, методическо и финансово управление и контрол на второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и дейности, и предоставя административни и публични услуги на населението.

1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги

Изпълнението на дейностите се изпълняват от Общината чрез Общинско предприятие „Комунални дейности“, което извършва следните дейности:

- Събиране и транспортиране на битовите отпадъци;
- Третиране на битовите отпадъци в депо;
- Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.

Община Сливо поле е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Русе, в което се включват общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан.

„Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан“ се намира в землището на гр. Русе, местност „Под Омана“. Община Русе притежава Комплексно разрешително № 181-Н1/2010 от 2021 г.

Община Русе е оператор и притежател на комплексното разрешително за инсталация Регионално депо за неопасни отпадъци, което включва клетки за неопасни отпадъци с максимален капацитет 1 536 976 т.:

Клетки за неопасни отпадъци:

- Клетка I;
- Клетка II;
- Клетка III;
- Клетка IV (предвидена за бъдещо изграждане);
- Клетка V (предвидена за бъдещо изграждане).

Клетки за инертни отпадъци:

- Клетка VI;
- Клетка VII.

Клетки за опасни отпадъци:

- Клетка I;
- Клетка II.

1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води

Във всички населени места в общината има изградена водоснабдителна мрежа. Основен проблем са високите загуби във водопроводната мрежа (проблем, който е

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

характерен за почти цялата страна), дължащи се на амортизирани водопроводи (в основната си част – от етернит).

На територията на община Сливо поле няма изградена канализационна мрежа и ПСОВ. Има изготвени работни проекти за канализация в общинския център и за пречиствателна станция, но той е остарял и е необходимо изготвянето на нов. Поради липсата на канализационни системи се изграждат водоплътни изгребни ями, но те често не отговарят на необходимите изисквания и съответно отпадните води се изхвърлят или в р. Дунав или попадат в почвата. Необходимо е работният канализационен план да бъде реализиран, както и да бъдат изготвени такива за по-големите населени места на територията на общината.

1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места

Сметосъбирането и сметоизвозването на битови отпадъци е организирано чрез Общинско предприятие „Комунални услуги“.

1.10.4. Задължения на гражданите

Учрежденията, обществените организации, държавните, общинските или частни фирми, домсъветите на етажните собственици и гражданите имат задължения по отношение опазване на околната среда, за ежедневно почистване и поддържане чистотата в ползваните от тях сгради, дворове и прилежащите им територии.

Настоящата програма формулира детайлно всички дейности, които община Сливо поле осъществява с цел опазване и подобрене на състоянието на околната среда:

- **По фактор отпадъци** – общинско предприятие;
- **По компонент води** – водоснабдяване и канализация;
- **По компонент въздух** – дейности по жилищно строителство, благоустройство и регионално развитие, енергийна ефективност, включително осветление на улици и площади, изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа;
- **По компонент биоразнообразие и зелени системи** – общинските дейности по озеленяване и развитие на културните, етнографските и туристическите комплекси;
- **По отношение на осигуряване на устойчиво управление на околната среда и информационно обслужване на населението** – дейности, свързани с обучение на децата и учениците, осигуряване на информационна разгласа за населението, развитие на културните институти – читалища, музеи, художествени галерии и етнографски комплекси с местен характер.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

1.11. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда

Икономиката на община Сливо поле се представлява от 295 фирми през 2020 г., от които 156 са в сектор Услуги.¹ В сектор Селско, горско и рибно стопанство предприятията представляват 31,2% от всички фирми. С най-малък дял са предприятията в сектор Примошленост – 14,2%.

Таблица 30. Икономически показатели в община Сливо поле

Година	Предприятия	Произведена продукция	Приходи от дейността	Заети лица
	Брой	Хил. лв.		Брой
2016	271	337 293	932 718	1 514
2017	284	438 914	..	1 589
2018	275	415 770	..	1 653
2019	279	482 808	..	1 630
2020	295	466 145	..	1 433

Източник: НСИ

„...“ конфиденциални данни

Микро (до 9 заети) предприятията съставляват 88,8% от всички предприятия в общината. Малките предприятия (от 10 до 49 заети) в общината са 9,8% от всички. На територията на община Сливо поле оперират и 4 бр. фирми, които спадат към средни (от 50 до 249 заети), което е 1,4%. На територията на общината липсват големи (над 250 заети) предприятия.

Таблица 31. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия за 2020 г.

Групи предприятия според заетите в тях лица	Предприятия	Произведена продукция	Приходи от дейността	Заети лица	ДМА
	Брой	Хил. лв		Брой	Хил. лв.
Общо	295	466 145	..	1 433	92 532
Микро до 9 заети	262	..	..	471	22 399
Малки от 10 до 49	29	49 203	74 275	600	41 053
Средни от 50 до 249	4	..	..	362	29 080
Големи над 250	-	-	-	-	-

Източник: НСИ

„...“ Конфиденциални данни

„-“ няма случай

¹ За част от предприятия, които оперират на територията на общината, данните са конфиденциални.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

По данни на ПИРО Сливо поле 2022-2027 г. площта на земеделските земи заемат над 75% от територията на общината, а горските територии са 8,4%. По начин на трайно ползване земеделските земи са ниви, лозя, ливади и пасища. През 2020 г. в сектора работят 92 предприятия, които са произвели продукция за 46 114 хил. лв. Това представлява 9,9% от произведеното от общината.

За разглеждания период 2014-2021 г. обработваемите площи в община Сливо поле са се увеличили с 8,7%.

Таблица 32. Обработваеми площи в община Сливо поле

Стопанска година	Обработваема земя, дка
2014	178 934
2015	184 488
2016	193 816
2017	190 726
2018	191 202
2019	194 035
2020	196 312
2021	194 513

Източник: ОДЗ Русе

Таблица 33. Баланс на земеделските земи в община Сливо поле (ха)

Ниви	Трайни насаждения	Необработваеми земи	Др. земи
18 577,50	726,40	322,94	1 575,91

Източник: ОУП Сливо поле

Динамиката на регистрираните земеделски стопани в община Сливо поле в периода 2014-2021 г. е представена по-долу.

Таблица 34. Брой регистрирани земеделски стопани в община Сливо поле

Година на регистрация	Земеделски стопани, брой
2014	480
2015	568
2016	585
2017	562
2018	567
2019	502
2020	475
2021	461

Източник: ОДЗ Русе

Растениевъдството е добре развито. Основните земеделски култури в община Сливо поле са: пшеница, слънчоглед, рапица, царевица за зърно и ечемик.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Таблица 35. Засети площи със земеделски култури през 2021 г.

Култура	Засети основни земеделски култури, дка
Обикн. (мека) пшеница	61 444,5
Ечемик	3 111,2
Ръж	315,002
Тритикале	313
Овес	12
Царевица за зърно	6 317,2
Коноп	2
Слънчоглед	10 295,3
Рапица	14 606,7
Соя	41,342
Резене	724,8
Лавандула	301,6
Мента	1,8
Фасул	0,7
Грах	762,1
Люцерна	3 113,22
Картофи	100,541
Домати - полски	17,003
Краставици - полски	0,5
Пипер - полски	2,888
Зелен фасул	0,1
Зелен грах	0,1
Тикви	6,45
Дини	230,688
Пъпеши	45,2
Череша	967,24
Вишни	65,62
Кайсии, зарзали	1 761,56
Праскови	1 852,76
Сливи	600,409
Ябълки	255,245
Круши	70,57
Орехи	1 865,75
Лешници	969,009
Ягоди	218,34
Малини	147,695
Лозя - десертни	21,301
Лозя - винени	2,92
Други	1 406,03
Угари	330,174
Други зърнени	639,3
Други зеленчуци	874,493

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Култура	Засети основни земеделски култури, дка
Други овощни видове	2,819
Производство на семена и посадъчен материал	1,3
Разсадници за трайни насаждения	1,35
Пасища и мери	4 677,67
Домати - градински	1,2
Домати - оранжерийни	47,887
Краставици -градински	0,56
Краставици - оранжерийни	17,534
Пипер - градински	0,3
Пипер - оранжерийен	11,438

Източник: ОДЗ Русе

Таблица 36. Среден добив от земеделските култури

Култура	Средни добиви, кг/дка				
	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
Пшеница	620	647	633	380	700
Ечемик - зимен	582	500	530	520	550
Ръж			520	250	450
Тритикале	550		650		550
Царевица за зърно и семе	729	935	834	450	700
Фуражен грах - зърно	344	349	261		
Фасул - зрял		57			
Леща	42	42	42		
Соя	140	125			
Слънчоглед	225	241	303	230	320
Рапица	365	375	325	310	362
Тютюн	216	200	130	110	766
Картофи	806	834	865	3500	3000
Домати - открити площи	1447	1419	2535		
Домати - оранжерийни площи				3226	7319
Краставици - оранжерийни				12566	23140
Пипер - открити площи	765	760	750		
Дини	1667	1662		2000	2000
Пъпеши	1048	1138			828
Ягоди	461	439	283	502	550
Зеле - главесто				4000	3300
Ябълки	1240	1240	1240	600	1167
Круши		757	780	700	602
Праскови	482	984	770	550	750
Кайсии и зарзали	1148	977	690	343	600
Сливи и джанки		650	808	800	700
Череши	700	664	642	550	580
Вишни	497			400	500

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Малини			260	100	101
Десертни сортове		600	500	500	200

Източник: ОДЗ Русе

Данни за броя на отглежданите животни са представени по-долу. От тях може да се направи извод, че като цяло намалява броя на отглежданите животни с изключение на бройлерите, които се увеличават.

Таблица 37. Отглеждани животни в община Сливо поле

Вид животно	2017	2018	2019	2020	2021
	брой				
Овце – общо	433	456	426	415	404
в т.ч. овце – млечни*	387	392	376	399	113
Кози – общо	597	589	524	560	532
в т.ч. кози – майки*	522	485	463	488	471
Свине – общо	72 695	73 000	84 169	17 923	67 376
в т.ч. свине – майки*	6 168	6 643	6 426	3 742	6 009
Птици – общо	147 356	165 176	165 176	165 176	165 176
Пчелни семейства	4 376	4 478	4 275	4 401	4 065
Говеда и биволи – общо*	902	750	758	701	675
в т.ч телета и малачета до 1 г.*	213	175	176	192	144
в т.ч. телета и малачета над 1 г. и под 2 г. за уговяване*	101	41	63	51	65
в т.ч. телета и малачета над 1 г. за разплод и бременни юници*	99	82	55	46	72
в т.ч. крави – млечни*	434	377	387	372	331
в т.ч. крави – месодайни*	52	63	68	39	51
в т.ч. овце – месодайни*	26	36	47		268
в т.ч. кози – други*	75	104	61	72	61
в т.ч. прасенца под 45 дни*	19 782	12 532	11 870		18 381
в т.ч. свине – други*	46 745	53 825	65 873	14 181	42 986
в т.ч. бройлери	147 356	165 176	165 176	165 176	165 176
Охлюви			800		
Калифорнийски червеи, кв.м.	400	250			

Източник: ОДЗ Русе

Вторичният сектор („Индустрия“) е представен от 42 фирми, които оперират в общината. Произведената продукция от сектора е 6,4% от цялата произведена продукция в общината. Заетите лица са 25% от всички заети в общината.

В сектор „Услуги“ оперират най-голям дял от предприятията – 52,9% от всички. Като 97 бр. от тях са в дейност Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Туризмът на територията на общината, въпреки наличния потенциал, е слабо развит. Развит е единствено риболовният туризъм по поречието на р. Дунав.

Средната брутна годишна работна заплата на наетите лица по трудово или служебно правоотношение в община Сливо поле през 2020 г. е 13 114 лв.

Наетите лица по трудово и служебно правоотношение са 1 598 д.

През 2020 г. средногодишният брой на регистрираните безработни лица е 369 бр., като равнището на безработицата е 10,9%.

На територията на общината се реализират редица проекти и мерки за намаляване на безработицата, някои от които са:

- Квалификационни и преквалификационни курсове за безработни лица;
- Заетост и обучение на хора с трайни увреждания;
- Помощ за пенсионери;
- Старт на кариерата;
- Асистенти на хора с увреждания;
- Предоставяне на грижи в домашна среда;
- Регионална програма за заетост.

1.11.2 Състояние на инфраструктурата

• Електроенергийна инфраструктура

Електроснабдяването в община Сливо поле се осъществява от националната енергийна мрежа, като електропреносната и електроразпределителната система и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от ENERGO-PRO. През територията на общината не преминават електропроводи с високо напрежение и няма изградени понижаващи подстанции високо напрежение/средно напрежение. На територията на общината има изградени общо 11 бр. електропроводи и 1 ел. подстанция – Бабово с 2 бр. силови трансформатора по 16 MVA.

Трафопостовите на територията на общината са общо 119 на брой. Следващата таблица показва тяхното разпределение по отношение на населени места и собственост.

Таблица 38. Трафопостове в община Сливо поле

Населено място	Трафопостове на ENERGO-PRO	Трафопостове на общината	Общ брой трафопостове към населеното място
гр. Сливо поле	12	8	20
с. Бабово	5	4	9

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Населено място	Трафопостове на ENERGO-PRO	Трафопостове на общината	Общ брой трафопостове към населеното място
с. Борисово	10	4	14
с. Бръшлен	5	3	8
с. Голямо Враново	10	5	15
с. Кошарна	4	2	6
с. Малко Враново	5	2	7
с. Ряхово	12	10	22
с. Стамболово	4	1	5
с. Черешово	5	–	5
с. Юделник	5	3	9
Общо	77	42	119

Източник: ОУПО Сливо поле

- **Газоснабдяване**

На територията на община Сливо поле няма изградени газопреносни мрежи, което е и причината за ниския дял на домакинствата, отопляващи се на газ – едва 0,2%. Най-близкото разклонение на газопреносната мрежа е при гр. Мартен. Необходимо е общината да влезе в диалог със стопанисващия газоснабдителната мрежа и да договори нейното разширение към общинския център, с. Ряхово и с. Голямо Враново, където ще има най-голяма полза от подобна инвестиция.

- **Телекомуникации и съобщения**

На територията на общината съществува местен оператор, който чрез оптична мрежа предоставя широколентов достъп до интернет. Електронната съобщителна мрежа на „Теранет“ ЕООД се развива успешно от 2008 година.

През изминалия програмен период 2014-2020 г. за подобряване на капацитета на мрежата на „Теранет“ ЕООД е извършено следното:

1. Опорната мрежа, свързваща всички населени места от общината, е 100% оптична;
2. Въведената през 2019 г. технология PON (Пасивна оптична мрежа) позволява достигане на свързаност от гигабитов порядък, считана за най-високо технологично ниво при фиксираните мрежи за достъп до интернет;
3. Разпределителната мрежа до всеки отделен комутатор е 100% оптична;
4. До всеки краен потребител е осигурена директна оптична свързаност по технология FTTB (Оптика до дома);

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

5. Изградена е директна оптична свързаност между Община Сливо поле и публичните звена и органи на територията: Местни данъци и такси, Бюро по труда, РПУ, Спешна помощ, детски градини, училища, читалища и др.

6. Благодарение на осигурената високоскоростна свързаност в Общината вече функционира система за видеонаблюдение със завършен първи етап и предстоящи още два етапа;

7. Последните официални данни на МТИТС, обработени от НЦТР ЕАД за нуждите на Социално-икономически анализ на районите в Република България и залегнали в Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северен централен регион, отразяваща промените в икономическото и социално развитие на административно-териториалните единици от ниво 3, вкл. община Сливо поле, сочат, че на територията на община Сливо поле няма население в бяла зона по критерий относителен дял.

Следва да бъде извършена и оптимизация на комуникационната инфраструктура чрез присъединяване на общината към единната електронна съобщителна мрежа на държавната администрация с точка на свързване сградата на Областна администрация – Русе.

- **Транспортна инфраструктура**

През община Сливо поле не преминават транспортни коридори, които да са част от основната или разширената TEN-T мрежа. В близост до общината преминава трансевропейски транспортен коридор № 9 (през гр. Русе, свързващ Хелзинки и Александруполис).

Общата дължина на междуселищната пътна мрежа на територията на общината е 96,8 km. В нейния състав са включени републикански път от втори клас, републикански път от трети клас и общински пътища. Средната гъстота на пътната мрежа на територията на общината е 0,33 km² по данни от ОУПО Сливо поле.

През територията на община Сливо поле преминават две трасета от Републиканската пътна мрежа – участък от второкласен път **II-21** с дължина 20,4 km (пътят свързва областите Русе и Силистра и е част от крайдунавския крайбрежен път „Видин-Силистра“ / свързва републиканските пътища **I-2** и **I-7**) и участък от третокласен път **III-2102** с дължина от 15,5 km (пътят свързва гр. Сливо поле и Разградска област / свързва републиканските пътища **II-21** и **II-49**) по данни на ОПУ Русе. Дължината на общинската пътна мрежа е 60,9 km, което означава, че общината се обслужва общо от 96,8 km пътна мрежа.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Водният транспорт в общината може да бъде осъществен посредством реализиране на речното пристанище в село Ряхово, но е необходимо то да бъде рехабилитирано, за да може да отговаря на съответните стандарти.

На територията на община Сливо поле няма изградена железопътна мрежа. Най-близката жп гара, която е и част от основната ТЕН-Т мрежа се намира в гр. Русе, на 20 km от общинския център на община Сливо поле.

1.12. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В следващата таблица е представена финансова информация относно дейностите по опазване на околната среда на Община Сливо поле за периода 2015-2021 г.

Таблица 39. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда за периода 2015-2021 г.

Приходи и разходи по години (лв.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Планирани приходи за околна среда, в т.ч. такса битови отпадъци, позволителни за лечебни растения и др.	432330	290000	390000	450000	450000	500000	500000
Реализирани приходи за околна среда	482816	499262	500958	531877	572184	543073	566551
Относителен дял на приходите, свързани с опазване на околната среда, от всички приходи на общината	24,23%	17,22%	16,48%	13,79%	15,24%	15,95%	16,86%
Планирани разходи за околна среда	473822	484160	557956	629565	649069	671079	649457
Реализирани разходи за околна среда	327577	517704	782460	517983	417497	433075	525333
Относителен дял на разходите, свързани с опазване на околната среда, от всички разходи на общината	11,92%	18,20%	21,39%	8,70%	9,18%	9,77%	11,98%

Източник: Община Сливо поле

От данни в таблицата могат да бъдат направени следните изводи:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

- Приходите (планирани и реализирани) за дейности по опазване на околната среда бележат колебания, но с тенденция на увеличаване;
- Разходите (планирани и реализирани) за дейности по опазване на околната среда отбелязват устойчиво нарастване за периода 2015-2021 г.;
- Относителният дял на реализираните приходи за дейности по опазване на околната среда спрямо всички реализирани приходи в общината за разглеждания период е средно 17%. Приходите нямат ясно изразена тенденция;
- Относителният дял на реализираните разходи за дейности по опазване на околната среда спрямо всички реализирани разходи в общината за разглеждания период е средно 11,5% годишно. Разходите нямат ясно изразена тенденция.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

2. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT)

Този раздел включва анализа на силните страни на общината, възможностите да се възползва от тях, вътрешните слаби страни на общината и възможностите да ги преодолее или сведе до минимум, външните възможности/перспективи за общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този анализ се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира общината в бъдеще.

2.1. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВЪЗДУХ

ВЪЗДУХ	
Силни страни	Възможности
○ За територията на община Сливо поле не е регистрирано и установено превишение на показателите на КАВ.	○ Въвеждане на високи екологични стандарти за междуселищни автобуси; ○ Стимулиране населението за преминаване на друг вид отопление през зимния период.
Слаби страни	Заплахи
○ Липса на постоянен пункт за контрол на КАВ.	○ Увеличаване на автомобилния трафик и нарастване броя на остарелите автомобили; ○ Високо потребление на отоплителни материали през зимния период.

Районът на община Сливо поле по отношение чистотата на атмосферния въздух не е сред проблемните. За чистотата на атмосферния въздух, освен климатичните фактори и релефът, допринасят и липсата на големи промишлени предприятия или топлоцентрали.

2.2. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВОДИ

ВОДИ	
Силни страни	Възможности
○ Липса на големи промишлени предприятия.	○ Гарантиране качеството на питейните води; ○ Изграждане на канализационна система, обхващаща територията на цялата община.
Слаби страни	Заплахи
○ Няма изградена ПСОВ; ○ Процентът на загубите на вода във водопреносната мрежа е висок; ○ Липса на изградена канализационна система за отпадни битови води във всички населени места.	○ Риск за замърсяване на подземните водоизточници; ○ Поради ниските доходи, съществува нисък праг на икономическата достъпност на таксите за населението, което ограничава възможностите за финансиране на инвестиционната програма; ○ Опасност от заустване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобално затопяне.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Основните проблеми, свързани с опазване чистотата на водите на територията на община Сливо поле, са:

- Липса на изградена канализационна мрежа, поради което се изграждат водоплътни изгребни ями;
- Липсват пречиствателни съоръжения за отпадъчните води, което е причина за неконтролното изпускане на замърсени води в реките и причинява замърсявания на околната среда;
- По отношение на компонент „Води“ основните усилия следва да са насочени към подобряване състоянието и експлоатацията на водоснабдителната система и изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ;
- Амортизираната водопреводна мрежа е причина за значителни загуби на питейна вода и за влошаването на нейните качества;
- Замърсяването и нередовното почистване на речните корита в границите на населените места и извън тях е предпоставка за бедствия вследствие непредвидими природни явления.

2.3. АНАЛИЗ НА ФАКТОР ОТПАДЪЦИ

ОТПАДЪЦИ	
Силни страни	Възможности
○ Общинската нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците на местно ниво, е разработена в съответствие с изискванията на ЗУО; ○ Всички населени места на територията на община Сливо поле са обхванати от организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци; ○ Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците; ○ Използване на регионално депо за неопасни отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания; ○ Въведена е система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.	○ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво, развиване на потенциала за ПЧП и др.; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно управление на отпадъците съобразно въведената йерархия; ○ Потенциал за работа в насока справедливо формиране на такса за битови отпадъци – според количеството образувани битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление; ○ Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци; ○ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ○ Успешно коопериране с общините в рамките на РСУО Русе за изграждане на по-ефективни регионални съоръжения за третиране на отпадъци; ○ Развитие и разширения на системите за

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

	разделно събиране на МРО; ○ Прилагане на добри практики за намаляване на отпадъците.
Слаби страни	Заплахи
○ Малък брой информационни кампании за информиране на обществеността и насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците; ○ Малките количества отпадъци са предпоставка за по-високи разходи на тон отпадъци и по-ниска заинтересованост и конкуренция от страна на фирмите, предоставящи услуги, свързани с управлението на отпадъци; ○ Културата на населението по отношение на разделното събиране не е на високо ниво; ○ За част от потоците масово разпространени отпадъци не са сключени договори с организации по оползотворяване; ○ Не се прилагат целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране на отпадъците; ○ Липса на цялостна система за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци и домашно компостиране; ○ Липсва мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността от услугите по управление на отпадъците.	○ Недостатъчно познаване на нормативната база в областта на управлението на отпадъците и задълженията, произтичащи от нея от населението – необходимост от популяризирането ѝ сред широката общественост, на достъпен език; ○ Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места; ○ Недостатъчна информираност на гражданите за нормативните изисквания за управление на дейностите по отпадъците; ○ Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на изхвърлените отпадъци, на практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци; ○ Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.

Планираните мерки за подобряване на управлението на дейностите с отпадъци на територията на община Сливо поле са подробно разгледани в **Програма за управление на отпадъците на община Сливо поле за периода 2022-2028 г.**, която е неразделно приложение от ПООС – Приложение №3.

2.4. АНАЛИЗ НА РИСКА И ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

РИСК ОТ ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА	
Силни страни	Възможности
○ Ясно определени задължения на компетентните органи по отношение на защитата при бедствия, съгласно ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр.60 от 7 юли 2020 г.). ○ Въведени механизми за осигуряване на	○ Използване на Европейски структурни и инвестиционни фондове за финансиране на дейности за намаляване на риска от бедствия; ○ Достъп до, и съответно предпоставки за въвеждане на добри практики от други страни.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

единен подход при планиране на защитата при бедствия, съответно планиране на намаляването на риска от бедствия, съгласно ЗЗБ.	
Слаби страни	Заплахи
○ В голяма част от подзаконовите нормативни актове, свързани със защитата при бедствия, липсват необходимите яснота и конкретика, което не позволява ефективното им прилагане; ○ Въведените със ЗЗБ механизми за сътрудничество и обмен на информация все още не функционират ефективно; ○ Липса на достатъчен ресурс (експертен, финансов, технически и т.н.) в общината; ○ Все още планирането на защитата при бедствия е несистематизирано; ○ Неразбиране на риска от бедствия във всичките му измерения от страна на компетентните органи и населението.	○ Повече рискове от бедствия, включително и такива произтичащи от изменението на климата; ○ Внезапни бедствия с висок интензитет.

2.5. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

ПОЧВИ	
Силни страни	Възможности
○ Благоприятни условия за развитие на разнообразно и високопродуктивно земеделско производство; ○ Липса на почви, замърсени с тежки метали и органични замърсители.	○ Съществуват възможности за специализирано земеделско производство, за ефективно използване на богатия почвен ресурс, за увеличаване на дела на трайните насаждения и лозята, за подобряване структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата на общината; ○ Възможност за извличане на максималния ефект от пасищата, мерите и обработваемите земеделски площи чрез механизма на субсидирането от Европейските фондове, които, освен чрез преките инвестиции, също и чрез насърчаването на повишаването на знанията на земеделските стопани, ще подпомагат прилагането на добри земеделски практики, водещи до устойчиво управление на почвите и водите и до опазване на биоразнообразието.
Слаби страни	Заплахи
○ Основен източник на замърсяване на почвите е наторяването; ○ Опожаряване на стърнища и суха тревна растителност, водещо до увреждане на повърхностния слой на почвата и до	○ Липсват механизми за налагане прилагането на почвозащитни земеделски практики на частните земеделски производители и на арендаторите, обработващи частните земи, чийто дял е най-голям;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

нарушение на нейната микробиологична структура и водния ѝ баланс.	○ Съществуват трудности за възстановяване на поливното земеделие в общината: липсата на лесно достъпно финансиране на инвестиционни проекти за възстановяване на поливната инфраструктура в земеделските земи; липсата на собствени финансови средства на Общината за такива инвестиции; ○ На Общините е вменен контрол по опазване на почвите съгласно Закона за почвите, за който не са предвидени ресурси – финансови и човешки, в рамките на структурата на общинската администрация; ○ Засилване на деградационните процеси на почвите; ○ Загуба на биоразнообразие при естествено и антропогенно въздействие; ○ Липса на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за Област Русе; ○ Силен натиск, създаван или засилван от човешките дейности като: неподходящи селскостопански и горски практики, депониране на отпадъци.
---	--

2.6. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ БИОРАЗНООБРАЗИЕ

БИОРАЗНООБРАЗИЕ и ЕКО ТУРИЗЪМ	
Силни страни	Възможности
○ Богато природно разнообразие; ○ Наличие на 5 защитени зони; ○ Наличие на защитени местности.	○ Благоприятна обстановка и положителен имидж, който България има като туристическа дестинация; ○ Интензивно развитие на националния туристически пазар и утвърждаване на туризма като приоритетен отрасъл на икономиката; ○ Непрекъснато нарастващ чуждестранен туристически поток към страната; ○ Наличие на европейски финансиращи програми в областта на туризма; ○ Включване на община Сливо поле в национални и международни туристически маршрути; ○ Извършване на проучвания за находища на лечебни растения; ○ Въвеждане на система от мерки на местно ниво, които да насърчават и гарантират устойчивото ползване на биологичните ресурси.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Слаби страни	Заплахи
○ Липса на туроператори и туристически агенции в региона; ○ Липса на предприемачески опит и мотивация у населението; ○ Недостатъчен брой подготвени специалисти в областта на туризма; ○ Липса на опит в разработване на проекти от страна на бизнеса; ○ Липса на единна информационна база данни за развитието на туризма в региона. ○ Липсват места за настаняване.	○ Глобалното изменение на климата и попадането на страната в зоната на засушаване; ○ Тежки административни процедури за стартиране и развитие на бизнес; ○ Силна конкуренция от други райони в страната и чужбина, които предлагат сходни туристически продукти.

Основните проблеми за биологичното разнообразие на територията на община Сливо поле са свързани със състоянието на горите в региона - те са най-застрашени от пряко унищожение, поради факта, че ниския жизнен стандарт на местното население, особено в селата, го насочва към най-лесния начин за бързо оползотворяване на горския ресурс чрез изсичането му.

Състоянието на биологичното разнообразие зависи от всички стопански дейности – строителство, туризъм, селско и горско стопанство, промишленост. Тази комплексност на негативно влияние изисква използването на комбинирани защитни методи, при спазване на съответните нормативни правила и регламентираният способи за въздействие.

2.7. АНАЛИЗ ПО ФАКТОР ШУМ

В община Сливо поле не се надвишават пределно допустимите нива на шума, поради тази причина не е правен и анализ на звуковото налягане в отделните населени места. На територията на общината няма големи промишлени източници на шум в околната среда, затова не е извършван собствен мониторинг. Друг източник на шумово замърсяване на територията на общината е остарелият автомобилен парк и транзитно преминаващите превозни средства.

2.8. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиha на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони“. Озеленените територии, в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

2.9. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ РАДИАЦИОННИ ЛЪЧЕНИЯ

Производствени и др. дейности, източници на радиационно замърсяване на територията на общината няма. Радиационният фон се движи в нормални граници. Източници на вредни лъчения не са установени.

2.10. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

На територията на община Сливо поле не са регистрирани източници на неорганизиран емисии. В общината не са регистрирани инсталации, извършващи дейности с употреба на разтворители за периода 2014-2020 г.

2.11. ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ИНФРАСТРУКТУРАТА КАТО ФАКТОР ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

През територията на община Сливо поле преминават две трасета от **Републиканската пътна мрежа** – участък от второкласен път **II-21** с дължина 20,4 km (пътят свързва областите Русе и Силистра и е част от крайдунавския крайбрежен път „Видин-Силистра“ / свързва републиканските пътища **I-2** и **I-7**) и участък от третокласен път **III-2102** с дължина от 15,5 km (пътят свързва гр. Сливо поле и Разградска област / свързва републиканските пътища **II-21** и **II-49**) по данни на ОПУ Русе. Дължината на общинската пътна мрежа е 60,9 km, което означава, че общината се обслужва общо от 96,8 km пътна мрежа.

Водният транспорт в общината може да бъде осъществен посредством реализиране на речното пристанище в село Ряхово, но е необходимо то да бъде рехабилитирано, за да може да отговаря на съответните стандарти.

На територията на община Сливо поле няма изградена железопътна мрежа.

Територията на община Сливо поле се обслужва от **„Водоснабдяване и канализация“ ООД – град Русе**. Във всички населени места в общината има изградена водоснабдителна мрежа. Основен проблем са високите загуби във водопроводната мрежа (проблем, който е характерен за почти цялата страна), дължащи се на амортизирани водопроводи (в основната си част – от етернит).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

На територията на община Сливо поле няма изградена канализационна мрежа.

На територията на общината няма изградени пречиствателни станции за отпадни води.

Електроенергийната система на община Сливо поле се осъществява от националната енергийна мрежа, като електропреносната и електроразпределителната система и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от ENERGO-PRO. През територията на общината не преминават електропроводи с високо напрежение и няма изградени понижавачи подстанции високо напрежение/средно напрежение. На територията на общината има изградени общо 11 бр. електропроводи и 1 ел. подстанция – Бабово с 2 бр. силови трансформатора по 16 MVA.

**2.12. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА СТРУКТУРА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

ОРГАНИЗАЦИОННА И ИКОНОМИЧЕСКА СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	
Силни страни	Възможности
○ В общината работят компетентни служители в областта на околната среда и съществува воля за постигане на нормативните изисквания от екипа на общинска администрация; ○ Община Сливо поле има собствена нормативна база – общински наредби и програми, както и общи стратегии за развитието на общината, в които управлението на отпадъците е важен елемент.	○ Възможности за внедряване на нови, екологосъобразни практики за производствата; ○ Възможности за трансгранично сътрудничество в областта на околната среда.
Слаби страни	Заплахи
○ Недостатъчно е ресурсното обезпечаване на отговорното звено в общинска администрация и на общинското предприятие за управлението на отпадъците спрямо повишаващите се нормативни изисквания и очакванията на обществеността.	○ Влошаване на качествата на околната среда и допълнително замърсяване на компонентите на средата.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

3. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Община Сливо поле – чиста и съхранена природа, осигуряваща благоприятни условия за живот

4. ЦЕЛИ

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Сливо поле в областта на околната среда, са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината, се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите пред община Сливо поле в областта на околната среда.

Генерална стратегическа цел на ПООС:

Подобряване на качеството на живот и намаляване на риска за здравето на населението чрез осигуряване на благоприятна околна среда, запазване на биоразнообразието и устойчиво управление на околната среда.

ПРИОРИТЕТ 1. ВОДИ

Специфична цел 1: Насърчаване на устойчивото управление на водите

ПРИОРИТЕТ 2. ВЪЗДУХ

Специфична цел 2: Поддържане на доброто качество на атмосферния въздух и нивата на емисиите под пределно допустимите норми за опазване на човешкото здраве

ПРИОРИТЕТ 3. ОТПАДЪЦИ

Специфична цел 3: Устойчиво управление на отпадъците

ПРИОРИТЕТ 4. РИСК И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

Специфична цел 4: Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, на предотвратяването и управлението на риска

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

ПРИОРИТЕТ 5. ПОЧВИ

Специфична цел 5: Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия

ПРИОРИТЕТ 6. БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Специфична цел 6: Засилване на биоразнообразието, „зелената“ инфраструктура, както и намаляване на замърсяването

ПРИОРИТЕТ 7. ШУМ

Специфична цел 7: Поддържане нивата на шума в границите на нормативните изисквания

ПРИОРИТЕТ 8. ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Специфична цел 8: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване

**ПРИОРИТЕТ 9. ПОВИШАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА
НАСЕЛЕНИЕТО В Т.Ч. ЕКОЛОГИЧНА КУЛТУРА, ЕКОЛОГИЧНИ ЗНАНИЯ,
ЕКОЛОГИЧНОТО МИСЛЕНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ
КАПАЦИТЕТ**

Специфична цел 9: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Сливо поле за периода 2022-2028 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

***Забележка:** Дейностите, предвидени за изпълнение по компонент **Отпадъци**, са съгласно:

- Програма за управление на отпадъците на община Сливо поле за периода 2022-2028 г. – Приложение №3.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Таблица 40. План за действие на ПООС Сливо поле 2022-2028 г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			22	23	24	25	26	27	28	
План за действие на ПООС Сливо поле 2022-2028 г.		14 874,1											
Приоритет 1. Води		12 539											
1	Реконструкция, рехабилитация, изграждане на ВиК инфраструктура в населените места	500	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Км. ремонтиран/подменен водопровод	Община Сливо поле, ВиК Русе		X	X	X	X	X	X	
2	Реконструкция на водопроводната мрежа на селата Юделник и Голямо Враново	7 034	Фондове на ЕС;	Км. ремонтиран/подменен водопровод	Община Сливо поле, ВиК Русе			X					
3	Изграждане на ПСОВ, гр. Сливо поле – I етап	5 000	Фондове на ЕС	Изградена ПСОВ - I етап	Община Сливо поле			X	X	X			
4	Провеждане на информационни кампании за състоянието на водните ресурси и методи за пестеливо използване	5	Общински бюджет	Проведени две информационни кампании	Община Сливо поле			X			X		
Приоритет 2. Въздух		435											
1	Почистване на обществени терени и пътищата от общинската пътна мрежа и техните сервитути	35	Общински бюджет	8 бр. годишно почистване	Община Сливо поле	X	X	X	X	X	X	X	
2	Извършване на мерки за повишаване на енергийната ефективност и чрез внедряване на ВЕИ	400	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	1 брой изпълнени проекти за повишаване на енергийната ефективност	Община Сливо поле				X	X	X		
Приоритет 3. Отпадъци		528,1											
1	Изпълнение на Програма по управление на отпадъците 2022-2028	528,1	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Събрани и обезвредени отпадъци	Община Сливо поле			X	X	X	X	X	
Приоритет 4. Риск и изменение на климата		629											
1	Благоустрояване на речните корита с цел предпазване от наводнения	40	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Брой изпълнени проекти	Община Сливо поле			X	X	X	X	X	
2	Почистване на речните корита	20	Фондове на ЕС;	Брой изпълнени	Община Сливо			X	X	X	X	X	

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация						
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			22	23	24	25	26	27	28
			Общински бюджет	проекти	поле							
3	Координация и сътрудничество между всички управленски нива (национално, басейново и местно) от единната спасителна система	0	Фондове на ЕС; Общински бюджет		Община Сливо поле	X	X	X	X	X	X	X
4	Анализ на риска и прилагане на мерки за превенция и защита при процеси, свързани с движение на земни маси – свлачища, срутища, ерозии, абразии и пр.	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. извършен анализ на риска	Община Сливо поле			X				
5	Информационни кампании, насочени към повишаване на готовността на населението и капацитета на силите за реагиране в случай на наводнения, пожари и земетресения	4	Фондове на ЕС; Общински бюджет	4 бр. информационни кампании	Община Сливо поле			X	X		X	
6	Оптимизиране и разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели и анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. оптимизирана система	Община Сливо поле			X	X	X	X	X
7	Изграждане на дъждовна канализация в района на кръстовищата на ул. „Цар Борис I“ с улици „Люлин“ и „Весела“ в с. Ряково за отводняване на общинските терени застрашаващи жилищни домове от наводнението	525	Държавен бюджет	Изградена дъждовна канализация в района на кръстовищата на ул. „Цар Борис I“ с улици „Люлин“ и „Весела“ в с. Ряково	Община Сливо поле			X	X	X		
Приоритет 5. Почви		25										
1	Провеждане на почвен мониторинг и превенция на замърсявания с нитрати и пестициди	5	Общински бюджет; Държавен бюджет	4 бр. извършен почвен мониторинг	Община Сливо поле			X	X	X	X	X
2	Залесяване на необработваеми територии	20	Фондове на ЕС	Дка залесена	Община Сливо			X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация						
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			22	23	24	25	26	27	28
				площ	поле							
Приоритет 6. Биоразнообразие		160										
1	Опазване на природата и биологичното разнообразие, екологосъобразна инфраструктура: Възстановяване на съществуващи/ потенциални местообитания	100	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнен проект	Община Сливо поле			X	X	X	X	X
2	Опазване на горите от сеч и пожари	40	Фондове на ЕС; Общински бюджет	4 бр. извършени дейности	Община Сливо поле			X	X	X	X	X
3	Залесяване след голи сечи	20	Фондове на ЕС	Дка залесена площ	Община Сливо поле			X	X	X	X	X
Приоритет 7. Шум		8										
1	Разработване и въвеждане на дейности за ограничаване и снижаване на градския шум, отчитащи ефекта и значимостта на междусекторното взаимодействие „градоустройство, строителство, благоустройство, контрол и организация на движението на МПС, здравни ефекти от въздействието на шума“	8	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнен проект	Община Сливо поле, Външни организации			X	X	X	X	X
Приоритет 8. Зелени системи		515										
1	Поддържане на площи за обществено ползване в т.ч. паркове, градини и площади	300	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Площ на реконструирани и поддържани паркове и градинки	Община Сливо поле	X	X	X	X	X	X	X
2	Реновиране на зелените площи в „Младежки парк“ и изграждане на „Алея на будителите“ в гр. Сливо поле	60	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Реновирани площи в „Младежки парк“ и изградена „Алея на будителите“	Община Сливо поле			X				
3	Реновиране на съществуващи и изграждане на нови детски площадки в населените места	150	Фондове на ЕС; Общински бюджет;	Брой реконструирани и рехабилитирани	Община Сливо поле			X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация						
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			22	23	24	25	26	27	28
			Държавен бюджет	спортни съоръжения и детски площадки								
4	Обновяване на гробищните паркове	5	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Площ обновени гробищни паркове	Община Сливо поле			X	X	X	X	X
Приоритет 9. Повишаване на екологичното образование на населението в т.ч. екологична култура, екологични знания, екологичното мислене и подобряване на административния капацитет		35										
1	Повишаване на професионалната квалификация на служителите в общинската администрация в областта на околната среда	20	Общински бюджет	Брой проведени обучения	Община Сливо поле			X	X	X	X	X
2	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	5	Общински бюджет	Брой създадени партньорства	Община Сливо поле			X	X	X	X	X
3	Провеждане на образователни кампании за повишаване на екологичното съзнание в населението	5	Общински бюджет	Брой проведени кампании	Община Сливо поле			X	X	X	X	X
4	Засилване на контрола по отношение опазване на околната среда	5	Общински бюджет	Издадени наказателни актове	Община Сливо поле			X	X	X	X	X

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2022-2028 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице.

В процеса на наблюдение общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодолени. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2022-2028 г. на община Сливо поле се извършва от Общински съвет – Сливо поле, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от лицата, които със заповед на Кмета на общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кметът на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ.

За информиране на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС могат да бъдат публикувани на официалния сайт на общината.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМАТА

Неделима част от настоящата програма са:

1. Приложение №1 Доклад с резултати от анкетно проучване
2. Приложение № 2 Раздел Лечебни растения
3. Приложение №3 Програма за управление на отпадъците на община Сливо поле за периода 2022-2028 г.

**ДОКЛАД С РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНО АНКЕТНО
ПРОУЧВАНЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПРОГРАМА
ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ 2022-2028 г.**

Доклад с резултати от проведено анкетно проучване за разработването на ПООС Сливо поле 2022-2028 г

Въведение

Във връзка с разработването на Общинска програма за опазване на околната среда на община Сливо поле 2022-2028 г. е проучено мнението на гражданите по въпроси, свързани с опазването на околната среда на територията на общината. Целта на анкетирването бе да се вземат предвид и да се отразят мненията и препоръките на заинтересованите страни в разработваната Програма за опазване на околната среда на община Сливо поле за периода 2022-2028 г.

Целеви групи:

- Неправителствени организации (НПО);
- Бизнес;
- Общински съветници;
- Кметове на населени места;
- Експерти – общинска администрация;
- Училища и детски градини;
- Читалища и музеи;
- Граждани;
- Медии.

Метод за набиране на информацията: самостоятелно попълване от респондентите на специално изготвена анкетна карта.

Начин на провеждане: публикуване на съобщение и на самата анкетна карта в официалния сайт на общината; разпечатани екземпляри от анкетната карта бяха осигурени в приемната на деловодството на общината; чрез електронната поща беше изпратен линк за попълването ѝ в електронен вариант на всички идентифицирани заинтересовани страни.

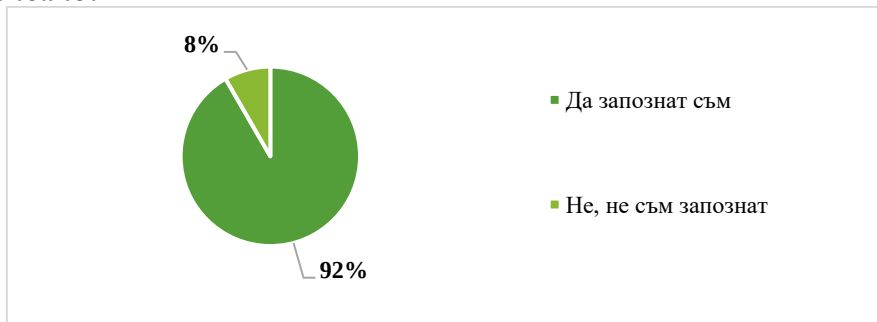
Период на провеждане: април - юни 2022 г.

Анкетната карта се състои от 23 въпроса. Въпросите от анкетата са както затворени - с изброени възможности за отговор, така и отворени - без посочени възможности за отговор.

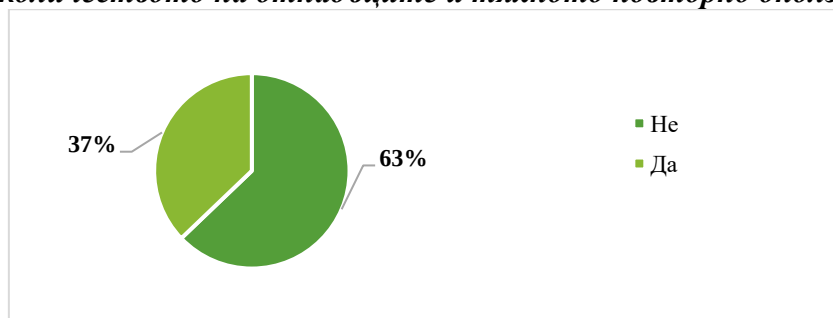
Резултати от анкетното проучване

Въпрос 1. Запознати ли сте с необходимостта и ползите от намаляване на количеството на генерираните/изхвърляни отпадъци и повторното им оползотворяване?

По-голям дял от анкетираните граждани (92%) в община Сливо поле са запознати с необходимостта и ползите от намаляване на количеството на генерираните/изхвърляни отпадъци и повторното им оползотворяване.

Въпрос 2. Желаете ли да бъдете информирани за необходимостта и ползите от намаляване количеството на отпадъците и тяхното повторно оползотворяване?

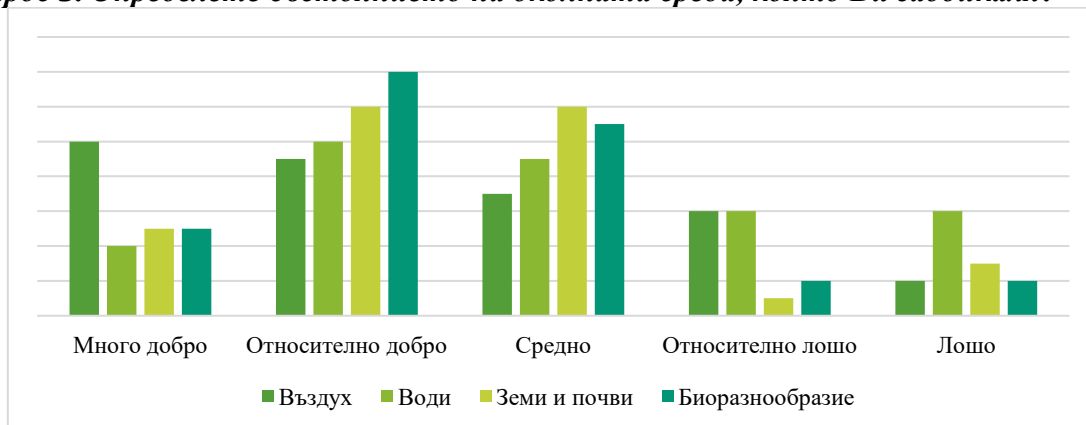

По-голяма част от респондентите (63%) не проявяват интерес да бъдат информирани за необходимостта и ползите от намаляване количеството на отпадъците и тяхното повторно оползотворяване. Именно тази тенденция следва да се промени с провеждане на информационни кампании, тъй като самосъзнанието на гражданите е основна част от постигане на целите за общество с нулеви отпадъци.

Тези, които са изявили желание да бъдат информирани, смятат, че това е най-подходящо да става чрез: местни медии, сайта на община Сливо поле, социални мрежи, имейл, с бюлетини, информационни табла, информационни кампании.

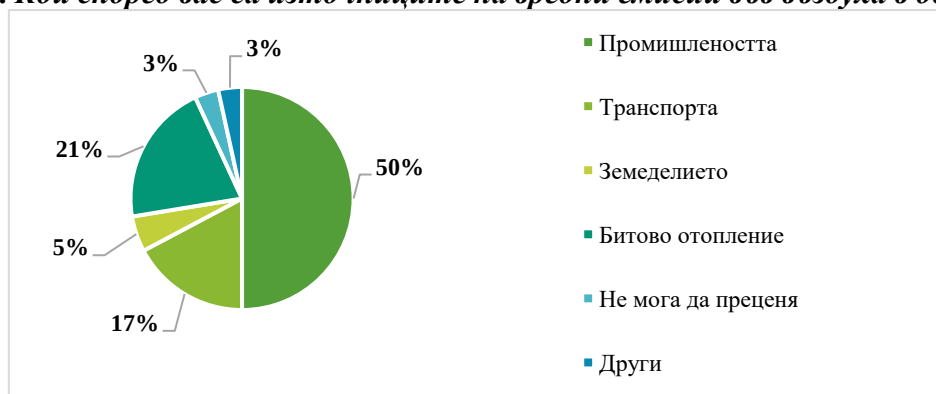

Въпрос 3. Определете състоянието на околната среда, която Ви заобикаля?

Респондентите определят състоянието на околната среда „относително добро“ и „средно“ по основните четири компонента – въздух, води, земи и почви и биоразнообразие. Малка част от анкетираните граждани намират състоянието на водите, земите и почвите и биоразнообразието за „лошо“.

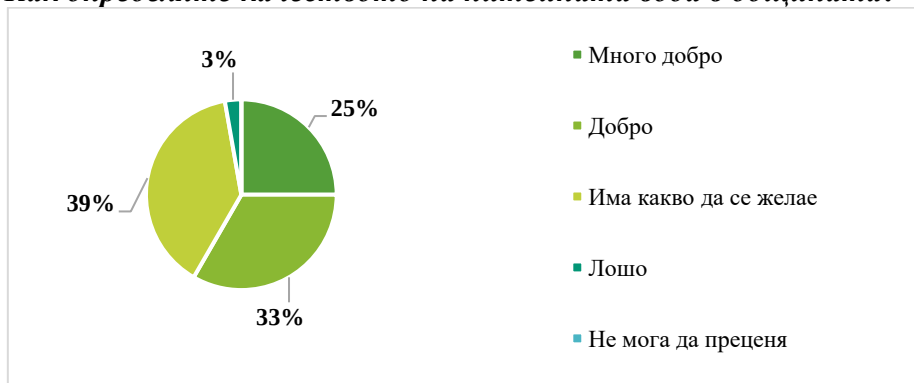
Въпрос 4. Кой според вас са източниците на вредни емисии във въздуха в общината?

Като основни източници на вредни емисии във въздуха в общината са посочени промишлеността (50%) и битовото отопление (27%). Необходимо е в Програмата за опазване на околната среда да се предвидят такива мерки за подобряване на качеството на въздуха, свързани с тези замърсители.

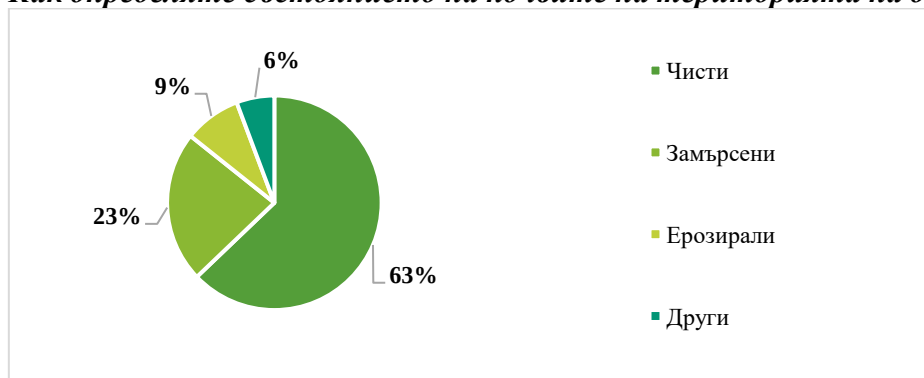

Въпрос 5. Как определяте качеството на питейната вода в общината?

Основният дял от респонденти отговаря, че „има какво да се желае“ (39%) по отношение на качеството на водата в общината. Голяма част от гражданите намират качеството на водата за „добро“ (33%) и „много добро“ – 25%.

Въпрос 6. Как определяте състоянието на почвите на територията на общината?

Според 63% от респондентите, почвите в общината са „чисти“. Част от гражданите ги намират „замърсени“ (23%), за 9% от тях те са „ерозирали“ и 6% посочват „други“.

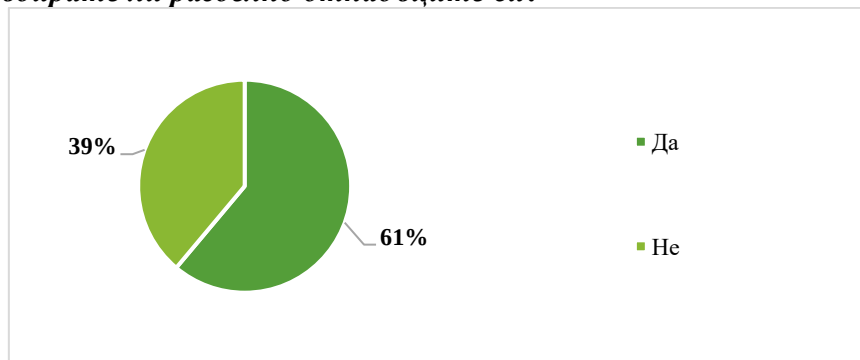
Въпрос 7. Доволни ли сте от услугата сметосъбиране и сметоизвозване, която ползвате?

По-голям дял от респондентите са „изцяло“ доволни от услугата сметосъбиране и сметоизвозване (56%), следвани от тези, които „отчасти“ са доволни – 31% и 14% - „изобщо не са доволни“.

Въпрос 8. Събирате ли разделно отпадъците си?

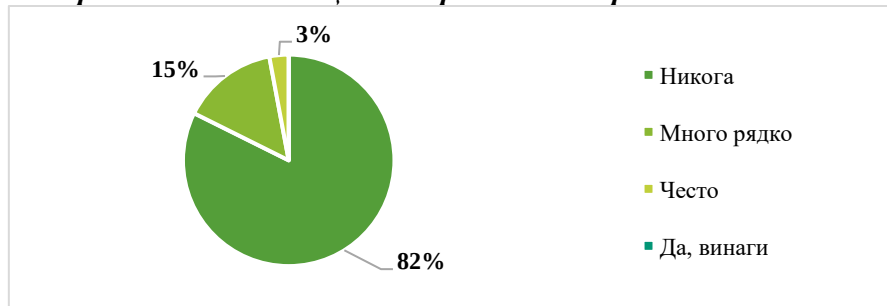
По отношение на разделното събиране на отпадъците, по-голям дял от респондентите (61%) са отговорили положително.

Тези, които не събират разделно отпадъците си, са посочили следните причини защо не го правят:

- Не са осигурени достатъчно на брой контейнери за разделно събиране на отпадъците;
- Рядко сметоизвозване на контейнерите за разделно събрани отпадъци;
- Липса на стимул.

Необходимо е да се правят информационни кампании и да се насърчава разделното събиране на отпадъците. Възможно е и да се преосмисли организацията и местата на разположение на контейнерите, така че да са локализирани по-близо до гъсто заселени квартали с по-голямо население.

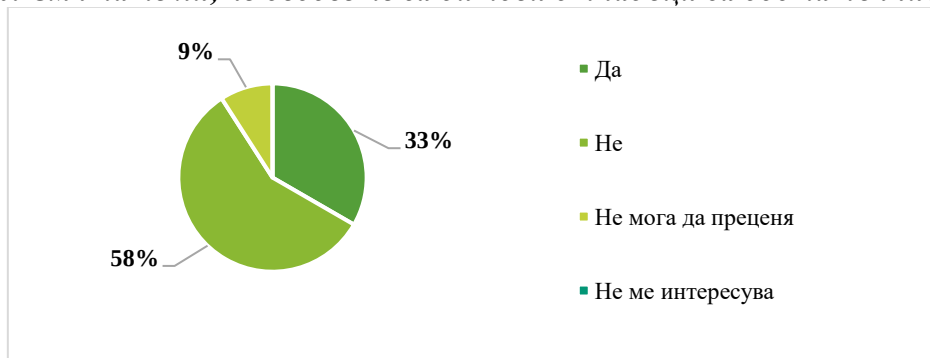
Въпрос 9. Изхвърляте ли отпадъци на нерегламентирани места?

На този въпрос над 80% от респондентите отговарят, че „никога“ не са изхвърляли отпадъци на нерегламентирани места. Притеснителен е фактът, че голяма част от анкетираните открито заявяват, че го правят. Необходимо е да се предприемат мерки и да се предотвратят тези практики.

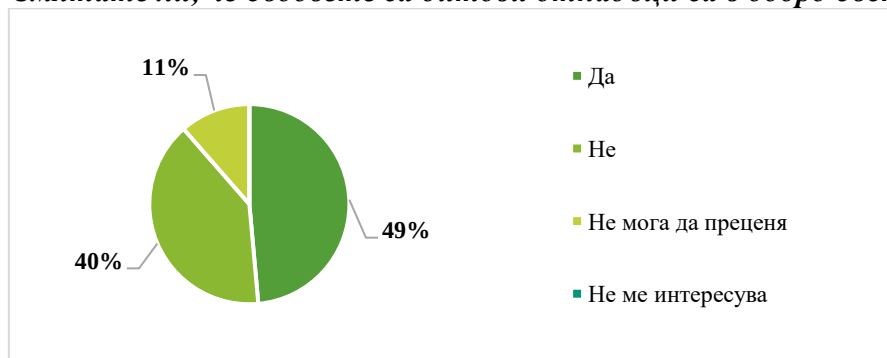

Въпрос 10. Смятате ли, че съдовете за битови отпадъци са достатъчни?

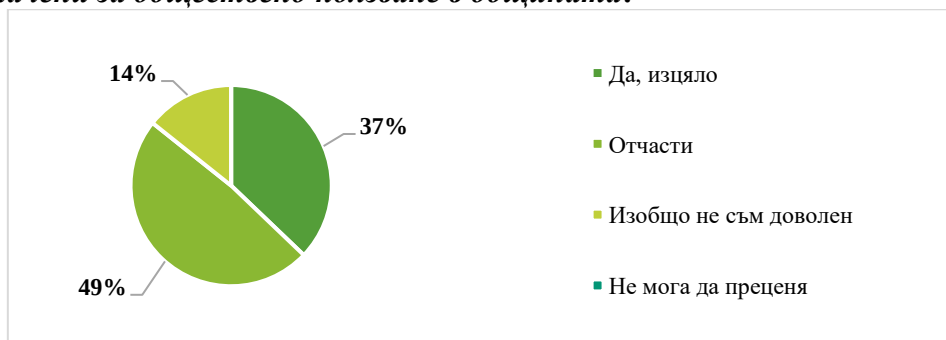
По отношение на броя съдове в общината, отговорите показват, че наличните съдове за битови отпадъци са по-скоро недостатъчни (58%).

Въпрос 11. Смятате ли, че съдовете за битови отпадъци са в добро състояние?

По отношение на състоянието на съдовете, по-голям дял от респондентите ги намират в добро състояние (49%), докато за 40% от тях те са в лошо състояние.

Въпрос 12. Доволни ли сте от услугите по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в общината?

На въпроса дали са доволни от услугите по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени

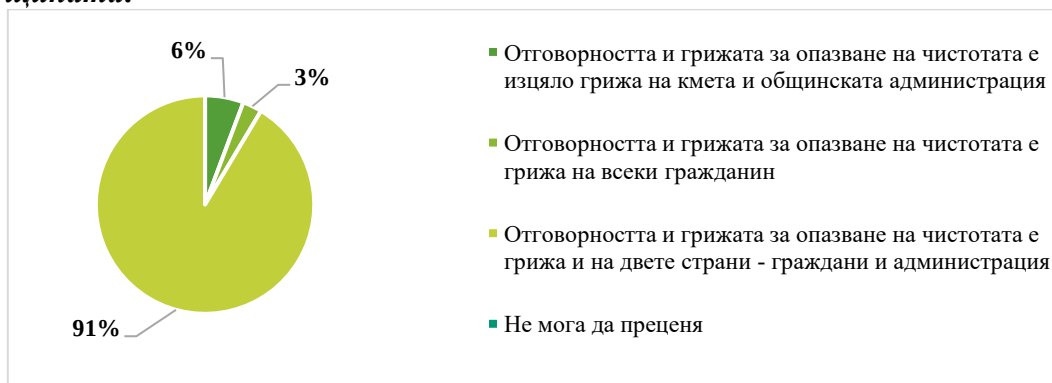

Доклад с резултати от проведено анкетно проучване за разработването на ПООС Сливо поле 2022-2028 г

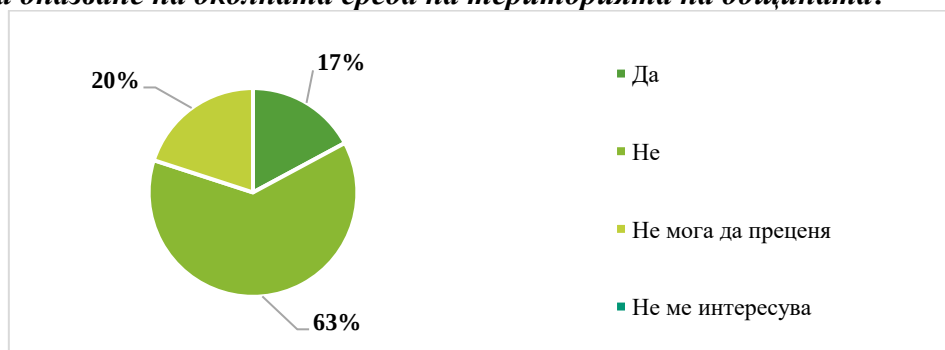
за обществено ползване в общината, гражданите отговарят, че са „отчасти“ доволни, следвани от тези, които са „изцяло“ доволни. „Изобщо не са доволни“ са 14% от тях.

Въпрос 13. Според Вас кой е отговорен за опазване на чистотата на територията на общината:

По-голям дял от респондентите (91%) смятат, че гражданите и администрацията са солидарно отговорни за опазване на чистотата на територията на общината.

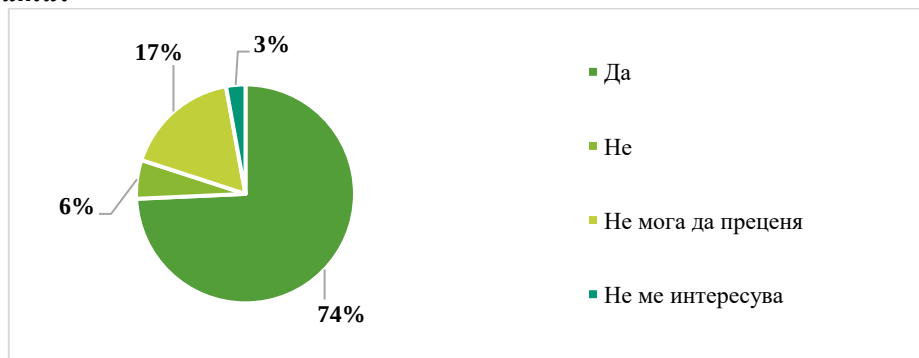
Въпрос 14. Според Вас осъществява ли се ефективен контрол от компетентните органи за опазване на околната среда на територията на общината?

Мнозинството от респонденти (63%) мислят, че компетентните органи за опазване на околната среда на територията на общината не осъществяват ефективен контрол.

Въпрос 15. Според Вас има ли проблеми, свързани с околната среда на територията на общината?

Според мнозинството от респонденти (74%) има проблеми, които са свързани с околната среда на територията на общината, като те са свързани с:

- Въздух – 24%;
- Води – 19%;
- Отпадъци – 17%;
- Зелени площи в населените места – 14%;
- Шум – 8%;
- Животни – 7%;
- Защитени територии – 5%;
- Почви – 3%;
- Растения – 3%.

Въпрос 16. Посочете конкретни проблеми в населеното място, в което живеете, за които е необходимо предприемане на спешни мерки?

На този въпрос респондентите посочват следните проблеми:

- По-често сметоизвозване на контейнерите за разделно събиране;
- Замърсяване на въздуха и подпочвените води от завод „Астра“;
- Въвеждане на разделно събиране на едрогабаритни отпадъци;
- Увеличаване на броя на контейнерите за отпадъци;
- По-често сметоизвозване на отпадъците;
- Осигуряване на компостери за домашно ползване;
- Да се засили контрола за изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани места;
- Да се организира събиране и извозване на излезли от употреба домакинска и битова техника, както и обзавеждане по график;
- Предотвратяване изхвърлянето на боклуци на дигата;
- Осигуряване на повече контейнери за разделно събиране на отпадъците;
- Изграждане на канализация в гр. Сливо поле;
- Съдовете за отпадъци са в лошо състояние;

Доклад с резултати от проведено анкетно проучване за разработването на ПООС Сливо поле 2022-2028 г

- Няма осигурени съдове за изхвърляне на строителни отпадъци;
- Осигуряване на съдове за събиране на растителни отпадъци;
- Замърсяване на р. Дунав от „Астра Биоплант“, гр. Сливо поле;
- Поддържане на зелените площи в с. Черешово;
- Поддържане на зелените площи в гробищния парк;
- Поддържане на зелените площи в цялата община;
- Липсва практическо обучение на децата относно опазването на околната среда;
- Замърсяване около крайречната зона на р. Дунав.

Въпрос 17. Кои според Вас трябва да са трите основни приоритета за опазването на околната среда в общината?

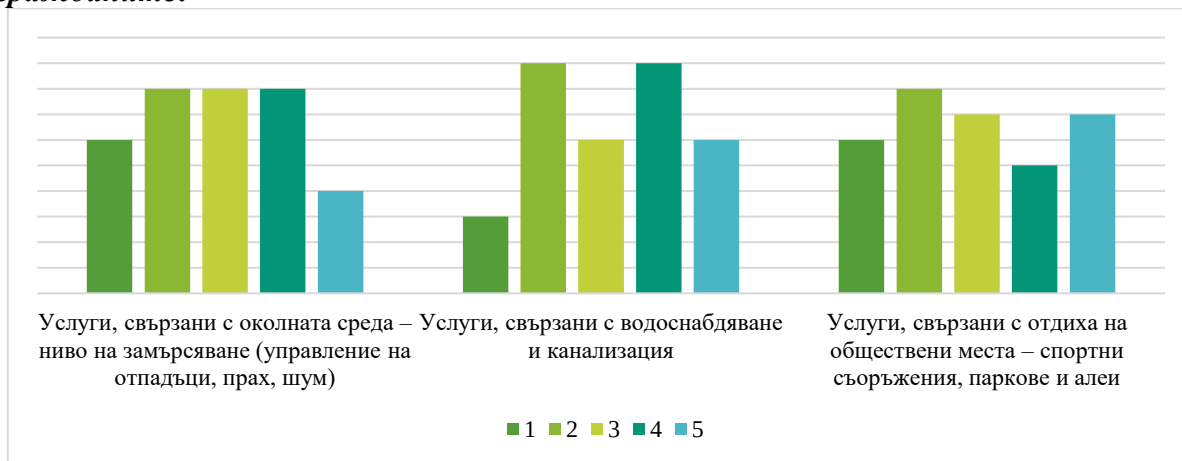

Мнозинството от респондентите определя, че двата основни приоритета за опазването на околната среда в община Сливо поле следва да бъдат:

- Опазване на качеството на атмосферния въздух (20%);
- Опазване на водите и водните обекти и подобряване на качеството на повърхностните води (19%).

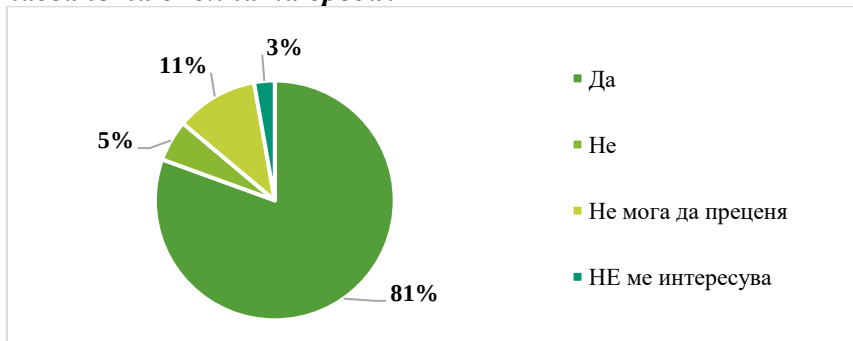

Въпрос 18. По скалата от 1 до 5 (1 - в най-малка степен, 5 - в най-голяма степен) смятате ли, че качеството на околната среда в общината отговаря на нуждите на гражданите:

Изводът е, че предоставянето на всички услуги сравнително отговаря на нуждите на гражданите, но въпреки това могат да се направят и някои подобрения.

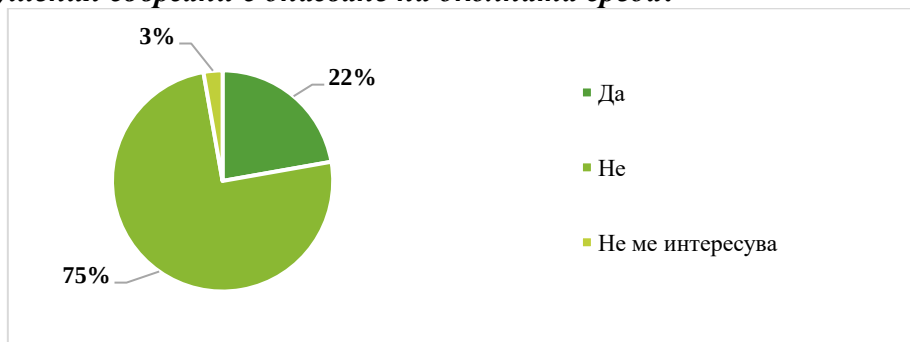
Въпрос 19. Смятате ли, че трябва да се санкционират много строго лицата, които изхвърлят отпадъци на нерегламентирани места или извършват други нарушения свързани с опазване на околната среда?

По-голяма част от респондентите (81%) смятат, че нарушителите, които изхвърлят отпадъци на нерегламентирани места или извършват други нарушения, свързани с опазване на околната среда, трябва да бъдат санкционирани строго.

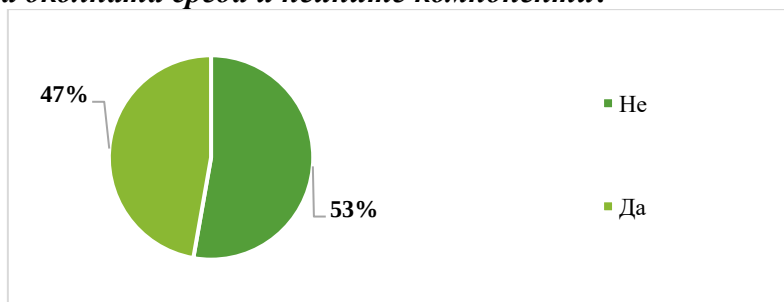

Въпрос 20. Информирали ли сте общинска администрация или други органи за констатираните от Вас нарушения, свързани с изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани места, запалване/чупене на съдове за битови отпадъци и/или други нарушения свързани с опазване на околната среда?

Голяма част от гражданското общество (75%) не счита за важно да информира компетентните органи от общинска администрация или други органи за констатираните нарушения, свързани с изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани места, запалване/чупене на съдове за битови отпадъци и/или други нарушения, свързани с опазване на околната среда. Именно това следва да се промени, тъй като понякога установяването на нарушителите е трудно, а това би допринесло в голяма степен за превенцията.

Въпрос 21. Желаете ли да бъдете информирани относно кампании, свързани с подобряване на околната среда и нейните компоненти?

Над половината от респондентите (53%) не желаят да бъдат информирани относно кампании, свързани с подобряване на околната среда и нейните компоненти.

Гражданите, които желаят да бъдат информирани (47%) относно кампании, свързани с подобряване на околната среда посочват следните начини за най-подходящи:

- Официалния сайт на община Сливо поле;
- Средства за масова информация;
- Брошури;
- Социални мрежи;
- Имейл.

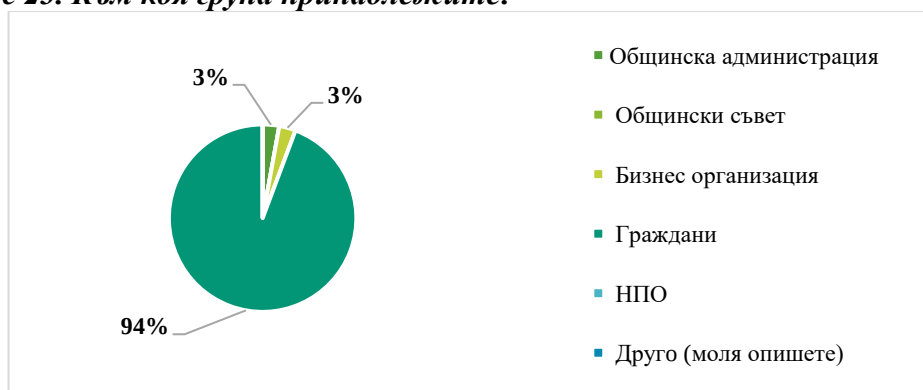

Въпрос 22. Ако сме пропуснали нещо, което е важно като въпрос за Вас, моля споделете го тук, защото Вашето мнение е важно!

Анкетираните граждани в община Сливо поле, са допълнили:

- Организиране на акция за почистване на селата, в която да участват всички жители, като се осигурят необходимата техника и ресурси за осъществяване на акцията „Да изчистим моето село“;
- Да се предотврати замърсяването с биодизел на р. Дунав от завода в гр. Сливо поле;
- Провеждане на практическо обучение на децата, свързано с опазване на природата.

Въпрос 23. Към коя група принадлежите:

Ядрото на проучването е основно от граждани на община Сливо поле.

Проучването показва, че са необходими политика и инвестиции за подобряване на околната среда в община Сливо поле в многостранни аспекти.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

**ПРИЛОЖЕНИЕ № 2
РАЗДЕЛ ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ**

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Въведение.....	3
II.	Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите на територията на община Сливо поле.....	3
III.	Анализ на дейностите за опазване на екосистемите и ресурсите от лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване	20
IV.	Приоритетни мерки за опазване на ресурсите и разнообразието на лечебните растения, включително на редки или застрашени от изчезване видове	26
V.	Избор и регламент на територии, които не са защитени, но изискват подходящо управление с цел устойчиво ползване на лечебните растения в тях.....	27
VI.	Предложения за разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен	28

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

I. Въведение

Събирането и износът на билки са традиционни за нашата страна. България е на второ място в Европа и на едно от първите места в света по производство и износ на билки. С десетки пъти по-малка територия от тази на Индия и Китай, България притежава изключителни ресурси и пропорционално на площта си, ги превъзхожда по количества годишен износ на билки.

Българската флора съдържа около 4 100 вида висши растения. От тях 760–770 вида (19%) са лечебни растения. Най-използваните са 200 вида, от които се получават около 270 вида билки, суровина за фармацевтичната, парфюмерийната, козметичната и хранително-вкусовата промишленост.

За да бъде опазено богатството от лечебни растения, е необходимо прилагане на система от мерки и механизми, която да осигури устойчивото развитие на ресурсите.

През последните години все повече нарастват изискванията към качеството на билките, предлагани на световните пазари и изискванията за опазване на околната среда. За да бъдат българските фирми конкурентоспособни при новите условия, те трябва да се стремят към все по-добро качество на продукта, непрекъснато да развиват технологиите, да включват нови асортименти, да удостоверяват, че при събирането на билки от естествените им находища не се нанасят увреждания на природата. Нараства делът на култивираните билки и производството на биологична продукция.

Във връзка с изискванията на чл. 50, т. 3 от Закона за лечебните растения (ЗЛР, ДВ бр. 29/2000 г., посл. изм. ДВ бр. 17/2021 г.) и Наредба №2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.) към Общинската програма за опазване на околната среда на община Сливо поле за периода 2022-2028 г. е разработено настоящето Приложение „Раздел Лечебни растения“.

С приложението „Раздел Лечебни растения“ към Общинската програма по опазване на околната среда се цели да се постигне ефективно използване на лечебните растения, опазване на естествените им находища, предотвратяване изчезването на отделни видове и свързаните с тях компоненти на околната среда, с цел задоволяване потребностите от лечебни растения на населението.

Разделът включва информация за видовете лечебни растения, разпространението им, режимът на тяхното ползване, морфологичните части, предмет на събиране, на които може да разчита местната икономика.

II. Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите на територията на община Сливо поле

На Таблица 1. е представена основна информация относно лечебните растения, разпространени на територията на община Сливо поле:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

Таблица 1. „Лечебни растения“ към Общинската програма за опазване на околната среда на община Сливо поле за периода 2022-2028 г.

№	Вид	Местонахождение / земище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
Дървесни видове					
1.	Бяла върба / <i>Salix alba</i> L. 	С. Бабово (Блатото, Ливадите), с. Бръшлен (Върбалака, Блатото, Ливадите), с. Ряхово (Дюлева бара), с. Г. Враново (Блатото, Ливадите, Акар гьол)	Поединично, на групи	Кора, листа	Видът не е защитен от ЗБР
2.	Дъб / <i>Quercus</i> 	С. Черешово – Черната гора, с. Стамболово (Дюз меше), с. Кошарна (фонда, коджа алак)	Поединично, на групи	Кора	Видът не е защитен от ЗБР
3.	Липа дребнолиста / <i>Tilia cordata</i> 	Гр. Сливо поле (Кайлъшкото, Парче Екейлик), с. Борисово (Липака, касап гьол), с. Г. Враново (Чобан дере), с. Бръшлен (Гечката, Гредата), с. Бабово (Кадишеви ниви)	На групи	Цвят	Видът не е защитен от ЗБР
4.	Липа сребролиста / <i>Tilia tomentosa</i> Moench.	Гр. Сливо поле (Парче Екейлик), с. Борисово (Липака), с. Г. Враново (Чобан дере), с. Бръшлен (Гечкара, Гредата), с. Бабово (Кадишеви ниви), с. Ряхово (Могилите, Урътлъка)	На групи	Цвят	Видът не е защитен от ЗБР

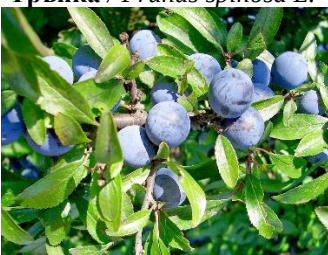

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / землище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
					
5.	Трепетлика / <i>Populus tremula</i> 	С. Стамболово (Кушчалъ), с. Ряхово (Павлов кладенец), гр. Сливо поле (над тополите), с. Черешово (Камбуровото)	На групи	Кора, листа и пъпки	Видът не е защитен от ЗБР
6.	Кестен конски / <i>Aesculus hippocastanum</i> 	С. Ряхово, с. Бръшлен, с. Бабово, с. Голямо Враново, с. Борисово, с. Юделник	Поединично, на групи	Кора, листа и семена	Видът не е защитен от ЗБР
Храсти и полухрастови видове					
7.	Обикновен дрян / <i>Cornus mas L.</i> 	С. Стамболово (зад градините), с. Кошарна (Баладжлък), с. Юделник (Чаир дере)	На групи	Плодове	Видът не е защитен от ЗБР
8.	Обикновена леска / <i>Corylus avellana L.</i>	С. Бръшлен (Чифлишка гора), с. Борисово (Яморловото), с. Бабово, с. Ряхово (Банката)	Поединично, на групи	Ядки, листа, кора, клони и дървесината	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / земище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
					
9.	Трънка / <i>Prunus spinosa</i> L. 	С. Черешово (Трите могили, Кариерите), с. М. Враново (Симиджика, Под изравнителя), гр. Сливо (Кайлъшкото), с. Бръшлен (Блатото), с. Стамболово, с. Юделник (Орта Бурун)	На групи	Цветове и плодове	При бране да не се отрязват и чупят клони.
10.	Смрадлика / <i>Cotinus coggygria</i> 	С. Кошарна (Парче кору), с. Черешово (Пардуците)	Поединично	Листа	Видът не е защитен от ЗБР
11.	Черен бяз / <i>Sambucus nigra</i> L. 	С. Бабово, с. Бръшлен, с. Ряхово, с. Г. Враново, гр. Сливо поле	На групи, по единично	Цвят, плод, листа	При бране да не се отрязват и чупят клони. При спазване правилата за бране цветове могат да се събират всяка година от едно и също находище.
12.	Зимзелен малък / <i>Vinca minor</i> L. 	С. Бръшлен, с. Бабово, с. Ряхово	На групи	Стръкове	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / земище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
13.	Обикновена шипка / <i>Rosa canina</i> L. 	С. Кошарна (Бакаджика), с. Бръшлен (Гредата), с. Стамболово (Ъшъклар дере), с. Черешово	Поединично, на групи, на петна	Плодове	Не се налага редуване на находищата и ограничения в ползването. При бране да не се отрязват и чупят клонове и цели храсти.
14.	Глог червен / <i>Crataegus monogyna</i> Jacq. 	С. Кошарна (коджаалан), с. Юделник (Ютук орман)	На групи	Цветове, плодове	При бране да не се отрязват и чупят клонове. Препоръчва се максимално ползване от отделните популации да не надхвърля 80% от цветовете и повторно черпене на суровината след 2 години
15.	Малина / <i>Rubus idaeus</i> L. 	С. Стамболово (Яз тепе), с. Кошарна	На групи, на петна	Листа, плодове	Видът не е защитен от ЗБР
16.	Кисел трън / <i>Berberis vulgaris</i> L. 	Естествени гори, хълмисти терени	На групи	Корени	Видът не е защитен от ЗБР
17.	Къпина / <i>Rubus caesius</i> L.	С. Стамболово (Яз тепе), с. Кошарна	На групи, на петна	Корен, листа	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / земище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
					
Тревисти видове					
18.	Бръшлян / <i>Hedera helix</i> L. 	Повсеместно разпространен на територията на общината	Масово	Листа	Видът не е защитен от ЗБР
19.	Божур червен / <i>Paeonia peregrina</i> 	Ливади, долове, пасища	На групи	Корени, венчелистчета и семена	Видът не е защитен от ЗБР
20.	Бъзак / <i>Sambucus ebulus</i> 	С. Бръшлен (Ливадите, Лумката), с. Г. Враново (Черешовски път, Акара гьол), Черешово (Черната гора, Пардуците), гр. Сливо поле (Юртлука, Крушака), с. Ряхово (Могилите, Дюлева бара)	На групи	Корен и плод	Видът не е защитен от ЗБР
21.	Вратига (паничка) / <i>Tanacetum vulgare</i> L. 	С. Борисово (Хотанско дере, Ялията)	На групи	Листа и цветове	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / землище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
22.	Великденче / <i>Veronica officinalis</i> L. 	Повсеместно разпространено на територията на общината	На петна	Надземната част	Видът не е защитен от ЗБР
23.	Вълча ябълка / <i>Aristolochia clematitis</i> L. 	Землищата на селата Бабово, Бръшлен, Г. Враново, М. Враново, Борисово, Ряхово, Стамболово, Черешово	На групи	Корени и надземна част	Видът не е защитен от ЗБР
24.	Глухарче / <i>Taraxacum officinale</i> Web. 	В границите на всички населени места, долове (Голямата поляна, Доре Екиник, Хотанско доре)	На групи	Корен, стрък, листа	Не се събират корени от млади растения и растения, които растат гъсто едно до друго, защото са тънки и с ниско качество. Корени, събрани при цъфтеж, също са с ниско качество.
25.	Горска ягода / <i>Fragaria vesca</i> L. 	С. Бръшлен (Чифлишката гора), с. Кошарна (Кожа лан, Фонда), с. Черешово (Черната гора, Трите могили)	На петна	Листа, плод	Видът не е защитен от ЗБР
26.	Гръмотрън / <i>Ononis arvensis</i> 	С. Ряхово (Павлов кладенец, Радечов трап), с. М. Враново (Коруджик), с. Юделник (Топ Тикен), с. Ряхово, с. Бръшлен, с. Бабово	На групи	Корен	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / земище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
27.	Обикновена дяволска уста / <i>Leonurus cardiaca</i> L. 	В границите на населени места, гр. Сливо поле (Ливадски баир, Юртлука), с. Борисово (Борсука, Домус гьол)	На групи	Стръкове	Видът не е защитен от ЗБР
28.	Еньовче същинско / <i>Galium verum</i> L. 	Ливади, пасища, долове	На петна	Стрък	Не трябва да се изскубват растения с корените и трябва да се оставят най-малко 1/3 от цъфтящите растения
29.	Живовлек теснолист / <i>Plantago lanceolata</i> 	В границите на населените места, с. Бръшлен (Блатото, Гечката, Върбалака), с. Бабово (Ливадите, зад Корията), с. Ряхово (Могилите, Пасището), с. Черешово (Камбуровото, Трите могили)	На групи	Листа	Видът не е защитен от ЗБР
30.	Жълт кантарион / <i>Hypericum maculatum</i> Crantz. 	В границите на населените места, с. Бръшлен (Блатото, Гечката, Върбалака), с. Бабово (Ливадите, Зад Корията), с. Ряхово (Могилите, Пасището), с. Черешово (Камбуровото, Трите могили)	На групи	Надземна част, събира се през времето на цъфтенето. Не трябва да се събират прецъфтели стръкове	Еднократното ползване от отделните популации да не надхвърля 80% от индивидите на популацията. Да не се изкореняват растенията при бране.
31.	Живовляк широколист / <i>Plantago major</i> L. 	В границите на населените места, с. Бръшлен (Блатото, Гечката, Върбалака), с. Бабово (Ливадите, Зад Корията), с. Ряхово (Могилите, Пасището), с. Черешово (Камбурово, Трите могили)	На петна	Листа	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / землище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
32.	Змийско мляко / <i>Chelidonium majus L.</i> 	Блатото, Ливадите, Върбалака, Дюлева бара, Юртлука, Чобан дере	На групи	Надземна част в началото на цъфтеж	Видът не е защитен от ЗБР
33.	Зърнастец елшовиден / <i>Frangula alnus Mill.</i> 	Ливади, долове, пасища	На групи	Кора	Видът не е защитен от ЗБР
34.	Иглика лечебна / <i>Primula veris L.</i> 	Ливади, долове, пасища	На групи	Корен	Видът не е защитен от ЗБР
35.	Киселец / <i>Rumex acetosa L.</i> 	С. Кошарна (Кору Гьолджук, Касан Гьол), с. Черешово (Кариерите), с. Стамболово (Дюз Меше, Бакаджика)	Поединично	Листа	Видът не е защитен от ЗБР
36.	Лечебна комунига / <i>Melilotus officinalis (L.) Pall.</i> 	В границите на населени места, гр. Сливо поле (Гаригалък, Ливадски баир), с. М. Враново (Симиджика, Коруджик), с. Г. Враново (Дюзенкелик)	На петна	Изсушените връхни стебла с листата и цветовете. Събира се от месец май до месец август	Еднократното ползване от отделните популации да не превишава 70% от индивидите на популацията. Повторно черпене на суровина от

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / землище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
					находищата се препоръчва през 1 година.
37.	Кучешко грозде черно / <i>Solanum nigrum L.</i> 	С. Бръшлен (Чифлишка гора, Еска Балък), с. Бабова (Кадишеви ниви), с. Ряхово (Зад лозта, Павлов кладенец, пасището) гр. Сливо поле (Ливадите, Парче Екейлик), с. Г. Враново (Дюзенкелик, Ливадите), с. Стамболово (Зад градините)	На групи	Надземна част	Видът не е защитен от ЗБР
38.	Коприва / <i>Urtica dioica L.</i> 	Повсеместно разпространен вид на територията на общината, с. Бръшлен (Чифлишка гора, Хайвълъка, Лумката), с. Бабова (Кадишеви ниви, Крушака), с. Ряхово (Зад лозята, Павлов кладенец, Пирамидите), с. Черешово, с. Камбуровото, Трите могили)	На петна	Коренище, стрък и листа	Видът не е защитен от ЗБР
39.	Камшик / <i>Agrimonia eupatoria</i> 	С. Стамболово, с. Бабова (Ливадите), с. М. Враново (Коренежа)	На групи	Стрък	Видът не е защитен от ЗБР
40.	Лайка / <i>Chamomilla recutita (L.) Rausch.</i> 	Повсеместно разпространен	На петна	Цвят, стрък	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / землище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
41.	Лазаркиня, сньовче ароматно / <i>Galium odoratum</i> 	Из тревисти торни и влажни места, пътища, гори	На групи	Стрък	Видът не е защитен от ЗБР
42.	Лопен лечебен / <i>Verbascum phlomoides</i> L. 	С. Бръшлен (Ливадата, Гечката), с. Ряхово (пасището), с. Бабово	На групи	Венечните листа на цветовете без чашката	Видът не е защитен от ЗБР
43.	Лудо биле / <i>Atropa belladonna</i> 	Из тревисти торни и влажни места, пътища, гори	На групи	Корен, листа и стрък	Видът не е защитен от ЗБР. Включен в Червена книга на Н.Р. България, том 1. Ползването му се регулира с ежегодна заповед на министъра на МОСВ.
44.	Магарешки бодил / <i>Carduus acanthoides</i> L. 	Гр. Сливо поле (Мишелика, под тополите), с. Ряхово (Ебелиите, Пасището), с. Бабово (Зад корията), с. Бръшлен (ливадите, Гечката), с. М. Враново (Под изравняването, Крушака), с. Г. Враново (Чобан дере)	Поединично	Надземната част	Видът не е защитен от ЗБР
45.	Мак полски / <i>Papaver rhoeas</i> L.	С. Г. Враново (Черешовски път, Ливадите), с. Ряхово (Борисовско, Пасището), с. Борисово (Хотанско дере, Коренежа, Кошарненско), с.	На групи	Цветовете Листна розетка – бере се преди появата на цветоносните стъбла в ранна пролет	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / землище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
		Бръшлен (Гредата, Ливадата)			
46.	Мащерка / <i>Thymus serpyllum-complex L.</i> 	С. Стамболово (Кушчалъ, Бакаджикиа), с. Юделник (Чаир дере)	На групи	Стрък	При бране да не се събира повече от 80% от растенията. Да не се изскубва с корените.
47.	Медуница / <i>Pulmonaria officinalis L.</i> 	По ливади, открити терени	На групи	Листа Цветове	Видът не е защитен от ЗБР
48.	Миши уши / <i>Hieracium pilosella</i> 	С. Кошарна (Фонда, Касан гьол), с. Черешово (Черната гора), с. Юделник (Топ Тикен)	На петна	Целите стръкове	Видът не е защитен от ЗБР
49.	Овчарска торбичка / <i>Capsella bursa-pastoris</i> 	Повсеместно разпространен вид в границите на общината	На петна	Надземната част	Видът не е защитен от ЗБР

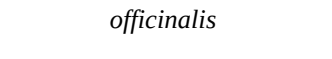

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / землище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
50.	Черен оман / <i>Symphytum officinale</i> L. 	С. Бръшлен (Лумката, Акар гъол), с. М. Враново (Коренежа, Крушака)	На групи	Корени	Видът не е защитен от ЗБР
51.	Очанка / <i>Euphrasia officinalis</i> 	С. Черешово (Пардуците), гр. Сливо поле (Парче екейлик)	На групи	Стрък	Видът не е защитен от ЗБР
52.	Пелин обикновен / <i>Artemisia vulgaris</i> L. 	С. М. Враново (Чобан дере), с. Г. Враново (Юртлука, Аша кору), с. Ряхово (Зад лозята, Редечов трап), с. Борисово (Коренежа, Кайлийското)	На петна, на групи	Цветовете	Видът не е защитен от ЗБР
53.	Пчелник / <i>Marrubium vulgare</i> 	С. Ряхово (Могилите, Пасището), с. Юделник (Орта Бурун, Чаир дере), с. Черешово (Голямата поляна)	На групи	Стрък	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / земище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
54.	Равнец бял / <i>Achillea millefolium</i> L. 	С. Кошарна (Балджълък), с. Борисово (Старото лозе, Коренежа), с. Г. Враново (Ески Балък), с. Стамболово (Яз тепе), гр. Сливо поле (Мишелика)	На петна	Цвят и стрък	Видът не е защитен от ЗБР
55.	Ранилист лечебен / <i>Betonica officinalis</i> L. 	Из тревисти торни и влажни места, пътища, гори	На групи	Стръкове по време на цъфтеж	Видът не е защитен от ЗБР
56.	Репей обикновен / <i>Arctium lappa</i> 	С. М. Враново (Турските гробища), с. Г. Враново (Юртлука), с. Ряхово, гр. Сливо поле (Кайлъшкото, Мишелика), с. Бабово (Зад корията), с. Борисово (Коренежа), с. Черешово (Голямата поляна)	На групи	Корен и листа	Видът не е защитен от ЗБР
57.	Решетка безстъблена / <i>Carlina acanthifolia</i> All. 	Ливади, открити терени	На групи	Корен	Видът не е защитен от ЗБР
58.	Росопас лечебен / <i>Fumaria officinalis</i> 	С. Бабово (Крушака, Кадишева нива), с. Борисово (Липака, Коренежа), с. Ряхово	На групи, на петна	Стрък	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / землище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
		(Павлов кладенец, Борисовско)			
59.	Синя жлъчка / <i>Cichorium intybus L.</i> 	С. Борисово (Хотанско дере, Старото лозе), с. Бръшлен (Ливадите), с. Стамболово (Ливадите), с. Г. Враново (Черешовски път)	На групи	Корен и стръкове	Видът не е защитен от ЗБР
60.	Подбел / <i>Tussilago farfara</i> 	С. Кошарна (Ески Балък), с. Стамболово, с. Юделник, с. Черешово	На групи	Листа	Видът не е защитен от ЗБР
61.	Тлъстига лютивка / <i>Sedum acre L.</i> 	Хълмисти и планински терени	На групи	Стрък	Видът не е защитен от ЗБР
62.	Хвоц / <i>Equisetum arvense L.</i> 	С. Бабово (Блатото), с. Бръшлен (Ливадите, Върбалака), с. Г. Враново (Ливадите, Върбалака), с. Г. Враново (Ливадите), с. Ряхово (Дюлева бара)	На групи	Стрък	Видът не е защитен от ЗБР
63.	Чобанка / <i>Petasites hybridus</i>	С. Бабово (Блатото), с. Бръшлен (Блатото, Върбалака), с. Ряхово (Блатото), в близост до р. Дунав	На групи	Коренище, корени и листа	Видът не е защитен от ЗБР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Вид	Местонахождение / земище	Срещаемост	Използваема част	Мярка за опазване
64.	Шапиче / <i>Alchemilla vulgaris complex</i> 	Ливади, мери и пасища	На групи	Коренище и надземна част	Видът не е защитен от ЗБР
65.	Звездица средна / <i>Stellaria media</i> 	С. Бръшлен (Чифлишката гора), с. Кошарна, с. Стамболово (Дюз Меше), с. Г. Враново	На групи	Надземна част	Видът не е защитен от ЗБР

Източник: РДГ Русе

За района на община Сливо поле, от горите и горките територии, се предвиждат следните допустими за добив, количества билки от горите:

Българско наименование	Латинско наименование	Състояние в бр. или сухо/сурово тегло, кг	Количество
1. Билки			
а./ Грудки, корени, коренища			
Коприва	<i>Urtica dioica</i>	кг/ сухо състояние	12 000
б./ Листа			
Глог	<i>Crataegus monogina</i>	кг/ сухо състояние	22 000
Липа	<i>Tilia sp.</i>	кг/ сухо състояние	22 000
в./ Стръкове			
Жълт кантарион	<i>Hypericum perforatum</i>	кг/ сухо състояние	2 000
Коприва	<i>Urtica dioica</i>	кг/ сухо състояние	65 000
Мащерка	<i>Thymus serpyllum</i>	кг/ сухо състояние	2 500
Риган обикновен	<i>Origanum vulgare</i>	кг/ сухо състояние	2 500
Маточина		кг/ сухо състояние	2 500
Врабчеви чревца		кг/ сухо състояние	2 500
Великденче		кг/ сухо състояние	1 200
Дяволска уста		кг/ сухо състояние	1 000
Равнец бял	<i>Achillea millefolium</i>	кг/ сухо състояние	2 500
Змийско мляко	<i>Chelidonium majus</i>	кг/ сухо състояние	2 500

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

Българско наименование	Латинско наименование	Състояние в бр. или сухо/сурово тегло, кг	Количество
г./ Цветове			
Липа	Tilia sp.	кг/ сухо състояние	5 000
Черен бяз	Sambucus nigra	кг/ сухо състояние	2 500
д./ Плодове			
Шипка	Rosa canina	кг/ сухо състояние	7 000
е./ Сено сухо		кг/ сухо състояние	10 000
ж./ Листников фураж сух		Пространствен m ³	50
з./ Пръчки - клони			
Дрянови клони до 1 m	Cornus mas	Бр.	1 000

Източник: РДГ Русе

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

III. Анализ на дейностите за опазване на екосистемите и ресурсите от лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване

Ползването на лечебните растения и техните ресурси включва:

1. събирането на билки от диворастващи и култивирани лечебни растения;
2. придобиването на билки за първична обработка или преработка;
3. събирането на генетичен материал от диворастващи лечебни растения за култивиране, за опазване при условия, извън естествената среда на лечебните растения или за възстановяване на други места в природата.

Събирането на билки от естествените находища на лечебни растения се извършва съобразно изискванията на Закона за лечебните растения и настоящата програма.

Ползването на лечебните растения, представляващо стопанска дейност, се извършва въз основа на разрешително за ползване, издадено по реда на Закона за лечебните растения. Разрешително не се изисква при събиране на билки за лични нужди от земи, гори и водни обекти – общинска собственост. Разрешително не се изисква и когато лечебните растения са култивирани от собственици или ползватели на земи, гори или водни обекти, освен когато са култивирани от Общината. Разрешителното задължително придружава събраните билки до и в билкозаготвителния пункт и складовете към него.

Съгласно чл. 22 от Закона за лечебните растения, разрешително за ползване на лечебните растения се издава от:

1. директора на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство в определения им териториален обхват - когато ползването е от горски територии - държавна собственост, както и за такива, предоставени им за управление въз основа на договор - след заплащане на такса в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство;

2. кмета на общината, когато ползването е от:

- а) земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места - общинска собственост, след заплащане на такса в общината;
- б) територии в строителните граници на населените места - общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в общината;
- в) земеделски земи от поземления фонд - частна собственост; разрешително се издава на собственика/арендатора или упълномощено от него лице, без заплащане на такса с възможност за преотстъпването му на трети лица - възмездно или безвъзмездно, при свободно договаряне;

3. областния управител, когато ползването е от земеделски земи - държавна собственост, в границите на населените места и в поземления фонд, след заплащане на такса в областната администрация;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

4. директора на дирекцията на националния парк, когато ползването е от териториите и акваториите на националните паркове, след заплащане на такса в съответната дирекция;

5. лице с висше лесовъдско образование, оправомощено от кмета на съответната община и регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии - общинска собственост, след заплащане на такса в общината, както и за такива, предоставени на общината за управление въз основа на договор;

6. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горски територии, за което горско сдружение е сключило договор;

7. лице с висше лесовъдско образование, регистрирано в публичния регистър за упражняване на лесовъдска практика - за горските територии извън посочените в т. 1 и 5, за които собственикът има сключен договор за конкретния имот.

Съгласно чл. 24, ал. 1 от Закона за лечебните растения, таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - държавна собственост, се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет. Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от съответните общински съвети в размер не по-голям от размера на таксите по ал. 1.

Таксите постъпват в бюджета на общината и се изразходват за: плановите документи; дейности по поддържането и възстановяването на лечебни растения и техните находища; научни изследвания и наблюдение на лечебните растения; изграждане и поддържане на специализираните карта, регистър и информационна система за лечебните растения; култивиране и преработка на лечебните растения; обучение, издаване на образователни материали, провеждане на конференции по лечебни растения; други дейности, свързани с управлението и контрола по Закона за лечебните растения.

Позволително за ползване на лечебни растения се издава от кмета на общината, когато ползването е от земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места – общинска собственост, както и от териториите в строителните граници на населените места, независимо от предназначението им, след заплащане на таксата.

Позволителното за ползване се издава на билкозаготвител - юридическо лице, или на физическо лице, което събира билки за продажба или генетичен материал от лечебни растения, и определя: вида на ползването; разрешеното количество билки или генетичен материал по видове морфологични части; района или конкретното находище; начина на ползване; срока на ползване; други условия, свързани с опазване на находището; лицата, извършващи ползването, ако те са различни от титуляря на позволителното.

Позволителното се издава преди осъществяване на ползването.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

При издаването на разрешителни на територията на община Сливо поле се осъществява контрол по отношение на:

- Уведомяване на РИОСВ – Русе за организираните билкозаготвителни пунктове и складове за билки до започване на дейността в тях от съответния билкозаготвител;
- Водене на книга за изкупените, реализираните и наличните количества билки, регистрирана в РИОСВ - Русе;
- Периодични проверки на наличните или намиращите се в процес на първична обработка билки и на необходимата документация;
- Спазване на законоустановения срок - до 20 януари, за представяне в РИОСВ - Русе на обобщена информация за изкупените, обработените и реализираните през предходната година билки, както и за складовите наличности;
- Водене на регистър на издадените разрешителни за ползване на лечебни растения на територията на община Сливо поле;
- Изпълнение задълженията на всеки ползвател на лечебни растения след приключване и по време на ползването им;
- Отнемане на разрешителното за ползване със заповед на кмета на общината, при настъпило увреждане или унищожаване на находищата на лечебни растения в резултат от дейността на титуляря на разрешителното за ползване.

Ползвателят на разрешителното за ползване на лечебни растения е длъжен:

- Да не се допуска ползване на лечебните растения по начини и със средства, водещи до увреждане или унищожаване на находищата;
- Да не допуска ползване на защитени от закона лечебни растения;
- Да почиства прилежащите територии след приключване на ползването;
- След изтичането на посочените в разрешителното срокове да не се разпорежда с останалите недобити лечебни растения, които заедно със заплатените такси остават за общината;
- При извършване на ползването да носи винаги в себе си разрешителното.

На територията на цялата страна е забранено събирането на билки от следните видове лечебни растения от естествените им находища: Бенедиктински трън, пресечка (*Chicus benedictus* L.), Волски език (*Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm.), Горицвет пролетен (*Adonis vernalis* L.), Дилянка лечебна, валериана (*Valeriana officinalis* L.), Залист бодлив (*Ruscus aculeatus* L.), Изтравниче, страшниче (*Asplenium trichomanes* L.), Исландски лишей (*Cetraria islandica* (L.) Ach.), Исоп лечебен (*Hyssopus officinalis* L. ssp. *aristatus*), Какула едрочветна (*Salvia tomentosa* Mill.), Копитник (*Asarum europaeum* L.), Мечо грозде (*Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng), Момина сълза (*Convallaria majalis* L.), Оман бял (*Inula helenium* L.), Папаронка жълта, жълт мак (*Glaucinum Flavum* Crantz), Пелин сантонитов (*Artemisia santonicum* L.), Пирински/Мурсалски/Алиботушки чай (*Sideritis scaedica* Griseb.), Пищялка панчичева (*Angelica pancici* Vand), Плаун бухалковиден (*Lycopodium clavatum* L.), Риган бял (*Origanum vulgare* L. Ssp. *Hirtum* (Link)

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

letsvaart), Ружа лечебна (*Althaea officinalis* L.), Салеп (*Orchis* sp. *diversa*), Смил жълт (*Helichrysum arenarium* (L.) Moech.), Хуперция иглолистна, плаун обикновен (*Huperzia inundata* (L.) Bernh = *L.selago*), Цистозира (*Cystoseira barbata* (Good et Vood) Ag.).

Под специален режим на опазване и ползване се поставят отделни диворастващи лечебни растения, чиито ресурси проявяват трайна тенденция за намаляване и съществува заплаха за естественото им разпространение в природата. Със Заповед № РД-135 от 04.02.2022 г. на министъра на околната среда и водите са определени допустимите за събиране количества билки от 11 вида лечебни растения от естествени находища извън територията на националните паркове – лечебна иглика, червен божур, лазаркиня, лудо биле, лютивя тлъстига, кисел трън, лечебен ранилист, шапиче, решетка безстъблена, бял пелин (катраника) и зърнастец елшовиден.

Посочените в заповедта на Министъра на околната среда и водите ограничения и забрани не се отнасят за количествата билки, събирани за лични нужди.¹ Изключенията не се прилагат за пирински (мурсалски, алиботушки) чай (Sideritis scardica Griseb.).

Ежегодно за съответната календарна година, министърът на околната среда и водите издава Заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения. Режимът на опазване и ползване се прилага за видове, чиито ресурси проявяват трайна тенденция за намаляване и съществуваща заплаха за естественото им разпространение в природата. С тази заповед се определят допустимите за събиране количества от 11 билки (кг сухо тегло) от естествени находища, извън територията на трите Национални парка. Към тях спадат лечебна иглика, червен божур, бял пелин, лазаркиня, лудо биле и други.

Лечебните растения в естествените им находища, се опазват от увреждане или унищожаване, с цел осигуряване на устойчивото им ползване, като част от естествения растителен генетичен фонд със сегашна или бъдеща ценност. Опазването включва поддържане и съхраняване на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания и на популациите от видове лечебни растения, както и контрол по отношение устойчивото им ползване и оценка състоянието на естествените им находища.

Ежегодно до 10 февруари със заповед на министъра на околната среда и водите, която се обнародва в „Държавен вестник“ и с която кмета на населеното място е длъжен да се съобрази при издаване на разрешения за ползване, се определят допустимите количества видове лечебни растения за съответния регион.

¹ Съгласно Закона за лечебните растения **билки за лични нужди** са количества билки в свежо състояние, събрани от едно лице в рамките на един ден, както следва: корени, коренища, луковичи или грудки - до 1 кг; стръкове - до 2 кг; листа - до 1 кг; кори - до 0,5 кг; цветове - до 0,5 кг; семена - до 0,1 кг; плодове - до 10 кг; пъпки - до 0,5 кг; талус - до 1 кг.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

При експлоатация на находищата се предвиждат периоди за възстановяване на лечебни растения, съобразени с посочените в чл. 6 от Наредба № 2/20.01.2004 г. (за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения) периоди.

Експлоатацията на находищата се редуват с период на възстановяване на ресурсите.

Продължителност на периода за възстановяване:

1. При събиране на корени и коренища от видове, които лесно възстановяват ресурсите си (гръмотрън бодлив, копитник, коприва, лапад алпийски, прозорче горско, решетка безстъблена, теменуга миризлива, чемерика лобелиева, чобанка хибридна, чувен и други) – 2 години;
2. При събиране на корени и коренища от видове, които трудно възстановяват ресурсите си или растат при специфични екологични условия (дива тиква, здравец обикновен, иглика лечебна, лудо биле, мъжка папрат, орехче обикновено, сладка папрат и други) – 3 години;
3. При събиране на грудки (божур червен, змиряник петнист, орехче ливадно) – 2 години;
4. При събиране на листа (боровинка черна и червена, лудо биле, малина, медуница лечебна, подбел, смрадлика, чемерика лобелиева и други) – 1 година;
5. При събиране на стръкове от видове, които трудно възстановяват ресурсите си (горицвет пролетен, иглика лечебна, тинтява горска, тлъстига лютива и други) – 4 години;
6. При събиране на съцветия от иглика лечебна и лопен гъстоцветен – 2 години;
7. Плодове и семена от есенен минзухар и зърнеш – 2 години.

Не е необходим период за възстановяване при събиране на следните билки:

1. Коренища от вълча ябълка обикновена, коприва, орлова папрат, репей и трескот;
2. Стръкове от видове, които лесно възстановяват ресурсите си (ветрогон полски, великденче лечебно, вратига, дяволска уста обикновена, звъника лечебна, змийско мляко, коприва, кучешко грозде черно, пчелинок обикновен, равнец хилядолистен и други);
3. Цветни пъпки, цветове и съцветия (бъз черен, глог червен, лайка, липа – дребнолистна, едролистна и сребролистна, подбел, равнец хилядолистен, слез горски и други);
4. Плодове и семена с изключение на тези по горепосочената точка 7.

Съгласно чл. 5 от Наредба № 2 от 20 януари 2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения не се допуска събиране на билки в количества, надвишаващи следните стойности, определени като проценти от наличие в находището запаси:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

1. За корени, коренища, грудки и луковици от видове, които лесно възстановяват ресурсите си (напр. вълча ябълка, обикновено глухарче, гръмотрън бодлив, девесил, лапад алпийски, оман черен, орлова папрат, прозорче горско, теменуга миризлива, чемерика лобелиева, чобанка хибридна и др.) – до 70%;
2. За корени, коренища, грудки и луковици, които трудно възстановяват ресурсите си или растат при специфични екологични условия (напр. божур червен, здравец обикновен, змиряник петнист, иглика лечебна, мъжка папрат, орехче ливадно, орехче обикновено, ренилист лечебен, сладка папрат обикновена и др.) – до 40%;
3. За кори, листни и стъблени пъпки (напр. бреза обикновена, бор, върба бяла, дъб летен, леска обикновена и др.) – до 40%;
4. За листа (напр. бреза обикновена, живовлек голям, живовлек ланцетовиден, коприва, леска обикновена, малина, смрадлика и др.) – до 70%;
5. За стръкове (напр. великденче лечебно, звъника лечебна, иглика лечебна, камшик лечебен, коприва, мащерка, напръстник вълнест, подъбиче обикновено, равнец хилядолистен, ранилист лечебен, риган обикновен, тлъстига лютивна, шапиче и др.) – до 70%;
6. За цветни пъпки, цветове, съцветия и цветни кошнички, плодове и семена (напр. боровинка червена и черна, бърз черен, глог червен, драка, зърнеш, иглика лечебна, лайка, липа – дребнолиста, едролиста, сребролиста, лопен гъстоцветен, мразовец есенен, орехче ливадно, офика, подбел, шипка и др.) – до 70% за едногодишните и до 80% за многогодишните видове.

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Сливо поле има 2 бр. билкозаготвителни пунктове и складове за билки (БЗП), регистрирани с книги за изкупените, реализираните и наличните количества от лечебни растения, които се намират в:

- С. Малко Враново, ул. „Юндола“ № 8;
- С. Малко Враново, ул. „Христо Ботев“ № 4.

По данни на община Сливо поле за периода 2015-2021 г. има издадени общо 65 бр. разрешителни за събиране на лечебни растения на територията на общината. В следващата таблица са описани броя издадени разрешителни.

**Таблица 2. Издадени разрешителни за събиране на лечебни растения и
видовете лечебни растения за периода 2015-2021 г.**

Видове	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	килограм						
Липа	10 600	7 650	1 200	2 580	3 960	2 750	2 650
Орех			1 200				2 400
Метличина			300				
Звездица средна	10 500						
Коприва		31 000					
Глог	10 500	5 000					
Жълтъд	20 000						

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

Видове	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	килограм						
Мащерка	10 000	5 000					
Жълт кантарион	1 000						
Великденче	500						
Бял равнец	500						
Бъз	10 000				300		
Шипка	5 000						
Брой разрешителни	10 бр.	15 бр.	8 бр.	5 бр.	10 бр.	4 бр.	13 бр.

Източник: Община Сливо поле

IV. Приоритетни мерки за опазване на ресурсите и разнообразието на лечебните растения, включително на редки или застрашени от изчезване видове

Лечебните растения в естествените им находища се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване.

Опазването на лечебните растения е система от мерки и дейности, целящи запазването на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси. То включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации на видовете. Опазването на лечебните растения е насочено към биологичните им ресурси в естествената им среда, включително към генетичните ресурси, отделните екземпляри растения, популациите на видовете и екосистемите, включващи популацията.

За изпълнение целите на ПООС 2022-2028 г. ще бъдат предприети следните мерки:

- Осъществяване на контрол за недопускане на ползване на лечебни растения по начини и със средства, водещи до увреждане или унищожаване на находищата;
- Запознаване на жителите на общината чрез кметовете на кметства със заповедите на Министъра на околната среда и водите, относно специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения през съответната година и осъществяване на контрол по нейното изпълнение;
- Запознаване на ползвателите на лечебни растения с техните задължения и отговорности;
- Предоставяне на собствениците и ползвателите на земеделски земи на наличната информация за лечебните растения на територията на общината, за пригодността на земята за отглеждането им, както и информация за задълженията и препоръките относно земеползването, включително използване на екологосъобразни технологии за отглеждане, свързани с лечебните растения в общината;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

- Даване на указания, относно начина на ползване на лечебните растения на територията на общината, както и правилата и изискванията за събиране на билки или генетичен материал от лечебни растения, регламентирани с наредбата по чл. 27 от Закона за лечебните растения;
- Определяне на режим за ползване на находищата при наличие на увреждане на същите;
- Предписания към собствениците на земи, гори, води или водни обекти, около които има находища на лечебни растения, недопускане увреждането на естествените находища при използването на пестициди и минерални торове;
- Забраняване ползването на лечебните растения по начини и със средства, които водят до увреждане на находищата им, намаляване на техните ресурси, затруднено възстановяване на популациите им или намаляване на тяхното биологично разнообразие, както и в нарушение на наредбата по чл. 27 от Закона за лечебните растения;
- Участие на обществеността по вземане на решения, във връзка с опазване на лечебните растения на територията на общината;
- Недопускане на палене на стърнища и предотвратяване на горски пожари.

V. Избор и регламент на територии, които не са защитени, но изискват подходящо управление с цел устойчиво ползване на лечебните растения в тях

Защитени територии по смисъла на ЗЗТ

- **Защитена местност „Калимок-Бръшлен“**, обявена със Заповед № РД-451/04.07.2001 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 68/2001 г.);
- **Защитена местност „Комплекс Алеко Телика“**, обявена със Заповед № РД-784/04.08.2004 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 79/2004 г.).

Защитени зони като част от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ по смисъла на ЗБР:

- **BG0000377 „Калимок – Бръшлен“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-1049/17.12.2020 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 21/2021 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1062/07.11.2022 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 90/2022 г.);
- **BG0002030 „Комплекс Калимок“** за опазване на дивите птици по чл. 6, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗБР, обявени със Заповед № РД-831/17.11.2008 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 108/2008 г.), изм. и доп. със Заповед РД-86/28.01.2013 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 10/2013 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1042/03.11.2022 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 89/2022 г.);

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

- **BG0002062 „Лудогорие“** за опазване на дивите птици, по чл. 6, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-837/ 17.11.2008 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 11/2009 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-79/ 28.01.2013 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 20/2013 г.);
- **BG0000168 „Лудогорие“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-1034/ 17.12.2020 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 22/16.03.2021 г.);
- **BG0000529 „Мартен - Ряхово“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, по чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-1041/ 17.12.2020 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 19.05.03.2021 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1065/07.11.2022 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 90/2022 г.).

В община Сливо поле е обявено едно вековно дърво: **Полски бряст** в землището на с. Кошарна, обявен със Заповед № 1027/01.12.1982 г. на Председателя на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр. 101/1982 г.).

VI. Предложения за разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен

В Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на община Сливо поле (приета с Решение № 484 по Протокол № 39/05.03.2003 г.), както и приложенията към нея, са определени начините за земеползване и издаване на разрешително за ползване на лечебни растения, лицата, на които се издават, както и таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – общинска собственост.

В Глава трета Цени на неуредени със закон услуги, оказвани или предоставяни от общината на физически и юридически лица, чл. 49 са описани таксите за странични ползвания и странични горски продукти, добити от общински горски територии.

Таблица 3. Такси за странични ползвания и странични горски продукти, добити от общински горски територии

№	Услуга	Мярка	Цена в лева
I.	Растения и горски плодове(извън списъка на лечебните растения по Закона за лечебните растения), гъби в сурово състояние и животни		
1.	Грудки, корени, коренища (с изключение на такива от репей, коприва, трескот)	лв./кг.	0,04
2.	Листа (с изключение на такива от коприва):		
- Орех	лв./кг.	0,02	
- Други	лв./кг.	0,04	
3.	Стръкове (с изключение на такива от маточина)	лв./кг.	0,04
4.	Цветове (с изключение на такива от лайка)	лв./кг.	0,04
5.	Плодове:		
- хвойна синя	лв./кг.	0,12	

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Услуга	Мярка	Цена в лева
	- шипка	лв./кг.	0,06
	- орех, обикновен кестен	лв./кг.	0,18
	- други	лв./кг.	0,04
6.	Горски репродуктивни материали:		
	- иглолистни шишарки пълни (със семена)	лв./кг.	0,12
	- иглолистни шишарки празни (без семена)	лв./кг.	0,05
	- семена от иглолистни видове	лв./кг.	1,20
	- необработени изходни материали (шушулки, плодове, съплодия, шишарчици, куполки и др.) от широколистни видове:		
	- пълни (със семена)	лв./бр.	0,12
	- празни (без семена)	лв./бр.	0,05
	- семена от дъбове, бук, костилкови, черупкови видове и др.	лв./бр.	0,18
	- части от растения за вкореняване, размножаване и залесяване	лв./бр.	0,04
7.	Пъпки	лв./кг.	0,10
8.	Кори:		
	- корков дъб (женски корк)	лв./кг.	0,12
	- обикновен кестен	лв./кг.	0,05
	- други	лв./кг.	0,05

Източник: Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Сливо поле

Таблица 4. Такси за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – общинска собственост

№	Услуга	Мярка	Цена в лева
I.	Билки (в сурово състояние)		
1.	Грудки, корени, коренища		
	- божур, иглика, лудо биле, ранилист, решетка, ягода горска	лв./кг.	0,05
	- кукуряк, папрат мъжка, папрат сладка, чемерика	лв./кг.	0,04
	- бъзак, гръмотрън, синя жлъчка	лв./кг.	0,01
	- глухарче, девесил, оман чер, чобанка	лв./кг.	0,01
	- други		0,02
2.	Листа		
	- боровинка червена и черна, лудо биле	лв./кг.	0,02
	- бръшлян, чобанка	лв./кг.	0,02
	- глог, живовлек, леска, липа, люляк, оман чер, ягода горска	лв./кг.	0,01
	- бреза, върба, къпина, лопен, малина, подбел	лв./кг.	0,01
	- други	лв./кг.	0,02
3.	Стръкове		
	- блатно кокиче	лв./кг.	0,05
	- лазаркия	лв./кг.	0,04
	- гълъбови очички, зайча сянка, прозориче жълто, шапиче	лв./кг.	0,03

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Услуга	Мярка	Цена в лева
	- зимзелен, лудо биле, ранилист, теменуга миризлива, чубрица планинска	лв./кг.	0,02
	- дяволска уста, кантарион жълт, кантарион червен, мащерка, очанка, риган обикновен	лв./кг.	0,02
	- великденче, върбинка, жаблек, златна пръчица, изсипливче, камшик, лепка, медуница, миши уши, пача трева, пелин обикновен, подъбиче бяло, подъбиче червено, пчелник, равнец бял	лв./кг.	0,01
	- врабови чревца, вратига, глухарче, енъовче, змийско мляко, имел бял, комунига жълта, мокреш, оман чер, росопас, теменуга трицветна, хвощ	лв./кг.	0,01
	- други	лв./кг.	0,02
4.	Цветове		
	- липа	лв./кг.	0,05
	- иглика	лв./кг.	0,03
	- метличина, паричка, подбел, ралица, слез, тъжник блатен	лв./кг.	0,02
	- акация бяла, бърз	лв./кг.	0,01
	- вратига, глог, равнец бял	лв./кг.	0,01
	- други	лв./кг.	0,02
5.	Плодове		
	- боровинка червена и черна	лв./кг.	0,07
	- хвойна сибирска	лв./кг.	0,05
	- кисел трън, къпина, малина	лв./кг.	0,02
	- бърз, глог, конски кестен, киселица	лв./кг.	0,01
	- бързак, трънка	лв./кг.	0,01
	- други	лв./кг.	0,02
6.	Семена		
	- есенен минзухар	лв./кг.	0,07
	- други	лв./кг.	0,04
7.	Пъпки		
	- странични борови връхчета	лв./кг.	0,07
	- бяла бреза, черна тополя	лв./кг.	0,05
	- други	лв./кг.	0,04
8.	Кори		
	- мъждрян, ясен	лв./кг.	0,10
	- зърнастец, кисел трън, леска	лв./кг.	0,05
	- върба	лв./кг.	0,03
	- дъб	лв./кг.	0,02
	- бреза	лв./кг.	0,01
	- други	лв./кг.	0,02
9.	Водорасли	лв./кг.	0,15
II.	Генетичен материал за култивирано отглеждане, включително при лабораторни условия, за създаване на колекции или за възстановяване на други места в природата		
1.	От защитени лечебни растения:		

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.
Приложение №2. Раздел „Лечебни растения“**

№	Услуга	Мярка	Цена в лева
	- плодове	100 гр.	10,00
	- семена	100 гр.	25,00
	- резници	лв./бр.	1,00
2.	От лечебни растения под специален режим на опазване и ползване:		
	- луковици, грудки, коренища	лв./бр.	0,50
	- плодове	100 гр.	2,50
	- семена	100 гр.	5,00
	- резници	лв./бр.	0,25
3.	От други лечебни растения:		
	- луковици, грудки, коренища от всички видове, с изключение на описаните	лв./бр.	0,05
	- лук (всички видове), перуника (всички видове)	лв./бр.	0,10
	- ботурче есенно (есенна циклама)	лв./бр.	0,50
	- плодове	100 гр.	1,00
	- семена	100 гр.	2,50
	- резници	лв./бр.	0,05
III.	Диворастящи плодове (с изключение на такива от лечебните растения-предмет на Закона за лечебните растения)		
1.	Хвойна синя	лв./кг.	0,05
2.	Шипка	лв./кг.	0,01
3.	Орех, обикновен кестен	лв./кг.	0,08
4.	Други	лв./кг.	0,02

Източник: Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Сливо поле

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

**ПРИЛОЖЕНИЕ №3
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ
НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ 2022-2028 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	Въведение.....	5
II.	Основни изводи от анализите на състоянието на управление на отпадъците и прогнози за количеството и състава на отпадъците за периода на действие на програмата	10
III.	SWOT анализ	16
IV.	Цели и приоритети.....	19
V.	Подпрограми за постигане на целите с планове за действие към всяка подпрограма	20
	V.1.Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	20
	V.1.1.Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	31
	V.2. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	38
	V.3. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	42
	V.4. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО ...	46
	V.4.1. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки	49
	V.5. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други	52
VI.	Координация с други общински и регионални планове и програми...	54
VII.	Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската/регионалната програма за управление на отпадъците.....	54
VIII.	Приложения.....	56
	Приложение № 1 - Отпадъците, които са извън обхвата на пуо сливо поле.....	56
	Приложение № 2 - Анализи на състоянието на управлението на отпадъците,	56
	Приложение № 3 – Прогнози	57

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.	Годишни количества битови отпадъци за периода 2015-2021 г.....	26
Таблица 2.	Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	28
Таблица 3.	Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	37
Таблица 4.	Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Сливо поле, топ	39
Таблица 5.	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.....	40
Таблица 6.	Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	44
Таблица 7.	Заложени цели за МРО по години	46
Таблица 8.	Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	48
Таблица 9.	Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.....	51
Таблица 10.	Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други	53

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.	Географско положение община Сливо поле.....	8
Фигура 2.	Норма на натрупване по вид общини според размера на населените места (2018 г.), кг/жител/г.....	27

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
ДДС	Данък добавена стойност
ЕЕО	Електрическо и електронно оборудване
ЕКАТТЕ	Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици в Република България
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРО	Масово разпространени отпадъци
НН	Норма на натрупване
НПО	Неправителствена организация
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПР	Общински план за развитие
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПРЗ	Препарати за растителна защита
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СМР	Строително-монтажни работи
СО	Строителни отпадъци
ТБО	Такса битови отпадъци / Твърди битови отпадъци
УО	Управление на отпадъците
SWOT	Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците 2022-2028 г. на община Сливо поле се явява инструмент за прилагане на законодателството по управление на отпадъците и за постигане на заложените цели на местно ниво с цел постигане на заложените цели на национално ниво и на ниво Европейски съюз.

Ключов елемент при разработване на програмата е съобразяването и прилагането на следния **приоритетен ред (йерархия) при управлението на отпадъците:**

- **предотвратяване на образуването им;**
- **подготовка за повторна употреба;**
- **рециклиране;**
- **друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;**
- **обезвреждане.**

Като се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда, като предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото.

Разработената програма се основава на следните **основни принципи:**

- **Предотвратяване** - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- **Разширена отговорност на производителя и замърсителят плаща** – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- **Превантивност** – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- **Близост и самодостатъчност** – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза.
- **Участие на обществеността** – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост, имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Географски, демографски и социално-икономически характеристики на община Сливо поле

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Община Сливо поле е разположена в най-северната част на област Русе. С площта си от 276,822 км² заема 6-о място сред 8-те общини на областта, което съставлява 9,56% от територията на областта. Административен център е гр. Сливо поле.

Релефът на общината е низинен и равнинно-хълмист. Крайните ѝ южни и югоизточни райони са заети от най-северозападната част на Лудогорското плато, като тук преобладава равнинно-хълмистият релеф. Средната надморска височина на общината е 56 м. В Лудогорското плато, източно от село Юделник, се намира максималната височина на общината – Джебеджийска могила 147,7 м. Около 3/4 от територията се заема от централната част на обширната Бръшлянска низина, най-голямата крайдунавска низина в България. Северно от с. Бръшлен, на брега на река Дунав, се намира най-ниската точка на общината – 13 м над морското равнище. В общината няма съществени находища на полезни изкопаеми.

Общината попада в района на умерено-континенталната климатична област, за която са характерни студена зима, сухо и топло лято. Причината за горещите лета и студените зими е наличието на северозападни ветрове. Наблюдава се една от най-големите средни годишни амплитуди за страната – 26 градуса. Районът е относително сух, със средна годишна сума на валежите от около 55 мм, а дните с валежи са около 135 на годишна база. По отношение на снежната покривка – годишно тя се задържа около 45 дни. Друга особеност на климата в общината са чести и силни ветрове, наличие на градушки и голям брой дни с мъгла.

По данни на ПИРО Сливо поле 2022-2027 г., с голямо значение за общината са първичният и третичният сектор на икономиката. Над една трета от предприятията и близо една втора от заетите лица извършват дейности в селското, горското и рибното стопанство. Двигатели на общинската икономика са средните предприятия, които макар да са само шест на брой (2% от общия брой предприятия), са произвели продукцията за над 300 млн. лева или над 70% от общата произведена продукция. С особено голям принос и високи икономически показатели е „Астра Биоплант“ ЕООД (производител на растителни масла и биодизел), която за 2016 г. регистрира над 750 млн. лв. нетни приходи от продажби и е на първо място в Северен централен регион по отношение на показателя.

Населението на община Сливо поле към 31.12.2021 г. е 9 776 жители. Населените места в общината са общо 11. Гъстотата на населението към 2021 г. е 35,3 души/м².

Основание и подход за изработване на ПУО Сливо поле

Настоящата **Програма за управление на отпадъците на Община Сливо поле за периода 2022-2028 г.** е изготвена на основание чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (*Обн. ДВ бр. 53 от 13 юли 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 19 от 5 Март 2021 г.*) и в съответствие със структурата, целите и предвижданията на **Националния план за управление на отпадъците** (*приет с Решение №459/17.06.2021 г. на МС*) и указания за разработване на регионални и общински програми, получени с писмо изх.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

№48-00-566/21.07.2021 година на МОСВ. Тя се изготвя и във връзка със следните основания:

- изтичане периода на действие на съществуващата Програма за управление на дейностите по отпадъците на община Сливо поле 2014-2020 г.;
- промени в законодателството по управление на отпадъците – приет през м. юли 2021 г. нов, пети Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г., който заедно с отделните програми към него подпомагат централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

Подходът за разработване на програмата е съобразен и с изискването такъв вид документ да е достъпен за разбиране от страна на неспециалисти и на широката общественост и същевременно да предоставя възможност на тесните специалисти да получат по-подробна информация чрез приложения към основния текст на аналитичната част.

Съдържание на ПУО Сливо поле

Предвид представения подход при разработването и приетият НПУО, ПУО Сливо поле има следната структура и съдържание:

Основен документ, който съдържа:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците;
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите);
- Цели и подцели;
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите;
- Координация с други планове и програми;
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети, актуализация на ПУО Сливо поле;
- Приложения, в които са представени - подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците;

Географско покритие

ПУО Сливо поле се отнася за територията на община Сливо поле. Общинската програма е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Определените мерки за достигане на целите на ПУО Сливо поле за периода 2022-2028 г. са съобразени с обстоятелството, че Община Сливо поле е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Русе, в което се включват **общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан.**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

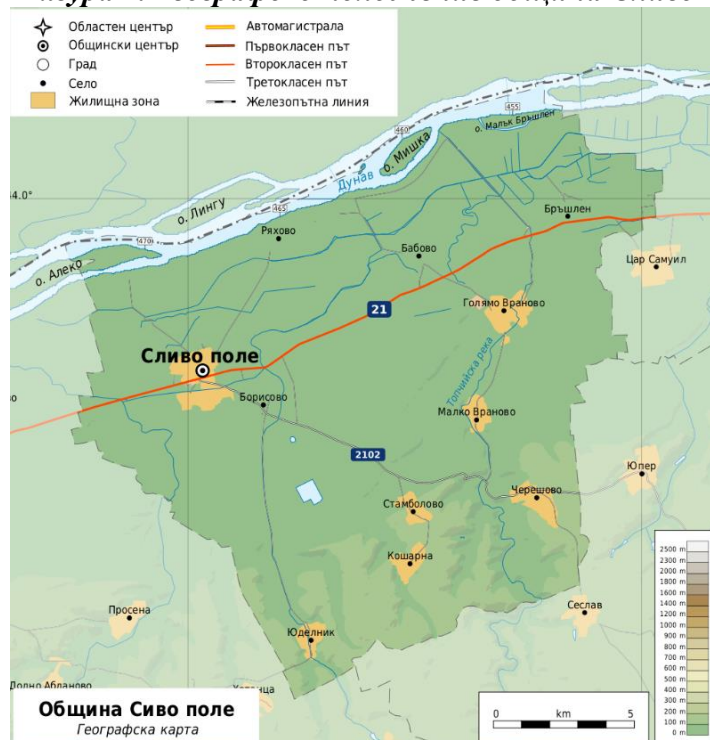
Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Община Сливо поле се намира в Северен централен регион от ниво 2, област Русе. Селищната мрежа на община Сливо поле включва 11 населени места с административен център – гр. Сливо поле.

Граници на община Сливо поле:

- на изток – община Тутракан, област Силистра;
- на югоизток – община Кубрат, област Разград;
- на юг и запад – община Русе;
- на север – р. Дунав и Р Румъния.

Фигура 1. Географско положение община Сливо поле

Източник: <https://bg.wikipedia.org/>

Времеви хоризонт

ПУО на Община Сливо поле е разработена за периода 2022-2028 г. в съответствие с времеви хоризонт, за който е приет Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г. в изпълнение на чл. 52, ал. 3 от Закона за управление на отпадъците.

Отпадъци в обхвата на ПУО Сливо поле

Програмата за управление на отпадъците на Община Сливо поле обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на органите на местното самоуправление и местната администрация и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината съгласно Глава втора, раздел III на ЗУО, свързани с управлението на отпадъците, което има за цел да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

В обхвата на програмата са включени следните видове отпадъци съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗУО:

- битови отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци;
- опасни отпадъци.

Отпадъците, които са извън обхвата на Програмата, респективно извън обхвата на НПУО, РДО и ЗУО, са представени като **Приложение № 1** към програмата.

Връзка с други национални, областни и общински планове и програми

При разработване на програмата са взети предвид европейското и национално законодателство в областта на управление на отпадъците. ПУО Сливо поле е съобразена и със следните областни и общински стратегически документи:

- План за интегрирано развитие на Община Сливо поле за 2021-2027 г.;
- Програма за опазване на околната среда на община Сливо поле за периода 2022-2028 г.

ПУО Сливо поле се явява неразделна част от Общинската програма за околна среда, съгласно чл. 52, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците и е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Процес на обществени консултации

В най-ранния етап на разработване бяха осъществени консултации с ключови заинтересовани страни чрез проведено анкетно проучване сред гражданите, заинтересованите страни и бизнеса по въпросите, свързани с опазването на околната среда на територията на общината.

Процесът на обществено обсъждане се осъществи чрез *Анкетно проучване на общественото мнение във връзка с разработване на Общинска програма за опазване на околната среда на община Сливо поле за периода 2022-2028 г.* Анкетата беше публикувана в онлайн платформа за електронно попълване, като съобщение за анкетата беше публикувано на официалната интернет страница на община Сливо поле.

С цел информиране и консултиране със заинтересованите лица проектът на програмата беше публикуван за запознаване, мнения и препоръки на интернет страницата на общината.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Преди приемането ѝ от ОбС – Сливо поле, програмата премина през процедура за извършване на преценка на необходимостта от екологична оценка и оценка на съвместимост съгласно изискванията на ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. С решение на РИОСВ – Русе, програмата е съгласувана.

Програмата е приета с Решение на Общински съвет – Сливо поле и с цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал. 7 от ЗУО след приемането ѝ, програмата е публикувана на интернет страницата на общината.

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и/или други фактори със стратегическо или местно значение.

Органи за разработване и одобрение

Програмата е разработена от външни консултанти съвместно с компетентните служители в Община Сливо поле като е взето предвид и мнението на заинтересованите страни, отразено в проведено анкетно проучване на територията на общината.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

В този раздел са представени най-важните факти и тенденции, идентифицирани в анализа на съществуващото състояние в сектора на управление на отпадъците, както и произтичащите от тях изводи и препоръки. Изложението в тази глава следва реда на изготвените анализи.

Изводи от Анализ на състоянието относно отпадъците

Битови отпадъци

- Общото количество на образуваните битови отпадъци няма ясно изразена тенденция през разглеждания период 2015-2021 г. Най-голямо е количеството отпадъци през 2017 г. (3 653,42 t.), а най-малко през 2018 г. (2 394,94 t);
- При количествата образувани битови отпадъци на човек от населението също няма ясно изразена тенденция;
- През 2018 г. са обзарувани 245,66 кг/ж/година, а през 2021 г. – 349,76 кг/ж/година, което е под средната стойност за страната (407 кг/жител/година);
- В сравнителен план община Сливо поле през някои години е над средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година (2017, 2019 и 2021 г.), а през другите е под средното ниво (2015, 2016, 2018 и 2020 г.) определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000 – 25 000 - жители – 346 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;
- Основен метод за обезвреждане на отпадъците е депонирането;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Сливо поле е 100%.

Производствени отпадъци

- Генерираните количества производствени отпадъци нямат ясно изразена тенденция за периода 2014-2020 г.;
- През 2020 г. най-голямо дял е количеството отпадъци с код 20304 (материали, негодни за консумация или преработване) – 99,3%.

Строителни отпадъци

- През разглеждания период 2014-2019 г. на територията на община Сливо поле са регистрирани данни само за строителни отпадъци с код 170405 (чугун и стомана). За периода се наблюдава повишаване на генерираните количества отпадък.
- Община Сливо поле е в процес на изграждане на система за транспортиране на строителни отпадъци от домакинствата, но към 2022 г. системата не е активна.

Опасни отпадъци

- За периода 2014-2020 г. няма ясно изразена тенденция при количествата образувани отпадъци;
- Генерираните опасни отпадъци на територията на общината са: Отпадъци от масла и отпадъци от течни горива; Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка; Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка; Битови отпадъци.

Утайки от ПСОВ

- На територията на община Сливо поле няма изградени пречиствателни станции за отпадни води.

Изводи от Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините

- Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, е хармонизирано с европейското законодателство, прието до 2017 г.;
- Националната правна рамка е построена в цялост и като логична конструкция и архитектура, която може да бъде допълвана и променяна съобразно новото европейско законодателство. Приети са законодателни изменения и допълнения в ЗУО за въвеждане в националното законодателство на последните изменения в: Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС; Директивата 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 99/31/ЕС относно депата за отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Изводи от Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

- Община Сливо поле осъществява дейности и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които съответстват на разпоредбите на националното законодателство;
- Има действаща Наредба за управление на отпадъците на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 538 от протокол № 46 от 27.03.2007 г., която отговаря на изискванията на националната нормативна уредба;
- Необходимо е да се актуализира и Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Сливо поле с цел спазване в пълна степен на изискванията на Закона за местните данъци и такси и прилагане принципа „Замърсителя плаща“;
- Необходимо е назначаване на допълнителни служители с контролни функции за обезпечаване нуждите на територията на цялата община;
- Целесъобразно е община Сливо поле да изгради единна информационна система за управление на отпадъците, която да обхваща всички процеси и да позволява автоматизирано управление на данните, улеснявайки изготвянето на отчети, справки и др. Липсват данни за набиране на качествена информация от страна на общината чрез провеждане на периодични допитвания чрез анкети или друга форма до населението относно тяхното мнение и препоръки за предоставяните услуги по управление на отпадъците;
- В резултат на приетото законодателство в сектор „Отпадъци“ община Сливо поле успява да приложи изискванията на нормативната уредба в своята дейност. За някои от изискванията са необходими време и ресурси за осъществяването им като за целта са заложени различни мерки и дейности в местните нормативни документи.

Изводи от Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците

- За последния програмен период 2014-2020 г. не са настъпвали промени в състава и ръководството на РСУО-Русе;
- В изпълнение на приетата ОПУО за периода 2014-2020 г. са предприети действия за осигуряване на необходимата техническа инфраструктура, свързана с намаляване на количествата депонирани отпадъци;
- Община Сливо поле е активен участник в дейността на РСУО.

Изводи от Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове

- Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.ч. изготвяне на план-сметки за такса битови отпадъци; процеси за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка администрация;

- За подобряване капацитета на общинските служители е необходимо същите да участват в обучителни програми. Отчитайки големите предизвикателства пред местните власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци са необходими целенасочени и практически обучения, особено по прилагане на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци*, за която общините нямат практически опит;
- Кметът на Община Сливо поле изпълнява в пълен обхват правомощията и отговорностите в сферата на управлението на отпадъците съгласно нормативните актове;
- Служителите към дирекция „Специализирана администрация“ имат делегирани с длъжностни характеристики функции в областта на отпадъците. Задълженията, вменени чрез длъжностните характеристики на служителите от отдела кореспондират с отговорностите/задълженията на кмета на общината по прилагане на законовите разпоредби;
- Квалификацията на всички служители на дирекция „Специализирана администрация“ отговаря на заеманата от тях длъжност;
- Техническият капацитет на Община Сливо поле при изпълнението на нейните функции е на много добро ниво. Служителите на Община Сливо поле са обезпечени с необходимото офис и техническо оборудване (компютри, принтери, скенери, телефони, автомобил) за изпълнение на ежедневната им дейност, в т.ч. контролните им функции;
- Създаден е капацитет и е натрупан значителен опит при подготовка и изпълнение на проекти с финансиране на структурните фондове на ЕС и др. източници, в т.ч. в областта на управлението на отпадъците;
- Необходимо е да бъдат проведени обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.ч. изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство;
- Предвид демографската криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация – обучения, възможност за кариерно развитие и адекватно заплащане;
- Да се подобри материално-техническата и информационната обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в т.ч. изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Изводи от Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Липсва информация на територията на община Сливо поле да има площадки за обезвреждане на отпадъци.

Изводи от Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“

- В България, в т.ч. и на територията на община Сливо поле се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;
- Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствени отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци, болнични отпадъци, ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО);
- Схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци, се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса за битови отпадъци. Новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 01.01.2022 г.

Изводи от Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците

- Функционира депо за неопасни отпадъци към „Регионална система за управление на отпадъците в регион Русе“;
- Регион Русе разполага със съоръжения в експлоатация, които покриват дейностите по депониране на биоотпадъци;
- Община Сливо поле е добре обезпечена със съдове за смесени битови отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Изводи от Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

- Намаляването на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса е широко застъпена практика в България и нейното прилагане трябва да продължи, а обхватът ѝ да се разшири. Особено силен ефект би имало, ако тази мярка се прилага масово в детските градини и училищата;
- Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира съвместно, както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на общинска администрация по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци;
- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация;
- Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава;
- Предоставяне на компостери за домашно използване на домакинствата в общината.

Изводи от Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

- Обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет.
- Размерът на отчисленията по чл. 64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година. Анализът на данните за постъпленията от отчисленията показва доказаната ефективност на този инструмент.
- Такса за битови отпадъци е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от лицата отпадъци. Анализът и оценката показват, че бизнесът заплаща в пъти повече на 1 тон генериран отпадък спрямо населението т.е. такса-битови отпадъци понастоящем не изпълнява ролята си на икономически инструмент. През 2017 г. със ЗИД на ЗМДГ влизат в сила нови изисквания по отношение определянето на размера на такса-битови отпадъци с цел превръщането на таксата в истински икономически инструмент.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Поради липсата на информационна осигуреност и капацитет от страна на общините да въведат новите промени, стартовата дата на новите изисквания беше отлагана няколко пъти. В Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България.

Изводи от Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците

- Разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда (като този дял непрекъснато нараства) и изпреварват всички останали сектори на околната среда;
- Основните разходи, които се правят за управление на отпадъците, са сметосъбиране и сметоизвозване;
- Главните източници за финансиране на оперативните разходи за управление на битовите отпадъци са собствените средства и постъпления от такса за битови отпадъци;
- Водещият източник за финансиране на инвестиционните разходи за управление на МРО са собствените средства на организациите по оползотворяване;
- Останалите средства за третиране на битовите отпадъци се осигуряват от целеви средства по линия на държавен бюджет, собствени средства на общината и безвъзмездно финансиране (по линия на ОПОС и ПУДООС, в т.ч. от ДБ);
- ОПОС (ПОС) е водещият източник за финансиране на публична инфраструктура в управлението на битовите отпадъци.

III. SWOT АНАЛИЗ

Главната цел на SWOT-анализа е да се извърши взаимнообвързана оценка на вътрешните за дадена организация или регион силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за организацията или региона възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). Приема се, че вътрешните страни (силните и слабите страни) могат да се контролират от организацията, докато външните фактори (възможности и заплахи) определят състоянието на средата, в която се развива организацията или региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват точно формулиране на приоритетите и целите за развитие на общината, както и периодична оценка на мястото ѝ в рамките на региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват да се планират и реализират конкретни мерки за коригиране на състоянието. Сред елементите на анализа има взаимовръзки, които разкриват потенциала за развитие, а също и такива, които показват ограниченията (лимитиращите фактори) и проблемите, които предстои да бъдат преодолени.

- **Силни страни.** Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- **Слаби страни.** Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.
- **Възможности.** Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.
- **Заплахи.** Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Настоящият SWOT – анализ е изготвен след преглед на:

- Законови изисквания на национално ниво в областта на управлението на отпадъците, в т.ч. действащи програми, планове, стратегии, методики и др.;
- Стратегически и планови документи, действащи на местно ниво, в т.ч. отчитане на изпълнението им;
- Съществуващо състояние на изграденост на инфраструктурата на отпадъците;
- Договори за обществени поръчки в областта на управлението на отпадъците, по които Община Сливо поле е страна;
- Решения на Общото събрание за управление на отпадъците за регион Русе от момента на неговото създаване до момента на изготвяне на Програмата, и тяхното изпълнение;
- Наличие на замърсени с отпадъци площи, в т.ч. nereкултивирани депа/сметища за отпадъци на територията на общината;
- Документи във връзка с приемането и отчитането на план-сметката за такса битови отпадъци, в т.ч. одитни доклади на Сметна палата и др.;
- Структура на Общинска администрация Сливо поле, длъжностни характеристики, вътрешни правила и др.

СИЛНИ СТРАНИ (STRENGTHS)	СЛАБИ СТРАНИ (WEAKNESSES)
○ Общинската нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците на местно ниво е разработена с изискванията на ЗУО; ○ Всички населени места на територията на община Сливо поле са обхванати от организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци; ○ Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците; ○ Използване на регионално депо за неопасни отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания;	○ Малък брой информационни кампании за информирание на обществеността и насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците; ○ Малките количества отпадъци са предпоставка за по-високи разходи на тон отпадъци и по-ниска заинтересованост и конкуренция от страна на фирмите, предоставящи услуги свързани с управлението на отпадъци;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

○ Въведена е система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.	○ Културата на населението по отношение на разделното събиране не е на високо ниво; ○ За част от потоците масово разпространени отпадъци не са сключени договори с организации по оползотворяване; ○ Не се прилагат целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране на отпадъците; ○ Липса на цялостна система за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци и домашно компостиране; ○ Липсва мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността от услугите по управление на отпадъците.
ВЪЗМОЖНОСТИ (OPPORTUNITIES)	ЗАПЛАХИ (THREATS)
○ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво, развиване на потенциала за ПЧП и др.; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно управление на отпадъците съобразно въведената йерархия; ○ Потенциал за работа в насока справедливо формиране на такса за битови отпадъци – според количеството образувани битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление; ○ Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци; ○ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ○ Успешно коопериране с общините в рамките на РСУО Русе за изграждане на	○ Недостатъчно познаване на нормативната база в областта на управлението на отпадъците и задълженията, произтичащи от нея от населението – необходимост от популяризирането ѝ сред широката общественост, на достъпен език; ○ Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места; ○ Недостатъчна информираност на гражданите за нормативните изисквания за управление на дейностите по отпадъците; ○ Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на изхвърлените отпадъци, на практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци; ○ Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

по-ефективни регионални съоръжения за третиране на отпадъци; ○ Развитие и разширения на системите за разделно събиране на МРО; ○ Прилагане на добри практики за намаляване на отпадъците.	
---	--

IV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Изготвеният SWOT анализ е основа за формулирането на стратегическите цели при управлението на отпадъците на територията на община Сливно поле.

Генералната стратегическа цел в сферата на управление на отпадъците е:

Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел и съответстващите на тях програми от мерки, са:

ЦЕЛ	ПРОГРАМА
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Общинска програма за предотвратяване образуването на отпадъци с Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

В рамките на ОПУО 2022-2028 г. са разработени пет програми, които чрез своите дейности водят до постигане на изпълнението на конкретните програмни цели.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

V. ПОДПРОГРАМИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ С ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ВСЯКА ПОДПРОГРАМА

V.1.ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Цел 1:

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, и да се намалява зависимостта на ЕС и на държавите членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива (ЕС)2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.
- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).
- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск.

С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“ и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

Целенасоченото и ефективно планиране на политиките за предотвратяване на отпадъците може да се осъществи чрез разработване на програми за предотвратяване на отпадъците на различни териториални и организационни равнища.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. В изпълнение на целенасочената държавна политика в областта община Сливо поле разработи и прие първата си Програма за управление на отпадъците на община Сливо поле през 2014 г. Програмата е с период на действие до 2020 г.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028 г. е втората за страната програма. В отговор на държавната политика общинската администрация изготвя настоящата втора програма на общинско ниво.

Предвид високия приоритет на предотвратяването на хранителните отпадъци на глобално ниво и изискванията на Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците, към настоящата програма се разработи отделна подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителните отпадъци, която следва стъпките на разработване и философията на настоящата програма за предотвратяване на образуването на отпадъците. Ето защо специфичните предизвикателства и мерки, отнасящи се до предотвратяване на хранителните отпадъци не се разглеждат в настоящата програма.

II. ОПРЕДЕЛЕНИЕ И МЯСТО В ЙЕРАРХИЯТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕТО НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕО въвежда йерархия на управлението на отпадъците. Тя е крайъгълен камък на законодателство и политиката относно отпадъците. Тази последователност определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията на управление на отпадъците гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите и кръгова икономика, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин.

Йерархията задава пет възможни начина за институциите, бизнеса и домакинствата за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране;
- Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- Обезвреждане (контролирано депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

При прилагането на посочената по-горе йерархия на отпадъците, държавите членки предприемат мерки за насърчаване на вариантите, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло.

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в Чл. 3, т. 12 от РДО, респективно в §1, т. 28 от Допълнителни разпоредби на ЗУО, като: „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите“.

Имайки предвид съдържанието, дадено в определението на предотвратяването на отпадъците и високите екологични цели, които се поставят, мотото на предходната и на настоящата програма за предотвратяване на образуването на отпадъците е:

„Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал!“

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е „повторна употреба“ на продуктите, за което в РДО е дадено следното определение: „Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени“. Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай - да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.

Повторната употреба следва да се разграничава от действието „подготовка за повторна употреба“, за което определението е следното „проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък/излезли от употреба продукти, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка“.

Основната разлика между „повторна употреба“ и „подготовка за повторна употреба“ е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на „подготовка за повторна употреба“, въпросният материал е изхвърлен/предаден като отпадък/непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство претapiцира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли/предаде същите мебели в център за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

подготовка за повторна употреба, мебелите се почистват и претapiцират с цел да се продадат/подарят за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба.

Количества отпадъци, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци, поставени пред държавите членки, като право да отчитат тези количества за рециклирани има държавата, от която са събрани съответните отпадъци, а не държавата, в която са преминали операцията „подготовка за повторна употреба“.

III. ОСНОВНИ УЧАСТНИЦИ В ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

За да бъдат постигнати целите за ПОО, се изисква в най-висока степен участието на всички групи от обществения живот и на всички нива. Основните участници в тези процеси са:

- **Държава**

Държавата чрез законодателната и изпълнителната власт трябва да създаде ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци, за да изпълни задължението си, съгласно РДО и ЗУО. За целта държавата може да предвиди в съответните нормативни актове, например, различни данъци и/или такси, които стимулират производства или потребление с по-малко отпадъци, да предвиди програми за финансово подпомагане прилагането на мерки за предотвратяване на отпадъците на всички нива, да въведе административно-регулаторни мерки, с които да се облекчи даряването на продукти, които биха се превърнали в отпадъци и др. Освен това по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата трябва да прилага мерки за планиране като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, което е регламентирано в ЗУО, чрез което могат да се предписват мерки по предотвратяване на отпадъците, когато е приложимо.

- **Общини**

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително за ПОО. Общините могат да се възползват активно от различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“, под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО.

Освен екологични, ще има и икономически ползи от активни дейности по ПОО, тъй като съвременното управление и третиране на отпадъците изисква сериозни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

финансови ресурси и всеки тон предотвратени битови отпадъци е равностоен на спестени разходи от бюджета на общината за един тон третиране на битовите отпадъци.

- **Икономически и научни организации**

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и с ниски нива на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлаганите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправяне и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро добровolen и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти, например за екодизайн на продуктите.

- **Неправителствени организации**

Юридически лица с нестопанска цел, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики, да осъществяват проекти за информационни и образователни кампании, както на национално, така и на местно ниво; да организират дарителски дейности, водещи до ПОО.

- **Домакинства**

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки, които имат няколко опаковки. Домакинствата могат да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтирането им. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че дори да е готов да понесе ограничения в своите „удобства“, да вложи повече усилия и време за намаляване на отпадъците. Освен екологичните ползи, домакинствата могат да имат и икономически ползи чрез спестени разходи за нови продукти.

IV. ЕВРОПЕЙСКИ ДОКУМЕНТИ, АДРЕСИРАЩИ ВЪПРОСИТЕ ЗА ПОО

Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси.

Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

здраве. Редица са политическите и законодателни актове, които адресират въпросите с ПОО и водят до намаляване количествата образувани отпадъци, например:

- Намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване

Политиката на ЕС в тази област се въвеждат чрез Директива (ЕС) 2015/720 от 29 април 2015 г. по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване.

- Намаляване на потреблението на пластмасови продукти за еднократна употреба

Директива (ЕС) 2019/904 от 5 юни 2019 г. относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, насърчава подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите и нетоксични продукти като се цели преди всичко да се намали количеството на образуваните пластмасови отпадъци и

- Специфични ключови мерки, препоръчани на държавите членки, съгласно Директива(ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците:
 - да насърчават проектирането, производството и използването на продукти, които позволяват ефективно използване на ресурсите и които са трайни и могат да бъдат ремонтирани, повторно употребявани и актуализирани;
 - да набележат продукти, съдържащи суровини с критично значение за ЕС, така че да се предотврати колкото е възможно превръщането на продукти, които съдържат такива суровини в отпадъци или да се рециклират.

V. ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИ/ПРИЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ И ОЦЕНКА НА ПОЛЗИТЕ ОТ ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ ЗА ПО

Анализът на изпълнението на мерки за предотвратяването на образуването на отпадъците 2014-2020 г. показва, че към последната година, за която има налични отчетни данни, редица мерки от плана за действие към програмата са изпълнени, като по-важните от тях са:

- Изпълнени са указанията за разработване на подпрограма за предотвратяване на образуването на отпадъци на територията на община Сливо поле, която е приета на общински съвет;
- Ограничена е продажбата на пластмасови торбички за пазаруване на територията на общината в резултат на прилагане на новата Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за пластмасови торбички за пазаруване, която транспонира Директива (ЕС) 2015/720 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. за изменение на Директива 94/62/ЕО по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Съществена мярка, водеща до прилагането на политиката за намаляване образуването на отпадъците, е непрекъснато увеличаващата се в отчетния период такса за депониране на битовите отпадъци, която представлява икономически стимул за мерки в разглежданата област.
- Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в три населени места.

За периода 2014-2018 г. общото количество на образуваните битови отпадъци в страната намалява от 3 193 хил. т. на 2 862 хил. т. или общото намаление е 331 хил. тона.

Количеството отпадъци през 2021 г. в община Сливо поле е 3 419,3 t. Не може да се отчете ясна тенденция при количеството образувани отпадъци. През 2018 г. и през 2020 г. е имало спад в количеството отпадъци, като те са били средно 2 500 t.

Таблица 1. Годишни количества битови отпадъци за периода 2015-2021 г.

Година	Смесен битов отпадък (тон)
2015	3 452,22
2016	3 218,35
2017	3 653,42
2018	2 394,94
2019	3 653,42
2020	2 834,90
2021	3 419,30

Източник: Община Сливо поле

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Нормата на натрупване на битовите отпадъци за 2018 г. в България е 407 кг/жител/година. През 2018 г. нормата на натрупване на битовите отпадъци за територията на община Сливо поле е 245,66 кг/жител/година, което е под средната стойност за страната. През 2021 г. стойността за количеството образувани битови отпадъци на човек от населението се повишава и достига 349,76 кг/жител/година.

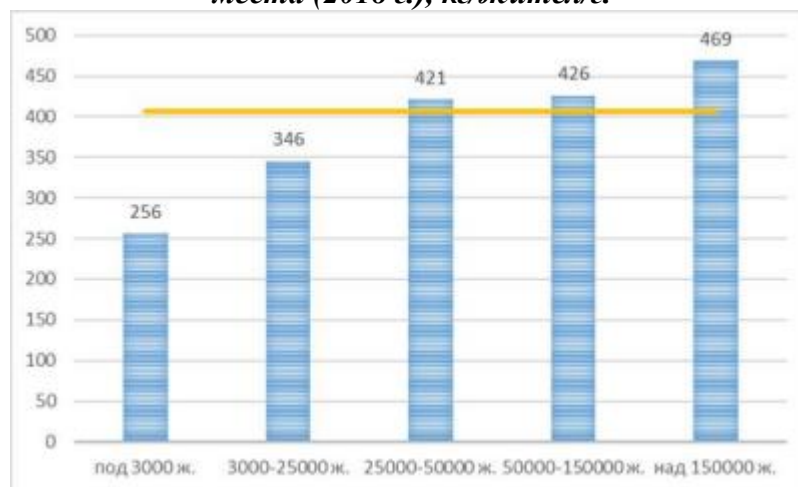
В сравнителен план община Сливо поле е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000 – 25 000 жители, и съвсем малко над средното ниво за тази група общини през 2021 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Фигура 2. Норма на натрупване по вид общини според размера на населените места (2018 г.), кг/жител/г.

Източник: НПУО 2021-2028

VI. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Настоящата Програмата за ПОО си поставя стратегическа и оперативна цели, които имат приемственост с целите на Националната програма за предотвратяване на отпадъците 2014-2020 г. и адресират принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на отпадъците.

По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в **Плана за действие** към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Посочените в ОПУО 2022-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на утвърденият бюджет на общината, съобразен с възможностите на община Сливо поле за съответната година.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 2. Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда							
1	Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез изпълнение на националните и секторни програмни документи за „електронно управление“	0,3	„Програма за техническа помощ 2021-2027“	12/2028	Мерките за „електронно управление“ са реализирани в пълен обхват	Намелена консумация на хартия	Община Сливо поле
2	Изготвяне на план за предотвратяване образуването на отпадъците в ежедневието на общинската администрация	0,5	Общински бюджет	12/2023	Създадени предпоставки за прилагане на мерките за ПО на всички нива на администрацията	Изготвен план за предотвратяване образуването на отпадъците	Община Сливо поле
3	Насърчаване на изследователската и развойната дейност в областта на достигането на по-чисти и с по-малко отпадъци продукти и технологии, както и разпространяването и използването на резултатите от изследователската дейност	40	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО, ПОС	01/2023-12/2028	Проучвания за достигане на по-чисти и с по-малко отпадъци продукти и технологии	През 2028 г. в стойността на показателя „образувани битови отпадъци на жител от община Сливо поле“ е по-малка от стойността на същия показател през 2020 г	Община Сливо поле, външни изпълнители
4	Организиране обучения на компетентните органи по отношение на включването на изисквания за предотвратяване на образуването на отпадъци в разрешенията по чл. 35, ал. 1	10	-	12/2023-12/2028	Повишаване компетентността на органите по отношение включването на изисквания за предотвратяване на	Брой проведени обучения	Община Сливо поле

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
					образуването на отпадъците		
5	Използване на икономически инструменти като стимули за „чисти покупки“ или въвеждане на задължително заплащане от потребителите за определен продукт или елемент за опаковка, които наче биха се предоставили безплатно	0	-	12/2023- 12/2028	Намаляване количеството отпадъци	Намеляване количеството на еднократни опаковки	Община Сливо поле
6	Включване на критерии за защита на околната среда и предотвратяване на образуването на отпадъци, в обявите за търгове и в договорите съгласно Наръчника за екологичните обществени поръчки, публикуван от Комисията на 29 октомври 2004 г.	0	-	12/2023- 12/2028	Осъществяване на екологични обществени поръчки		Община Сливо поле
7	Изготвяне и прилагане на планове от община Сливо поле за ПОО в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	1	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО	12/2023- 12/2027	Предотвратени битови отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общината	Брой разработени планове	Община Сливо поле
8	Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на	2	ПОС, Общински бюджет, отчисления	01/2023– 12/2028	Гражданите са запознати с ползите от ПОО и възможните действия от страна на	Брой реализирани кампании на общинско ниво	Община Сливо поле, НПО, медии,

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
	информация за политиките по ПОО		по чл. 64 от ЗУО		домакинствата за прилагане на мерки за ПОО в ежедневието		външни организации
9	Включване в информационните кампании на организациите за МРО по схемата за разширена отговорност на производителя на въпросите за ПОО	1	В рамките на ежегодните бюджети за информационн и кампании на организациите	Ежегодно до 2028 г	Проведени информационни кампании с включена тематика за ПОО	Брой реализирани информационни кампании с включени темите за ПОО от всяка от организациите за МРО	Община Сливо поле, Организации за МРО
10	Разширяване на участието на НПО, училища, университети, бизнес организации в Европейската седмица за намаляване на отпадъците	2	Общински бюджет, ПУДООС	Ежегодно до 2028	Разширяване познанията на гражданите и на обществото като цяло за ползите от ПОО	Брой организации, участвали в ежегодно в Европейската седмица за намаляване на отпадъците	Община Сливо поле, НПО, бизнес организации
11	Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението	2	ПОС	01/2022- 12/2028	Населението и бизнеса имат необходимите знания относно кръговата икономика, мониторинга на отпадъците	Брой проекти за територията на общината	Община Сливо поле, юридически лица с не стопанска цел

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

V.1.1. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Цел 1:

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата.

Проучване на ЕК на данни от държавите членки на ЕС показва, че хранителните отпадъци в ЕС-28 възлизат на около 88 млн. тона. Тази оценка е за 2012 г. и включва както годни за консумация храни, така и негодни за консумация части от храните. Това се равнява на 173 кг. хранителни отпадъци образувани на човек в ЕС. Общите количества храни, произведени в ЕС за 2011 г., възлизат на около 865 кг/човек, което означава, че около 20% от общо произведените храни се превръщат в отпадъци.

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30% до 2025 г. и с 50% до 2030 г. Независимо, че посочените количествени цели не са задължителни, като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите ползи от предотвратяването на хранителните отпадъци, се изисква държавите членки да въведат в своите програми за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци. Освен това държавите членки трябва да измерват напредъка в намаляването на хранителните отпадъци. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

За да помогне на държавите членки на ЕС в постигането на целите за намаляване наполовина на хранителните отпадъци, с Директива 2018/851 от 2018 г. ЕК се ангажира да:

- разработи обща методология на ЕС за измерване на количеството на хранителните отпадъци и определяне на подходящи показатели;
- създаде платформа с участието на държавите членки и заинтересованите страни с цел да допринесе за постигането на целите за устойчиво развитие по отношение на хранителните отпадъци чрез обмен на най-добри практики и оценка на постигнатия във времето напредък;
- предприеме мерки за разясняване на законодателството на ЕС относно отпадъците, храните и фуражите и за улесняване на даряването на храна, както и на използването на продукти, които вече не се използват за храна;
- проучи начини за подобряване на използването на посочените дати, особено „най-добър до“, върху храните от участниците в хранителната верига и тяхното разбиране от потребителите.

През 2017 г., Комисията подготви Насоки на ЕС за улесняване даряването на храни. В тези насоки са определени ролите и задълженията на участниците при преразпределянето на храни; дейности на организациите за преразпределяне и благотворителност; сортиране на хранителни излишъци за преразпределяне; възможност за проследяване; определяне на основната и юридическата отговорност при възникване на проблеми с безопасността на храните; последици за преразпределянето на хранителни излишъци, изисквания за информация за предварително опаковани храни и пр.

Създадената Платформа на ЕС относно загубите и разхищението на храни разработи и в края на 2019 г. издаде „Препоръки за действие за предотвратяване на разхищението на храни“. Препоръките са ориентирани към бъдещето и включват набор от хоризонтални или „междусекторни“ препоръки, които са общи за различните етапи на веригата на стойността на храните, често включват множество участници и са необходими за постигане на глобалните цели по отношение на загубите и разхищението на храни. Някои от тях са насочени към специфични горещи точки, като разхищение на храни на равнище потребители, което изисква допълнително разглеждане, проучване и целенасочени действия от страна на всички заинтересовани страни. Препоръките са отправени както към публични, така и към частни организации, като предлагат подходящи действия за конкретни участници и, което е важно, призовават за сътрудничество между различните заинтересовани участници. Въпреки че препоръките не са изчерпателен списък на всичко, което може и трябва да се направи, за да се предотвратят загубите и разхищението на храни, те предоставят важна насока за всички участници, включително самите граждани на ЕС.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

ЕК създаде и мрежа на Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (FEAD) за обмен на опит и добри практики между заинтересованите страни по линия на FEAD. Това е форум, в който партньорските организации могат да споделят своя опит с дарените храни: <http://ec.europa.eu/feadnetwor>.

С цел измерване на напредъка по намаляване на хранителните отпадъци и улесняване обмена на добри практики в рамките на Съюза (както между държавите членки, така и между стопанските субекти в областта на храните), ЕК установи обща методика за такова измерване (делегирано Решение (ЕС) 2019/1597 на Комисията от 2019 г. за установяване на обща методика и минимални изисквания за качество за еднаквото измерване на количествата хранителни отпадъци), както и формат за докладване на данни за хранителните отпадъци и за представяне на доклада за проверка на качеството (Решение за изпълнение (ЕС) 2019/2000 на Комисията от 2019 г. за установяване на формат за докладване на данни за хранителните отпадъци и за представяне на доклада за проверка на качеството в съответствие с Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета). Въз основа на тази методика докладването на данните за равнищата на хранителните отпадъци трябва да се осъществява от всяка държава членка на годишна основа.

ЕК има задача до края на 2023 г. да проучва данните за разхищаването на храни, предоставяни от държавите членки в съответствие с приетата единна методика, с цел да прецени дали е удачно да се определи цел за намаляване на хранителните отпадъци, която да бъде постигната до 2030 г. и се очаква ЕК да предостави на Европейския парламент и на Съвета доклад, придружен, ако е целесъобразно, от законодателно предложение.

II. СИТУАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г. , който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци);
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в т.ч. хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране;
- Закон за храните. Глава четвърта „Хранително банкиране“ от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“.

Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“ Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „хранителни отпадъци“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“ в чл. 2 от Регламент (ЕО) №178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора. Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. То включва водата след точката на съответствие, съгласно определението в чл. 6 от Директива 98/83/ЕО и без да се засягат изискванията на Директиви 80/778/ЕИО и 98/83/ЕО. Понятието „храни“ не включва:

- фуражи;
- живи животни, освен ако не са подготвени за пускане на пазара за консумация от човека;
- растения преди прибиране на реколтата;
- медицински продукти по смисъла на Директиви 65/65/ЕИО (21) и 92/73/ЕИО (22) на Съвета;
- козметични средства по смисъла на Директива 76/768/ЕИО на Съвета (23);
- тютюн и тютюневи изделия по смисъла на Директива 89/622/ЕИО на Съвета (24);
- наркотични или психотропни вещества по смисъла на Единната конвенция на Обединените нации за наркотичните вещества от 1961 г. и Конвенцията на Обединените нации за психотропните вещества от 1971 г.;
- остатъчни вещества и замърсители.“

В България (както и в останалите държави членки) все още не са налични прецизни данни относно генерирането на хранителни отпадъци по сектори, съгласно общоевропейската методика, приета през 2019 г. Въпреки това на основата на данни от ИАОС и предвид Наредба №2 за класификация на отпадъците са направени оценки за количествата на хранителните отпадъци на територията на България, съответно и в община Сливо поле.

Общото количество на хранителните отпадъци в страната през 2018 г. възлиза на близо 500 хил. тона, от които близо 57% са хранителните отпадъци с битов характер.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Следва да се отбележи, че в количествата на последните не са включени потенциалните количества на хранителни отпадъци, които може да се предположи се съдържат в „ситна фракция<4см“ (която се отчита в Националната методология за морфологичен анализ на битовите отпадъци).

Според анализа на морфологичния състав на генерираните битови отпадъци, общото количество на хранителните отпадъци за територията на община Сливо поле за 2022 г. възлиза на 193,94 т/год. Намаляването на количествата хранителни отпадъци е необходимо по всички източници на образуване и най-вече хранителните отпадъци с битов характер и от преработка и производство на храни.

III. ЕВРОПЕЙСКИ РАЗПОРЕДБИ В ПОДКРЕПА НА ДАРЯВАНЕТО НА ХРАНИ

- Разпоредби относно данък добавена стойност (ДДС)

На 7 декември 2012 г. Комитетът по ДДС на ЕС постигна съгласие относно насоки за гарантиране на еднаквото прилагане на Директивата за ДДС в държавите членки на ЕС. Насоките дават конкретни указания относно прилагането на чл. 16 и 74 по отношение на даряването на храни:

„Комитетът по ДДС единодушно приема, че даряването на храни на нуждаещите се, извършено безвъзмездно от данъчнозадължено лице, се счита за възмездна доставка на стоки в съответствие с чл. 16, първа алинея от Директивата за ДДС освен в случаите, когато дарението отговаря на определените от държавата членка условия, за да се счита за подарък с малка стойност по смисъла на чл. 16, втора алинея от Директивата за ДДС.

Комитетът по ДДС единодушно приема, че в случаите, когато такова дарение трябва да се третира като възмездна доставка на стоки, данъчната основа е покупната цена на дарените стоки (или сходните стоки, или при липса на покупна цена – себестойността), коригирана в съответствие със състоянието на тези стоки към момента на даряването, както е предвидено в чл. 74 от Директивата за ДДС.“

- Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и дарения на храни (FEAD)

Храната, която се разпределя от партньорските организации, може да бъде закупена със средства на FEAD, но може също така да бъде дарена. Оперативна програма на FEAD може да предвижда финансиране за дарения на храни, при които храната се дарява на партньорска организация и се разпределя безвъзмездно на най-нуждаещите се лица. Разходите на партньорските организации за събирането на дарената от дарителя храна и за нейното транспортиране, съхраняване и разпределяне на най-нуждаещите се лица може да бъдат покрити със средства от FEAD. По този начин FEAD може да допринесе за намаляване на хранителните отпадъци. FEAD може да подкрепя и дейности за повишаване на осведомеността, които партньорските организации извършват сред потенциалните дарители.

- Обща организация на пазарите на селскостопански продукти

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Мерките за предотвратяване и управление на кризи в рамките на общата организация на пазарите на селскостопански продукти (ООП) предлагат на организациите на производителите възможността да изтеглят от пазара определени количества плодове и зеленчуци. Предвид факта, че производството на плодове и зеленчуци е подложено на значителни колебания и че продуктите са сезонни и много бързо развалящи се, режимите за изтегляне от пазара улесняват управлението на пазарния излишък, който може да възникне. Финансова подкрепа, изцяло за сметка на бюджета на ЕС, се предоставя, ако изтеглените от пазара плодове и зеленчуци биват предназначени за безвъзмездно разпределяне на продукти посредством благотворителни организации (в рамките на 5% от обема на търгуваната продукция за всяка ОП).

- Срок на годност („използвай преди“) и минимална трайност („най-добър до“)

Определянето на датите за срок на годност („използвай преди“) и минимална трайност („най-добър до“) е отговорност на производителите на храни. С изключение на яйцата за консумация, законодателството на ЕС не определя начините, по които се определя отбелязването на датите (т.е. избора на срока на годност („използвай преди“) и на минимална трайност („най-добър до“) или срока на съхранение на продукта). Докато консумацията на храни след изтичането на срока на годност може да породи опасения, свързани с безопасността, след изтичането на срока на минимална трайност („най-добър до“) храните все още са безопасни за консумация, при условие че са спазени инструкциите за съхранение и опаковката не е повредена. По отношение на срока на минимална трайност („най-добър до“) производителите гарантират качеството на храните (например: хрупкавост, цвят, вкус...) и съответствието с обявеното върху етикета (например хранителни претенции относно нивото на витамин С в дадена храна) до изтичането на срока на минимална трайност.

IV. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 г.

Настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци си поставя стратегическа и оперативна цел, съвместими с целите на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2021-2028 г. и адресира принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на хранителните отпадъци. Целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на хранителните отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в **Плана за действие** към настоящата програма.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 3. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда							
1	Изпълнение на мерките за ПО на хранителните отпадъци от общината	2	Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Предотвратени хранителни отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	Брой изпълнени мерки за ПО на хранителните отпадъци	Община Сливо поле, партньори
2	Изготвяне и прилагане на планове за ПО на хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци	0,3	Общински бюджет	12/2023 за изготвянето; 12/2028 за прилагането	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой изпълнени мерки за ПО на хранителните отпадъци	Община Сливо поле, партньори
3	Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	6	InvestEU	01/2023-12/2026	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	Брой проекти за територията на общината	Община Сливо поле, юридически лица със стопанска цел

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Цел 2:

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Постигането на Цел 2 ще се осъществи чрез три програми:

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО.

V.2. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определена отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране;
- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло;
- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации;
- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълняват посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;
- друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура;

- нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци;
- вече функционират инсталации за отделяне на полезните компоненти от битовите отпадъци като резултат от изграждането им посредством публично-частно партньорство между организациите по оползотворяване за отпадъци от опаковки, както и финансово подпомагане чрез ПУДООС, на някои от тях.

От 2017 г. в общината функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, която е организирана съвместно от Община Сливо поле и „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Системата обхваща гр. Сливо поле, както и селата Голямо Враново и Ряхово. Разположени са контейнери на общо 19 места. Всяко място разполага с по 3 броя контейнери за разделно събиране – син, жълт и зелен, съответно за хартия, пластмаса и метали и стъкло.

В следващата таблица са описани количествата разделно събрани отпадъци от опаковки на територията на община Сливо поле.

Таблица 4. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Сливо поле, t

Вид на опаковката/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
150101 Хартия и картон	0,459	1,448	0,811	1,385	2,372	0,750	0,720
150102 Пластмаса	1,094	1,493	1,362	1,966	1,236	1,413	6,330
150104 Метал	0,331	0,575	0,480	0,450	0,350	0,250	0,780

Източник: Община Сливо поле

РСУО-Русе е включено в индикативните списъци по Приложение № 9 към НПУО 2021-2028 за изграждане на депа за битови отпадъци, допълнителни клетки и довеждаща инфраструктура. Съгласно тези индикативни списъци на територията на община Сливо поле не са предвидени нови съоръжения.

Приемането и прилагането на Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., изигра съществена роля за прилагане на нов подход към биоразградимите отпадъци, увеличаване на количествата на рециклираните биоразградими отпадъци чрез създаване и постепенно разширяване на системите за разделно събиране и изграждане на инфраструктура за рециклиране на зелени, а в последните години - и за рециклиране на хранителни отпадъци, които до приемането на Плана почти изцяло се депонираха. Планът анализира и адресира и мерки за намаляване на депонирането на други потоци биоразградими отпадъци – основно хартия и картон, като количествата депонирани отпадъци от този вид също се намалиха чрез развитие на системите за разделно събиране и инфраструктурата за рециклиране и особено на отпадъците от опаковки от хартия и картон.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 5. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
1	Създаване на център за подготовка за повторна употреба и поправка, и/или друг начин за предотвратяване на отпадъците	50	ПОС	01/2023- 12/2025	Създаден център за подготовка за повторна употреба и поправка	Приключил проект	Община Сливо поле, партньори
2	Разработване на модел за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от община Сливо поле	20	ПОС	01/2023- 12/2025	Разработен и тестван модел за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци	Намаляване на дела на битовите отпадъци в РД	Община Сливо поле, партньори
3	Широко информиране на населението за точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки и др.	1	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО	01/2023- 12/2026	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани	Публикувана информация	Община Сливо поле
4	Провеждане на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с	5	Общински бюджет, ПОС	01/2023- 12/2028	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Брой проведени кампании	Община Сливо поле, партньори

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
	мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците						
5	Ежегодно провеждане на две кампании за разделно събиране на отпадъци от стара хартия и други материали (в края и в началото на учебната година)	5	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО	Ежегодно до 2028	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци	Брой проведени кампании	Община Сливо поле, партньори
6	Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинска администрация, с което служителите, отговарящи за отпадъците, да извършват проверки	1	Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Повишена ефективност и възможност за извършване на планови и извънпланови проверки	Брой предоставено оборудване	Община Сливо поле

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

V.3. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Поради тази причина отпадъците от строителство и разрушаване са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика, представен от ЕК през 2015 г. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Целите не са променени с приетата Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.

В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г.

В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

- Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.
- Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане.

Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на Наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влягане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.
- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Община Сливо поле няма определила площадка за събиране и съхраняване на строителни отпадъци.

Общината е в процес на изграждане на система за транспортиране на строителни отпадъци от домакинствата.

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Посочените в ОПУО 2022-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на приетия общински бюджет за съответната година.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 6. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
1	Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци, вкл. в индустриални зони при доказана необходимост	20	InvestEU; Общински бюджет	01/2023- 12/2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Приключил проект	Община Сливо поле, партньори
2	Организиране събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината	50	-	Постоянен	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Брой организирани мероприятия	Община Сливо поле
3	Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	5	Общински бюджет	Постоянен	Проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци; брой извършени проверки	Спазване на нормативните изисквания	Община Сливо поле
4	Включване в тържните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	-	Постоянен	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	Община Сливо поле, изпълнители на обществени поръчки
5	Включване в тържните документи за строителство на пътища на изискването за влагане в строежите на	0	-	Постоянен	2021-2023 - 8%; 2024-2028 - 10%	2028 - 10%	Община Сливо поле, изпълнители на

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
	рециклирани строителни материали						обществени поръчки
6	Включване в тържните документи за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	-	Постоянен	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 3%	2028 - 3%	Община Слив поле, изпълнители на обществени поръчки
7	Включване в тържните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	-	Постоянен	2021-2023 - 5%; 2024-2028 - 8%	2028 - 8%	Община Слив поле, изпълнители на обществени поръчки
8	Включване в тържните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	0	-	Постоянен	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 11%	Община Слив поле, изпълнители на обществени поръчки

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

V.4. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

Съгласно ЗУО „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки;
- ИУМПС;
- ИУЕЕО;
- Отпадъчни масла и нефтопродукти;
- Отпадъци от гуми;
- Отпадъци от батерии и акумулатори.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложили на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Таблица 7. Заложени цели за МРО по години

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	До 2025 г.: ○ 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% ○ Дърво: 25% ○ Черни метали: 70% ○ Алюминий: 50% ○ Стъкло: 70% ○ Хартия и картон: 75% До 2030 г.: ○ 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в т.ч.: ○ Пластмаси: 55% ○ Дърво: 30% ○ Черни метали: 80% ○ Алюминий: 60% ○ Стъкло: 75% ○ Хартия и картон: 85%
ИУМПС	Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Група МРО	Цели
	Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Източник: Подзаконови актове към Закона за управление на отпадъците

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

Посочените в ОПУО 2022-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на възможностите на общинския бюджет за съответната година.

В **Плана за действие** към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите и достигане на целите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 8. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел:							
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
1	Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ООп на МРО от одобрените им програми	0	-	Постоянен	ООп изпълняват одобрените им програми, вкл. в частта за информиране на обществеността	Брой проведени кампании	Община Сливо поле, ООп
2	Разширяване на системата за разделно събиране на отпадъците	0		2023 г.	Въведена и функционираща система за разделно събиране на отпадъците	Брой въведени системи за разделно събиране на отпадъците	Община Сливо поле

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

V.4.1. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Необходимостта от разработването на настоящата подпрограма към Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО произтича от следните основни причини:

- Нормативно изискване – съгласно чл. 52, ал. 4 във връзка с чл. 49, ал. 4, т. 13 от ЗУО, Общинската програма се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците, с Националния план за управление на отпадъците трябва да съдържа отделна глава за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, включваща и мерки за предотвратяване и повторна употреба.
- За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки.

В общината функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, която е организирана съвместно от Община Сливо поле и „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Системата обхваща гр. Сливо поле, както и селата Голямо Враново и Ряхово. Разположени са контейнери на общо 19 места. Всяко място разполага с по 3 броя контейнери за разделно събиране – син, жълт и зелен, съответно за хартия, пластмаса и метали и стъкло.

Настоящата подпрограма си поставя задачата да идентифицира ключовите тенденции по отношение на количествата на опаковките, на генерираните отпадъци от опаковки, от потреблението на опакованите стоки и нивото на рециклиране, и да набележи основни мерки и действия, които да подпомогнат предотвратяването на образуването на тези отпадъци, повторната употреба и постигането на заложените количествени цели пред страната за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки и за влягане на рециклирани материали в някои видове опаковки.

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са посочени в Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- държавите членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

Посочените в ОПУО 2022-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на възможностите на общинския бюджет за съответната година.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 9. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
1	Поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара	0	-	Постоянен	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки от бизнеса	Община Сливо поле, Бизнес организации (търговски обекти и др.)
2	Провеждане на информационна кампания за предотвратяване отпадъците от опаковки, разделно събиране и рециклирането им	20	-	Постоянен	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Брой проведени кампании	Община Сливо поле
3	Контрол за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради за разделното събиране на отпадъци от опаковки и тяхното предаване на оторизирани лица за последващо рециклиране и оползотворяване	10	-	Постоянен	Ограничаване на броя на търговските и др. подобни обекти, които не изпълняват задълженията по чл.33 от ЗУО	Брой извършени проверки за спазване изискванията на чл.33 от ЗУО	Община Сливо поле
4	Увеличаване броя на съдовете за събиране на отпадъци от опаковки	20	-	Постоянен	Увеличаване на количеството събрани отпадъци от опаковки	Брой съдове за отпадъци от опаковки	Община Сливо поле

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Цел 3:

Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци и други

V.5. ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И РИСКА ОТ ДЕПониРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ И ДРУГИ

Програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други включва мерки за достигане на Цел 3:

Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други от ОПУО 2022-2028 г.

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и „меки“ мерки.

„Меките“ мерки са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и др.

Посочените в ОПУО 2022-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на възможностите на общинския бюджет за съответната година.

В резултат на изпълнението на програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците;
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО
ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.**

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

Таблица 10. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
Стратегическа цел:							
Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други							
1	Изграждане на депа за битови отпадъци/допълнителн и клетки и друга площадкова инфраструктура	174	Бюджет на МОСВ	01/2022-12/2028	Изградени модули за стабилизиране на биоразградимата фракция	Изградени модули за стабилизиране на биоразградимата фракция	РСУО - Русе
2	Изграждане на площадка за събиране на зелени отпадъци	20	-	01/2022-12/2028	Намаляване на зелените отпадъци	Изградена площадка	Община Сливо поле
3	Информационни кампании за ползите и предимствата на домашното компостиране	10	-	01/2022-12/2028	Насърчаване на населението за домашно компостиране	Брой проведени кампании	Община Сливо поле
4	Предоставяне на компостери за домашно компостиране	50	-	01/2022-12/2028	Намаляване дела на депонирани отпадъци	Брой предоставени компостери	Община Сливо поле

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

За ефективното използване на процеса на стратегическото планиране в публичния сектор, в т.ч. и на общинско ниво, съществено значение има връзката между отделните стратегически документи. Това обвързване допринася за проследяване съвместимостта на целите в отделните програмни документи, както и за недопускане на противоречия между тях. В съответствие със ЗМСМА общинският съвет определя политиката за развитие на общината във връзка с осъществяването на дейностите, свързани с общинското имущество и предприятия, общинските финанси, данъци и такси, устройството и развитието на територията, опазването на околната среда и устойчивото ползване на природните ресурси, образованието, здравеопазването, културата, социалните и комуналните дейности и т.н. Той одобрява стратегии, програми и планове за развитие на местните общности, които отразяват националните и европейски политики.

Общинската програма за управление на отпадъците е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната.

Програмата за управление на отпадъците на Община Сливо поле трябва да бъде в синхрон с предвижданията на националните програмни документи като:

- Национален план за управление на отпадъците за периода 2021–2028 г.;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р България;
- Трети национален план за изменение на климата.

Общинската програма за управление на отпадъците е в координация и с основните местни и регионални стратегически планове и програми:

- Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северен централен регион от ниво 2;
- План за интегрирано развитие на община Сливо поле за периода 2021–2027 г.;
- Програмата за опазване на околната среда на община Сливо поле за 2022-2028 г.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА/РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Съгласно чл. 49, ал. 4, т. 20 от Закона за управление на отпадъците, НПУО следва да съдържа система за отчет

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

и контрол на изпълнението, а съгласно т. 21 – система за оценка на резултатите и за актуализация на плана. Тъй като Закона за управление на отпадъците изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на НПУО, такава система трябва да бъде разработвана и включена и в общинската програма за управление на отпадъците. В допълнение, чл. 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците на Община Сливо поле е Общински съвет – Сливо поле. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се представя в срок до 31 март и се публикува на интернет страницата на общината. Копие от отчета се изпраща на РИОСВ – Русе.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъка при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и е целесъобразно да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците на Община Сливо поле да се изготвя в следния формат:

- Въведение;
- Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината;
- Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението;
- Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
- Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им;
- Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година;
- Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Заключение;
- Приложения.

Наблюдението на общинската програма за управление на отпадъците на Община Сливо поле може да се определи като процес на системно събиране и анализ на информацията относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. В приетата програма за управление на отпадъците за всяка мярка или група от мерки в отделните подпрограми са посочени очаквани резултати от изпълнението, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори, за всяка мярка се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите.

Кметът на община Сливо поле организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звено в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на специализираната общинска администрация, която отговаря за управление на дейностите с отпадъците. Ясно трябва да са определени и отговорностите на другите вътрешните звена и на външните за администрацията структури, които ще предоставят информация, както и обхватът на данните и периодичността, с която това ще се извършва. Това става чрез вътрешни правила за дейностите по събиране и съхраняване на информация, свързана с подготовката и изпълнението на програмата. Като административен подход е възможно кметът на общината да издаде заповед, в която подробно да са описани отговорностите на всички структурни звена в общината за набиране на съответната информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на годишния отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 - Отпадъците, които са извън обхвата на ПУО Сливо поле

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 - Анализи на състоянието на управлението на отпадъците,

в т.ч.:

- Анализ на състоянието относно отпадъците;
- Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините;
- Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ ЗА ПЕРИОДА 2022-2028 Г.

Приложение №3. „Програма за управление на отпадъците“

- Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците;
- Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове;
- Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване;
- Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“;
- Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците;
- Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците;
- Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им;
- Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 – Прогнози

ПРИЛОЖЕНИЯ

КЪМ

Програма за управление на отпадъците на община Сливо поле за периода 2022-2028 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на таблици	3
Списък на фигури.....	3
Приложение № 1 Отпадъци, които са извън обхвата на ОПУО Сливо поле	4
Приложение № 2 Анализи на състоянието на управлението на отпадъците	5
1.1. Анализ на състоянието относно отпадъците.....	5
1.2. Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините	16
1.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво.....	18
1.4. Анализ на дейността на регионалното сдружение за управление на отпадъците.....	30
1.5. Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове.....	31
1.6. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване	34
1.7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“.....	35
1.8. Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците.....	37
1.9. Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците.....	45
1.10. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им.....	47
1.11. Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците	48
Приложение № 3 Прогнози	49

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИ

Таблица 1. Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци в община Сливо поле за периода 2015-2021 г.	6
Таблица 2. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2022 г.	9
Таблица 3. Генерирани производствени отпадъци на територията на община Сливо поле за периода 2014-2019 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон.....	11
Таблица 4. Генерирани строителни отпадъци на територията на община Сливо поле за периода 2014-2019 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон.....	13
Таблица 5. Генерирани опасни отпадъци на територията на община Сливо поле за периода 2014-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон.....	15
Таблица 6. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Сливо поле, тон.....	16
Таблица 7. Производствен капацитет на инсталацията.....	39
Таблица 8. Налични съдове за събиране на битови отпадъци.....	41
Таблица 9. Честота на сметосъбиране и сметоизвозване по населени места.....	42
Таблица 10. Регистрирани площадки за събиране, съхраняване на отпадъци на територията на община Сливо поле.....	43
Таблица 11. Фирми, извършващи транспорт на отпадъци, регистрирани на територията на община Сливо поле.....	44
Таблица 12. Прогнози на НСИ за област Русе(при хипотеза за конвергентност).....	49
Таблица 13. Демографска прогноза за населението в община Сливо поле (при хипотеза за конвергентност).....	49
Таблица 14. Прогноза за нормата на натрупване на община Сливо поле за периода 2022-2028 г., кг/ж/година.....	51
Таблица 15. Прогнозно количество битови отпадъци за община Сливо поле.....	51
Таблица 16. Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Сливо поле в тона.....	52

СПИСЪК НА ФИГУРИ

Фигура 1. Количествата на общо образуваните смесени битови отпадъци за периода 2015-2021 г.	7
Фигура 2. Средногодишно население в община Сливо поле с прогноза до 2030 г.....	50

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

**ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 ОТПАДЪЦИ, КОИТО СА ИЗВЪН ОБХВАТА НА
ОПУО СЛИВО ПОЛЕ**

1. Радиоактивни отпадъци;
2. Отпадъчни газове, изпускани в атмосферния въздух;
3. Земя (in situ), включително неизкопана замърсена почва и трайно свързани със земята сгради;
4. Незамърсена почва и други материали в естествено състояние, изкопани по време на строителни дейности, когато е сигурно, че материалът ще бъде използван за целите на строителството в естественото си състояние на площадката, от която е изкопан;
5. Излезли от употреба експлозиви;
6. Фекална материя, различна от класифицираната в т. 8, слама и други естествени неопасни материали от селското или горското стопанство, използвани в земеделието и лесовъдството, или за производството на енергия от такава биомаса чрез процеси или методи, които не увреждат околната среда и не застрашават човешкото здраве;
7. Отпадъчни води;
8. Странични животински продукти, включително преработени продукти, по Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г., за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти) (ОВ, L 300/1 от 14 ноември 2009 г.), наричан по-нататък Регламент (ЕО) № 1069/2009, с изключение на предназначените за изгаряне, депониране или използване в съоръжение за биогаз или компост;
9. Трупове на умрели, но не заклани животни, включително такива, които са убити, за да се прекрати разпространението на эпизоотични болести, и които се обезвреждат в съответствие с Регламент (ЕО) № 1069/2009;
10. Отпадъци, получени от проучването, добива, преработването и съхраняването на минерални суровини и при експлоатация на кариери по Закона за подземните богатства и класифицирани като „минни отпадъци“;
11. Седименти, преместени в повърхностни води с цел управление на водите и водните обекти или предотвратяване на наводнения, или намаляване на последствията от наводнения и засушаване, или рекултивация на земи, ако е доказано, че това не противоречи на други закони и седиментите нямат опасни свойства.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

**ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА
УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ**

1.1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящият раздел съдържа анализ на потоците отпадъци, образувани на територията на община Сливо поле. В анализа са включени следните видове отпадъци:

- Битови отпадъци. В рамките на битовите отпадъци особено внимание е отделено на биоразградими битови отпадъци и отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло;
- Производствени неопасни отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци;
- Специфични потоци отпадъци, които включват:
 - Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми);
 - Утайки от ПСОВ;
 - Медицински и биологични отпадъци.

За всеки от посочените видове отпадъци са формулирани въпроси, на които анализът се стреми да отговори, представени в съответната част на раздела.

Битови отпадъци

Анализът на състоянието и прогнозата за количествата и източниците на битовите отпадъци, образувани на територията на община Сливо поле, включва следните нива на управление на отпадъците – община Сливо поле и РСУО-Русе. Разгледани са количествата на битовите отпадъци – образувани, събрани, повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени.

На базата на тези анализи се дават отговори на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните битови отпадъци в община Сливо поле за разглеждания период?
- Каква е тенденцията спрямо предходните години относно общия поток отпадъци? Увеличава ли се или намалява дялът на битовите отпадъци в количеството на общо образуваните в България отпадъци и в потока отпадъци, към които принадлежи?
- Какви са количествата на повторно използваните, рециклираните, оползотворените и обезвредените битови отпадъци? В каква степен основно

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

прилаганият в регион Русе метод за обезвреждане на битови отпадъци съответства на йерархията за управление на отпадъците?

- Какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци?
- Какви количества битови отпадъци са образувани от домакинствата?
- Къде е община Сливо поле в сравнение с другите общини в България по отношение на образуване и третиране на битовите отпадъци?
- Какъв е съставът на образуваните/събраните/депонирани битови отпадъци в страната и какви са тенденциите през годините?

Определение за битови отпадъци

Съгласно Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците битови отпадъци са: „а) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели; б) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства; Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване.“

Генерирани количества, третиране и основни източници

Основни тенденции в образуването на битови отпадъци

Количеството на генерираните отпадъци може да се разглежда като показател за това, колко ефективно е обществото, специално по отношение на използването на природните ресурси, и за избора на най-подходящи методи за третиране на отпадъците.

За периода 2008-2018 г. общото количество на образуваните битови отпадъци на територията на страната намалява с около 36%, а количеството на директно депонираните отпадъци – с около 75%.

Количеството отпадъци в община Сливо поле през 2021 г. е 3 419,3 t. Не може да се отчете ясна тенденция при количеството образувани отпадъци. През 2018 г. и през 2020 г. е имало спад в количеството отпадъци, като те са били средно 2 500 t.

Таблица 1. Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци в община Сливо поле за периода 2015-2021 г.

Година	Смесен битов отпадък, ton
2015	3 452,22
2016	3 218,35
2017	3 653,42
2018	2 394,94

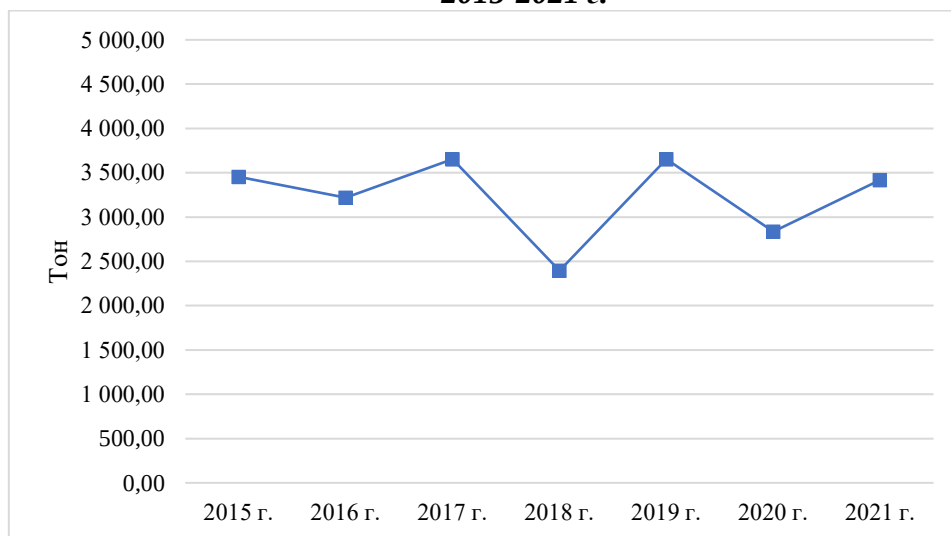
**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Година	Смесен битов отпадък, ton
2019	3 653,42
2020	2 834,90
2021	3 419,30

Източник: Община Сливо поле

Данните за количествата на общо образуваните битови отпадъци за периода 2015-2021 г. по данни на община Сливо поле са представени на следващата фигура.

Фигура 1. Количествата на общо образуваните смесени битови отпадъци за периода 2015-2021 г.

Източник: Община Сливо поле

В периода на анализ образуваните в България количества битови отпадъци следват тенденция на намаляване. За община Сливо поле не се наблюдава ясно изразена тенденция, наблюдават се падове на количествата образувани отпадъци през 2018 г. и 2020 г., но през 2021 г. те отново се покачват.

Население и населени места с организирано събиране на битовите отпадъци

На територията на община Сливо поле има въведено организирано сметосъбиране, сметоизвозване на битовите отпадъци и депонирането им на Регионално депо за неопасни отпадъци в град Русе.

Системата за организирано сметосъбиране на територията на община Сливо поле обхваща всички населени места, 100% от населението.

Дейностите по събиране и извозване на генерираните битови отпадъци се извършва от Общината чрез Общинско предприятие „Комунални дейности“.

За период от 20 години (1999-2018 г.) делът на населението, обхванато от системите за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци, нараства от 77,6% през 1999 г. до 99,8% през 2018 г. Това нарастване се обяснява основно с факта, че са създадени и са започнали да функционират нови системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване в по-малките, изцяло селски общини, както и

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

обхващане с услугата на нови населени места в голяма част от общините, които в началото на разглеждания период не са имали пълно покритие на населените места и населението. Данните на НСИ показват увеличаване на броя на обслужваните населени места от 1 139 през 1999 г. на 4 698 през 2018 г., като най-силно нарастване е отчетено в периода 2004-2010 г.

Норма на натрупване на отпадъците

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. През десетгодишния период 2008-2018 г. по данни на НСИ образуваните битови отпадъци на човек от населението в България намаляват значително от 590 до 407 кг/жител/година.

За територията на община Сливо поле при образуваните битови отпадъци на човек от населението, също няма ясно изразена тенденция. През 2021 г. количеството образувани битови отпадъци на човек от населението е 349,76 кг/жител/година, което е под средното за страната (407 кг/жител/година).

В сравнителен план община Сливо поле е малко над средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2021 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000 – 25 000 жители (421 кг/жител/година).

Повторно използване, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на битовите отпадъци

Въпреки че в България е констатирана положителна тенденция относно образуваните битови отпадъци на жител, страната ни все още е с много високи нива на депонираните битови отпадъци спрямо останалите страни-членки на ЕС.

В България количеството на депонирани отпадъци намалява с по-бързи темпове от средното за ЕС в периода 2008-2018 г., но в нашата страна се депонират почти два пъти повече битови отпадъци на жител от средноевропейското ниво.

Положителна е тенденцията обаче, че количеството на директно депонираните битови отпадъци за периода 1999-2018 г. намалява с близо 74%. Най-ниското ниво на показателя е достигнато през 2018 г., а най-високото – през 2009 г. Общото количество на депонираните битови отпадъци също намалява, като за периода 2009-2018 г. намалението е почти 50%.

Намаленията на количествата на общо депонираните и на директно депонираните битови отпадъци могат да се обяснят най-вече с въвеждането в експлоатация на нови инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и сепариращи инсталации за смесени битови отпадъци.

Община Сливо поле депонира 99% от количествата събрани битови отпадъци през 2021 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

През 2010 г. е учредено Регионално сдружение за управление на отпадъците – Русе. В него са включени общините: Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан.

Регионалното депо за неопасни, инертни и опасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан се намира в землището на гр. Русе, м. „Слатина“ № 52. Община Русе притежава Комплексно разрешително № 181-Н1/2010 г.

Източници на образуваните битови отпадъци

Основен източник на битовите отпадъци на територията на община Сливо поле са домакинствата.

Таблица 2. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2022 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год	т/год	т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	5,7%	193,94	0	193,94	9,6%
	Хартия и картон	16,4%	561,95	5,71	567,66	28,1%
	Пластмаса	16,8%	573,16	2,68	575,84	28,5%
	Текстил	4,3%	148,24	0	148,24	7,3%
	Гума	1,3%	44,37	0	44,37	2,2%
	Кожа	0,3%	10,19	0	10,19	0,5%
	Градински	8,7%	297,47	0	297,47	14,7%
	Дървесни	1,3%	45,67	0	45,67	2,3%
Неорганични	Стъкло	2,0%	68,60	4,9	73,50	3,6%
	Метали	2,1%	71,58	0	71,58	3,5%
	Инертни - едри	4,0%	135,72	0	135,72	6,7%
Опасни	Опасни	3,3%	112,44	0	112,44	5,6%
Други	Други - неопределими	2,7%	93,35	0	93,35	4,6%
Ситна фракция	Ситна фракция < 4 см	31,1%	1062,90	0	1062,90	52,6%
Общо:		100,00%	3419,58	13,29	3432,87	100%

Източник: Окончателен доклад: Морфологичен анализ на състава и количествата на битовите отпадъци образувани на територията на община Сливо поле, януари 2023 г.

Преобладаващият отпадък в битовите отпадъци на община Сливо поле е ситната фракция <4 – 52,6%. Следват отпадъците от пластмаса (28,5%) и хартия и картон (28,1%).

Основни изводи:

- Общото количеството на образуваните битови отпадъци няма ясно изразена тенденция през разглеждания период 2015-2021 г. Най-голямо е количеството отпадъци през 2017 г. (3 653,42 t.), а най-малко през 2018 г. (2 394,94 t);
- При количествата образувани битови отпадъци на човек от населението също няма ясно изразена тенденция. През 2018 г. са образувани 245,66 кг/ж/година, а през 2021 г. – 349,76 кг/ж/година, което е под средната стойност за страната (407 кг/жител/година);

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

- В сравнителен план община Сливо поле през някои години е над средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година (2017, 2019 и 2021 г.), а през другите е под средното ниво (2015, 2016, 2018 и 2020 г.) определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000 и 25 000 жители – 346 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;
- Основен метод за обезвреждане на отпадъците е депонирането;
- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Сливо поле е 100%.

Производствени отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните производствени отпадъци на територията на община Сливо поле?
- Кои са основните източници на производствени отпадъци на територията на община Сливо поле?
- Какви са количествата на третираните по различни методи производствени отпадъци в страната за разглеждания период?
- Каква е ситуацията на територията на община Сливо поле относно показателя производствени отпадъци на единица БВП?

Определение за производствени отпадъци

Производствени отпадъци са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица (§1, т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

На база наличната информация е извършен анализ на съществуващото състояние на производствените отпадъци на територията на община Сливо поле в следната последователност:

- Образувани производствени отпадъци: от дейността по икономически групи; по групи от Списъка на отпадъците.
- Производствени отпадъци на единица БВП: производствени отпадъци на единица БВП; сравнение между България и други страни от ЕС.

Националният статистически институт и ИАОС са основните източници на информацията, свързана с управление на производствените отпадъци.

Образувани производствени отпадъци

Генерираните количествата производствени отпадъци нямат ясно изразена тенденция за периода 2014-2020 г. През 2020 г. общо са генерирани 4 286,95 t. Най-

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

голямо е количеството на производствените отпадъци с код 20304 (материали, негодни за консумация или преработване) – 99,3% от всички отпадъци.

Таблица 3. Генерирани производствени отпадъци на територията на община Сливо поле за периода 2014-2019 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), ton

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Отпадъци от селското стопанство, градинското растениевъдство, отглеждането на аквакултури, горското, ловното и рибното стопанство, производството и преработването на хранителни продукти							
20103					8,700	9,619	1,970
20201			0,075		0,120		6,000
20301			1063,000	11,000			
20304	7610,144	1727,820		2211,540	2238,030		4259,080
Отпадъци от дървообработването и от производството на дървени плоскости и мебели, целулоза, хартия и картон							
30105	0,520	0,366	0,370	0,580	0,765	1,960	
Отпадъци от топлинни процеси							
100101	5,230	8,500	8,810	7,952	7,030	0,765	6,602
101103	0,014	0,012	0,011	0,012	0,357	0,012	0,005
Отпадъци от формоване, физична и механична повърхностна обработка на метали и пластмаси							
120101	0,012	0,016	0,006	0,005	0,001		
120103			0,003				
120113	0,021	0,045	0,130	0,004	0,002		
Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка							
150203	0,020	0,115	0,010	0,013	0,006		
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка							
160103	0,170	0,020	0,020	0,320			
160115		0,003	0,007				
160117	0,019	0,004	0,007	6,441	0,089	0,178	
Отпадъци от хуманитарно или ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност							
180201	0,009	0,007	0,007	0,011	0,001	0,002	
Отпадъци от съоръжения за обработване на отпадъци, пречиствателни станции за отпадъчни води извън мястото им на образуване и от водното стопанство за подготовка на вода за питейни нужди и за промишлена употреба							
190812	0,745	2,670	0,570	1,120	1,115	0,905	1,420
191001	25,450	52,470		55,300	39,530	23,460	
191001			46,207				11,870

Източник: ИАОС

През 2019 г. са генерирани най-малко количество производствени отпадъци – 36,9 t.

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

Отпадъци на единица БВП

През 2016 г. в България се отчита втората най-голяма стойност на количеството генерирани отпадъци на единица БВП (след Естония), която е повече от шест пъти по-голяма от средното за ЕС-27. В периода 2004-2016 г. се наблюдава положителна тенденция и нивата на изследвания индикатор намаляват.

Тенденциите по отношение на производствените отпадъци средно за България до средата на разглеждания период стойностите на показателите намаляват както средно за ЕС, така и в България, като в България стойностите на показателя намалява с по-бързи темпове.

Основни изводи:

- Генерираните количества производствени отпадъци нямат ясно изразена тенденция за периода 2014-2020 г.;
- През 2020 г. най-голям дял е количеството отпадъци с код 20304 (материали, негодни за консумация или преработване) – 99,3%.

Строителни отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните и оползотворени строителни отпадъци на територията на община Сливо поле?
- Кои са основните източници на строителни отпадъци на територията на община Сливо поле?
- Каква е ситуацията в община Сливо поле относно показателя строителни отпадъци на глава от населението в сравнение със страната.

Определение

Съгласно ЗУО „строителни отпадъци“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква „а“ от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011-2020 г.

Основната стратегическа цел, която е поставена в Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011-2020 г., е до 2020 г. в България да бъде изградена развита система за управление на отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР), която да осигури не по-

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

малко от 70% икономически целесъобразно рециклиране на отпадъците, образувани в резултат на строителните дейности. По този начин България ще отговори на изискванията, съгласно Рамковата Директива за отпадъците.

Други важни стратегически цели са предотвратяването и намаляването на количеството на образуваните ОСР, като по този начин се намалява необходимостта от изграждането на нови депа и други съоръжения за строителни отпадъци. Предвижда се въвеждане на практики за селективно разрушаване, както и събиране и съхраняване на ОСР на строителната площадка по начин, осигуряващ в максимална степен тяхното последващо икономически и технически целесъобразно рециклиране и оползотворяване. Подчертава се необходимостта от създаване на условия за разширяване на пазара на рециклираните строителни материали, увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципа „замърсителят плаща“ при интегрирано управление на отпадъците.

В Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване са определени конкретни цели за оползотворяване и рециклиране на строителните отпадъци по години. Процентите са изчислени на база на наличните данни и направени в плана прогнози за образуваните строителни отпадъци.

Разработеното и прието национално законодателство по управление на строителните отпадъци осигури солидна основа и се основа изцяло на Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване до 2020 г.

Национални цели за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци

Съгласно ЗУО, който определя поетапно по години целите, за да се достигне крайната цел през 2020 г.:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС №267 от 05.12.2017 г., определя някои допълнителни изисквания за управлението на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали в строителството. Съгласно сроковете, определени в ЗУО, в тази наредба се регламентират конкретни цели за оползотворяване на определени видове строителни отпадъци и етапите за тяхното изпълнение, които са представени в Приложението към анализа.

Образувани и оползотворени строителни отпадъци

Таблица 4. Генерирани строителни отпадъци на територията на община Сливно поле за периода 2014-2019 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), ton

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019
--------------------	------	------	------	------	------	------

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Отпадъци от строителство и събаряне (включително почва, изкопана от замърсени места)						
170405	51,000	51,000	52,000	54,000	84,000	80,300

Източник: ИАОС

През разглеждания период 2014-2019 г. на територията на община Сливо поле са регистрирани данни само за строителни отпадъци с код 170405 (чугун и стомана). За периода се наблюдава повишаване на генерираните количества отпадък.

Община Сливо поле е в процес на изграждане на система за транспортиране на строителни отпадъци от домакинствата, но към 2022 г. системата не е активна.

Опасни отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните опасни отпадъци на територията на община Сливо поле?
- Какви са количествата на образуваните опасни отпадъци на територията на община Сливо поле по отпадъци от дейността по икономически групи?
- Кой са основните източници на опасни отпадъци на територията на община Сливо поле?
- Каква е ситуацията на територията на община Сливо поле относно показателя опасни отпадъци на единица БВП?

На база наличната информация анализът за съществуващото състояние на опасните отпадъци в страната е осъществен в следната последователност:

- Образувани опасни отпадъци: от дейността по икономически групи, по групи от Списъка на отпадъците.
- Опасни отпадъци на единица БВП.

Определение

„Опасни отпадъци“ са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в Приложение № 3 на ЗУО (§ 1, т. 12 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

Образувани опасни отпадъци

Намаляването на количеството образувани опасни отпадъци следва да бъде насърчавано с оглед опазване на природните ресурси и минимизиране на отрицателните последици от образуването и управлението на опасните отпадъци върху човешкото здраве и околната среда.

За периода 2014-2020 г. количествата генерирани опасни отпадъци нямат ясно изразена тенденция. Най-голямо количество опасни отпадъци са отчетени през 2014 г. - 4,845 t., а най- малко е количеството през 2017 г. (0,714 t)

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Таблица 5. Генерирани опасни отпадъци на територията на община Сливо поле за периода 2014-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Отпадъци от формоване, физична и механична повърхностна обработка на метали и пластмаси							
120109*	0,025	0,018	0,016	0,020	0,038	0,148	
Отпадъци от масла и отпадъци от течни горива							
130111*	0,029	0,017	0,011	0,025	0,060	0,119	
130205*	0,730	0,480	0,700	0,360	0,500	0,680	0,540
130206*	0,606	0,344	0,423	0,150	2,544	0,527	
130208*	0,020	0,002	0,002			0,002	
130802*	0,003						
Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка							
150110*	0,072	0,061	0,139	0,141	0,119	0,272	0,076
150202*	0,014	0,009	0,014	0,011	0,024	0,029	
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка							
160107*	0,007	0,004	0,005	0,005	0,006	0,003	
160601*	3,270	0,002	0,002		0,070		
Отпадъци от хуманното или ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност							
108103*							0,115
180202*	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,010	0,005
Битови отпадъци (домакински отпадъци и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и административни дейности), включително разделно събирани фракции							
200121*	0,097	0,041	0,079	0,001	0,088	0,158	

Източник: ИАОС

Опасни отпадъци на единица БВП

Предотвратяването на опасните отпадъци е един от основните приоритети в политиката на ЕС в областта на управление на отпадъците. Целта е да се разграничи образуването на отпадъците от икономическия растеж в рамките на ЕС, тъй като нарастващото потребление на материали и ресурси продължава да образува големи количества отпадъци. Показателят опасни отпадъци на единица реален брутен вътрешен продукт, макар и с известни условности, характеризира зависимостта между образуваните отпадъци и икономическата активност през даден период.

През периода 2013-2018 г. показателят за опасни отпадъци на единица БВП в България намалява с близо 21%. В периода след 2013 г. се наблюдава известен ръст на БВП и намаляване на количеството на опасните отпадъци, като положителна тенденция е по-бързият спад на опасните отпадъци.

По данни на ИАОС на територията на община Сливо поле има 7 бр. ББ-кубове с негодни за употреба продукти за растителна защита. Общото количество, което се съхранява в кубовете е 28 000 kg. Местоположението на кубовете е в землището на с. Борисово.

Основни изводи:

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

- За периода 2014-2020 г. няма ясно изразена тенденция при количествата образувани опасни отпадъци;
- Генерираните опасни отпадъци на територията на общината са: Отпадъци от масла и отпадъци от течни горива; Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка; Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка; Битови отпадъци.

Специфични потоци отпадъци

В следващата таблица са описани количествата отпадъци от опаковки на територията на община Сливо поле.

Таблица 6. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Сливо поле, ton

Вид на опаковката/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
150101 Хартия и картон	0,459	1,448	0,811	1,385	2,372	0,750	0,720
150102 Пластмаса	1,094	1,493	1,362	1,966	1,236	1,413	6,330
150104 Метал	0,331	0,575	0,480	0,450	0,350	0,250	0,780

Източник: Община Сливо поле

От 2017 г. в общината функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, която е организирана съвместно от Община Сливо поле и „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Системата обхваща гр. Сливо поле, както и селата Голямо Враново и Ряхово. Разположени са контейнери на общо 19 места. Всяко място разполага с по 3 броя контейнери за разделно събиране – син, жълт и зелен, съответно за хартия, пластмаса и метали и стъкло.

Утайки от ПСОВ

На територията на общината няма изградени пречиствателни станции за отпадни води.

1.2. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ/ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНТЕ

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл. 22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО?
- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл. 67, ал. 4, ЗМДТ);

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците?

Информационно осигуряване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са проучени местните нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците.

Анализ на общинската нормативна рамка

Правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците са регулирани в следните общински наредби:

- Наредба за управление на отпадъците на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 538 по Протокол № 46 от 27.03.2007 г.

Наредбата урежда управлението на отпадъците на територията на община Сливо поле, като съвкупност от права и задължения, решения, свързани с образуването и третирането на отпадъците, както и контрола върху тези дейности.

Други наредби, имащи пряко отношение към проблемите на околната среда, са:

- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 484 по Протокол № 39 от 05.03.2003 г.;
- Наредба № 14 за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 179 по Протокол № 17/29.12.2008 г.;
- Наредба № 17 за управление на горските територии, собственост на община Сливо поле, приета с Решение № 378 по Протокол № 33/27.03.2014 г.;
- Наредба № 18 за притежаване, отглеждане и контрол на животни на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 510 по Протокол № 50 от 28.05.2015 г.

Основни изводи:

- Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, е хармонизирано с европейското законодателство, прието до 2017 г.;
- Националната правна рамка е построена в цялост и като логична конструкция и архитектура, която може да бъде допълвана и променяна съобразно новото европейско законодателство. Приети са законодателни изменения и допълнения в ЗУО за въвеждане в националното законодателство на последните изменения в: Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС; Директивата 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 99/31/ЕС относно депата за отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

1.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Анализът на приетото национално законодателството по управление на отпадъците в НПУО 2021-2028 г. показва, че са въведени всички европейски норми, приети на ниво ЕС до 2018 г. В законодателството са регламентирани специфични национални инструменти, които да подпомогнат процеса на прилагане на ключовите изисквания на европейското законодателство:

- За съобразяване с йерархията на управление на отпадъците;
- За третиране на отпадъците в съоръжения и инсталации, отговарящи на европейските технически изисквания за опазване на околната среда;
- За постигане на целите за рециклиране, подготовка за повторна употреба и оползотворяване на определени потоци отпадъци;
- За намаляване на вредното въздействие на отпадъците, особено опасните отпадъци, върху околната среда.

По-конкретно националните инструменти с най-ефективно въздействие за постигане на ключовите количествени цели и изисквания за екологосъобразно управление на отпадъците на местно ниво, регламентирани в ЗУО и подзаконовите нормативни актове, са:

- Отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци, които се заплащат за всеки тон депонирани отпадъци и натрупаните суми, от които общините могат да ползват за развитие на модерни системи за управление на общинските отпадъци;
- Отчисленията за закриване на депата за отпадъци, въведени с цел собствениците на съоръжения за депониране на отпадъци да акумулират средства за тяхното екологосъобразно третиране след запълването им, в т.ч. за битови отпадъци;
- Схемите за „разширена отговорност на производителя“, прилагани за шест специфични потока масово разпространени отпадъци, включително разрешителните, издавани на организациите за оползотворяване на тези потоци отпадъци, програмите, които трябва да разработват и одитите за изпълнението им, както и разрешителните, които се издават за дейността им от МОСВ и контрола за спазване на условията в тях;
- Подпомагане финансирането на проекти на общините за съоръжения, инсталации и дейности за подобряване управлението на отпадъците от: държавния бюджет; националния екологичен фонд ПУДООС; националните (оперативни) програми, съфинансирани от ЕСИФ и държавния бюджет; Националния доверителен екофонд;
- Плановите и извънредните инспекции от общинските органи за спазване на изискванията на ЗУО и наредбите към него, съответно - на общинските наредби

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

за отпадъците и глобите и санкциите, налагани от контролните органи при неспазване на законодателството.

За територията на община Сливо поле има действаща настояща **Наредба за управление на отпадъците** на територията на община Сливо поле, която е приета на основание чл. 21, ал. 2 от ЗМСМА във връзка с чл.19 от Закона за управление на отпадъците с Решение № 538 по Протокол № 46 от 27.03.2007г., изм. с Решение № 54 /31.10.2019 на Адм.суд-Русе по Адм.дело № 546/2019 от 11.08.2020 г.

С тази наредба се уреждат въпроси от местно значение, свързани с:

- Условието и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделянето, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на Община Сливо поле.
- Екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права, задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им, на база определена информация, както и на различните форми на контрол.
- Правата и задълженията на Община Сливо поле, на гражданите, търговците, учрежденията и другите организации, във връзка с осъществяването на дейностите по третиране на отпадъците на територията на Община Сливо поле.
- Глобите и санкциите за нарушаване на разпоредбите на настоящата наредба.
- Наредбата е задължителна за всички живеещи, работещи или извършващи стопанска дейност на територията на Община Сливо поле, както и за всички временно пребиваващи или преминаващи през Общината.

Според Общинската Наредба за управление на отпадъците, кметът има следните права и задължения:

Кметът на общината планира и контролира дейностите по третиране на отпадъците на територията на общината, като:

- Разработва или възлага разработване на програма за управление на дейностите по отпадъците в съответствие с изискванията на Закона за управление на отпадъците (ЗУО). За целта лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци и които са длъжни да разработят програми за управление на дейностите по отпадъците по реда на ЗУО, предоставят в Общината екземпляр от тях в едномесечен срок от утвърждаването им от компетентния орган.
- Организира изграждането на депа за битови отпадъци и строителни отпадъци или други инсталации за третиране на битови отпадъци, финансирани изцяло или частично от Общината.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

- Проучва и предлага условията за съвместно използване с други общини или с търговци, изграждането и използването на регионални депа, техника и съоръжения за третиране на битови отпадъци.
- Организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващото наблюдение на депата, намиращи се на територията на Общината.
- Организира извозването на съдовете с битовите отпадъци по график, разработен на база налагаща се честота за различните райони и квартали в града и селата.
- Осигурява достатъчно количество съдове за съхраняване на битовите отпадъци.
- Организира и осигурява почистването, в т.ч. от сняг и лед на уличните платна, площи, алеи, паркове, спирки на обществения транспорт и други обществени места.
- Проучва потребностите на всички населени места на територията на общината, свързани с третиране на битови и строителни отпадъци и почистване на местата за обществено ползване.
- Организира разделното събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки.
- Организира дни за почистване на населените места с участието на гражданите, търговците, обществените организации и други, като осигурява необходимите транспортни и технически средства.
- Информира обществеността за местата за смяна на отработени масла, включително сервизите и бензиностанциите, извършващи смяна на отработени масла на територията на общината.
- Упражнява контрол за спазване на условията и реда за извършване на търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали съобразно своите правомощия.
- Организира системата за разделно събиране на излезлите от употреба акумулатори, батерии, луминесцентни и други лампи съдържащи живак.
- Организира системата за третиране на излезли от употреба МПС на площадки за временно съхраняване или възлага задълженията си на физически или юридически лица, регистрирани като търговци и притежаващи разрешение по чл. 37 от ЗУО.
- Дава годишен отчет пред Общинския съвет по разработването и изпълнението на програмите за управление и дейностите с отпадъци, както и за случаите, когато се изграждат съоръжения и инсталации със средства на държавния бюджет или със средства, получени от международни програми.
- Изпълнява и други законови разпоредби в областта на управлението на отпадъците.
- Кметът на Общината може да възлага изпълнението на функции по горе описаните дейности на кметове на кметства и кметския наместник на населените места в Община Сливо поле.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

В Наредбата се определят начините за тертиране на битови строителни отпадъци:

Кметът на общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци, които нямат опасни свойства, се обслужва от лица, притежаващи разрешение, издадено по реда на чл. 35 от ЗУО или комплексно разрешително, издадено по реда на Глава Седма, Раздел II от ЗООС, или регистрационен документ по реда на ЗУО, с които Кметът на Общината сключва писмен договор за предоставяне на услуги, по реда на Закона за обществените поръчки.

Услугите в този договора могат да включват:

1. събиране, транспортиране и депониране на битови отпадъци, получени в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради, отпадъци от търговски обекти и занаятчийски дейности, които съпътстват производството, които нямат характер на опасни отпадъци и няма да попречат на третирането им съвместно с битовите отпадъци;
2. метене по график и периодично миене на благоустроените площи - улици, площи, тротоари, пешеходни алеи, и други;
3. зимно почистване на уличната мрежа и други територии, както и мерките за предотвратяване на залежаване по улиците и тротоарите в населените места и по общинските пътища;
4. поддържане на съществуващите общински депа за битови отпадъци и други специализирани депа.

Конкретните услуги и дейности по поддържане на чистотата, включени в договорите се определят от Кмета на Общината, съобразно действащото законодателство и финансовите възможности на общината.

Кметът на Общината, респективно общинската администрация, контролира изпълнението на договорните задължения от страна на търговците, извършващи съответните дейности по третиране на битовите отпадъци в т.ч.:

1. Спазване графика и маршрутите за събиране на битовите отпадъци и почистването на обществените места;
2. Качеството на извършените услуги;
3. Изпълнение на други условия на договорите.

Отговорен за дейностите по депониране/обезвреждане на битовите отпадъци и за стопанисване на депото/съоръженията за обезвреждане при експлоатация и след това е операторът на депото/съоръжението. Той води и отчет на постъпилите количества отпадъци съгласно изискванията на Наредба № 9 за реда за оформяне на документи, относно отчета и информацията за управлението на дейностите по отпадъците (ДВ, бр. 95 от 2004 г.).

Финансирането на услугите и дейностите по чистотата, включени в договорите по чл.5, ал.1 се осъществява чрез събиране на такса смет. Таксата се определя в годишен

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

размер по реда на Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) и Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Сливо поле.

В договорите се предвиждат задължителни клаузи за изпълнителя, според които честотата (графика) на сметосъбиране и сметоизвозване, границите и районите с организирано сметосъбиране и сметоизвозване и вида на предлаганите услуги се определят ежегодно до 30 октомври на предходната година със заповед на Кмета на Общината.

Чрез договорите или по друг начин, Кметът на Общината осигурява необходимия брой и видове съдове за събиране и временно съхраняване до извозване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други.

Третирането и транспортирането на неопасни строителни отпадъци от „строежи“ по смисъла на точка 38 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията, се извършват от притежателите на отпадъците, от изпълнителя на строителните и монтажни работи, или от друго лице въз основа на писмен договор.

Транспортирането на строителните отпадъци се извършва въз основа на разрешително по образец на Общината, издадено по искане на лицата от Кмета на Общината или определено от него длъжностно лице.

В някои случаи при издаване на разрешителното, Кметът на Общината определя маршрут за транспортиране на отпадъците до депото, начина на депониране и/или инсталацията/съоръжението за третирането им.

Дейностите по събиране, транспортиране, подготовка преди оползотворяване и/или обезвреждане, материално оползотворяване, както и по обезвреждане на строителни отпадъци се извършват от лица, които притежават документ по чл. 35 от ЗУО.

В Наредбата са описани изискванията за третиране на производствени и опасни отпадъци. Основните задължения, които се извършват:

Производствените отпадъци, които нямат опасни свойства, се третират от:

- притежателя – в собствени съоръжения и при изпълнение на чл. 8, ал. 2 от ЗУО;
- лицата, на които е издадено разрешително по чл. 35, регистрационен документ по чл. 12, ал. 4 или лиценз по ЗУО;
- оператори, притежаващи комплексно разрешително, издадено по реда на ЗООС.

Дейностите по съхраняването, преработката и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори се извършва от лицата, които притежават:

- разрешително, издадено по чл.35 от ЗУО;
- комплексно разрешително, издадено по реда на Глава Седма, Раздел II от ЗООС.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Места за поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба батерии и места за поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба акумулатори, се определят от Кмета на Общината, по мотивирано искане на лицата по чл. 17.

Общината определя места за разполагане и оборудване на пунктове за събиране на територията на Общината на излезлите от употреба лампи, като част от системата за разделно събиране на отпадъците, по искане или писмена договореност с лицата, които притежават писмено разрешение по чл. 35 от ЗУО.

В Наредбата са описани начините за третиране на отпадъците от ИУМПС, които отговарят на Наредба за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства, приета с ПМС № 311 от 17 ноември 2004 г. и публикувана ДВ. бр.104 от 2004 г.

Кметът на Общината, в определените случаи с наредбата може да определи места за изграждане на общински площадки за временно съхраняване на ИУМПС, както и да организира дейностите по изграждане на площадките, събирането на ИУМПС, съхраняването им на площадките и предаването им за разкомплектуване.

В изпълнение на дейностите, Кметът на Общината издава заповеди и сключва договори.

Кметът на Общината, съгласувано с ОДП и РПУ – Сливо поле, определя със заповед комисия от представители на РПУ, общинска администрация, представител на оператор на площадка за временно съхраняване на ИУМПС или на център за разкомплектуване, сключил договор за дейностите по третиране на ИУМПС с Кмета на Общината. Комисията отговаря за:

- установява с отделен протокол наличието на обстоятелствата, които определят моторното превозно средство (МПС), паркирано или изоставено в имоти държавна или общинска собственост като ИУМПС и неговото техническо състояние;
- издирва собствениците на ИУМПС;
- издава предписания, които са задължителни за собствениците на ИУМПС и им се връчват по реда на ГПК, заедно с акт за административно нарушение по ЗУО.

Длъжностно лице, определено от Кмета на Общината, води регистър за дейността на комисията, комплектува преписката по всеки конкретен случай на ИУМПС и я съхранява за срок от 3 г. Той предава с протокол регистрационните номера на разкомплектуваните ИУМПС по реда на чл.25, ал.1 или когато собствениците им не са установени и уведомени, на РПУ - Сливо поле, сектор „КАТ- ПП“ за съхранение до снемане от отчет на регистрираното пътно превозно средство.

В Наредбата са описаните начините за събиране и третиране на разделно събраните отпадъци. Отговорностите и дейностите на кмета, които са свързани с този раздел са следните:

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Кметът на общината отговаря за разделното събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки, организира изпълнението на задълженията за участие в системите за разделно събиране на територията ѝ, като съгласно чл.26 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки може да сключва договори с:

- организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО, и/или;
- други лица, регистрирани по Търговския закон и притежаващи: разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

С договорите се организира разделното събиране и сортиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за хранене и развлечения, средства за подслон и места за настаняване, други търговски обекти за търговия на едро и дребно.

Кметът на Общината определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки, без да възпрепятства дейността на лицето, сключило договор с организацията по оползотворяване и/или с ПУДООС. При определяне на местата се спазват и изискванията на чл. 15 от Наредба № 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци, без да се възпрепятства функционирането на съществуващата система за събиране на битовите отпадъци.

Кметът на Общината или упълномощени от него длъжностни лица контролират:

- изхвърлянето на отпадъци от опаковки, обозначени с маркировка за разделно събиране в определените за целта съдове;
- смесването на събраните отпадъци от опаковки с други материали или отпадъци по начин, затрудняващ тяхното последващо рециклиране или оползотворяване;
- функционирането на системата за разделно събиране;
- осигурява и организира прилагането на подходящи мерки за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- съдейства при подготовката и провеждането на разяснителните кампании на организациите по оползотворяване;
- контейнерите за битови отпадъци, различни от тези за отпадъци от опаковки, да не бъдат в жълт, зелен или син цвят;

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

- съдовете за разделно събиране се разполагат до съдове за събиране на битови отпадъци.

В Наредбата в отделен раздел са описани начините за депониране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Депата и другите съоръжения и инсталации за депониране, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни, производствени и/или опасни отпадъци се изграждат и експлоатират при условията на ЗУО и Наредба № 8 от 24.08.2004 г. по чл.15, ал.2 от ЗУО, публикувана в ДВ, бр.83 от 24.09.2004 г.

В Наредбата Глава четвърта е за Поддържане и опазване на чистотата.

Почистването и поддържането на чистотата на териториите, за които не се грижи Общината са задължение на:

- ръководителите на учрежденията, търговските дружества и обществените организации, фирмите, заведенията и уличната търговия, по отношение на производствените, административните, складовите помещения, гаражи, паркинги, кооперативни пазари, строителни площадки, фургони и други имоти, които управляват и стопанисват, както и прилежащите на тях части от територии, зелени площи и тротоари.
- собствениците в етажните собствениности по отношение на общите части на сградите, предназначени за общо ползване от обитателите, дворовете, частите от вътрешнодворовите пространства и частите от тротоарите, прилежащи на съответните имоти.
- собствениците на индивидуални жилища по отношение на дворовете, сградите и второстепенните постройки и съоръжения, както и прилежащите към недвижимия имот части от тротоарите.

Метенето на уличните платна, тротоарите, площадите, пешеходните алеи и на други обществени места се извършва по схема и график утвърдени от Общината от специализираната организация по чистота.

Миенето на улиците, площадите и тротоарите се извършва по график утвърден от Общината от специализираната организация по чистота.

Собствениците или наемателите на магазините, заведенията за хранене и развлечения и офисите, почистват тротоарите в течение на работното им време, недопускат заледяване на плочника.

Ежегодно до края на месец октомври, Кметът на Общината утвърждава оперативен план за дейността по зимното улично почистване, който се изпълнява от специализираната организация по чистота.

Общината създава, управлява и поддържа екологичната инфраструктура и изработва местната екологична политика.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

За опазване на околната среда Общината:

- защитава интересите на гражданите по отношение на околната среда;
- предприема мерки и действия за опазване на защитените природни обекти, флората и фауната;
- разработва и изпълнява Програма за управление на дейностите по отпадъците, съгласувано с РИОСВ;
- организира и провежда обществени обсъждания на докладите за ОВОС на проекти и обекти в експлоатация;
- спира изпълнение на обекти и дейности, за които решението на ОВОС е отрицателно и могат да причинят вреди на околната среда и човешкото здраве;
- издава решения за преценка на влиянието върху околната среда на проекти и дейности неподлежащи на задължителна ОВОС;
- провежда образователни кампании с обществеността по опазване на околната среда.

Намаляването на корони на дървета в общински озеленени площи или в недвижими имоти на физически или юридически лица се извършва след писмено разрешение на Кмета на Общината въз основа на доклад от специалиста по озеленяването в Общината.

В община Сливо поле има действаща **Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Сливо поле**, която е приета на основание чл.21, ал.1, т.7 от ЗМСМА и чл.9 от ЗМДТ с Решение № 484 по Протокол № 39 от 05.03.2003 г. и изм. и доп. с Решение №417 по Прот. №42/29.09.2022г.; отм. част. с Решение №42/16.02.2023 г. на Адм. съд – Русе.

С тази Наредба се уреждат отношенията, свързани с определянето и администрирането на местните такси и цени на предоставяни на физически и юридически лица услуги, реда и срока на тяхното събиране на територията на община Сливо поле. За територията на община Сливо поле се събират местни такси за битови отпадъци.

Такса за битови отпадъци е в Раздел I на съответната наредба.

Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно – сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка, за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битовите отпадъци;
- почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Границите на районите и видът на предлаганите услуги в съответния район се определят със Заповед на кмета на общината и се обявяват публично до 31 октомври на предходната година.

В община Сливни поле има **Правилник за организацията, устройството и дейността на общинско предприятие „Комунални дейности“ град Сливо поле**, който е приет на основание чл.21, ал.1, т.8 и ал.2 от ЗМСМА, във вр.с чл.12, чл.51, ал.1 и чл.52, ал.2 и ал.3 от ЗОС, чл.3, ал.2 и ал.6 от Наредба №19 – за създаването, управлението, контрола и прекратяването на общински предприятия на Община Сливо поле с Решение №117 по Протокол №11/30.06.2016 г.; изм.и доп.с Р-е №379 по Протокол №36/22.02.2018 г.

Предметът на дейност на Общинско предприятие „Комунални дейности“ е:

- Събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
- Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци;
- Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване, включително метене, миене и оросяване;
- Озеленяване и поддържане на зелените площи, насаждения по улиците, градини, паркове, детски площадки и гробищни терени, както и производство на декоративни дървета, храсти и цветни разсади за задоволяване нуждите на зелената система на Община Сливо поле;
- Стопанисване, организиране и управление на общинските пазари и паркинги, извършване на строителни и ремонтни работи в тях и други дейности и услуги, свързани с тях, организиране и събиране на таксите за ползването им и контрол по спазване на обществения ред на територията им;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

- Поддържане, ремонт и реконструкция на обекти, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура и други имоти - общинска собственост и предоставяне на свързаните с тях услуги за населението;
- Ремонтно-строителни дейности;
- Поддръжка, подмяна и ремонт на автобусни спирки и прилежащите им пространства;
- Поддръжка на гробищни паркове;
- Извършване на дейности и услуги, свързани с веселите и тъжни ритуали;
- Подпомагане дейностите по организацията и провеждането на общински мероприятия;
- Осигуряване на заетост по проекти и програми съвместно с регионалните представителства на Агенцията по заетост и Дирекция „Социално подпомагане“.
- Контрол по хоризонтални и вертикални маркировки;
- Извършване на възмездни услуги на физически и юридически лица – транспортни, изкопни, ремонтни и др. дейности, по цени, утвърдени от Общински съвет – Сливо поле;
- Производство на варови и циментови разтвори и бетонови изделия – плочки, отводнителни решетки, ограничителни ивици, павета и др., за собствени нужди и продажба на тези изделия по цени, определени от Общински съвет;
- Дейности, възложени от Кмета на Община Сливо поле, по участие при предотвратяване и ликвидиране на аварии, пожари и др. бедствия на територията на общината;
- Ремонт, поддръжка и техническо обслужване на улично и парково осветление;
- Други дейности и услуги, утвърдени от Общински съвет - Сливо поле.

Общинско предприятие „Комунални дейности“ се финансира от бюджета на Община Сливо поле в рамките на утвърдения за съответната година бюджет.

Всички приходи, реализирани от Общинско предприятие „Комунални дейности“, се внасят в приход на бюджета на Община Сливо поле.

Цените на услугите, извършвани от Общинско предприятие „Комунални дейности“, се определят от Общински съвет - Сливо поле с Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги и се внасят в приход на общинския бюджет.

Общинско предприятие „Комунални дейности“ съставя и представя в Общинската администрация месечни, тримесечни и годишни отчети за изпълнение на бюджета, както и всички останали отчетни форми и документи, изискващи се от първостепенния разпоредител - Община Сливо поле в законоустановените срокове.

Ежегодно, до 30 януари на съответната година Директорът представя на Кмета на Община Сливо поле годишен отчет за дейността на Общинско предприятие „Комунални

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

дейности“ и резултатите от нея през изминалата година, както и годишен отчет за изпълнението на Годишната програма за развитие на предприятието за изминалата година.

Директорът на Общинско предприятие „Комунални дейности“ изготвя и представя за съгласуване на Кмета на Община Сливо поле план-сметка (бюджет) за необходимите му бюджетни средства за следващата година в срок до 30 ноември на текущата година, която е неразделна част от бюджета на Община Сливо поле и се регулира и утвърждава от Общински съвет - Сливо поле всяка година в рамките на бюджетната процедура.

Кметът на Община Сливо поле и/или определени от него длъжностни лица координират и контролират осъществяването на дейността на общинското предприятие.

Периодичен контрол по изпълнение на бюджета на общинското предприятие се осъществява от Кмета на Община Сливо поле.

Общинското предприятие се ръководи и представлява от директор в съответствие с действащата нормативна уредба, Наредбите и решенията на Общински съвет - Сливо поле, вътрешните актове и заповеди на Кмета на Община Сливо поле, настоящия правилник, в рамките на предоставените му със същите правомощия, поставените бизнес-задачи и клаузите на сключения с него договор.

Директорът на Общинско предприятие „Комунални дейности“ се назначава и освобождава от Кмета на Община Сливо поле.

Във връзка по-доброто управление на отпадъците към м. септември 2023 г. Община Сливо поле има сключени следните договори:

- Договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД - № Д-51 от 26.01.2017 г. за изграждане и обслужване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- Договор с „Управление на отпадъците“ ЕООД - № 262 от 27.07.2023 г. за приемане на строителни отпадъци за рециклиране/оползотворяване.

Основни изводи:

- Община Сливо поле осъществява дейности и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които съответстват на разпоредбите на националното законодателство;
- Има действаща Наредба за управление на отпадъците на територията на община Сливо поле, приета с Решение № 538 от протокол № 46 от 27.03.2007 г., която отговаря на изискванията на националната нормативна уредба;
- Необходимо е да се актуализира и Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Сливо поле с цел спазване в пълна степен на изискванията на Закона за местните данъци и такси и прилагане принципа „Замърсителя плаща“;

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

- Необходимо е назначаване на допълнителни служители с контролни функции за обезпечаване нуждите на територията на цялата община;
- Целесъобразно е община Сливо поле да изгради единна информационна система за управление на отпадъците, която да обхваща всички процеси и да позволява автоматизирано управление на данните, улеснявайки изготвянето на отчети, справки и др. Липсват данни за набиране на качествена информация от страна на общината чрез провеждане на периодични допитвания чрез анкети или друга форма до населението относно тяхното мнение и препоръки за предоставяните услуги по управление на отпадъците;
- В резултат на приетото законодателство в сектор „Отпадъци“ община Сливо поле успява да приложи изискванията на нормативната уредба в своята дейност. За някои от изискванията са необходими време и ресурси за осъществяването им като за целта са заложили различни мерки и дейности в местните нормативни документи.

1.4. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа е участието на общината в РСУО-Русе. Анализът отговаря на следните въпроси:

- Участва ли активно общината в работата на РСУО;
- Взети ли са важни за общината решения за управление на отпадъците от РСУО;
- Необходими ли са подобрения в работата и решенията на РСУО в интерес на общината.

Информационно осигуряване на анализа

За извършване на конкретния анализ са използвани следните информационни източници, в т.ч.:

- Данните от анализите от НПУО 2021-2028 г.;
- Решения, одобрени от РСУО-Русе.

Анализ на дейността на РСУО-Русе

Община Сливо поле е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в Русе, в което се включват **общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан.**

За последния програмен период 2014-2020 г. не са настъпвали промени в състава и ръководството на РСУО-Русе.

По-важни решения, които са гласувани и приети в община Сливо поле за разглеждания период, са:

- Системата за организирано сметосъбиране на територията на община Сливо поле обхваща всички населени места, 100% от населението.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

- От 2017 г. в общината функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, която е организирана съвместно от Община Сливо поле и „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Системата обхваща гр. Сливо поле, както и селата Голямо Враново и Ряхово. Разположени са контейнери на общо 19 места. Всяко място разполага с по 3 броя контейнери за разделно събиране – син, жълт и зелен, съответно за хартия, пластмаса и метали и стъкло.
- Извършват се проверки за незаконно образувани сметища и предприемане на действия за премахването им.
- Следи се за качеството на съдовете за отпадъци и подмяната им при необходимост.
- Община Сливо поле поддържа актуална Наредбата за управление на дейностите по третиране на отпадъците на територията на общината.
- Общината ежегодно издава заповед по чл. 63, ал. 2 от ЗМДТ.
- Община Сливо поле е в процес на изграждане на система за транспортиране на строителни отпадъци от домакинствата, но към 2022 г. системата не е активна.

Основни изводи:

- За последния програмен период 2014-2020 г. не са настъпвали промени в състава и ръководството на РСУО-Русе;
- Община Сливо поле е активен участник в дейността на РСУО.

1.5. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ, В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Анализът дава отговор на следните основни въпроси:

- Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена?
- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост?
- Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета?

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните методи:

- проучване на ведомствени и национални нормативни документи, регламентиращи правомощията и функциите за управлението на отпадъците;

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

- проучване на отчетни документи и статистически данни за дейностите по отпадъци и за персонала, ангажиран с функции за управление на отпадъците.

Общински съвет

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Сливо поле за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е общинският съвет.

В *Правилника за организацията и дейността на Общински съвет – Сливо поле са определени* основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите, органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с общинската администрация.

Съгласно чл. 46 от този правилник „Общинският съвет създава постоянни и временни комисии.“ По въпроси, свързани с околната среда е създадена и **Постоянна комисия „Комисия по общинска собственост, екология и комунална дейност (ТСУ, общинска собственост, екология, комунална дейност, законност и обществен ред)“**.

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

Общинска администрация

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл. 15 от ЗООС.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – Русе. До настоящия момент община Сливо поле стриктно спазва тези свои законови задължения.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизащи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения – в проект;
- Програма за управление на отпадъците на община Сливо поле 2022-2028 г. – в проект.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Община Сливо поле разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на двете дирекции, като всяка една от тях съдържа съответните отдели.

Околната среда е структурирана в Дирекция „Специализирана администрация“.

Функциите на дирекцията са по изготвяне на програми, стратегии и планове за устойчиво развитие, разработва, провежда и контролира мероприятията, касаещи опазването и възстановяването на природата и екологичната политика, осигурява финансовата обезпеченост на екологичните и туристически общински мероприятия и обекти, координира дейността на общинската администрация в областта на екологията с РИОСВ, РИОКОС, ДВСК, РДНСК, РДВР, изготвя задания и проекти, въвежда и ръководи ефективна система за управление на отпадъците, изготвя годишни отчети за дейността, събира, систематизира и осведомява всички звена по актуални въпроси.

С проблемите на околната среда е натоварен един експерт „Еколог“. Същият отдел има и контролни функции по отношение на чистота на територията на населените места и на местата за отдих. Експертът притежава необходимия ценз и професионален опит, но броят не е достатъчен за големите отговорности в общината по отношение на околната среда.

За придобиване на административен, технически и финансов опит на общинската администрация голям принос има и реализацията на редица проекти за периода 2014-2020 г., насочени към повишаване на квалификацията на общинска администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

Основни изводи:

- Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.ч. изготвяне на план-сметки за такса битови отпадъци; процеси за проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка администрация;
- За подобряване капацитета на общинските служители е необходимо същите да участват в обучителни програми. Отчитайки големите предизвикателства пред местните власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци, са необходими целенасочени и практически обучения, особено по прилагане на *Наредба за разделно събиране на*

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци, за която общините нямат практически опит;

- Кметът на Община Сливо поле изпълнява в пълен обхват правомощията и отговорностите в сферата на управлението на отпадъците съгласно нормативните актове;
- Служителите към дирекция „Специализирана администрация“ имат делегирани с дължностни характеристики функции в областта на отпадъците. Задълженията, вменени чрез дължностните характеристики на служителите от отдела кореспондират с отговорностите/задълженията на кмета на общината по прилагане на законовите разпоредби;
- Квалификацията на всички служители на дирекция „Специализирана администрация“ отговаря на заеманата от тях длъжност;
- Техническият капацитет на Община Сливо поле при изпълнението на нейните функции е на много добро ниво. Служителите на Община Сливо поле са обезпечени с необходимото офис и техническо оборудване (компютри, принтери, скенери, телефони, автомобил) за изпълнение на ежедневната им дейност, в т.ч. контролните им функции;
- Създаден е капацитет и е натрупан значителен опит при подготовка и изпълнение на проекти с финансиране на структурните фондове на ЕС и др. източници, в т.ч. в областта на управлението на отпадъците;
- Необходимо е да бъдат проведени обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.ч. изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство;
- Предвид демографската криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация – обучения, възможност за кариерно развитие и адекватно заплащане;
- Да се подобри материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в т.ч. изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.

1.6. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Липсва информация на територията на община Сливо поле да има площадки за обезвреждане на отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

1.7. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА“

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Прилага ли се принципа „Замърсителят плаща“, който е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191) и за кои отпадъчни потоци?
- Прилага ли се принципа „Разширена отговорност на производителя“?

Източници на информационно обезпечаване на анализа:

- Правилници, наредби, решения, одобрени от общински съвет и заповеди на кмета на общината;
- Интернет страница на общината;
- Договори за оползотворяване на МРО, с които общината има сключени договори за сътрудничество (опакровки, НУБА, ИУГ).

Същност на принципите „Замърсителят плаща“ и „Разширена отговорност на производителя“

Рамковата директива за отпадъците (Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви) (изменена с Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците), съответно ЗУО, оперират както с принципа „Замърсителят плаща“, така и с принципа за „Разширена отговорност на производителя“, които взаимно се допълват.

Принципът „Замърсителят плаща“ е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;
- причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;
- разходите за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;
- разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците.

Принципът „Разширена отговорност на производителя“ (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за: ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително финансирането, за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, са технически издръжливи, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклиране на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти.

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие определя разширената отговорност на производителя като подход за екологична политика, при който отговорността на производителя за продукта обхваща и етапа след потреблението от целия жизнен цикъл на продукта. Политиката за разширената отговорност на производителя се характеризира с:

- (1) изместването на отговорността (физически и/или икономически, напълно или частично) във възходящ ред към производителя и извън общините;
- (2) осигуряването на стимули на производителите, за да вземат предвид екологичните съображения при създаването на своите продукти. Докато други инструменти на политиката обикновено имат за цел изолирана точка от веригата, разширената отговорност на производителя се стреми да интегрира сигналите, свързани с екологичните характеристики на продуктите и производствените процеси в цялата продуктова верига.

Схеми за управление на отпадъците

Община Сливо поле участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Русе.

Регионално депо за неопасни, инертни и опасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан, включващо:

- Клетки за неопасни отпадъци: I, II, III и още две са предвидени за бъдещо изграждане;
- Клетки за инертни отпадъци: VI и VII;
- Клетки за опасни отпадъци: I и II.

Основни изводи:

- В България, в т.ч. и на територията на община Сливо поле се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;

- Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствени отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци, болнични отпадъци, ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО);
- Схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци, се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса за битови отпадъци. Новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 01.01.2022 г.

1.8. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И ТЕХНИЧЕСКИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът на инфраструктурата по управление на отпадъците е ключов анализ. Той се стреми да отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение на осигуряване от общината на инфраструктура за отпадъци, чието управление е от компетенциите на местните власти?
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на общината и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти?
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци?
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия?

ИНСТАЛАЦИИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

През 2005 г. е изградено и въведено в експлоатация Регионално депо за неопасни отпадъци, което включва:

Клетки за неопасни отпадъци:

- Клетка I;
- Клетка II;
- Клетка III;
- Клетка IV (предвидена за бъдещо изграждане);
- Клетка V (предвидена за бъдещо изграждане).

Клетки за инертни отпадъци:

- Клетка VI;
- Клетка VII.

Клетки за опасни отпадъци:

- Клетка I;
- Клетка II.

Изградена е инсталация за предварително третиране (сепариране) на битови отпадъци преди депонирането им, включваща:

- Производствено хале за сортиране на битови отпадъци;
- Контролно пропускателен пункт;
- Зона за измиване на автомобили и каломаслоуловител;
- Дизелов агрегат;
- Пречиствателно съоръжение;
- Резервоар за ПП нужди;
- Резервоар за техническа вода;
- Кантар за автомобил;
- Вана за дезинфекция.

На територията на площадката е разрешено да се извършват дейности по:

- Обезвреждане на отпадъци (депониране в специално проектирани клетки за неопасни, инертни и опасни отпадъци – операция с код D5);
- Оползотворяване на отпадъци – за запръстяване на клетки за неопасни отпадъци;
- Съхраняване на отпадъци до извършването на някоя от дейностите с кодове R 1 – R 12, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им – операция с код R13;

Предварително съхраняване на отпадъци при мястото на образуване предаването им за последващо транспортиране до друг обект с цел оползотворяване или обезвреждане (отработени масла, маслени филтри, оловни акумулаторни батерии, излезли от употреба гуми и др.);

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

- Съхраняване до извършването на някоя от дейностите с кодове D 1 – D 14, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им, на херметически затворени и обезопасени за компонентите на околната среда стоманобетонени кубове с обезвредени в тях опасни отпадъци – операция с код код D15, съобразно условията на КР.

Управлението на строителните отпадъци се извършва по два основни начина:

- Чрез депониране в клетка за инертни отпадъци на територията на „Регионално депо – Русе“;
- Чрез оползотворяване на мобилна инсталация на площадка в непосредствена близост до депото.

На специализирана площадка в непосредствена близост до депото от 2010 г. е изградена инсталация за строителни отпадъци, която е с достатъчен капацитет за рециклиране на строителните отпадъци.

Таблица 7. Производствен капацитет на инсталацията

Инсталация	Позиция на дейността, Приложение 4 от ЗООС	Максимален капацитет, t/24h	Максимален капацитет, t
Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан	5,4	484,11	1 536 976
Клетки за неопасни отпадъци		480	1 533 976
Клетки за опасни отпадъци		4,11	3 000

Източник: Годишен доклад за изпълнение на дейностите по Комплексно разрешително № 181-Н1/2010 през 2021 г.

През отчетната 2021 г. приеманите битови отпадъци са подлагани на предварително третиране – на територията на гр. Русе е изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, изградена като три контейнера – син контейнер (за хартия и картон), жълт контейнер (за пластмаси и метали) и зелен контейнер (за стъкло).

Производствените отпадъци, приемани на територията на депото, са били предварително третирани от техните притежатели.

Временно съхраняване на производствени отпадъци се извършва на определени отпадъци, с кодове и наименования, какво следва:

- Опасни отпадъци:
 - 13 01 10* Нехлорирани хидравлични масла на минерална основа;
 - 13 02 05* Нехлорирани моторни, смазочни и масла за зъбни предавки на минерална основа;
 - 15 02 02* Абсорбенти, филтърни материали /включително маслени филтри, неупоменати другаде/, кърпи за изтриване и предпазни облекла, замърсени с опасни отпадъци;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

- 16 01 07* Маслени филтри;
- 20 01 21* Флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак.
- Производствени отпадъци:
 - 16 01 03 Излезли от употреба гуми.

Опасните отпадъци временно се съхраняват на Площадка за временно съхраняване на опасни отпадъци, чието местоположение е клетка № 2 за опасни отпадъци. Площадката за временно съхраняване на опасни отпадъци е изградена като закрито помещение, с трайна настилка (бетонова), отделена е от останалите съоръжения в обекта, обозначена е с указателна табела „Площадка за временно съхраняване на опасни отпадъци“. Опасните отпадъци, образувани от производствената дейност, се съхраняват в добре затварящи се съдове, изготвени от материали, които не могат да взаимодействат с отпадъците. Съдовете са обозначени с добре видими надписи „опасен отпадък“, код и наименование на отпадъка, съгласно Наредба №2/23.07.2014 г. за класификация на отпадъците.

Временното съхраняване на отпадъците се осъществява по начин, който не позволява смесване на опасни отпадъци с други отпадъци, смесване на оползотворими и неоползотворими отпадъци, както и смесване на опасни отпадъци с други вещества, включително разреждане на опасни отпадъци.

Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците

Чл. 11, параграф 2

- в) до 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 55% от теглото;
- г) до 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 60% от теглото;
- д) до 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 65% от теглото.

Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/850 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци, Чл. 5 се изменя, както следва (добавят се следните параграфи):

5. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят до 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да бъде намалено до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).

Съгласно НАРЕДБА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА БИООТПАДЪЦИ И ТРЕТИРАНЕ НА БИОРАЗГРАДИМИТЕ ОТПАДЪЦИ

Чл. 13 (4) за 2020 г. разрешените за депониране биоразградими отпадъци в съответния регион са 201 кг/жител, като е задължително разделно събиране на

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

биоотпадъци от 2023 г., а именно - биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Анализът на възможностите за стабилизиране на подситовата фракция в регионалните системи, в които не се прилага стабилизиране, показва, че, в случай че бъдат изградени подобни системи, годишно ще бъде предотвратено депонирането на около 100 000 тона отпадък. Това, освен преките ползи по заложените в ЗУО цели, ще има и косвени ползи като:

1. Удължаване на „експлоатационния“ живот на съоръженията за обезвреждане на отпадъци;
2. Намаляване на опасните за околната среда свойства на отпадъците;
3. Намаляване на емисиите от парникообразуващи газове;
4. Определяне на по-ниски такси за населението за третиране на битовите отпадъци;
5. Намаляване на образуването на инфилтрат в депата и респективно намаляване на експлоатационните разходи и минимизиране на рисковете за околната среда.

КОНТЕЙНЕРИ И ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА ЗА СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ

На територията на Община Сливо поле сметосъбирането и сметоизвозването се извършва от общинско предприятие. Сметосъбирането е организирано чрез разполагане на пластмасови контейнери от по 120 и 240 литра и метални контейнери от 1 100 литра. на територията на цялата община, като в общината няма населено място без организирано сметосъбиране и сметоизвозване и по този начин се обхваща 100% от населението.

Транспортните средства за събиране на битови отпадъци, собственост на общината, са 2 бр.

Община Сливо поле е в процес на изграждане на система за транспортиране на строителни отпадъци от домакинствата, но към 2022 г. системата не е активна.

В следващата таблица са представени наличните съдове за събиране на битови отпадъци на територията на община Сливо поле.

Таблица 8. Налични съдове за събиране на битови отпадъци

Вид на контейнерите	Материал	Обем, l	Брой
Кофи	пластмасови	120	4 804
Кофи	пластмасови	240	2 000
„Бобър“	метални	-	746
„Бобър“	пластмасови	-	32

Източник: Община Сливо поле

Услугите по сметосъбиране и сметоизвозване се извършват по предварително утвърден график, със Заповед на кмета на община Сливо поле.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Таблица 9. Честота на сметосъбиране и сметоизвозване по населени места

№	Населено място / селищно образувание	Честота на сметосъбиране и сметоизвозване за всяко домакинство седмично / месечно
1	гр. Сливо поле	1 път седмично/ 4 пъти месечно (един от дните понеделник или вторник)
2	кв. Сливица, гр. Сливо поле	1 път седмично/ 4 пъти месечно (един от дните четвъртък или петък)
3	с. Ряхово	Пред седмица/ 2 пъти месечно (един от дните понеделник, вторник или сряда)
4	с. Борисово	През седмица/ 2 пъти месечно (един от дните сряда или четвъртък)
5	с. Бабово	През седмица/ 2 пъти месечно (сряда)
6	с. Бръшлен	През седмица / 2 пъти месечно (четвъртък)
7	с. Голямо Вранаво	През седмица / 2 пъти месечно (един от дните понеделник, вторник или сряда)
8	с. Кошарна	През седмица / 2 пъти месечно (четвъртък)
9	с. Малко Враново	През седмица / 2 пъти месечно (петък)
10	с. Стамболово	През седмица / 2 пъти месечно (четвъртък)
11	с. Юделник	През седмица / 2 пъти месечно (петък)
12	с. Черешово	През седмица / 2 пъти месечно (сряда)

Източник: Община Сливо поле

**ПЛОЩАДКИ ЗА СЪБИРАНЕ, ТРАНСПОРТИРАНЕ, ТРЕТИРАНЕ,
СЪХРАНЕНИЕ**

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Сливо има четири площадки за събиране, третиране и съхраняване на отпадъци.

На територията на община Сливо поле има три опериращи фирми, които извършват транспорт на отпадъци.

Данни за фирмите и видовете им дейности са описани по-долу в таблиците.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Таблица 10. Регистрирани площадки за събиране, съхраняване на отпадъци на територията на община Сливо поле

№	Оператор	№ Издаден разрешителен/регистрационен документ	Адрес на площадката	Разрешени дейности с отпадъци	Видове отпадъци
1.	„МАККЕНА 08“ ООД	10-РД-721-00/28.06.2016	с. Голямо Враново, местност „Юртулка“, ул. „Стефан Караджа“ № 5, ПИ 12016	R - използване на отпадъците предимно като гориво или друг начин за получаване на енергия; R 13 - съхраняване на отпадъци до извършване на някоя от дейностите с кодове R 1 - R 12, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката	20304
2.	„САФАРИ-М“ ЕООД	10-РД-756-00/20.12.2017 г.	с. Ряхово, ПИ 63668.139.97, местност „Борисовско“	R 12 - размяна на отпадъци за подлагане на някоя от дейностите с кодове R 1 - R 11 (сушене, смилане, пелетизиране); R 13 - съхраняване на отпадъци до извършване на някоя от дейностите с кодове R 1 - R 12, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката	20305
3.	„АДКО БЪЛГАРИЯ“ ООД	10-РД-738-00/01.06.2017 г.	с. Ряхово, ПИ 63668.139.44	R 1 - използване на отпадъците предимно като гориво или друг начин за получаване на енергия	20304
4.	„ШУЛЦ – 79“ ООД	10-ДО-676-05/18.04.2019 г.	с. Голямо Враново, ПИ 00011, бивш Стопански двор	R 12 - размяна на отпадъци за подлагане на някоя от дейностите с кодове R 1 - R 11 (сортиране, рязане) извършване на някоя от дейностите с кодове R 1 - R 12, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката	Опаковки, НУБА, строителни отпадъци, ОЧЦМ

Източник: РИОСВ – Русе

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Таблица 11. Фирми, извършващи транспорт на отпадъци, регистрирани на територията на община Сливо поле

№	Оператор	№ на издаден регистрационен документ
1.	„МАККЕНА 08“ ООД	10-РД-896-00/16.03.2022 г.
2.	Община Сливо поле	10-РД-549-00/23.04.2013 г.
3.	„АСТРА БИОПЛАНТ“ ЕООД	10-РД-543-00/23.04.2013 г.

Източник: РИОСВ – Русе

ДЕПА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

С цел осигуряване на основната инфраструктура за третиране на отпадъците, страната е разделена на региони за управление на отпадъците.

Община Сливо поле е включена в регион Русе. Общината е член на РСУО-Русе, като оператор на Регионалното депо е община Русе съгласно издадено комплексно разрешително № 181 – Н1/2010 г.

Събраните битови отпадъци ще се транспортират до съоръжение за последващото им екологосъобразно третиране – Инсталация за предварително третиране (сепариране) на битови отпадъци, обслужващи общините, членове на Регионалното сдружение за управление на отпадъците за регион Русе.

ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ

На територията на община Сливо поле няма определена площадка за събиране и съхраняване на строителни отпадъци.

Община Сливо поле е в процес на изграждане на система за транспортиране на строителни отпадъци от домакинствата, но към 2022 г. системата не е активна.

ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА УТАЙКИТЕ ОТ ГПСОВ

На територията на общината няма изградени пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ).

На национално ниво основното предизвикателство, породено от демографските тенденции, е как да се планира отвеждането и пречистването на отпадъчните води в малките населени места, с разпръснато население, и особено в онези населени места, в които се очаква спад на населението и стопанската дейност през следващите десетилетия, какъвто е случаят с община Сливо поле. Според изискванията на Директивата за пречистването на градските отпадъчни води, за агломерации, които към момента наброяват повече от 2 000 е.ж., трябва да се осигури отвеждане и пречистване на отпадъчните води, независимо от демографските прогнози. Този казус все още няма представено решение на национално ниво.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

Основни изводи:

- Функционира депо за неопасни отпадъци към „Регионална система за управление на отпадъците в регион Русе“;
- Регион Русе разполага със съоръжения в експлоатация, които покриват дейностите по депониране на биоотпадъци;
- Община Сливо поле е добре обезпечена със съдове за смесени битови отпадъци.

1.9. АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа са приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците на територията на община Сливо поле.

Извършването на анализа отговаря на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъците в общината?
- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физическите и юридическите лица да прилагат предотвратяване на отпадъците?

Информационно обезпечаване на анализа

- информация за проекти на местно ниво, насочени към предотвратяване на отпадъците;
- преглед на нормативните актове на местно ниво, с цел установяване на наличието на подходящи условия, стимулиращи прилагане на предотвратяването на отпадъците.

Приложени мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

Мерки и проекти по предотвратяване на отпадъците са сравнително нови за общините. Съгласно предходният програмен документ – ОПУО 2014-2020 г. са набелязани следните мерки за изпълнение:

- *За намаляване на генерираното количество производствени отпадъци - създаването на информационна база - регистър на действащите и планираните на територията на общината производствени и търговски дейности и въвеждането на задължение за годишно отчитане на генерираните от тях отпадъци. За общинската администрация остава анализа на количествената тенденция и съвместна работа с предприятията за намаляване на генерацията им.*
- *За отпадъците от населението, разумната алтернатива е създаването съвместно със социалните организации на програми за създаване на мрежи за разпределяне на дрехи и пособия за повторна употреба от социално слабите жители на общината. Приемането им би могло да се организира на общинска*

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

площадка за разделно приемане на отпадъци от населението с център за подготовката им за повторна употреба.

Набелязаните мерки не са изпълнени поради следните причини:

- Липса на нормативни основания за изискване на информация от страна на общината относно количествата генерирани отпадъци на нейна територията. Съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове не са вменени подобни правомощия на кмета, в т.ч. и на общинска администрация, което възпрепятства регулирането на тези правомощия и на местно ниво;
- Не е проявено желание от страна на социалните организации за създаване на мрежи за разпределяне на дрехи и пособия за повторна употреба.

Добра практика от България по предотвратяване образуването на отпадъците, вкл. на хранителни отпадъци, е следната: Администрацията на община Бургас разработва „План за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба“. Целта е да се направят обстойно обследване за използваните в общинската администрация, общинския съвет, общинските предприятия и общинските търговски дружества пластмасови продукти за еднократна употреба, да се направят технически и финансово-икономически анализи за ограничаване и премахване използването на пластмасови продукти за еднократна употреба и да се изготви план с мерки, които да се приложат в организации под контрола на община Бургас за предотвратяване образуването на пластмасови отпадъци. Решението на Общинския съвет е взето по предложение на общински съветници от Общински съвет Бургас през месец ноември 2018 г. и е със следното съдържание: „Възлага на администрацията на Община Бургас да изготви план за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба в сградите и помещенията, в които се извършват дейности на Общински съвет – Бургас и Общинска администрация – Бургас, общинските предприятия и търговски дружества с общинско участие.“

Практиката е приложима и за територията на община Сливо поле.

Добра практика за предотвратяване образуването на отпадъците е чрез създаване на интернет страници или разпространението на такива, чрез които да се представя интересна, полезна и достъпна за гражданите и други заинтересовани страни информация за управлението на отпадъците, спазвайки йерархията за управлението им. Примерите са многобройни. Сред тях на европейско ниво може да се посочи интернет-страницата на Европейската комисия „Готови ли сте за промяна? Изкусителната сила на пластмасовите продукти за еднократна употреба“: <https://www.bereadytochange.eu/bg/>, или Европейска комисия - Околна среда – отпадъци – предотвратяване - https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_en.

На ниво национални институции може да се посочи интернет-страницата на Министерство на околната среда и водите, където на ниво отпадъци има полезна

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

информация за специфичните потоци отпадъци:
<https://www.moew.government.bg/bg/otpaduci/>.

Основни изводи:

- Намаляването на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса е широко застъпена практика в България и нейното прилагане трябва да продължи, а обхватът ѝ да се разшири. Особено силен ефект би имало, ако тази мярка се прилага масово в детските градини и училищата;
- Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира съвместно, както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на общинска администрация по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци;
- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация;
- Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава;
- Предоставяне на компостери за домашно използване на домакинствата в общината.

1.10. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ

Такса за битови отпадъци е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от лицата отпадъци. Анализът и оценката показват, че бизнесът заплаща в пъти повече на 1 тон генериран отпадък спрямо населението т.е. такса битови отпадъци понастоящем не изпълнява ролята си на икономически инструмент. През 2017 г. със ЗИД на ЗМДТ влизат в сила нови изисквания по отношение определянето на размера на такса битови отпадъци с цел превръщането на таксата в истински икономически инструмент. Поради липсата на информационна осигуреност и капацитет от страна на общините да въведат новите промени, стартовата дата на новите изисквания беше отлагана няколко пъти. В Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г. ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България.

Обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет.

Размерът на отчисленията по чл. 64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година. Анализът на данните за постъпленията от отчисленията показва доказаната ефективност на този инструмент.

1.11. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Всички дейности по третиране на отпадъците в общината се извършват от общинската администрация по предварително направени разчети.

Средствата за управление на дейностите по събиране, транспортиране, депониране и обезвреждане на отпадъците, както и отчисленията, които общината прави съгласно ЗУО, се набират от такса „Битови отпадъци“. До настоящия момент таксата се определя на база утвърден промил върху стойността на данъчната оценка за жилищните имоти и върху по-високата между отчетната стойност и данъчната оценка за нежилищните имоти.

- Основните разходи, които се правят за управление на отпадъците, са сметосъбиране и сметоизвозване;
- Главните източници за финансиране на оперативните разходи за управление на битовите отпадъци са собствените средства и постъпления от такса за битови отпадъци;
- Водещият източник за финансиране на инвестиционните разходи за управление на МРО са собствените средства на организациите по оползотворяване;
- Останалите средства за третиране на битовите отпадъци се осигуряват от целеви средства по линия на държавен бюджет, собствени средства на общината и безвъзмездно финансиране (по линия на ОПОС и ПУДООС, в т.ч. от ДБ);
- ОПОС (ПОС) е водещият източник за финансиране на публична инфраструктура в управлението на битовите отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 ПРОГНОЗИ

Основа за изготвяне на прогнозните са изготвените анализи за съществуващото положение на дейностите по отпадъци в община Сливо поле и получените базови данни.

Прогноза за населението

В страната, както и в областта, се наблюдава тенденция на намаляване на броя на населението, която е присъща и за община Сливо поле.

Националният статистически институт е публикувал на сайта си прогнози за броя на населението в област Русе. Очаква се населението в областта да намалее с 8,6% до 2030 г. (16,6% до 2040 г.).

Таблица 12. Прогнози на НСИ за област Русе(при хипотеза за конвергентност)

Прогноза население област Русе	2020	2025	2030	2035	2040
Общо население	215 806	206 373	197 152	188 256	180 038
Мъже	105 485	101 068	96 881	92 943	89 324
Жени	110 321	105 305	100 271	95 313	90 714

Източник: НСИ

Отчитайки, че населението в община Сливо поле към 2020 г. е 4,6% от цялото население на областта, то следва прогнозните темпове за областта да са релевантни за община Сливо поле.

Таблица 13. Демографска прогноза за населението в община Сливо поле (при хипотеза за конвергентност)

2020 ¹	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
10 017	9 531	9 283	9 031	8 778	8 523	8 267	8 010	7 753	7 497

Източник: Собствени изчисления

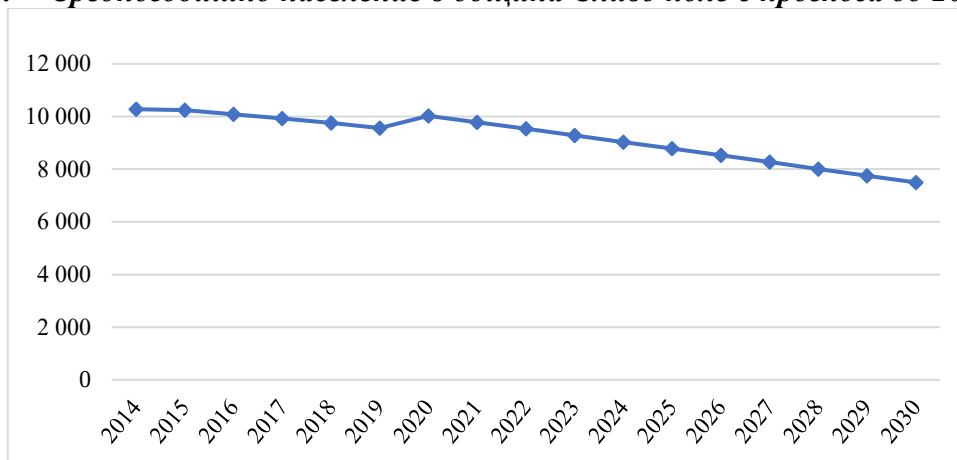
Очертава се негативни тенденция по отношение на броя на населението, тъй като статистиката в последните 5 години показва устойчиво намаляване на населението. Населението в общината ще намалее с 998 д. (10,2%) до 2025 г. и с 2 279 д. (23,3%) до 2030 г.

¹ По данни на НСИ

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Фигура 2. Средногодишно население в община Сливо поле с прогноза до 2030 г.

Източник: НСИ до 2020 г. и собствени изчисления от 2021 г.

Норма на натрупване (НН)

Важен показател за управлението на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението.

Нормата на натрупване на населените места от община Сливо поле за последните шест години (2015-2021 г. включително) има повишаване и след това намаляване. Най-ниска е била през 2018 г. – 245 кг/ж/година, а през 2021 г. достига до 349 кг/ж/година.

Видно от горните данни е, че нормата на натрупване за населените места от община Сливо поле към 2021 г. е малко по-висока в сравнение с населени места с аналогично население – 346 кг/ж/година.

Средното натрупване на битови отпадъци на глава от населението, като функция на икономическото развитие, ще се развива към средно количество на образуваните отпадъци, което се наблюдава днес в Европа. Тяхното нарастване не е линейно, а е по-ускорено в началото и по-забавено в края. Благодарение на техническия напредък и съзнателността на обществото, се очаква средната норма на натрупване да спре да нараства в даден бъдещ момент. Извършените проучвания в България показват, че ръстът на образуването на отпадъци е по-бавен от този на брутния вътрешен продукт (БВП) и доходите. Предполага се, че ръстът на образуването на отпадъците ще намалява слабо, но постоянно спрямо годишното нарастване на доходите (ръстът на образуването на отпадъци намалява приблизително от 30% на 10% от ръста на доходите за прогнозния период). С увеличаването на количеството отпадъци се приема, че в определен момент нормата на натрупване ще остане относително постоянна, но това се очаква да бъде за годините след 2030 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

Таблица 14. Прогноза за нормата на натрупване на община Сливо поле за периода 2022-2028 г., кг/ж/година

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население	9531	9283	9031	8778	8523	8267	8010
Норма на натрупване кг/жители	320	317	314	310	307	304	301

Източник: Собствени изчисления

Прогнозата за нормата на натрупване е с тенденция за намаляване спрямо базовата 2021 г. с оглед очакванията за увеличаване на благосъстоянието на населението и потреблението на територията на община Сливо поле.

Определяне на количествата образувани отпадъци на територията на община Сливо поле и прогнозиране при отчитане на морфологичния състав

След като е изчислена нормата на натрупване и е налична прогноза за населението, която отговаря на съвременните тенденции в демографско отношение, е прогнозирано и количеството на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г.

На база направените прогнози за:

- Броя на населението на територията на община Сливо поле,
 - Нормата на натрупване за програмния период,
- изчисляваме очакваното количество битови отпадъци от територията на общината.

Таблица 15. Прогнозно количество битови отпадъци за община Сливо поле

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население	9531	9283	9031	8778	8523	8267	8010
Норма на натрупване кг/жители/г	320	317	314	310	307	304	301
Количество битови отпадъци, т/г	3049,6	2940,4	2832,2	2725,2	2619,6	2515,4	2412,9

Източник: Собствени изчисления

Прогнозираното количество на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г. се намалява в съответствие с прогнозата за намаление на нормата за натрупване, както и намаляващото население, и вследствие от предприетите мерки на общината за предотвратяване на образуването на битовите отпадъци и допускането, че нормата на натрупване в общината ще е по-малка от нарастването на БВП в страната.

Морфологичен състав на битовите отпадъци

Прогнозата за количествата на образувани отпадъци е изготвена съгласно собствените изчисления, изготвени на база утвърдената актуализирана Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци и посочената по-горе прогноза за количеството образувани отпадъци при хипотеза, че морфологичният състав

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2022-2028 г.
ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ**

остава постоянен, количествата от всеки вид отпадък се променят с промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

Таблица 16. Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Сливо поле в тона

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Генерирани отпадъци	3050	2940	2832	2725	2620	2515	2413
Хранителни	293	282	272	262	252	242	232
Хартия	857	827	796	766	737	707	678
Картон	870	839	808	777	747	717	688
Пластмаса	224	216	208	200	192	185	177
Текстил	67	65	62	60	58	55	53
Гума	15	15	14	14	13	13	12
Кожа	449	433	417	402	386	371	356
Градински	69	67	64	62	59	57	55
Дървесни	111	107	103	99	95	92	88
Стъкло	108	104	100	97	93	89	86
Метали	205	198	190	183	176	169	162
Инертни>4 см	170	164	158	152	146	140	134
Опасни	141	136	131	126	121	116	112
Други	1605	1548	1491	1435	1379	1324	1270
Ситна Фракция<4см	3050	2940	2832	2725	2620	2515	2413

Източник: Собствени изчисления

Целевата прогноза до 2028 г. показва, че и след приключване на този програмен период като най-голям % от общите отпадъци, насочени към регионалната инсталация, остава ситната фракция.